

CURTEA EUROPEANĂ
A DREPTURILOR OMULUI

REGLEMENTĂRI DE BAZĂ
ȘI JURISPRUDENȚA
ÎN CAUZELE MOLDOVENEȘTI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

REGLEMENTĂRI DE BAZĂ
ȘI JURISPRUDENȚA
ÎN CAUZELE MOLDOVENEȘTI

Editura ARC
Chișinău • 2007

CZU 341.231.14+342.7(478)

G 81

Autori: *Vladislav GRIBINCEA* (cap. I-V), *Sorina MACRINICI* (cap. I-II, IV-V)

Responsabil de ediție: *Vladislav GRIBINCEA*

Această lucrare este editată cu suportul financiar al Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.

Prezenta lucrare apare în regia autorilor.

Drepturile de autor asupra copertei: organizația obștească „*Juriștii pentru drepturile omului*”

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Gribincea Vladislav

Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Reglementări de bază și jurisprudența în cazurile moldovenești/ Vladislav Gribincea, Sorina Macrinici – Ch.: Arc, 2007 (Tipogr. “Balacron”) – 272 p.

ISBN 978-9975-61-245-6

341.231.14+342.7(478)

Editura ARC, str. G. Meniuc nr. 3, Chișinău;
tel. (37322) 73-36-19, 73-53-29; fax (37322) 73-36-23;
e-mail: cedbirsamoldnet.md

ISBN 978-9975-61-245-6

M-157-315

CUPRINS

INTRODUCERE	9
Capitolul I. Tratatе internaționale	11
1. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	13
2. Protocolul Adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	28
3. Protocolul Adițional nr. 4 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	30
4. Protocolul Adițional nr. 6 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	32
5. Protocolul Adițional nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	35
6. Protocolul Adițional nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	39
7. Protocolul Adițional nr. 13 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	42
8. Protocolul Adițional nr. 14 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	45
9. Lista datei intrării în vigoare a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a Protocolelor sale adiționale pentru statele membre la Convenție	52
10. Acord European privind persoanele participante la proceduri în fața Curții Europene ale Drepturilor Omului	54
Capitolul II. Acte ale Curții Europene a Drepturilor Omului și ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei	59
1. Regulamentul Curții Europene a Drepturilor Omului	61
2. Instrucțiuni practice cu privire la cererile de măsuri provizorii	108
3. Instrucțiuni practice cu privire la cererea la Curte	110
4. Instrucțiuni practice cu privire la observațiile scrise	112
5. Ratele asistenței judiciare acordată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, aplicabile începând cu 1 ianuarie 2007	115
6. Schema examinării cauzelor de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului	116

7. Recomandarea nr. R (2000) 2 a Comitetului de Miniștri
statelor membre cu privire la reexaminarea sau redeschiderea
unor cauze la nivel național în urma hotărârilor Curții Europene
a Drepturilor Omului 117
8. Regulamentul Comitetului de Miniștri cu privire la supravegherea
executării hotărârilor și a acordurilor de reglementare amiabilă 119

**Capitolul III. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului
în cauzele moldovenești 127**

1. Rezumatul hotărârilor și deciziilor Curții Europene
a Drepturilor Omului pronunțate între 12 septembrie 1997
și 30 aprilie 2007 pe marginea cererilor depuse împotriva
Republicii Moldova 129
2. Analiza prejudiciilor materiale și morale acordate
de Curtea Europeană a Drepturilor Omului între
12 septembrie 1997 și 30 aprilie 2007 pe marginea cererilor
depuse împotriva Republicii Moldova 181

Capitolul IV. Acte normative ale Republicii Moldova 223

1. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind
ratificarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului
și a libertăților fundamentale, precum și a unor protocoale
adiționale la această Convenție 225
2. Extrase din Constituția Republicii Moldova cu privire la aplicarea
tratatelor internaționale în sistemul de drept al Republicii Moldova 227
3. Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova
din 14 octombrie 1999 privind interpretarea unor prevederi
ale art. 4 din Constituția Republicii Moldova 228
4. Decizia Curții Constituționale a Republicii Moldova
din 24 septembrie 2002 privind sistarea procesului pentru
controlul constituționalității unor prevederi ale Tratatului
între Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat
și a Protocolului adițional la Tratat, semnate la Kiev la 18 august 1999 231
5. Extrase din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova
cu privire la aplicarea tratatelor internaționale în cauzele civile 239
6. Decizia Curții Constituționale a Republicii Moldova
din 26 martie 2007 asupra sesizării Judecătoriei Fălești
cu privire la excepția de neconstituționalitate
a Legii nr.186-XVI din 29 iunie 2006 241
7. Extrase din Codul de procedură penală al Republicii Moldova
cu privire la aplicarea tratatelor internaționale în cauzele penale 246
8. Legea cu privire la Agentul guvernamental 248

Capitolul V. Practica judiciară moldovenească cu privire la aplicarea Convenției Europene a Drepturilor Omului	253
1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 19 iunie 2000 privind aplicarea în practica judiciară de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale	255
2. Încheierea Colegiului civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 22 martie 2006 în cauza nr. 2rh-99-06 (<i>decizia prin care a fost casată prin recurs în anulare o hotărâre judecătorească irevocabilă și hotărârile ulterioare, prin care au fost respinse pretențiile reclamantului, au fost casate prin revizuirea solicitată de reclamant în temeiul art. 449 (j) al Codului de procedură civilă, deoarece ele erau contrare art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu încetarea procedurii și acordarea prejudiciilor materiale și morale pentru încălcarea Convenției și a costurilor și cheltuielilor pentru reprezentarea în fața Curții Europene a Drepturilor Omului</i>)	258
3. Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova din 15 martie 2006 în cauza nr. 2ra-302-06 (<i>decizia prin care a fost casată prin recurs în anulare o hotărâre judecătorească irevocabilă și hotărârile ulterioare, prin care au fost respinse parțial pretențiile reclamantului, au fost casate în urma reexaminării cauzei în recurs, deoarece ele erau contrare art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 1 al Protocolului nr. 1 la această Convenție, cu menținerea hotărârii judecătorești irevocabile casate și acordarea prejudiciilor materiale și morale pentru încălcarea Convenției și a costurilor și cheltuielilor pentru reprezentarea în fața Curții Europene a Drepturilor Omului</i>)	265

INTRODUCERE

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Curtea) a fost instituită în baza Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (Convenția). Datorită activității sale, Curtea a devenit, cu siguranță, cea mai cunoscută instituție a Consiliului Europei. Republica Moldova a recunoscut jurisdicția Curții de a examina cererile depuse împotriva ei începând cu 12 septembrie 1997.

Deși Curtea este competentă să examineze cererile depuse împotriva Moldovei de aproape 10 ani, pentru mulți juriști procedura de examinare a cererilor de către Curte, precum și conținutul și efectul hotărârilor Curții rămân o enigmă. Această carte a fost elaborată, mai ales, pentru a ajuta specialiștii să înțeleagă mai bine mecanismul de protecție a drepturilor omului instituit prin Convenție.

Cartea a fost gândită ca o publicație practică și nu are menirea să prezinte soluții sau teorii. Ea reprezintă, cu precădere, o compilație de acte și practică judiciară care se referă la Curte, activitatea Curții, efectele hotărârilor Curții și modul de aplicare a Convenției în sistemul de drept al Republicii Moldova.

Cartea constă din cinci capitole. Primul capitol conține tratatele internaționale de bază care se referă la competența Curții și procedura în fața Curții. Capitolul doi conține Regulamentul Curții, instrucțiunile practice cu privire la cererea la Curte, cererile de măsuri provizorii și observațiile scrise, Recomandarea Comitetului de Miniștri cu privire la redeschiderea procedurilor la nivel național în urma hotărârilor Curții, Regulamentul Comitetului de Miniștri cu privire la supravegherea executării hotărârilor și a acordurilor de reglementare amiabilă. Capitolul trei este compus din rezumatul cauzelor moldovenești examinate de Curte în perioada 12 septembrie 1997 - 30 aprilie 2007 și analiza prejudiciilor acordate de Curte în aceste cauze, efectuate de subsemnat. Capitolul patru conține extrase din Constituția Republicii Moldova, Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală și trei acte ale Curții Constituționale a Republicii Moldova, care vizează statutul și aplicarea tratatelor internaționale în sistemul de drept al Republicii Moldova. Ultimul capitol este dedicat practicii judiciare moldovenești cu privire la aplicarea Convenției.

Apariția cărții a fost posibilă datorită suportului financiar al Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.

Publicarea cărții ar fi fost îngreunată, dacă nu chiar imposibilă, fără ajutorul lui Victor BRAGOI și ajutorul și susținerea Olimpiiei IOVU.

Vladislav GRIBINCEA
Chișinău, 8 mai 2007

CAPITOLUL

Tratate internaționale

CONVENȚIA
pentru apărarea drepturilor omului
și a libertăților fundamentale

Roma, 4.11.1950

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,
Luând în considerație Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de
Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948;

Considerând că această declarație urmărește să asigure recunoașterea și aplicarea
universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță;

Considerând că scopul Consiliului Europei este acela de a realiza o uniune mai
strânsă între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este
apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

Reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care
constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în
mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă
parte, pe o concepție comună și un respect comun al drepturilor omului din care ace-
stea decurg;

Hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit
și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății
și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colec-
tivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală,

Au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor
drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții:

TITLUL I
DREPTURI ȘI LIBERTĂȚI

Articolul 2

Dreptul la viață

1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege. Moartea nu poate
fi cauzată cuiva în mod intenționat, decât în executarea unei sentințe capitale pro-
nunțate de un tribunal în cazul în care infracțiunea este sancționată cu această pe-
deapsă prin lege.

2. Moartea nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta ar rezulta dintr-o recurgere absolut necesară la forță:

- a) pentru a asigura apărarea oricărei persoane împotriva violenței ilegale;
- b) pentru a efectua o arestare legală sau pentru a împiedica evadarea unei persoane legal deținute;
- c) pentru a reprima, conform legii, tulburări violente sau o insurecție.

Articolul 3

Interzicerea torturii

Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

Articolul 4

Interzicerea sclaviei și a muncii forțate

1. Nimeni nu poate fi ținut în sclavie sau în condiții de aservire.
2. Nimeni nu poate fi constrâns să execute o muncă forțată sau obligatorie.
3. Nu se consideră “muncă forțată sau obligatorie” în sensul prezentului articol:
  - a) orice muncă impusă în mod normal unei persoane supuse detenției în condițiile prevăzute de art. 5 din prezenta Convenție sau în timpul în care se află în libertate condiționată;
  - b) orice serviciu cu caracter militar sau, în cazul celor care refuză să satisfacă serviciul militar din motive de conștiință, în țările în care acest lucru este recunoscut ca legitim, un alt serviciu în locul serviciului militar obligatoriu;
  - c) orice serviciu impus în situații de criză sau de calamități care amenință viața sau bunăstarea comunității;
  - d) orice muncă sau serviciu care face parte din obligațiile civice normale.

Articolul 5

Dreptul la libertate și la siguranță

1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

- a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;
- b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;
- c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

- d) dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorităților competente;
- e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;
- f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

2. Orice persoană arestată trebuie să fie informată, în termenul cel mai scurt și într-o limbă pe care o înțelege, asupra motivelor arestării sale și asupra oricărei acuzații aduse împotriva sa.

3. Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.

4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.

5. Orice persoană care este victima unei arestări sau a unei dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol are dreptul la reparații.

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală în dreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

- a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;
- b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;
- c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;
- d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;
- e) să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

Articolul 7

Nici o pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.

Articolul 8

Dreptul la respectarea vieții private și familiale

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în executarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

Articolul 9

Libertatea de gândire, de conștiință și de religie

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau în colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.

2. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate forma obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

Articolul 10

Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Articolul 11

Libertatea de întrunire și de asociere

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.

Articolul 12

Dreptul la căsătorie

Începând cu vârsta stabilită prin lege, bărbatul și femeia au dreptul de a se căsători și de a întemeia o familie conform legislației naționale ce reglementează exercitarea acestui drept.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și

atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 14 **Interzicerea discriminării**

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Articolul 15 **Derogarea în caz de stare de urgență**

1. În caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii, orice înaltă parte contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute de prezenta Convenție, în măsură strictă în care situația o cere și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie în contradicție cu alte obligații care decurg din dreptul internațional.

2. Dispoziția precedentă nu îngăduie nici o derogare de la articolul 2, cu excepția cazului de deces rezultând din acte licite de război, și nici de la articolul 3, 4 (paragraf 1) și 7.

3. Orice Înaltă Parte contractantă ce exercită acest drept de derogare îl informează pe deplin pe Secretarul General al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate și la motivele care le-au determinat. Aceasta trebuie de asemenea să informeze pe Secretarul General al Consiliului Europei și asupra datei la care aceste măsuri au încetat a fi în vigoare, și de la care dispozițiile Convenției devin din nou deplin aplicabile.

Articolul 16 **Restricții ale activității politice a străinilor**

Nici o dispoziție a articolelor 10, 11 și 14 nu poate fi considerată ca interzicând Înaltelor Părți contractante să impună restrângeri activității politice a străinilor.

Articolul 17 **Interzicerea abuzului de drept**

Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta Convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această Convenție.

Articolul 18 **Limitarea aplicării restrângerilor drepturilor**

Restrângerile care, în termenii prezentei Convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

TITLUL II

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

Articolul 19

Instituirea Curții

Pentru a asigura respectarea angajamentelor care decurg pentru Înaltele Părți contractante din prezenta Convenție și din protocoalele sale, se instituie o Curte Europeană a Drepturilor Omului, numită în continuare "Curtea". Ea funcționează permanent.

Articolul 20

Numărul judecătorilor

Curtea se compune dintr-un număr de judecători egal celui al Înaltelor Părți contractante.

Articolul 21

Condiții de exercitare a funcțiilor

1. Judecătorii trebuie să se bucure de cea mai înaltă considerație morală și să întrunească condițiile cerute pentru exercitarea unei înalte funcțiuni judiciare sau să fie juriști având o competență recunoscută.

2. Judecătorii își exercită mandatul cu titlu individual.

3. Pe durata mandatului lor, judecătorii nu pot exercita nici o activitate incompatibilă cu cerințele de independență, de imparțialitate sau de disponibilitate impuse de o activitate integrală; orice problemă ridicată în aplicarea acestui paragraf este rezolvată de către Curte.

Articolul 22

Alegerea judecătorilor

1. Judecătorii sunt aleși de Adunarea Parlamentară în numele fiecărei Înalte Părți contractante, cu majoritatea voturilor exprimate, de pe o listă de trei candidați prezențați de Înalta Parte contractantă.

2. Aceeași procedură este urmată pentru a completa Curtea în cazul adeziunii a noi Înalte Părți contractante și pentru a se ocupa locurile devenite vacante.

Articolul 23

Durata mandatului

1. Judecătorii sunt aleși pentru o durată de șase ani. Ei pot fi realeși. Totuși, mandatele unei jumătăți din numărul judecătorilor desemnați la prima alegere se vor încheia la împlinirea a trei ani.

2. Judecătorii al căror mandat se va încheia la împlinirea perioadei inițiale de trei ani sunt desemnați prin tragere la sorți efectuată de Secretarul General al Consiliului Europei, imediat după alegerea lor.

3. Pentru a asigura, în măsura posibilului, reînnoirea mandatelor unei jumătăți din numărul judecătorilor la fiecare trei ani, Adunarea Parlamentară poate, înainte de a proceda la orice alegere ulterioară, să decidă ca unul sau mai multe mandate ale judecătorilor ce urmează să fie aleși vor avea o altă durată decât cea de șase ani, fără ca totuși ea să poată depăși nouă ani sau să fie mai mică de trei ani.

4. În cazul în care trebuie atribuite mai multe mandate și Adunarea Parlamentară aplică paragraful precedent, repartizarea mandatelor se face prin tragere la sorți efectuată de Secretarul General al Consiliului Europei imediat după alegere.

5. Judecătorul ales în locul unui judecător al cărui mandat nu a expirat duce la sfârșit mandatul predecesorului său.

6. Mandatul judecătorilor se încheie atunci când ei împlinesc 70 ani.

7. Judecătorii rămân în funcțiune până la înlocuirea lor. Ei continuă totuși să se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizați.

Articolul 24

Revocarea

Un judecător nu poate fi înlăturat din funcțiile sale decât dacă ceilalți judecători decid, cu majoritate de două treimi, că el a încetat să răspundă condițiilor necesare.

Articolul 25

Grefa și secretarii juridici

Curtea dispune de o grefă ale cărei sarcini și organisme sunt stabilite prin regulamentul Curții. Ea este asistată de secretari juridici.

Articolul 26

Adunarea plenară a Curții

Curtea reunită în Adunare plenară

- a) alege, pentru o durată de trei ani, Președintele său și unul sau doi vice-președinți; ei pot fi realeși;
- b) constituie Camere pentru o perioadă determinată;
- c) alege Președinții Camerelor Curții, care pot fi realeși;
- d) adoptă regulamentul Curții, și
- e) alege greșierul și unul sau mai mulți greșieri adjuncți.

Articolul 27

Comitete, Camere și Marea Cameră

1. Pentru examinarea cauzelor aduse înaintea sa, Curtea se constituie în comitete de trei judecători, în Camere de șapte judecători și într-o Mare Cameră de șaptesprezece judecători. Camerele Curții constituie comitetele pentru o perioadă determinată.

2. Judecătorul ales în numele unui stat parte la litigiu este membru de drept al Camerei și al Marii Camere; în cazul absenței acestui judecător, sau atunci când el nu-

și poate desfășura activitatea, acest stat parte desemnează o persoană care să activeze în calitate de judecător.

3. Fac de asemenea parte din Marea Cameră Președintele Curții, vicepreședintele, președinții Camerelor și alți judecători desemnați conform regulamentului Curții. Când cauza este deferită Marii Camere în virtutea articolului 43, nici un judecător al Camerei care a emis hotărârea nu poate face parte din aceasta, cu excepția Președintelui Camerei și a judecătorului ales în numele statului parte interesat.

Articolul 28

Declarații de inadmisibilitate ale comitetelor

Un comitet poate, prin vot unanim, să declare inadmisibilă sau să radieze de pe rol o cerere individuală introdusă în virtutea articolului 34 când o astfel de decizie poate fi luată fără examinare complementară. Decizia este definitivă.

Articolul 29

Decizii ale Camerelor asupra admisibilității și fondului

1. Dacă nici o decizie nu a fost luată în virtutea articolului 28, o Cameră se pronunță asupra admisibilității și fondului cererilor individuale introduse în virtutea articolului 34.

2. O Cameră se pronunță asupra admisibilității și fondului cererilor statale introduse în virtutea articolului 33.

3. În afara deciziei contrare a Curții în cazuri excepționale, decizia asupra admisibilității este luată în mod separat.

Articolul 30

Desesizarea în favoarea Marii Camere

În situația în care cauza adusă înaintea unei Camere ridică o problemă gravă privitoare la interpretarea Convenției sau a protocoalelor sale, sau dacă soluționarea unei probleme poate conduce la o contradicție cu o hotărâre emisă anterior de Curte, Camera poate, atât timp cât ea nu a emis hotărârea sa, să se desesizeze în favoarea Marii Camere, în afara cazului în care una din părți nu se opune la aceasta.

Articolul 31

Atribuțiile Marii Camere

Marea Cameră

- a) se pronunță asupra cererilor introduse în virtutea articolului 33 sau a articolului 34 atunci când cauza i-a fost deferită de Cameră în virtutea articolului 30 sau când cauza i-a fost deferită în virtutea articolului 43; și
- b) examinează cererile de aviz consultativ introduse în virtutea articolului 47.

Articolul 32 **Competența Curții**

1. Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea Convenției și a protocoalelor sale care îi sunt supuse în condițiile prevăzute de articolele 33, 34 și 47.

2. În caz de contestare a competenței, Curtea hotărăște.

Articolul 33 **Cauze interstatale**

Orice Înalță Parte contractantă poate sesiza Curtea de orice încălcare a dispozițiilor Convenției și a protocoalelor sale pe care o socotește imputabilă unei alte Înalte Părți contractante.

Articolul 34 **Cereri individuale**

Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretind victimă a unei încălcări, de către una din Înaltele Părți contractante, a drepturilor recunoscute în Convenție sau protocoalele sale. Înaltele Părți contractante se angajează să nu împiedice prin nici o măsură exercițiul eficace al acestui drept.

Articolul 35 **Condițiile de admisibilitate**

1. Curtea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de recurs interne, așa cum este stabilit conform principiilor de drept internațional general recunoscute, și într-un termen de șase luni, începând cu data deciziei interne definitive.

2. Curtea nu reține nici o cerere individuală introdusă în aplicarea articolului 34, dacă

a) ea este anonimă; sau

b) ea este în mod esențial aceeași cu o cerere examinată anterior de către Curte sau deja supusă unei alte instanțe internaționale de anchetă sau de reglementare, și dacă ea nu conține fapte noi.

3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în aplicarea articolului 34, atunci când ea consideră cererea incompatibilă cu dispozițiile Convenției sau ale protocoalelor sale, în mod vădit nefondată sau abuzivă.

4. Curtea respinge orice cerere pe care o consideră inadmisibilă în aplicarea prezentului articol. Ea poate proceda astfel în orice stadiu al procedurii.

Articolul 36 **Terța intervenție**

1. În orice cauză aflată în fața unei Camere sau a Marii Camere, o Înalță Parte contractantă al cărei cetățean este reclamantul are dreptul de a prezenta observații scrise și de a lua parte la audieri.

2. În interesul bunei administrări a justiției, Președintele Curții poate invita orice Înalță Parte contractantă care nu este parte în instanță sau orice persoană interesată, alta decât reclamantul, să prezinte observații scrise sau să ia parte la audieri.

Articolul 37

Radierea

1. În orice stadiu al procedurii, Curtea poate hotărî scoaterea de pe rol a unei cereri atunci când circumstanțele permit să se tragă concluzia că:

- a) solicitantul nu dorește să o mai mențină; sau
- b) litigiul a fost rezolvat; sau
- c) pentru orice alt motiv constatat de Curte care nu mai justifică continuarea examinării cererii.

Totuși, Curtea continuă examinarea cererii dacă respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale o cere.

2. Curtea poate hotărî repunerea pe rol a unei cereri atunci când ea consideră că împrejurările o justifică.

Articolul 38

Examinarea contradictorie a cauzei și procedura de rezolvare pe cale amiabilă

1. În cazul în care Curtea declară o cerere admisibilă, ea

- a) continuă examinarea contradictorie a cauzei împreună cu reprezentanții părților și, dacă este cazul, procedează la o anchetă pentru a cărei conducere eficientă statele interesate vor furniza toate facilitățile necesare;
- b) se pune la dispoziția celor interesați în vederea ajungerii la rezolvarea pe cale amiabilă a cauzei, care să se inspire din respectarea drepturilor omului astfel cum le recunoaște Convenția și protocoalele sale.

2. Procedura descrisă la paragraful 1 litera b) este confidențială.

Articolul 39

Rezolvarea pe cale amiabilă

În cazul rezolvării prin bună înțelegere, Curtea scoate cauza de pe rol printr-o decizie care se limitează la o scurtă expunere a faptelor și a soluției adoptate.

Articolul 40

Audierea publică și accesul la documente

1. Audierea este publică, în afara cazului în care Curtea nu decide altfel, motivată de circumstanțe excepționale.

2. Documentele depuse la grefă sunt accesibile publicului, în afara cazului în care Președintele Curții nu decide altfel.

Articolul 41

Satisfacția

Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.

Articolul 42

Hotărârile Camerelor

Hotărârile Camerelor devin definitive conform dispozițiilor articolului 44, paragraful 2.

Articolul 43

Retrimiterarea în fața Marii Camere

1. Într-un termen de trei luni de la data hotărârii unei Camere, orice parte a cauzei poate, în cazuri excepționale, să ceară retrimiterarea cauzei în fața Marii Camere.

2. Un colegiu de cinci judecători al Marii Camere acceptă cererea în cazul în care cauza ridică o problemă gravă relativă la interpretarea sau la aplicarea Convenției sau a protocoalelor sale, sau o altă problemă gravă cu caracter general.

3. Dacă colegiul acceptă cererea, Marea Cameră se pronunță asupra cauzei printr-o hotărâre.

Articolul 44

Hotărâri definitive

1. Hotărârea Marii Camere este definitivă.

2. Hotărârea unei Camere devine definitivă

a) atunci când părțile declară că ele nu vor cere retrimiterarea cauzei în fața Marii Camere; sau

b) trei luni de la data hotărârii, dacă retrimiterarea cauzei în fața Marii Camere nu a fost cerută; sau

c) atunci când colegiul Marii Camere respinge cererea de retrimiterare formulată în aplicarea articolului 43.

3. Hotărârea definitivă este publicată.

Articolul 45

Motivarea hotărârilor și deciziilor

1. Hotărârile, precum și deciziile care declară cererile admisibile sau inadmisibile, sunt motivate.

2. Dacă hotărârea nu exprimă în totalitate sau în parte opinia unanimă a judecătorilor, oricare judecător va avea dreptul să adauge acesteia expunerea opiniei sale individuale.

Articolul 46

Forța obligatorie și executarea hotărârilor

1. Înaltele Părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile la care ele sunt părți.

2. Hotărârea definitivă a Curții este transmisă Comitetului Miniștrilor care supraveghează punerea ei în executare.

Articolul 47

Avize consultative

1. Curtea poate, la cererea Comitetului Miniștrilor, să dea avize consultative asupra problemelor juridice privind interpretarea Convenției și a protocoalelor sale.

2. Aceste avize nu se pot referi la probleme legate de conținutul sau de întinderea drepturilor și libertăților definite în Titlul I al Convenției și în protocoalele sale, nici asupra altor probleme de care Curtea sau Comitetul Miniștrilor ar putea să ia cunoștință ca urmare a introducerii unui recurs prevăzut de Convenție.

3. Decizia Comitetului Miniștrilor de a cere un aviz Curții este luată prin votul cu majoritate al reprezentanților care au dreptul de a face parte din Comitet.

Articolul 48

Competența consultativă a Curții

Curtea decide dacă cererea de aviz prezentată de Comitetul Miniștrilor ține de competența sa, așa cum este definită de articolul 47.

Articolul 49

Motivarea avizelor consultative

1. Avizul Curții trebuie motivat.

2. Dacă avizul nu exprimă în tot sau în parte opinia unanimă a judecătorilor, oricare judecător are dreptul să alăture acestuia expunerea opiniei sale individuale.

3. Avizul Curții este transmis Comitetului Miniștrilor.

Articolul 50

Cheltuieli de funcționare a Curții

Cheltuielile de funcționare a Curții sunt în sarcina Consiliului Europei.

Articolul 51

Privilegii și imunități ale judecătorilor

Judecătorii se bucură, pe timpul exercitării funcțiilor lor, de privilegiile și imunitățile prevăzute de articolul 40 al Statutului Consiliului Europei și de Acordurile încheiate în virtutea acestui articol.

TITLUL III DISPOZIȚII DIVERSE

Articolul 52

Anchetele Secretarului General

Oricare Înalță Parte contractantă va furniza, la solicitarea Secretarului General al Consiliului Europei, explicațiile cerute asupra felului în care dreptul său intern asigură aplicarea efectivă a tuturor dispozițiilor acestei Convenții.

Articolul 53

Salvgardarea drepturilor omului recunoscute

Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu va fi interpretată ca limitând sau aducând atingere drepturilor omului și a libertăților fundamentale care ar putea fi recunoscute conform legilor oricărei Părți contractante sau oricărei alte convenții în care această Parte contractantă este parte.

Articolul 54

Puterile Comitetului Miniștrilor

Nici o dispoziție a prezentei Convenții nu aduce atingere competențelor conferite Comitetului Miniștrilor prin Statutul Consiliului Europei.

Articolul 55

Renunțarea la alte moduri de reglementare a diferendelor

Înaltele Părți contractante renunță reciproc, în afară unei înțelegeri speciale, să se prevaleze de tratatele, convențiile sau de declarațiile care există între ele, în vederea supunerii, pe calea cererii, a unui diferend apărut din interpretarea sau aplicarea prezentei Convenții unui alt mod de reglementare decât cele prevăzute de numita Convenție.

Articolul 56

Aplicarea teritorială

1. Orice stat poate, în momentul ratificării, sau în orice alt moment ulterior, să declare, prin notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei, că prezenta Convenție se va aplica, în conformitate cu paragraful 4 al prezentului articol, tuturor sau unuia dintre teritoriile ale căror relații internaționale el le asigură.

2. Convenția se va aplica teritoriului sau teritoriilor desemnate în notificare începând din a treizeca zi socotită de la data la care Secretarul General al Consiliului Europei va fi primit această notificare.

3. În respectivele teritorii dispozițiile prezentei Convenții vor fi aplicate ținând seama de necesitățile locale.

4. Orice Stat care a făcut o declarație conform primului paragraf din acest articol poate ulterior, în orice moment, să declare relativ la unul sau mai multe teritorii vizate în această declarație că acceptă competența Comisiei de a lua cunoștință de cererile

persoanelor fizice, organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform articolului 34 din prezenta Convenție.

Articolul 57

Rezerve

1. Oricare Stat poate, în momentul semnării prezentei Convenții sau al depunerii instrumentului său de ratificare, să formuleze o rezervă în legătură cu o dispoziție anume a Convenției, în măsura în care o lege atunci în vigoare pe teritoriul său nu este conformă cu această dispoziție. Rezervele cu caracter general nu sunt autorizate în termenii prezentului articol.

2. Orice rezervă emisă conform prezentului articol necesită o scurtă expunere privind legea în cauză.

Articolul 58

Denunțarea

1. O Înalță Parte contractantă nu poate denunța prezenta Convenție decât după expirarea unui termen de cinci ani începând cu data intrării în vigoare a Convenției în ceea ce o privește și prin intermediul unui preaviz de șase luni, dat printr-o notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei, care informează despre aceasta celelalte Părți contractante.

2. Această denunțare nu poate avea drept efect să dezlege Înalta Parte contractantă interesată de obligațiile conținute în prezenta Convenție în ceea ce privește orice fapt care, putând constitui o încălcare a acestor obligații, ar fi fost comis de ea anterior datei la care denunțarea își produce efectele.

3. Sub aceeași rezervă ar înceta de a mai fi Parte la prezenta Convenție orice Parte contractantă care ar înceta de a mai fi membru al Consiliului Europei.

4. Convenția poate fi denunțată conform dispozițiilor paragrafelor precedente în ceea ce privește orice teritoriu pentru care ea a fost declarată aplicabilă potrivit articolului 56.

Articolul 59

Semnarea și ratificarea

1. Prezenta Convenție este deschisă spre semnare Membrilor Consiliului Europei. Ea va fi ratificată. Ratificările vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

2. Prezenta Convenție va intra în vigoare după depunerea a zece instrumente de ratificare.

3. Pentru orice semnatar care o va ratifica ulterior, Convenția va intra în vigoare din momentul depunerii instrumentului de ratificare.

4. Secretarul General al Consiliului Europei va notifica tuturor Membrilor Consiliului Europei intrarea în vigoare a Convenției, numele Înantelor Părți contractante care au ratificat-o, precum și depunerea oricărui instrument de ratificare intervenită ulterior.

Încheiată la Roma, la 4 noiembrie 1950, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General va transmite copii certificate tuturor semnatarilor.

PROTOCOLUL ADIȚIONAL la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

Paris, 20.03.1952

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,

Hotărâte să ia măsuri de natură să asigure garantarea colectivă a drepturilor și libertăților, altele decât cele care sunt deja înscrise în Titlul I al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare “Convenția”),

Au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Articolul 2

Dreptul la instruire

Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și al învățământului, va respecta dreptul părinților de a asigura această educație și acest învățământ conform convingerilor lor religioase și filozofice.

Articolul 3

Dreptul la alegeri libere

Înaltele Părți contractante se angajează să organizeze, la intervale rezonabile, alegeri libere cu vot secret, în condițiile care asigură libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislativ.

Articolul 4

Aplicarea teritorială

Orice Înalță Parte contractantă poate, în momentul semnării ori al ratificării prezentului protocol sau în orice alt moment ulterior, să comunice Secretarului General al Consiliului Europei o declarație precizând măsura în care aceasta se angajează ca dispozițiile prezentului protocol să se aplice anumitor teritorii care sunt desemnate în declarația respectivă și ale căror relații internaționale aceasta le asigură.

Orice Înaltă Parte contractantă care a comunicat o declarație în virtutea paragrafului precedent poate, după un anumit interval de timp, să comunice o nouă declarație care să modifice termenii oricărei declarații anterioare sau care să pună capăt aplicării dispozițiilor prezentului protocol cu privire la un anumit teritoriu.

O declarație făcută potrivit prezentului articol va fi considerată ca fiind în conformitate cu paragraful 1 din articolul 56 al Convenției.

Articolul 5

Relațiile cu Convenția

Înaltele Părți contractante vor considera articolele 1, 2, 3 și 4 din acest protocol ca articole adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției se vor aplica în consecință.

Articolul 6

Semnarea și ratificarea

Prezentul Protocol este deschis spre semnare membrilor Consiliului Europei, semnatori ai Convenției; el va fi ratificat o dată cu Convenția sau după ratificarea acesteia. El va intra în vigoare după depunerea a zece instrumente de ratificare. Pentru oricare semnatar care îl va ratifica ulterior, protocolul va intra în vigoare o dată cu depunerea instrumentului de ratificare.

Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei, care va notifica tuturor membrilor numele celor care au ratificat protocolul.

Încheiat la Paris, la 20 martie 1952, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General va transmite copii certificate fiecăruia dintre statele semnatare.

PROTOCOLUL ADIȚIONAL nr. 4 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

Strasbourg, 16.09.1963

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,

Hotărâte să ia măsuri de natură să asigure garantarea colectivă a drepturilor și libertăților, altele decât cele care sunt deja înscrise în Titlul I al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare "Convenția") și în articolele 1-3 din primul Protocol adițional la Convenție, semnat la Paris la 20 martie 1952,

Au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Interzicerea privării de libertate pentru datorii

Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală.

Articolul 2

Libertatea de circulație

1. Oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui Stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa.

2. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa.

3. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

4. Drepturile recunoscute în paragraful 1 pot, de asemenea, în anumite zone determinate, să facă obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.

Articolul 3

Interzicerea expulzării cetățenilor proprii

1. Nimeni nu poate fi expulzat, printr-o măsură individuală sau colectivă, de pe teritoriul statului al cărui cetățean este.

2. Nimeni nu poate fi privat de dreptul de a intra pe teritoriul statului al cărui cetățean este.

Articolul 4

Interzicerea expulzărilor colective de străini

Expulzările colective de străini sunt interzise.

Articolul 5

Aplicarea teritorială

1. Oricare Înaltă Parte contractantă poate, în momentul semnării ori al ratificării prezentului Protocol sau în orice moment ulterior, să comunice Secretarului General al Consiliului Europei o declarație precizând măsura în care ea se angajează ca dispozițiile prezentului Protocol să se aplice anumitor teritorii care sunt desemnate în declarația respectivă și ale căror relații internaționale ea le asigură.

2. Oricare Înaltă Parte contractantă care a comunicat o declarație în virtutea paragrafului precedent poate, periodic, să comunice o nouă declarație prin care să modifice termenii oricărei declarații anterioare sau prin care să pună capăt aplicării dispozițiilor prezentului Protocol cu privire la un anumit teritoriu.

3. O declarație făcută potrivit prezentului articol va fi considerată ca fiind făcută în conformitate cu paragraful 1 din articolul 56 al Convenției.

4. Teritoriul oricărui Stat la care se aplică prezentul Protocol, în virtutea ratificării sau a acceptării sale de către respectivul Stat, și fiecare dintre teritoriile cu privire la care Protocolul se aplică, în virtutea unei declarații semnate de respectivul stat conform prezentului articol, vor fi considerate ca teritorii distincte în sensul referirilor la teritoriul unui stat, făcute de articolele 2 și 3.

5. Oricare stat care a făcut o declarație conform paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol poate ulterior, în orice moment, să declare relativ la unul sau mai multe teritorii vizate în această declarație că acceptă competența Curții de a lua cunoștință de cererile persoanelor fizice, organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, așa cum prevede articolul 34 al Convenției, în virtutea articolelor 1 – 4 ale prezentului Protocol sau a unora dintre ele.

Articolul 6

Relațiile cu Convenția

Înaltele Părți contractante vor considera articolele 1 – 5 ale acestui Protocol ca articole adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției se vor aplica în consecință.

Articolul 7

Semnarea și ratificarea

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnare membrilor Consiliului Europei, semnatori ai Convenției; el va fi ratificat odată cu Convenția sau după ratificarea acesteia. El va intra în vigoare după depunerea a cinci instrumente de ratificare. Pentru oricare semnatar care îl va ratifica ulterior, Protocolul va intra în vigoare odată cu depunerea instrumentului de ratificare.

2. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei care va notifica tuturor membrilor numele celor care au ratificat Protocolul.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest sens, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Strasbourg, la 16 septembrie 1963, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General va transmite copii certificate fiecăruia dintre statele semnatare.

PROTOCOLUL ADIȚIONAL nr. 6
la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și
a libertăților fundamentale privind abolirea pedepsei cu moartea
Strasbourg, 28.04.1983

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare “Convenția”),

Considerând că progresele intervenite în mai multe State membre ale Consiliului Europei exprimă o tendință generală în favoarea abolirii pedepsei cu moartea,
Au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Abolirea pedepsei cu moartea

Pedeapsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat.

Articolul 2

Pedeapsa cu moartea în timp de război

Un Stat poate să prevadă în legislația sa pedeapsa cu moartea pentru acte săvârșite în timp de război sau de pericol iminent de război; o asemenea pedeapsă nu va fi aplicată decât în cazurile prevăzute de această legislație și conform dispozițiilor sale. Statul respectiv va comunica Secretarului General al Consiliului Europei dispozițiile aferente ale legislației în cauză.

Articolul 3

Interzicerea derogărilor

Nici o derogare de la dispozițiile prezentului Protocol în temeiul articolului 15 din Convenție nu este îngăduită.

Articolul 4

Interzicerea rezervelor

Nici o rezervă la dispozițiile prezentului Protocol în temeiul articolului 57 din Convenție nu este admisă.

Articolul 5

Aplicarea teritorială

1. Orice Stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aprobare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cu privire la care se va aplica prezentul Protocol.

2. Orice Stat poate, în oricare moment ulterior, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului Protocol la oricare alt teritoriu desemnat în declarație. Protocolul va intra în vigoare cu privire la acest teritoriu, în prima zi a lunii care urmează datei primirii declarației de către Secretarul General.

3. Orice declarație făcută în virtutea celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă, în ceea ce privește orice teritoriu desemnat în această declarație, prin notificare adresată Secretarului General. Retragera va produce efecte din prima zi a lunii care urmează datei primirii notificării de către Secretarul General.

Articolul 6

Relațiile cu Convenția

Statele Părți consideră articolele 1 – 5 ale prezentului Protocol ca articole adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției se aplică în consecință.

Articolul 7

Semnarea și ratificarea

Prezentul Protocol este deschis spre semnare Statelor membre ale Consiliului Europei, semnatare ale Convenției. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un Stat membru al Consiliului Europei nu va putea să ratifice, să accepte sau să aprobe prezentul Protocol fără ca, simultan sau anterior, să fi ratificat Convenția. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 8

Intrarea în vigoare

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează datei la care cinci State membre ale Consiliului Europei își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin Protocol conform dispozițiilor articolului 7.

2. Pentru orice Stat membru care își va exprima ulterior consimțământul de a fi legat prin Protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează datei depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

Articolul 9

Funcțiile de depozitar

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica Statelor membre ale Consiliului:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului Protocol conform articolelor 5 și 8;
- d) orice alt act, notificare sau comunicare având o legătură cu prezentul Protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Strasbourg, la 28 aprilie 1983, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copii certificate fiecăruia dintre Statele membre ale Consiliului Europei.

PROTOCOLUL ADIȚIONAL nr. 7
la Convenția pentru apărarea drepturilor omului
și libertăților fundamentale

Strasbourg, 22.11.1984

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Protocol,
Hotărâte să ia noi măsuri de natură să asigure garantarea colectivă a anumitor
drepturi și libertăți prin Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților
fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, (denumită în continuare
"Convenția");

Au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Garanțiile procedurale în caz de expulzare a străinilor

1. Un străin care își are reședința în mod legal pe teritoriul unui Stat nu poate fi
expulzat decât în temeiul executării unei hotărâri luate conform legii și el trebuie să
poată:

- a) să prezinte motivele care pledează împotriva expulzării sale;
- b) să ceară examinarea cazului său, și
- c) să ceară să fie reprezentat în acest scop în fața autorității competente sau a
uneia ori a mai multor persoane desemnate de către această autoritate.

2. Un străin poate fi expulzat înainte de exercitarea drepturilor enumerate în pa-
ragraful 1 a), b) și c) al acestui articol, atunci când expulzarea este necesară în in-
teresul ordinii publice sau se întemeiază pe motive de securitate națională.

Articolul 2

Dreptul la nivel dublu de jurisdicție în materie penală

1. Orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are
dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o ju-
risdicție superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta
poate fi exercitat, sunt reglementate de lege.

2. Acest drept poate face obiectul unor excepții în cazul infracțiunilor minore, așa
cum acestea sunt definite de lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă in-
stanță de către cea mai înaltă jurisdicție ori a fost declarat vinovat și condamnat ca
urmare a unui recurs împotriva achitării sale.

Articolul 3

Dreptul de compensare în caz de eroare judiciară

Atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este
acordată grațierea, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedește că s-a pro-

duș o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în Statul respectiv, cu excepția cazului în care se dovedește că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte.

Articolul 4

Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori

1. Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași Stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui Stat.

2. Dispozițiile paragrafului precedent nu împiedică redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

3. Nici o derogare de la prezentul articol nu este îngăduită în temeiul articolului 15 din Convenție.

Articolul 5

Egalitatea dintre soți

Soții se bucură de egalitate în drepturi și în responsabilități cu caracter civil, între ei și în relațiile cu copiii lor în ceea ce privește căsătoria, pe durata căsătoriei și cu prilejul desfacerii acesteia. Prezentul articol nu împiedică Statele să ia măsurile necesare în interesul copiilor.

Articolul 6

Aplicarea teritorială

1. Orice Stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aprobare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cu privire la care se va aplica prezentul Protocol, precizând măsura în care el se angajează ca dispozițiile prezentului Protocol să se aplice acestui sau acestor teritorii.

2. Orice stat poate, în oricare moment ulterior, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului Protocol la oricare alt teritoriu desemnat în declarație. Protocolul va intra în vigoare pentru acest teritoriu în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de două luni de la data primirii declarației de către Secretarul General.

3. Orice declarație făcută în virtutea celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă sau modificată, în ceea ce privește orice teritoriu desemnat în această declarație, prin notificare adresată Secretarului General. Retragerea sau modificarea va produce efecte în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de două luni de la data primirii notificării de către Secretarul General.

4. O declarație potrivit prezentului articol va fi considerată ca fiind în conformitate cu paragraful 1 din articolul 56 al Convenției.

5. Teritoriul oricărui Stat cu privire la care prezentul Protocol se aplică în virtutea ratificării, a acceptării sau a aprobării sale de către Statul respectiv și fiecare din teritoriile cu privire la care Protocolul se aplică în baza unei declarații făcute de respectivul Stat, conform prezentului articol, pot fi considerate ca teritorii distincte în sensul referirii la teritoriul unui Stat făcute la articolul 1.

6. Orice stat care a făcut o declarație conform paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol poate ulterior, în orice moment, să declare relativ la unul sau mai multe teritorii vizate în această declarație că acceptă competența Curții de a lua cunoștință de cererile persoanelor fizice, organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform articolului 34 al Convenției, în virtutea articolelor 1 – 5 ale prezentului Protocol.

Articolul 7

Relațiile cu Convenția

Statele Părți consideră articolele 1 – 6 ale prezentului Protocol ca articolele adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției se aplică în consecință.

Articolul 8

Semnarea și ratificarea

Prezentul Protocol este deschis spre semnare Statelor membre ale Consiliului Europei care au semnat Convenția. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un Stat membru al Consiliului Europei nu poate ratifica, accepta sau aproba prezentul Protocol fără să fi ratificat simultan sau anterior Convenția. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 9

Intrarea în vigoare

1. Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de două luni de la data la care șapte State membre ale Consiliului Europei își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin Protocol conform dispozițiilor articolului 8.

2. Pentru orice Stat membru care își va exprima ulterior consimțământul de a fi legat prin Protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de două luni de la data depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

Articolul 10

Funcția de depozitar

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica tuturor Statelor membre ale Consiliului Europei:

- a) orice semnare;

- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului Protocol conform articolelor 6 și 9;
- d) orice alt act, notificare sau declarație având legătură cu prezentul Protocol.

În considerarea celor de mai sus subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul protocol.

Încheiat la Strasbourg, la 22 noiembrie 1984, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copii certificate fiecăruia dintre Statele membre ale Consiliului Europei.

PROTOCOLUL nr. 12
la Convenția pentru apărarea drepturilor omului
și a libertăților fundamentale

Roma, 04.11.2000

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Protocol,
Luând în considerare principiul fundamental în virtutea căruia toate persoanele sunt egale în fața legii și au dreptul la o protecție egală din partea legii,

Hotărâte să ia noi măsuri pentru promovarea egalității tuturor persoanelor prin garantarea colectivă a unei interziceri generale a discriminării, prin intermediul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „Convenția”),

Reafirmând că principiul nediscriminării nu împiedică statele părți să ia măsuri pentru promovarea unei egalități depline și efective, cu condiția existenței unei justificări obiective și rezonabile a acestor măsuri,

Au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Interzicerea generală a discriminării

1. Exercițarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricărui dintre motivele menționate în paragraful 1.

Articolul 2

Aplicarea teritorială

1. Orice stat poate, la data semnării sau depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare, să indice teritoriul sau teritoriile cărora li se va aplica prezentul Protocol.

2. Orice stat poate, la orice dată ulterioară, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului Protocol asupra oricărui alt teritoriu indicat în declarație. Protocolul va intra în vigoare, în ceea ce privește acest teritoriu, în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data primirii declarației de către Secretarul General.

3. Orice declarație făcută în temeiul celor două paragrafe precedente poate fi retrasă sau modificată, în ceea ce privește orice teritoriu indicat în declarație, printr-o notificare adresată Secretarului General. Retragera sau modificarea va produce efecte

în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data primirii acestei notificări de către Secretarul General.

4. O declarație făcută conform prezentului articol va fi considerată ca fiind făcută conform paragrafului 1 al articolului 56 din Convenție.

5. Orice stat care a făcut o declarație conform paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol poate ulterior, în orice moment, să declare, referitor la unul sau mai multe dintre teritoriile vizate în declarație că acceptă competența Curții de a primi cererile persoanelor fizice, organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de particulari, în conformitate cu articolului 34 al Convenției, referitoare la articolul 1 al prezentului Protocol.

Articolul 3

Raportarea la Convenție

Statele părți consideră articolele 1 și 2 ale prezentului Protocol ca articole adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției vor fi aplicate în mod corespunzător.

Articolul 4

Semnarea și ratificarea

Prezentul Protocol va fi deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei care au semnat Convenția. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un stat membru al Consiliului Europei nu poate ratifica, accepta sau aproba prezentul Protocol fără a ratifica în prealabil sau simultan Convenția. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 5

Intrarea în vigoare

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data la care zece state membre ale Consiliului Europei își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin prezentul Protocol, conform prevederilor articolului 4.

2. Pentru orice stat membru care își va exprima ulterior consimțământul de a fi legat prin prezentul Protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data depunerii instrumentelor de ratificare, acceptare sau aprobare.

Articolul 6

Funcțiile depozitarului

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica tuturor statelor membre ale Consiliului Europei:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare sau aprobare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului Protocol conform articolelor 2 și 5;
- d) orice alt act, notificare sau comunicare având legătură cu prezentul Protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Roma, la data de 04 noiembrie 2000 în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copii certificate fiecărui stat membru al Consiliului Europei.

PROTOCOLUL nr. 13
la Convenția pentru apărarea drepturilor omului
și a libertăților fundamentale, cu privire la abolirea
cu moartea în orice împrejurări

Vilnius, 03.05.2002

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului protocol,

Convinse că dreptul oricărei persoane la viață este valoarea fundamentală într-o societate democratică, și că abolirea pedepsei cu moartea este esențială pentru protecția acestui drept și la deplina recunoaștere a demnității inerente oricărei ființe umane;

Dorind să consolideze protecția dreptului la viață garantat de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (în continuare „Convenția”);

Notând că Protocolul nr. 6 la Convenție cu privire la abolirea pedepsei cu moartea, semnat la Strasbourg la 28 aprilie 1983, nu exclude pedeapsa cu moartea pentru unele acte comise în timpul războiului sau în timpul unui pericol iminent de război;

Hotărâte să facă ultimul pas pentru abolirea pedepsei cu moartea în orice împrejurări,

Au convenit asupra următoarelor:

Articolul 1

Abolirea pedepsei cu moartea

Pedeapsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o astfel de pedeapsă nici executat.

Articolul 2

Interzicerea derogărilor

În termenii articolului 15 din Convenție față de dispozițiile prezentului Protocol nici o derogare nu este autorizată.

Articolul 3

Interzicerea rezervelor

În termenii articolului 57 din Convenție nu este admisă nici o rezervă la dispozițiile prezentului Protocol.

Articolul 4

Aplicarea teritorială

1. Orice Stat poate, la momentul semnării sau la momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aprobare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cu privire la care se va aplica prezentul Protocol.

2. Orice Stat poate, la orice moment ulterior, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei să extindă aplicarea prezentului Protocol la orice alt teritoriu desemnat în declarație. Protocolul va intra în vigoare pentru acest teritoriu în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de trei luni de la data primirii declarației de către Secretarul General.

3. Orice declarație făcută în virtutea celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă sau modificată, în ceea ce privește orice teritoriu desemnat în această declarație, prin notificare adresată Secretarului General. Retragera sau modificarea va produce efecte în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de trei luni de la data primirii notificării de către Secretarul General.

Articolul 5

Relațiile cu Convenția

Statele Părți consideră articolele 1 - 4 ale prezentului Protocol ca articole adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției se aplică în consecință.

Articolul 6

Semnarea și ratificarea

Prezentul Protocol este deschis spre semnare Statelor membre ale Consiliului Europei care au semnat Convenția. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un Stat membru al Consiliului Europei nu poate ratifica, accepta sau aproba prezentul Protocol fără să fi ratificat simultan sau anterior Convenția. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 7

Intrarea în vigoare

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de trei luni de la data la care zece State membre ale Consiliului Europei își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin prezentul Protocol conform dispozițiilor articolului 6.

2. Pentru orice Stat membru care-și va exprima ulterior consimțământul de a fi legat prin Protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de trei luni de la data depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

Articolul 8

Funcția de depozitar

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica tuturor Statelor membre ale Consiliului Europei:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului Protocol conform articolelor 4 și 7;
- d) orice alt act, notificare sau declarație, având legătură cu prezentul Protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Vilnius, la 3 mai 2002, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copii certificate fiecăruia dintre Statele membre ale Consiliului Europei.

PROTOCOLUL nr. 14
la Convenția pentru apărarea drepturilor omului
și a libertăților fundamentale, privind amendarea
sistemului de control al Convenției

Strasbourg, 13.05.2004

PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (numită în continuare « Convenția »),

Având în vedere Rezoluția nr. 1 și Declarația adoptată în cadrul Conferinței ministeriale europene cu privire la drepturile omului, desfășurată la Roma la 3 și 4 noiembrie 2000;

Având în vedere Declarațiile adoptate de către Comitetul Miniștrilor la 8 noiembrie 2001, la 7 noiembrie 2002 și la 15 mai 2003, în cadrul sesiunilor sale 109, 111 și, respectiv 112;

Având în vedere Avizul nr. 251(2004), adoptat de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei la 28 aprilie 2004;

Considerând că este necesar și urgent să se amendeze unele prevederi ale Convenției în scopul menținerii și consolidării pe termen lung a sistemului de control, mai ales din cauza sporirii continue a sarcinii de lucru a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei;

Considerând, în particular, că este necesar să se vegheze asupra faptului că Curtea să continue să joace rolul său preeminent în protecția drepturilor omului în Europa,

Au convenit asupra următoarelor:

Articolul 1

Paragraful 1 al articolului 22 din Convenție este abrogat.

Articolul 2

Articolul 23 al Convenției este modificat după cum urmează:

«Articolul 23

Durata mandatului și revocarea

1. Judecătorii sunt aleși pentru o durată de nouă ani. Ei nu pot fi realeși.
2. Mandatul judecătorilor se încheie atunci când ei împlinesc 70 ani.
3. Judecătorii rămân în funcție până la înlocuirea lor. Totuși, ei continuă să se ocupe de cauzele cu care au fost sesizați.
4. Un judecător nu poate fi înlăturat din funcțiile sale decât dacă ceilalți judecători decid, cu majoritatea de două treimi, că el a încetat să răspundă condițiilor necesare.»

Articolul 3

Articolul 24 al Convenției este abrogat.

Articolul 4

Articolul 25 al Convenției devine articolul 24 și conținutul său este modificat după cum urmează:

«Articolul 24

Grefa și raportorii

1. Curtea dispune de o grefă ale cărei sarcini și organizare sunt fixate prin regulamentul Curții.

2. În cazul în care ea se constituie în format de unic judecător, Curtea este asistată de raportori care își exercită funcțiile sub autoritatea Președintelui Curții. Ei fac parte din grefa Curții.»

Articolul 5

Articolul 26 al Convenției devine articolul 25 («Adunarea plenară») și conținutul său este modificat după cum urmează:

1. La sfârșitul paragrafului (d), virgula este înlocuită de un punct și virgulă, iar cuvântul «și» este exclus.

2. La sfârșitul paragrafului e, punctul este înlocuit cu un punct și virgulă.

3. Este adăugat un nou paragraf (e), al cărui conținut este:

«f. înaintează orice cerere în virtutea articolului 26, paragraf 2.»

Articolul 6

Articolul 27 al Convenției devine articolul 26 și conținutul său este modificat după cum urmează:

«Articolul 26

Format de unic judecător, comitete, Camere și Marea Cameră

1. Pentru examinarea cauzelor aduse înaintea sa, Curtea se constituie în format de unic judecător, în comitete de trei judecători, în Camere de șapte judecători și într-o Mare Cameră de șaptesprezece judecători. Camerele Curții constituie comitetele pentru o perioadă determinată.

2. La cererea Adunării plenare a Curții, Comitetul de Miniștri poate, printr-o decizie unanimă și pentru o perioadă determinată, să reducă numărul judecătorilor camerelor la cinci persoane.

3. Un judecător convocat în calitate de unic judecător nu examinează nici o cerere introdusă împotriva unei Înalte Părți contractante din numele căreia acest judecător a fost ales.

4. Judecătorul ales din numele unei Înalte Părți contractante care este parte la litigiu este membru de drept al camerei și al Marii Camere. În cazul absenței acestui ju-

decător, sau atunci când el nu-și poate desfășura activitatea, în calitate de judecător va activa o persoană aleasă de Președintele Curții de pe o listă prezentată în prealabil de către această Parte.

5. Marea Cameră mai include în componența sa Președintele Curții, vicepreședinții, președinții Camerelor și alți judecători desemnați conform regulamentului Curții. Când cauza este deferită Marii Camere în virtutea articolului 43, nici un judecător al Camerei care a emis hotărârea nu poate face parte din aceasta, cu excepția președintelui Camerei și a judecătorului care a activat din numele Înaltei Părți contractante interesate.»

Articolul 7

După noul articol 26, un nou articol 27 este inclus în Convenție, al cărui conținut este:

«Articolul 27

Competența judecătorilor unici

1. Un unic judecător poate să declare inadmisibilă sau să radieze de pe rol o cerere introdusă în virtutea articolului 34 când o astfel de decizie poate fi luată fără o examinare complementară.

2. Decizia este definitivă.

3. Dacă judecătorul unic nu declară inadmisibilă sau nu radiază de pe rol o cerere, acest judecător o va transmite unui comitet sau unei Camere pentru examinare complementară.»

Articolul 8

Articolul 28 al Convenției este modificat după cum urmează:

«Articolul 28

Competența comitetelor

1. Un comitet sesizat cu o cerere individuală introdusă în virtutea articolului 34 poate, prin vot unanim,

a. să o declare inadmisibilă sau să o radieze de pe rol când o astfel de decizie poate fi luată fără o examinare complementară; sau

b. să o declare admisibilă și să adopte concomitent o hotărâre asupra fondului când problema relativă la interpretarea sau aplicarea Convenției sau protocoalelor sale care se află la originea cauzei constituie obiectul unei jurisprudențe bine stabilite de Curte.

2. Deciziile și hotărârile prevăzute la paragraful 1 sunt definitive.

3. Dacă judecătorul ales în numele Înaltei Părți contractante care este parte la litigiu nu este membru al comitetului, acesta din urmă poate să-l invite să activeze în cadrul său în locul și pe locul unuia dintre membrii său, la orice etapă a procesului, ținând cont de toți factorii pertinenti, inclusiv problema de a ști dacă această Parte a contestat aplicarea procedurii de la paragraful 1. b.»

Articolul 9

Articolul 9 al Convenției este amendat după cum urmează:

1. Conținutul paragrafului 1 este modificat după cum urmează : «Dacă nu a fost adoptată nici o decizie în virtutea articolelor 27 sau 28 și nu a fost pronunțată nici o hotărâre în virtutea articolului 28, o cameră se va pronunța asupra admisibilității și fondului cererilor individuale introduse în virtutea articolului 34. Decizia cu privire la admisibilitate poate fi luată în mod separat.»

2. La sfârșitul paragrafului 2 este adăugată o nouă propoziție, cu următorul conținut : «Cu excepția deciziei contrare a Curții în cazuri excepționale, decizia cu privire la admisibilitate este adoptată separat.»

3. Paragraful 3 este exclus.

Articolul 10

Articolul 31 al Convenției este amendat după cum urmează:

1. La sfârșitul paragrafului (a), cuvântul «și» este exclus.

2. Paragraful (b) devine paragraful (c) și este inclus un nou paragraf (b), având următorul conținut:

«b. se pronunță asupra problemelor cu care Curtea este sesizată de Comitetul de Miniștri în virtutea articolului 46, paragraful 4; și»

Articolul 11

Articolul 32 al Convenției este amendat după cum urmează:

La sfârșitul paragrafului 1, după numărul 34, este inclusă o virgulă și numărul 46.

Articolul 12

Paragraful 3 al articolului 35 al Convenției este modificat după cum urmează:

«3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în aplicarea articolului 34 dacă consideră că:

- a. cererea este incompatibilă cu prevederile Convenției sau Protocoalelor sale, în mod vădit nefondată sau abuzivă; sau
- b. reclamantul nu a suferit vreun prejudiciu important, cu excepția faptului dacă respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și Protocoalele sale nu cer în mod obligatoriu examinarea fondului cererii și cu condiția de a nu respinge din acest motiv nici o cauză care nu a fost examinată în modul convenit de către o instanță judecătorească internă.»

Articolul 13

La sfârșitul articolului 36 al Convenției este adăugat un nou paragraf 3, având următorul conținut:

«3. În orice cauză adusă înaintea unei Camere, sau a Marii Camere, Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului European poate prezenta observații scrise și poate participa la audieri.»

Articolul 14

Articolul 38 al Convenției este modificat după cum urmează:

«Articolul 38

Examinarea contradictorie a cauzei

Curtea examinează cauza în mod contradictoriu împreună cu reprezentanții părților și, dacă este cazul, procedează la o anchetă pentru a cărei conducere eficientă Înaltele Părți contractante interesate vor furniza toate facilitățile necesare.»

Articolul 15

Articolul 39 al Convenției este modificat după cum urmează:

«Articolul 39

Reglementări amiabile

1. La orice moment al procesului, Curtea se află la dispoziția celor interesați în vederea parvenirii la o reglementare amiabilă a cauzei inspirându-se din respectarea drepturilor omului astfel cum ele sunt recunoscute în Convenție și în protocoalele sale.

2. Procedura descrisă la paragraful 1 este confidențială.

3. În cazul reglementării amiabile, Curtea scoate cauza de pe rol printr-o decizie care se limitează la o scurtă expunere a faptelor și a soluției adoptate.

4. Această decizie este transmisă Comitetului de Miniștri care va supraveghea executarea termenilor reglementării amiabile astfel cum ei figurează în decizie. »

Articolul 16

Articolul 46 al Convenției este modificat după cum urmează:

«Articolul 46

Forța obligatorie și executarea hotărârilor

1. Înaltele Părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile la care ele sunt părți.

2. Hotărârea definitivă a Curții este transmisă Comitetului de Miniștri care supraveghează executarea ei.

3. Când Comitetul de Miniștri consideră că supravegherea executării unei hotărâri definitive este împiedicată de o dificultate de interpretare a acestei hotărâri, el poate sesiza Curtea pentru a-i cere să se pronunțe asupra acestei probleme de interpretare. Decizia de sesizare a Curții este luată prin votul majorității a două treimi a reprezentanților care au dreptul de a face parte din Comitet.

4. Când Comitetul de Miniștri consideră că o Înalță Parte contractantă refuză să se conformeze unei hotărâri definitive într-un litigiu la care este parte, el poate, după avertizarea acestei Părți și printr-o decizie luată prin votul majorității a două treimi a reprezentanților care au dreptul de a face parte din Comitet, să sesizeze Curtea cu problema respectării de către această Parte a obligației față de paragraful 1.

5. Dacă Curtea constată o încălcare a paragrafului 1, ea transmite cazul Comitetului de Miniștri care va examina măsurile ce urmează a fi luate. Dacă Curtea constată că nu a avut loc nici o încălcare a paragrafului 1, ea transmite cauza Comitetului Miniștrilor, care decide să încheie examinarea ei.»

Articolul 17

Articolul 59 al Convenției este amendat după cum urmează:

1. Este inclus un nou paragraf 2, având următorul conținut:
«2. Uniunea europeană poate adera la prezenta Convenție.»
2. Paragrafele 2, 3 și 4 devin respectiv paragrafele 3, 4 și 5.

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 18

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnare Statelor membre ale Consiliului Europei semnatare ale Convenției, care își pot exprima acordul de a fi legate prin:
  - a. semnare fără rezervă de ratificare, acceptare sau aprobare; sau
  - b. semnare sub rezerva ratificării, acceptării sau aprobării, urmată de ratificare, acceptare sau aprobare.
2. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse pe lângă Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 19

Prezentul Protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care va urma după expirarea unei perioade de trei luni de la data la care toate Părțile la Convenție și-au exprimat acordul de a fi legate prin Protocol, în conformitate cu dispozițiile articolului 18.

Articolul 20

1. La data intrării în vigoare a prezentului Protocol, dispozițiile sale se vor aplica tuturor cererilor pendinte pe rolul Curții, precum și tuturor hotărârilor ale căror executare constituie obiectul unei supravegheri din partea Comitetului de Miniștri.
2. Noul criteriu de admisibilitate introdus prin articolul 12 al prezentului Protocol în articolul 35, paragraful 3.b al Convenției, nu se aplică cererilor declarate admisibile până la intrarea în vigoare a Protocolului. Pe parcursul următorilor doi ani după intrarea în vigoare a prezentului Protocol, doar camerele și Marea Cameră a Curții pot aplica noul criteriu de admisibilitate.

Articolul 21

La data intrării în vigoare a prezentului Protocol, durata mandatului judecătorilor care își îndeplinesc primul lor mandat este prelungit de plin drept pentru a atinge un total de nouă ani. Alți judecători își încheie mandatul, care este prelungit de plin drept pentru doi ani.

Articolul 22

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica Statelor membre ale Consiliului Europei:

- a. orice semnare;
- b. depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
- c. orice dată de intrare în vigoare a prezentului Protocol conform articolelor 4 și 7;
- d. orice alt act, notificare sau declarație având legătură cu prezentul Protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Strasbourg, la 13 mai 2004, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copii certificate fiecăruia din Statele membre ale Consiliului Europei.

LISTA DATEI INTRĂRII ÎN VIGOARE
a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și
a libertăților fundamentale și a protocoalelor sale adiționale
pentru statele membre la Convenție

21 mai 2007

statul	CEDO	Prot. 1	Prot. 4	Prot. 6	Prot. 7	Prot. 12	Prot. 13
Albania	2/10/1996	2/10/1996	2/10/1996	1/10/2000	1/1/1997	1/4/2005	1/6/2007
Andora	22/1/1996			1/2/1996			1/7/2003
Armenia	26/4/2002	26/4/2002	26/4/2002	1/10/2003	1/7/2002	1/4/2005	
Austria	3/9/1958	3/9/1958	18/9/1969	1/3/1985	1/11/1988		1/5/2004
Azerbaidjan	15/4/2002	15/4/2002	15/4/2002	1/5/2002	1/7/2002		
Belgia	14/6/1955	14/6/1955	21/9/1970	1/1/1999			1/10/2003
Bosnia și Herțegovina	12/7/2002	12/7/2002	12/7/2002	1/8/2002	1/10/2002	1/4/2005	1/11/2003
Bulgaria	7/9/1992	7/9/1992	4/11/2000	1/10/1999	1/2/2001		1/7/2003
Cehia	1/1/1993	1/1/1993	1/1/1993	1/1/1993	1/1/1993		1/11/2004
Cipru	6/10/1962	6/10/1962	3/10/1989	1/2/2000	1/12/2000	1/4/2005	1/7/2003
Croația	5/11/1997	5/11/1997	5/11/1997	1/12/1997	1/2/1998	1/4/2005	1/7/2003
Danemarca	3/9/1953	18/5/1954	2/5/1968	1/3/1985	1/11/1988		1/7/2003
Elveția	28/11/1974			1/11/1987	1/11/1988		1/7/2003
Estonia	16/4/1996	16/4/1996	16/4/1996	1/5/1998	1/7/1996		1/6/2004
Finlanda	10/5/1990	10/5/1990	10/5/1990	1/6/1990	1/8/1990	1/4/2005	1/3/2005
Fosta Republică Iugoslavă Macedonia	10/4/1997	10/4/1997	10/4/1997	1/5/1997	1/7/1997	1/4/2005	1/11/2004
Franța	3/5/1974	3/5/1974	3/5/1974	1/3/1986	1/11/1988		
Georgia	20/5/1999	7/6/2002	13/4/2000	1/5/2000	1/7/2000	1/4/2005	1/9/2003
Germania	3/9/1953	13/2/1957	1/6/1968	1/8/1989			1/2/2005
Grecia	28/11/1974	28/11/1974		1/10/1998	1/11/1988		1/6/2005
Irlanda	3/9/1953	18/5/1954	29/10/1968	1/7/1994	1/11/2001		1/7/2003
Islanda	3/9/1953	18/5/1954	2/5/1968	1/6/1987	1/11/1988		1/3/2005

Italia	26/10/1955	26/10/1955	27/5/1982	1/1/1989	1/2/1992		
Letonia	27/6/1997	27/6/1997	27/6/1997	1/6/1999	1/9/1997		
Liechtenstein	8/9/1982	14/11/1995	8/2/2005	1/12/1990	1/5/2005		1/7/2003
Lituania	20/6/1995	24/5/1996	20/6/1995	1/8/1999	1/9/1995		1/5/2004
Luxemburg	3/9/1953	18/5/1954	2/5/1968	1/3/1985	1/7/1989	1/7/2006	1/7/2006
Malta	23/1/1967	23/1/1967	5/6/2002	1/4/1991	1/4/2003		1/7/2003
Moldova	12/9/1997	12/9/1997	12/9/1997	1/10/1997	1/12/1997		1/2/2007
Monaco	30/11/2005		30/11/2005	1/12/2005	1/2/2006		1/3/2006
Muntenegru	6/6/2006	6/6/2006	6/6/2006	6/6/2006	6/6/2006	6/6/2006	6/6/2006
Norvegia	3/9/1953	18/5/1954	2/5/1968	1/11/1988	1/1/1989		1/12/2005
Olanda	31/8/1954	31/8/1954	23/6/1982	1/5/1986		1/4/2005	1/6/2006
Polonia	19/1/1993	10/10/1994	10/10/1994	1/11/2000	1/3/2003		
Portugalia	9/11/1978	9/11/1978	9/11/1978	1/11/1986	1/3/2005		1/2/2004
Regatul Unit	3/9/1953	18/5/1954		1/6/1999			1/2/2004
România	20/6/1994	20/6/1994	20/6/1994	1/7/1994	1/9/1994	1/11/2006	1/8/2003
Rusia	5/5/1998	5/5/1998	5/5/1998		1/8/1998		
San Marino	22/3/1989	22/3/1989	22/3/1989	1/4/1989	1/6/1989	1/4/2005	1/8/2003
Serbia	3/3/2004	3/3/2004	3/3/2004	1/4/2004	1/6/2004	1/4/2005	1/7/2004
Slovacia	1/1/1993	1/1/1993	1/1/1993	1/1/1993	1/1/1993		1/12/2005
Slovenia	28/6/1994	28/6/1994	28/6/1994	1/7/1994	1/9/1994		1/4/2004
Spania	4/10/1979	27/11/1990		1/3/1985			
Suedia	3/9/1953	18/5/1954	2/5/1968	1/3/1985	1/11/1988		1/8/2003
Turcia	18/5/1954	18/5/1954		1/12/2003			1/6/2006
Ucraina	11/9/1997	11/9/1997	11/9/1997	1/5/2000	1/12/1997	1/7/2006	1/7/2003
Ungaria	5/11/1992	5/11/1992	5/11/1992	1/12/1992	1/2/1993		1/11/2003

ACORD EUROPEAN
privind persoanele participante la proceduri în fața Curții
Europene a Drepturilor Omului¹

Strasbourg, 05.03.1996

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Acord,

Având în vedere Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, denumită în continuare *Convenția*;

Ținând seama de Acordul european referitor la persoanele participante la procedurile Comisiei și Curții Europene a Drepturilor Omului, semnat la Londra la 6 mai 1969;

Având în vedere Protocolul nr. 11 la Convenție, prin care se restructurează mecanismul de control stabilit în Convenție, semnat la Strasbourg la 11 mai 1994, denumit în continuare *Protocolul nr. 11 la Convenție*, și care stabilește o nouă Curte permanentă Europeană a Drepturilor Omului, denumită în continuare *Curtea*, înlocuind Comisia și Curtea Europeană a Drepturilor Omului;

Considerând, în lumina celor mai sus menționate, că este oportun, pentru o mai bună îndeplinire a scopurilor Convenției, ca persoanele care participă la proceduri în fața Curții să beneficieze de anumite imunități și facilități printr-un nou acord — Acordul european privind persoanele participante la proceduri în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, denumit în continuare *Acord*,

Au convenit asupra următoarelor:

Articolul 1

1. Persoanele cărora li se aplică prezentul Acord sunt:

- a) toate persoanele participante la procedurile instituite în fața Curții, fie în calitate de părți, fie ca reprezentanți sau consilieri ai acestora;
- b) martorii și experții chemați de către Curte, precum și alte persoane invitate de Președintele Curții să participe la procedura respectivă.

2. Pentru scopurile acestui Acord, termenul *Curte* desemnează comitetele, Camerele, Colegiul Marii Camere, Marea Cameră și judecătorii. Expresia *a participa la procedură* vizează, de asemenea, orice comunicare cu privire la o cerere împotriva unui stat parte la Convenție.

3. În cazul în care, în timpul exercitării de către Comitetul Miniștrilor a funcțiilor ce îi revin prin aplicarea art. 46 paragraful 2 din Convenție, o persoană vizată la paragraful 1 de mai sus este chemată să compare în fața acestuia sau să îi prezinte declarații scrise, prevederile prezentului Acord se vor aplica și acestei persoane.

---

¹ Ratificat de Republica Moldova la 08.11.2001 și intrat în vigoare pentru Republica Moldova la 01.01.2002

Articolul 2

1. Persoanele vizate la art. 1 paragraful 1 din prezentul Acord vor beneficia de imunitate de jurisdicție cu privire la declarațiile lor, orale sau scrise, făcute în fața Curții, precum și cu privire la documente sau alte probe prezentate de ele Curții.

2. Această imunitate nu se aplică în cazul comunicării în afara Curții a declarațiilor făcute, a documentelor sau probelor prezentate Curții.

Articolul 3

1. Părțile contractante vor respecta dreptul persoanelor vizate la art. 1 paragraful 1 din prezentul Acord de a corespunda liber cu Curtea.

2. În cazul persoanelor aflate în detenție, exercitarea acestui drept implică, în special, următoarele:

- a) corespondența acestora trebuie să fie transmisă și să le fie remisă fără întârzieri prea mari și fără să fie alterată;
- b) acestor persoane nu li se va putea aplica nici un fel de măsuri disciplinare ca urmare a comunicărilor transmise Curții pe căi corespunzătoare;
- c) aceste persoane au dreptul, în legătură cu o cerere adresată Curții sau cu orice procedură ce rezultă din aceasta, să corespundă cu un consilier admis să pledeze în fața tribunalelor țării în care aceste persoane sunt deținute și să discute cu acesta fără a fi ascultați de altcineva.

3. În aplicarea paragrafelor precedente nu poate exista nici o ingerință din partea unei autorități publice decât în măsura în care o astfel de ingerință este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară în interesul securității naționale, al cercetării și urmăririi unei infracțiuni sau al protecției sănătății.

Articolul 4

1. a) Părțile contractante se angajează să nu împiedice persoanele vizate la art. 1 paragraful 1 din prezentul Acord de a circula și a călători liber pentru a asista la procedura în fața Curții și de a se reîntoarce.
- b) Nu vor fi impuse alte restricții asupra deplasărilor și călătoriilor acestora în afara celor care sunt prevăzute de lege ca fiind necesare într-o societate democratică, în interesul securității naționale, al siguranței publice, al menținerii ordinii publice, pentru prevenirea infracțiunilor, pentru protecția sănătății sau moralei, precum și pentru protecția drepturilor și libertăților altora.
2. a) În țările de tranzit sau în cele în care are loc procedura respectivă, persoanele sus-menționate nu vor fi urmărite, deținute sau supuse nici unei restrângeri a libertății lor individuale pentru fapte sau condamnări anterioare începerii călătoriei.
- b) Orice Parte contractantă poate, în momentul semnării, ratificării, acceptării sau aprobării prezentului Acord, să declare că prevederile acestui paragraf nu vor fi aplicate propriilor cetățeni. O asemenea declarație poate fi retrasă în orice moment printr-o notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei.

3. Părțile contractante se angajează să permită reîntoarcerea acestor persoane pe teritoriul lor, atunci când și-au început călătoria pe teritoriul respectiv.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 2 ale acestui articol vor înceta să se mai aplice în cazul în care persoana în cauză a avut posibilitatea, pe o perioadă de 15 zile consecutive de la data când prezența sa nu mai era solicitată de către Curte, să se reîntoarcă în țara de unde și-a început călătoria.

5. În cazul în care există un conflict între obligațiile unei Părți contractante, care rezultă din prevederile paragrafului 2 al acestui articol și cele care rezultă dintr-o convenție a Consiliului European, dintr-un tratat de extrădare sau dintr-un tratat de asistență judiciară în materie penală, încheiat cu alte Părți contractante, dispozițiile paragrafului 2 al acestui articol vor prevala.

Articolul 5

1. Imunitățile și facilitățile sunt acordate persoanelor la care s-a făcut referire la art. 1 paragraful 1 din prezentul Acord doar pentru a le putea asigura libertatea cuvântului și independența necesare pentru îndeplinirea funcțiilor, atribuțiilor sau a obligațiilor ce le revin ori pentru a-și exercita drepturile în fața Curții.

2. a) Curtea va fi singura care poate decide ridicarea parțială sau totală a imunității prevăzute la art. 2 paragraful 1 din prezentul Acord; ea are nu numai dreptul, dar și obligația de a ridica imunitatea în toate cazurile în care, în opinia sa, aceasta ar împiedica efectuarea justiției și cu condiția ca ridicarea totală sau parțială a imunității să nu aducă prejudicii scopului definit în paragraful 1 al prezentului articol.

b) Imunitatea poate fi ridicată de către Curte din oficiu sau la cererea oricărei Părți contractante sau persoane interesate.

c) Deciziile de ridicare a imunității sau de refuz al ridicării imunității vor fi motivate.

3. În cazul în care o Parte contractantă atestă că ridicarea imunității prevăzută la art. 2 paragraful 1 din prezentul acord este necesară în scopul urmăririi pentru atingeri aduse securității naționale, Curtea va ridica imunitatea în limita specificată în atestarea respectivă.

4. În cazul descoperirii unui fapt de natură să exercite o influență decisivă și care, în momentul deciziei de refuzare a ridicării imunității, nu era cunoscut de către autorul cererii, acesta din urmă poate sesiza Curtea cu o nouă cerere.

Articolul 6

Nici o dispoziție a prezentului Acord nu va fi interpretată ca o limitare sau derogare de la obligațiile asumate de către părțile contractante în baza Convenției sau a protocoalelor la aceasta.

Articolul 7

1. Prezentul Acord este deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului European, care își pot exprima consimțământul de a fi legate prin:

- a) semnare, fără rezerva ratificării, acceptării sau aprobării; sau
  - b) semnare, sub rezerva ratificării, acceptării sau aprobării, urmată de ratificare, acceptare sau aprobare.
2. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 8

1. Prezentul Acord va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de o lună de la data la care 10 state membre ale Consiliului Europei și-au exprimat consimțământul de a fi legate prin prezentul Acord conform dispozițiilor art. 7, sau la data intrării în vigoare a Protocolului nr. 11 la Convenție dacă această dată este ulterioară.

2. În cazul statelor membre care își vor exprima ulterior consimțământul de a fi legate prin Acord, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de o lună de la data semnării sau depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

Articolul 9

1. Orice stat contractant poate, în momentul depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare ori la o dată ulterioară, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului Acord la orice teritoriu desemnat în declarație și ale cărui relații internaționale le asigură sau în numele căruia este abilitat să stipuleze.

2. Prezentul Acord va intra în vigoare, cu privire la orice teritoriu desemnat în declarația făcută în baza prevederilor paragrafului 1, în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de o lună de la data primirii declarației de către Secretarul General.

3. Orice declarație făcută în baza prevederilor paragrafului 1 poate fi retrasă cu privire la orice teritoriu desemnat în aceasta, în condițiile procedurii prevăzute pentru denunțare la art. 10 din prezentul Acord.

Articolul 10

1. Prezentul Acord va rămâne în vigoare pe durată nelimitată.

2. Orice parte contractantă va putea, în ceea ce o privește, să denunțe prezentul Acord, adresând o notificare Secretarului General al Consiliului Europei.

3. Denunțarea va produce efect după 6 luni de la data primirii notificării de către Secretarul General. Totuși o astfel de denunțare nu poate avea ca efect exonerarea Părții contractante interesate de orice obligație ce s-ar fi putut naște în temeiul prezentului Acord, referitoare la orice persoană vizată la primul paragraf din art. 1.

Articolul 11

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului:

- a) orice semnătură;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentului Acord, în conformitate cu articolele 8 și 9;
- d) orice alt act, notificare sau comunicare cu privire la prezentul Acord.

Drept pentru care, subsemnații, deplin împuterniciți în acest scop, au semnat prezentul Acord.

Adoptat la Strasbourg, la 5 martie 1996, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copii certificate fiecărui stat membru al Consiliului Europei.

CAPITOLUL

Acte ale Curții Europene a Drepturilor
Omului și ale Comitetului de Miniștri al
Consiliului Europei

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

traducere din varianta engleză a regulamentului

REGULAMENTUL
Curtii Europene a Drepturilor Omului
(iulie 2006¹)

GREFA CURȚII
STRASBOURG

---

¹ Această ediție a Regulamentului Curtii Europene a Drepturilor Omului include modificările adoptate de Adunarea plenară a Curtii la 29 mai 2006, care au intrat în vigoare la 1 iulie 2006

CUPRINS

Articolul 1 *Definiții*

TITLUL I - ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA CURȚII

Capitolul I - Judecătoria

Articolul 2 *Calcularea duratei mandatului*
Articolul 3 *Jurământul sau declarația solemnă*
Articolul 4 *Activități incompatibile*
Articolul 5 *Precăderea*
Articolul 6 *Demisia*
Articolul 7 *Revocarea*

Capitolul II - Președinția Curții și rolul Biroului

Articolul 8 *Alegerea Președintelui și a Vicepreședinților Curții, a Președinților și a Vicepreședinților Secțiunilor*
Articolul 9 *Atribuțiile Președintelui Curții*
Articolul 9A *Rolul Biroului*
Articolul 10 *Atribuțiile Vicepreședinților Curții*
Articolul 11 *Înlocuirea Președintelui și a Vicepreședinților Curții*
Articolul 12 *Președinția Secțiunilor și Camerelor*
Articolul 13 *Incapacitatea de a prezida*
Articolul 14 *Reprezentarea echitabilă a sexelor*

Capitolul III - Grefa

Articolul 15 *Alegerea Grefierului*
Articolul 16 *Alegerea Grefierilor-Adjuncți*
Articolul 17 *Atribuțiile Grefierului*
Articolul 18 *Organizarea grefei*

Capitolul IV - Funcționarea Curții

Articolul 19 *Sediul Curții*
Articolul 20 *Sesiunile Adunării plene a Curții*
Articolul 21 *Alte sesiuni ale Curții*
Articolul 22 *Deliberările*
Articolul 23 *Votarea*
Articolul 23A *Deciziile adoptate prin acord tacit*

Capitolul V - Formațiunile de judecată

Articolul 24 *Componenta Marii Camere*
Articolul 25 *Constituirea Secțiunilor*
Articolul 26 *Constituirea Camerelor*
Articolul 27 *Comitetele*
Articolul 28 *Indisponibilitatea, abținerea sau recuzarea*
Articolul 29 *Judecătoria ad hoc*
Articolul 30 *Comunitatea de interes*

TITLUL II - PROCEDURA

Capitolul I - Reguli generale

Articolul 31 *Posibilitatea unor derogări speciale*
Articolul 32 *Instrucțiuni practice*
Articolul 33 *Publicitatea documentelor*
Articolul 34 *Utilizarea limbilor*
Articolul 35 *Reprezentarea Părților contractante*
Articolul 36 *Reprezentarea reclamantilor*
Articolul 37 *Comunicări, notificări, citări*
Articolul 38 *Observații scrise*
Articolul 38A *Examinarea problemelor de procedură*
Articolul 39 *Măsurile provizorii*
Articolul 40 *Comunicarea unei cereri în regim de urgență*
Articolul 41 *Ordinea examinării cauzelor*
Articolul 42 *Conexarea și examinarea simultană a cererilor*
Articolul 43 *Radierea de pe rol și reinscrierea pe rol*
Articolul 44 *Terții intervenienți*
Articolul 44A *Obligația de a coopera cu Curtea*
Articolul 44B *Nerespectarea unei dispoziții a Curții*
Articolul 44C *Lipsa de „participare efectivă”*
Articolul 44D *Observații nepertinente formulate de o parte*
Articolul 44E *Lipsa dorinței de a mai menține cererea*

Capitolul II - Instituirea procedurilor

Articolul 45 *Semnăturile*
Articolul 46 *Conținutul cererii interstatale*
Articolul 47 *Conținutul cererii individuale*

Capitolul III - Judecătoria raportori

Articolul 48 *Cererile interstatale*
Articolul 49 *Cererile individuale*
Articolul 50 *Procedura în fața Marii Camere*

Capitolul IV - Procedura examinării admisibilității

Cererile interstatale
Articolul 51 *Repartizarea cererii și procedura subsecventă*
Cereri individuale
Articolul 52 *Repartizarea cererii unei Secțiuni*
Articolul 53 *Procedura în fața unui comitet*

Articolul 54 *Procedura în fața unei Camere*

Articolul 54A *Examinarea concomitentă a admisibilității și a fondului*

Cererile interstatale și individuale (dispoziții comune)

Articolul 55 *Excepțiile de inadmisibilitate*

Articolul 56 *Decizia Camerei*

Articolul 57 *Limba pronunțării și publicării deciziei*

Capitolul V - Procedura ulterioară deciziei de admisibilitate

Articolul 58 *Cererile interstatale*

Articolul 59 *Cererile individuale*

Articolul 60 *Pretențiile cu privire la „satisfacția echitabilă”*

Articolul 62 *Reglementarea amiabilă*

Capitolul VI - Audierile

Articolul 63 *Publicitatea audierilor*

Articolul 64 *Conducerea audierilor*

Articolul 65 *Neprezentarea*

Articolul 70 *Procesul verbal al audierilor*

Capitolul VII - Procedura în fața Marii Camere

Articolul 71 *Aplicabilitatea dispozițiilor procedurale*

Articolul 72 *Desesizarea în favoarea Marii Camere*

Articolul 73 *Trimiterea cauzei în fața Marii Camere la cererea uneia din părți*

Capitolul VIII - Hotărârile

Articolul 74 *Conținutul hotărârii*

Articolul 75 *Decizia privitoare la satisfacția echitabilă*

Articolul 76 *Limba pronunțării și publicării hotărârii*

Articolul 77 *Semnarea, pronunțarea și comunicarea hotărârii*

Articolul 78 *Publicarea hotărârilor și a altor documente*

Articolul 79 *Cererea de interpretare a unei hotărâri*

Articolul 80 *Cererea de revizuire a unei hotărâri*

Articolul 81 *Rectificarea erorilor în decizii și în hotărâri*

Capitolul IX - Avizele consultative

Articolul 82

Articolul 83

Articolul 84

Articolul 85

Articolul 86

Articolul 87

Articolul 88

Articolul 89

Articolul 90¹

Capitolul X - Asistența judiciară

Articolul 91

Articolul 92

Articolul 93

Articolul 94

Articolul 95

Articolul 96

TITLUL III - DISPOZIȚII TRANZITORII

Articolul 99 *Raporturile între Curte și Comisie*

Articolul 100 *Procedura în fața unei Camere și a Marii Camere*

Articolul 101 *Acordarea asistenței judiciare*

Articolul 102 *Cererea de interpretare sau de revizuire a unei hotărâri*

TITLUL IV - DISPOZIȚII FINALE

Articolul 103 *Modificarea sau suspendarea aplicării unei norme*

Articolul 104 *Intrarea în vigoare a Regulamentului*

ANEXĂ LA REGULAMENT

Articolul A1 *Măsurile de anchetă*

Articolul A2 *Obligațiile părților privitoare la măsurile de anchetă*

Articolul A3 *Neprezentarea în fața delegației*

Articolul A4 *Conducerea procedurii în fața delegației*

Articolul A5 *Citarea martorilor, experților și a altor persoane în fața delegației*

Articolul A6 *Jurământul sau declarația solemnă a martorilor și experților audiați de delegație*

Articolul A7 *Audierea martorilor, experților și a altor persoane de către delegație*

Articolul A8 *Procesul verbal al audierilor efectuate de delegație*

Curtea Europeană a Drepturilor Omului,

Având în vedere Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Protocoalele la aceasta,

Adoptă prezentul Regulament:

Articolul 1¹

Definiții

În sensul prezentului Regulament și cu excepția când din context rezultă contrariul:

- (a) termenul “Convenție” desemnează Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Protocoalele la aceasta;
- (b) expresia “Adunarea plenară a Curții” desemnează Curtea Europeană a Drepturilor Omului reunită în sesiune plenară;
- (c) expresia “Marea Cameră” desemnează Marea Cameră de șaptesprezece judecatori constituită în conformitate cu art. 27 § 1 al Convenției;
- (d) termenul “Secțiune” desemnează o Cameră constituită prin hotărârea Adunării plene a Curții pe o perioadă determinată în conformitate cu art. 26 (b) al Convenției, iar expresia “Președintele Secțiunii” desemnează judecătorul ales de Adunarea plenară a Curții ca Președinte al acestei Secțiuni în conformitate cu art. 26 (c) al Convenției;
- (e) termenul “Cameră” desemnează o Cameră constituită din șapte judecatori în conformitate cu art. 27 § 1 al Convenției, iar expresia “Președintele Camerei” desemnează judecătorul care prezidează o astfel de “Cameră”;
- (f) termenul “comitet” desemnează un comitet constituit din trei judecatori în conformitate cu art. 27 § 1 al Convenției;
- (g) termenul “Curte” desemnează fie Adunarea plenară a Curții, Marea Cameră, o Secțiune, o Cameră, fie un comitet sau colegiul de cinci judecatori la care se referă art. 43 § 2 al Convenției;
- (h) expresia “judecător *ad-hoc*” desemnează orice altă persoană care nu este judecător ales și care a fost desemnată de către o Parte contractantă în conformitate cu art. 27 § 2 al Convenției pentru a face parte din Marea Cameră sau dintr-o Cameră;
- (i) termenii “judecător” și “judecatori” desemnează judecătorii aleși de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei și judecătorii *ad-hoc*;
- (j) expresia “judecător-raportor” desemnează un judecător numit pentru a îndeplini sarcinile prevăzute de art. 48 și art. 49 ale Regulamentului;
- (k) termenul “delegat” desemnează un judecător numit de Cameră pentru a face parte dintr-o delegație, iar expresia “șeful delegației” desemnează delegatul numit de Cameră pentru a conduce delegația sa;

---

¹ Modificat de Curte la 7 iulie 2003.

- (l) termenul “delegație” desemnează un organ alcătuit din delegați, din membri ai grefei, precum și din orice alte persoane numite de Cameră pentru a asista delegația;
- (m) termenul “Grefier” desemnează, potrivit contextului, Grefierul Curții sau Grefierul unei Secțiuni;
- (n) termenii “parte” și “părți” desemnează:
  - Părțile contractante reclamante sau pârâte;
  - reclamantul (persoană fizică, organizație neguvernamentală sau grup de particulari) care a sesizat Curtea în conformitate cu art. 34 al Convenției;
- (o) expresia “terț intervenient” desemnează orice Parte contractantă sau orice persoană interesată care, în modul prevăzut de art. 36 §§ 1 și 2 al Convenției, și-a exercitat dreptul, sau care a fost invitat să depună observații scrise și să participe la o audiere;
- (p) termenii „audiere” („ședință”) și „audieri” („ședințe”) desemnează dezbaterile consacrate admisibilității și/sau fondului unei cereri, sau unei cereri de revizuire, de interpretare sau de aviz consultativ;
- (q) expresia “Comitetul de Miniștri” desemnează Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei;
- (r) termenii “fosta Curte” și “Comisia” desemnează Curtea Europeană și, respectiv, Comisia Europeană a Drepturilor Omului înființate în conformitate cu fostul art. 19 al Convenției.

TITLUL I ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA CURȚII

Capitolul I Judecătorii

Articolul 2

Calcularea duratei mandatului

1. Durata mandatului unui judecător ales se calculează începând cu data alegerii sale. Totuși, atunci când un judecător este reales la expirarea mandatului său, sau este ales să înlocuiască un judecător al cărui mandat a expirat sau urmează să expire, durata mandatului său se calculează începând cu data acestei expirări.

2. În conformitate cu art. 23 § 5 al Convenției, judecătorul ales în locul unui judecător al cărui mandat nu a expirat duce la sfârșit mandatul predecesorului său.

3. În conformitate cu art. 23 § 7 al Convenției, judecătorul ales rămâne în funcție până ce succesorul său depune jurământul sau face declarația prevăzută în art. 3 al prezentului Regulament.

Articolul 3

Jurământul sau declarația solemnă

1. Înainte de începerea activității, fiecare judecător ales trebuie, la prima ședință a Adunării plene a Curții la care el asistă sau, dacă este nevoie, în fața Președintelui Curții, să depună următorul jurământ sau să facă următoarea declarație solemnă:

“Jur” - sau “Declar în mod solemn” - “că voi exercita cu onoare, în mod independent și imparțial atribuțiile ce îmi revin ca judecător și că voi păstra secretul deliberărilor.”

2. Aceasta se consemnează într-un procesul-verbal.

Articolul 4

Activități incompatibile

În conformitate cu art. 21 § 3 al Convenției, pe perioada mandatului lor judecătorii nu pot exercita nici o activitate politică sau administrativă ori vreo activitate profesională incompatibilă cu obligația lor de independență, de imparțialitate sau de disponibilitate impuse de o activitate integrală. Fiecare judecător declară Președintelui Curții orice activitate suplimentară. În caz de dezacord între Președinte și judecătorul respectiv, orice problemă ridicată este soluționată de Adunarea plină a Curții.

Articolul 5

Precăderea

1. Judecătorii aleși se situează, conform precăderii, după Președintele și Vicepreședintele Curții și după Președinții Secțiunilor, în funcție de data la care au fost aleși; în

caz de realegere, chiar dacă nu imediată, durata funcției de judecător ales exercitată anterior de judecătorul vizat se ia în considerare.

2. Vicepreședinților Curții aleși în această funcție în aceeași zi, li se dă precădere potrivit duratei funcției lor de judecător. În caz de egalitate, precăderea se dă potrivit vârstei. Aceeași regulă se aplică și Președinților Secțiunilor.

3. Judecătorilor a căror durată a funcției este aceeași li se dă precădere potrivit vârstei.

4. Judecătorilor *ad-hoc* li se dă precădere potrivit vârstei, după judecătorii aleși.

Articolul 6

Demisia

Demisia unui judecător este adresată Președintelui Curții, care o transmite Secretarului General al Consiliului Europei. Sub rezerva aplicării art. 24 § 4 *in fine* și a art. 26 § 3 ale Regulamentului, demisia implică vacanța postului respectiv.

Articolul 7

Revocarea

Un judecător nu poate fi revocat din funcția sa decât dacă ceilalți judecători, întruniți în sesiune plenară, decid cu o majoritate de două treimi din numărul judecătorilor aleși în funcție, că el a încetat să mai corespundă condițiilor cerute. El trebuie să fie în prealabil audiat de Adunarea plenară a Curții. Orice judecător poate iniția procedura de revocare din funcție.

Capitolul II¹

Președinția Curții și rolul Biroului

Articolul 8²

Alegerea Președintelui și a Vicepreședinților Curții, a Președinților și a Vicepreședinților Secțiunilor

1. Adunarea plenară a Curții își alege Președintele, cei doi Vicepreședinți și Președinții Secțiunilor pentru o perioadă de trei ani, cu condiția ca această perioadă să nu depășească durata mandatului lor ca judecători.

2. Fiecare Secțiune își alege de asemenea un Vicepreședinte pentru o perioadă de trei ani, care înlocuiește Președintele Secțiunii în caz de imposibilitate de exercitare a funcției.

3. Un judecător ales conform dispozițiilor paragrafelor 1 sau 2 de mai sus nu poate fi reales decât o singură dată pentru o funcție de același nivel. Această limită impusă numărului de mandate nu împiedică un judecător titular al unui mandat descris mai sus la data intrării în vigoare³ a prezentului amendament al art. 8 al Regulamentului să fie reales o dată pentru o funcție de același nivel.

¹ Modificat de Curte la 7 iulie 2003.

² Modificat de Curte la 7 noiembrie 2005.

³ 1 decembrie 2005.

4. Președinții și Vicepreședinții continuă să-și exercite atribuțiile până la alegerea succesorilor lor.

5. Alegerile prevăzute de acest articol se desfășoară prin vot secret. La ele pot participa doar judecătorii aleși care sunt prezenți. Dacă nici un candidat nu întrunește majoritatea absolută de voturi, se procedează la unul sau mai multe tururi adiționale de scrutin, până când un candidat întrunește majoritatea absolută. La fiecare tur, candidatul care a obținut cel mai mic număr de voturi este eliminat. Dacă mai mulți candidați obțin, fiecare, cel mai mic număr de voturi, este eliminat doar candidatul care este ultimul în ordinea precăderii stabilită conform art. 5 al prezentului Regulament. În caz de număr egal de voturi pentru ambii candidați în turul final de scrutin, se acordă preferință judecătorului care se bucură de o mai înaltă precădere conform art. 5.

Articolul 9

Atribuțiile Președintelui Curții

1. Președintele Curții conduce lucrările și administrarea Curții. El reprezintă Curtea și, în special, asigură relațiile acesteia cu autoritățile Consiliului European.

2. Președintele prezidează ședințele plenare ale Curții, ședințele Marii Camere și cele ale colegiului de cinci judecători.

3. Președintele nu participă la examinarea cauzelor aflate pe rolul Camerelor, decât dacă este judecătorul ales în numele Părții contractante în cauză.

Articolul 9A¹

Rolul Biroului

1. (a) Curtea își organizează un birou, alcătuit din Președintele și Vicepreședinții Curții și din Președinții Secțiunilor. Atunci când un Vicepreședinte al Curții sau un Președinte al Secțiunii nu poate asista la o reuniune a biroului, el este înlocuit de Vicepreședintele Secțiunii sau, în lipsa acestuia, de membrul Secțiunii care se află imediat după el în ordinea precăderii prevăzută de art. 5 al Regulamentului.

(b) Biroul poate invita la reuniunea sa orice membru al Curții sau orice altă persoană a cărei prezență el o consideră necesară.

2. Biroul este asistat de Grefier și de Grefierii-Adjuncți.

3. Biroul are ca misiune să-l asiste pe Președinte în îndeplinirea atribuțiilor sale de conducere a lucrărilor și administrării Curții. În acest scop, Președintele poate să supună biroului orice problemă administrativă sau extrajudiciară care ține de competența sa.

4. Biroul facilitează, de asemenea, coordonarea între Secțiunile Curții.

5. Președintele poate consulta Biroul înainte de a emite instrucțiuni practice în sensul art. 32 al Regulamentului și înainte de a aproba instrucțiunile generale stabilite de Grefier în temeiul art. 17 § 4 al Regulamentului.

¹ Introdus de Curte la 7 iulie 2003.

6. Biroul poate aduce orice problemă la cunoștința Adunării plene a Curții, căreia îi poate prezenta, de asemenea, propuneri.

7. Pentru fiecare ședință a Biroului un proces-verbal este completat și distribuit judecătorilor în cele două limbi oficiale ale Curții. Secretarul Biroului este desemnat de Grefier, cu acordul Președintelui.

Articolul 10

Atribuțiile Vicepreședinților Curții

Vicepreședinții Curții îl asistă pe Președintele Curții. Ei îl înlocuiesc în caz de indisponibilitate sau de vacanță a funcției, sau la cererea acestuia. Ei îndeplinesc, de asemenea, funcția de Președinți ai Secțiunilor.

Articolul 11

Înlocuirea Președintelui și a Vicepreședinților Curții

În caz de indisponibilitate simultană a Președintelui și a Vicepreședinților Curții, sau în caz de vacanță simultană a acestor funcții, președinția este asumată de unul din Președinții Secțiunilor sau, dacă nici unul din ei nu este disponibil, de către un alt judecător ales, urmându-se ordinea precăderii stabilită de art. 5 al Regulamentului.

Articolul 12¹

Președinția Secțiunilor și Camerelor

Președinții Secțiunilor prezidează ședințele Secțiunii și ale Camerelor din care fac parte și conduc lucrările Secțiunilor. Vicepreședinții Secțiunilor îi înlocuiesc în caz de indisponibilitate sau de vacanță a președinției Secțiunii, sau la cererea Președintelui Secțiunii. În lipsa Vicepreședinților, ei sunt înlocuiți de membrii Secțiunii și ai Camerelor, potrivit ordinii precăderii stabilite de art. 5 al Regulamentului.

Articolul 13²

Incapacitatea de a prezida

Membrii Curții nu pot exercita președinția într-o cauză în care este parte o Parte contractantă ai cărei cetățeni ei sunt sau pentru care au fost aleși, sau într-o cauză în care au fost desemnați ca judecători în virtutea art. 29 § 1 (a) sau a art. 30 § 1 ale Regulamentului.

Articolul 14

(Reprezentarea echitabilă a sexelor)

În desemnările reglementate de prezentul capitol și de capitolul următor, Curtea va urma o politică de reprezentare echilibrată a sexelor.

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

² Modificat de Curte la 4 iulie 2005.

Capitolul III Grefa

Articolul 15 Alegerea Grefierului

1. Adunarea plenară a Curții alege Grefierul. Candidații trebuie să se bucure de cea mai înaltă considerație morală și să aibă cunoștințele juridice, administrative și lingvistice, precum și experiența necesare exercitării atribuțiilor.

2. Grefierul este ales pentru o perioadă de cinci ani și poate fi reales. Grefierul nu poate fi revocat din funcție decât dacă judecătorii, reuniți în sesiune plenară, decid, cu o majoritate de două treimi din numărul judecătorilor aleși în funcție, că cel în cauză a încetat să corespundă condițiilor cerute. Acesta trebuie să fie audiat, în prealabil, de Adunarea plenară a Curții. Orice judecător poate declanșa procedura de revocare.

3. Alegerile reglementate de prezentul articol se desfășoară prin vot secret; la ele participă numai judecătorii aleși prezenți. Dacă nici un candidat nu întrunește majoritatea absolută, se procedează la un tur de scrutin de balotaj între primii doi candidații care au acumulat cel mai mare număr de voturi. În caz de număr egal de voturi, în primul rând se acordă preferință candidatei, dacă ea există, și apoi candidatului celui mai în vârstă.

4. Înainte de a prelua funcția, Grefierul trebuie, în fața Adunării plenare a Curții sau, dacă este necesar, în fața Președintelui Curții, să depună următorul jurământul sau să facă următoarea declarație solemnă:

„Jur” - sau „Declar în mod solemn” - „că voi exercita în totală loialitate, discreție și conștiinciozitate atribuțiile ce mi-au fost încredințate în calitatea mea de Grefier al Curții Europene a Drepturilor Omului”.

Aceasta se consemnează într-un proces-verbal.

Articolul 16 Alegerea Grefierilor-Adjuncți

1. Adunarea plenară a Curții alege, de asemenea, doi Grefieri-Adjuncți în condițiile, în modul și pentru durata definite în articolul precedent. Procedura prevăzută pentru revocarea Grefierului se aplică, de asemenea, pentru revocarea Grefierilor-Adjuncți. Curtea îl consultă în prealabil pe Grefier cu privire la aceste două chestiuni.

2. Înainte de a prelua funcția, Grefierul-Adjunct trebuie, în fața Adunării plenare a Curții sau, dacă este necesar, în fața Președintelui Curții, să depună un jurământ sau să facă o declarație solemnă asemănătoare celor prevăzute pentru Grefier. Aceasta se consemnează într-un proces-verbal.

Articolul 17 Atribuțiile Grefierului

1. Grefierul asistă Curtea în îndeplinirea funcțiilor sale și răspunde de organizarea și de activitățile grefei, sub autoritatea Președintelui Curții.

2. El păstrează arhivele Curții și servește ca intermediar pentru comunicările și notificările adresate acesteia, sau făcute de ea, în legătură cu cauzele care-i sunt sau care urmează să-i fie depuse.

3. Grefierul, sub rezerva obligației de discreție impusă de funcția sa, răspunde la cererile de informații privitoare la activitatea Curții, în special la cele care provin din partea presei.

4. Funcționarea grefei este reglementată de instrucțiunile generale întocmite de Grefier și aprobate de Președintele Curții.

Articolul 18

Organizarea grefei

1. Grefa este compusă din grefe de Secțiune, în număr egal cu cel al Secțiunilor constituite de Curte, și din servicii necesare pentru a furniza Curții prestațiile administrative și juridice cerute.

2. Grefierul Secțiunii asistă Secțiunea în îndeplinirea funcțiilor sale. El poate fi asistat de un Grefier-Adjunct al Secțiunii.

3. Agenții grefei, inclusiv asistenții juridici, dar nu și Grefierul și Grefierii-Adjuncți, sunt numiți de Secretarul General al Consiliului Europei, cu acordul Președintelui Curții sau al Grefierului, care acționează conform instrucțiunilor Președintelui.

Capitolul IV

Funcționarea Curții

Articolul 19

Sediul Curții

1. Sediul Curții este sediul Consiliului Europei din Strasbourg. Curtea poate totuși, dacă consideră că este util, să-și exercite funcțiile în alte locuri pe teritoriul statelor membre ale Consiliului Europei.

2. Curtea poate decide, la orice stadiu al examinării unei cereri, că este necesar ca ea însăși sau ca unul sau mai mulți dintre membrii săi să procedeze la o anchetă sau să îndeplinească orice altă misiune în alte locuri.

Articolul 20

Sesiunile Adunării plene a Curții

1. Prin convocarea Președintelui său, Curtea se reunește în sesiune plenară ori de câte ori o impune exercitarea funcțiilor ce-i revin potrivit Convenției sau prezentului Regulament. Președintele procedează la o astfel de convocare dacă cel puțin o treime din membri o solicită, și, în orice caz, o dată pe an pentru examinarea problemelor administrative.

2. Cvorumul Adunării plene a Curții este de două treimi din numărul judecătorilor aleși.

3. Dacă cvorumul nu este întrunit, Președintele amână ședința.

Articolul 21

Alte sesiuni ale Curții

1. Marea Cameră, Camerele și comitetele au o activitate permanentă. Totuși, la propunerea Președintelui său, Curtea stabilește în fiecare an perioadele sesiunilor de lucru.

2. În afara acestor perioade, Marea Cameră și Camerele pot fi citate de Președintele lor în caz de urgență.

Articolul 22

Deliberările

1. Curtea deliberează în ședință închisă. Deliberările sale sunt secrete.

2. Numai judecătorii iau parte la deliberări. Sunt prezenți la deliberare Grefierul sau persoana desemnată să-l înlocuiască, precum și alți agenți ai grefei și interpreți ai căror asistență este necesară. Nici o altă persoană nu poate fi admisă la deliberare decât în temeiul unei decizii speciale a Curții.

3. Înainte de orice votare cu privire la o problemă supusă Curții, Președintele poate invita judecătorii să-și exprime opinia.

Articolul 23

Votarea

1. Deciziile Curții sunt luate cu majoritatea voturilor judecătorilor prezenți. În caz de egalitate de voturi, votarea se repetă și, dacă se obține din nou egalitate, votul Președintelui este preponderent. Acest paragraf se aplică în lipsa unei prevederi contrare a prezentului Regulament.

2. Deciziile și hotărârile Marii Camere și ale Camerelor sunt adoptate cu majoritatea judecătorilor care fac parte din Marea Cameră sau din Cameră. Nu sunt admise abțineri în privința votului final privitor la admisibilitatea sau la fondul cauzelor.

3. De regulă, votul se exprimă prin ridicarea mâinii. Președintele poate să decidă de a se proceda la un vot nominal deschis, în ordinea inversă precăderii.

4. Orice problemă care urmează să fie supusă votului trebuie formulată în termeni preciși.

Articolul 23A¹

Deciziile adoptate prin acord tacit

Atunci când este necesară soluționarea de către Curte a unei probleme de procedură sau a oricărei alte probleme în afara reuniunilor programate, Președintele poate da instrucțiuni ca un proiect de decizie să fie distribuit printre judecători și să fixeze acestora un termen pentru a formula observații. În absența oricărei obiecții din partea judecătorilor, propunerea este considerată adoptată la expirarea aceluia termen.

¹ Introdus de Curte la 13 decembrie 2004.

Capitolul V Formațiunile de judecată

Articolul 24¹

Componenta Marii Camere

1. Marea Cameră este compusă din șaptesprezece judecători și cel puțin trei judecători supleanți.

2. (a) Fac parte din Marea Cameră Președintele și Vicepreședinții Curții, precum și Președinții Secțiunilor. Atunci când un Vicepreședinte al Curții sau un Președinte al Secțiunii nu poate face parte din Marea Cameră, acesta este înlocuit de către Vicepreședintele acelei Secțiuni.

(b) Judecătorul ales în numele Părții contractante în cauză sau, dacă este cazul, judecătorul desemnat în virtutea art. 29 sau al art. 30 ale Regulamentului este membru de drept al Marii Camere în conformitate cu art. 27 §§ 2 și 3 ale Convenției.

(c) În cauzele atribuite ei în temeiul art. 30 al Convenției, Marea Cameră include, de asemenea, membrii Camerei care s-a desesizat.

(d) În cauzele atribuite ei în temeiul art. 43 al Convenției, Marea Cameră nu va include nici un judecător care a făcut parte din Camera care a pronunțat hotărârea asupra cauzei respective, cu excepția Președintelui acestei Camere și a judecătorului ales în numele Părții contractante în cauză, precum și nici un judecător care a făcut parte din Camera sau Camerele care s-au pronunțat asupra admisibilității cererii.

(e) Judecătorii și judecătorii supleanți, care urmează să completeze Marea Cameră ori de câte ori o cauză îi este atribuită, sunt desemnați dintre ceilalți judecători rămași prin tragere la sorți efectuată de către Președintele Curții în prezența Grefierului. Modalitățile de tragere la sorți sunt stabilite de către Adunarea plenară a Curții, care va ține cont de asigurarea unei alcătuirii echilibrate din punct de vedere geografic și de reflectarea diversității sistemelor de drept existente în Părțile contractante.

(f) Atunci când examinează o cerere de aviz consultativ formulată în temeiul art. 47 al Convenției, Marea Cameră este constituită în conformitate cu dispozițiile paragrafului 2 (a) și (e) din prezentul articol.

3. Dacă unii judecători nu pot participa la examinarea cauzei, ei sunt înlocuiți de judecătorii supleanți potrivit ordinii de desemnare prevăzute la paragraful 2 (e) din prezentul articol.

4. Judecătorii și judecătorii supleanți desemnați în conformitate cu dispozițiile de mai sus participă la judecarea cauzei până la finalizarea procedurii. Chiar dacă le expiră mandatul, ei continuă să participe la judecarea cauzei dacă au participat deja la discutarea fondului. Aceste dispoziții se aplică și în privința avizelor consultative.

¹ Modificat de Curte la 8 decembrie 2000, la 13 decembrie 2004, la 4 iulie 2005, la 7 noiembrie 2005 și la 29 mai 2006.

5. (a) Colegiul de cinci judecători ai Marii Camere competent să examineze o cerere formulată în temeiul art. 43 al Convenției este alcătuit din:
  - Președintele Curții. Dacă Președintele este indisponibil, el este înlocuit de Vicepreședintele cu cea mai înaltă precădere;
  - Președinții a două Secțiuni desemnate prin rotație. Dacă Președintele unei Secțiuni astfel desemnate este indisponibil, el este înlocuit de Vicepreședintele acestei Secțiuni;
  - doi judecători desemnați prin rotație dintre judecătorii aleși din cadrul Secțiunilor restante pentru a face parte din colegiu pentru o perioadă de șase luni;
  - cel puțin doi judecători supleanți desemnați prin rotație dintre judecătorii aleși din cadrul Secțiunilor pentru a face parte din colegiu pentru o perioadă de șase luni.
- (b) Atunci când examinează o cerere de retrimiteră, colegiul nu trebuie să cuprindă nici un judecător care a luat parte la examinarea admisibilității sau a fondului cauzei respective.
- (c) Un judecător ales în numele unei Părți contractante interesate în cauza pentru care s-a cerut trimiterea sau cetățean al unei astfel de Părți nu poate face parte din colegiu atunci când acesta examinează cererea respectivă. De asemenea, un judecător ales desemnat de Partea contractantă interesată în cauză în conformitate cu art. 29 sau art. 30 ale Regulamentului nu poate participa la examinarea cererii.
- (d) Dacă un membru al colegiului este indisponibil pentru motivele arătate la literale (b) sau (c), el este înlocuit de un judecător supleant, desemnat prin rotație dintre judecătorii aleși din cadrul Secțiunilor pentru a face parte din colegiu pentru o perioadă de șase luni.

Articolul 25 **Constituirea Secțiunilor**

1. Camerele prevăzute de art. 26 (b) al Convenției (și denumite „Secțiuni” în prezentul Regulament) sunt constituite de Adunarea plenară a Curții, la propunerea Președintelui, pentru o perioadă de 3 ani începând cu alegerea titularilor funcțiilor prezidențiale prevăzute de art. 8 al Regulamentului. Se constituie cel puțin 4 Secțiuni.

2. Fiecare judecător este membru al unei Secțiuni. Componenta Secțiunilor trebuie să fie echitabilă, atât din punct de vedere geografic, cât și din punctul de vedere al reprezentării sexelor și ținând cont de diversitatea sistemelor de drept existente în Părțile contractante.

3. Atunci când un judecător încetează de a mai face parte din Curte înainte de sfârșitul perioadei pentru care Secțiunea a fost constituită, succesorul său îl înlocuiește ca membru al acelei Secțiuni.

4. În mod excepțional, Președintele Curții poate opera modificări în alcătuirea Secțiunilor, dacă circumstanțele o impun.

5. La propunerea Președintelui, Adunarea plenară a Curții poate constitui o Secțiune suplimentară.

Articolul 26¹

Constituirea Camerelor

1. Camerele de șapte judecători, prevăzute de art. 27 § 1 al Convenției pentru examinarea cauzelor cu care a fost sesizată Curtea, sunt constituite în baza Secțiunilor, după cum urmează.

- (a) Sub rezerva paragrafului 2 al prezentului articol și a ultimei fraze din art. 28 § 4 al Regulamentului, Camera este compusă, pentru fiecare cauză, din Președintele Secțiunii și din judecătorul ales în numele Părții contractante în cauză. Dacă acesta nu este membru al Secțiunii căreia i-a fost atribuită cererea în conformitate cu dispozițiile art. 51 sau art. 52 ale Regulamentului, el face parte de drept din Cameră, potrivit art. 27 § 2 al Convenției. Dacă acest judecător este indisponibil sau se abține se aplică dispozițiile art. 29 al Regulamentului.
- (b) Ceilalți membri ai Camerei sunt desemnați de Președintele Secțiunii, prin rotație, dintre membrii Secțiunii.
- (c) Membrii Secțiunii care nu sunt desemnați în acest fel participă la judecarea cauzei în calitate de supleanți.

2. Judecătorul ales în numele oricărui stat în cauză, sau, dacă este cazul, judecătorul ales sau judecătorul *ad hoc* desemnat conform art. 29 sau art. 30 ale Regulamentului poate fi dispensat de Președintele Camerei de a asista la ședințele consacrate problemelor preparatorii sau procedurale. Pentru buna desfășurare a acestor ședințe, se prezumă că statul în cauză a desemnat în locul său, conform art. 29 § 1 al Regulamentului, pe primul judecător supleant.

3. Chiar și după încetarea mandatului său, judecătorul continuă să participe la judecarea cauzelor în care a participat deja la discutarea fondului.

Articolul 27

Comitetele

1. În temeiul art. 27 § 1 al Convenției se constituie comitete de trei judecători care aparțin aceleiași secțiuni. După consultarea Președinților Secțiunilor, Președintele Curții stabilește numărul comitetelor ce urmează a fi create.

2. Comitetele sunt constituite pentru o perioadă de 12 luni, prin rotație, dintre membrii Secțiunii, alții decât Președintele ei.

3. Membrii Secțiunii care nu sunt membri ai unui comitet pot fi desemnați să înlocuiască membrii indisponibili.

4. Fiecare comitet este prezidat de membrul care are prioritate conform ordinii precăderii în sânul Secțiunii.

---

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

Articolul 28¹

Indisponibilitatea, abținerea sau recuzarea

1. Orice judecător care nu poate participa la ședințele pentru care este convocat înștiințează despre aceasta, în cel mai scurt timp, Președintele Camerei.

2. Nici un judecător nu poate participa la examinarea unei cauze:

- (a) dacă are un interes personal în cauză, ce rezultă, de exemplu, dintr-o relație conjugală sau de rudenie, dintr-o altă relație de rudenie apropiată, dintr-o relație apropiată personală sau profesională, sau dintr-un raport de subordona-re, cu oricare dintre părți;
- (b) dacă a intervenit anterior în cauză, fie ca agent, avocat sau consilier al unei părți sau al unei persoane ce are un interes în cauză, fie, la nivel național sau la nivel internațional, ca membru al unei alte jurisdicții sau al unei comisii de anchetă, sau în orice altă calitate;
- (c) dacă desfășoară, în timp ce este judecător *ad hoc* sau fost judecător ales care continuă să participe la examinarea cauzei în virtutea art. 26 § 3 al Regulamentului, o activitate politică sau administrativă sau o activitate profesională incompatibilă cu independența sau cu imparțialitatea sa;
- (d) dacă a exprimat în public, prin intermediul mass-media, în scris, prin acțiuni publice sau pe orice altă cale, opinii care, în mod obiectiv, sunt de natură să afecteze imparțialitatea sa;
- (e) dacă, pentru oricare alt motiv, pot fi puse la îndoială, în mod legitim, independența sau imparțialitatea sa.

3. Dacă un judecător se abține pentru unul dintre motivele menționate, el îl informează pe Președintele Camerei, care-l dispensează de a mai participa la examinarea acelei cauze.

4. Dacă judecătorul interesat sau Președintele Camerei ezită asupra existenței sau inexistenței uneia dintre cauzele de recuzare enumerate în paragraful 2 din prezentul articol, Camera decide. Ea ascultă pe judecătorul în cauză, apoi deliberează și votează în absența lui. În scopul deliberării și votării asupra acestei probleme, judecătorul în cauză este înlocuit de primul judecător supleant al Camerei. La fel se va proceda și în situația în care el a fost desemnat să facă parte din Cameră ca judecător *ad hoc*, conform art. 29 § 1 al Regulamentului, în locul judecătorului ales pentru statul în cauză.

5. Dispozițiile de mai sus se aplică și în cazul participării unui judecător la un comitet, notificarea prevăzută la paragrafele 1 și 3 fiind adresată Președintelui Secțiunii.

Articolul 29²

Judecătorii *ad hoc*

1. (a) Dacă un judecător ales pentru un stat aflat în cauză este indisponibil pentru Cameră, se abține sau este dispensat, sau în lipsa unui asemenea judecător,

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002 și la 13 decembrie 2004.

² Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

Președintele Camerei invită acel stat să-i comunice, într-un termen de 30 de zile, dacă intenționează să desemneze pentru a participa la judecarea cauzei fie un alt judecător ales, fie un judecător *ad hoc*, și, în caz afirmativ, să indice, în același timp, numele persoanei desemnate.

- (b) Aceeași regulă se aplică și în cazul în care persoana astfel desemnată este indisponibilă sau se abține.
- (c) Un judecător *ad hoc* trebuie să aibă calificările cerute de art. 21 § 1 al Convenției, să nu fie împiedicat să participe la judecarea cauzei de vreunul dintre motivele menționate de art. 28 al Regulamentului și să corespundă exigențelor de disponibilitate și de prezență enunțate în paragraful 5 al prezentului articol.

2. Dacă Partea contractantă în cauză nu răspunde în termen de 30 de zile sau până la expirarea prelungirii acestui termen, pe care poate să i-o acorde Președintele Camerei, se prezumă că ea a renunțat la dreptul său de desemnare. De asemenea, se prezumă că ea a renunțat la acest drept dacă ea desemnează de două ori ca judecător *ad hoc* o persoană care nu îndeplinește condițiile enunțate în paragraful 1 (c) al acestui articol.

3. Președintele Camerei poate decide ca Partea contractantă în cauză să fie invitată să procedeze la desemnarea prevăzută la paragraful 1 (a) din acest articol numai atunci când i se va comunica cererea conform art. 54 § 2 al Regulamentului. În acest caz, și în așteptarea desemnării unui judecător de către ea, se prezumă că Partea contractantă în cauză l-a desemnat pe primul judecător supleant în locul judecătorului ales.

4. După desemnarea sa, la începutul primei ședințe consacrate examinării cauzei, judecătorul *ad hoc* depune jurământul sau face declarația solemnă prevăzută de art. 3 al Regulamentului. Aceasta se consemnează într-un proces-verbal.

5. Judecătorii *ad hoc* trebuie să fie la dispoziția Curții și, sub rezerva prevederilor art. 26 § 2 al Regulamentului, să asiste la ședințele Camerei.

Articolul 30¹

Comunitatea de interese

1. Dacă două sau mai multe Părți contractante reclamante sau pârâte au un interes comun, Președintele Camerei poate să le invite să se înțeleagă pentru a desemna, în calitate de judecător al comunității de interese, unul dintre judecătorii aleși în numele lor, care va participa de drept la examinarea cauzei. În lipsa unui acord, Președintele va alege prin tragere la sorți dintre judecătorii propuși pe cel care va delibera în calitate de judecător al comunității de interese.

2. Președintele Camerei poate decide să invite Părțile contractante implicate să procedeze la desemnarea prevăzută de paragraful 1 al acestui articol doar atunci când cererea va fi comunicată Părților contractante pârâte conform art. 54 § 2 al Regulamentului.

3. În cazul contestării existenței unei comunități de interese sau a oricărei alte probleme conexe, Camera va decide, dacă este nevoie, după primirea observațiilor scrise ale Părților contractante implicate.

¹ Modificat de Curte la 7 iulie 2003.

TITLUL II PROCEDURA

Capitolul I Reguli generale

Articolul 31

Posibilitatea unor derogări speciale

Dispozițiile prezentului titlu nu împiedică Curtea să deroge de la acestea, în caz de nevoie, cu ocazia examinării unei cauze deosebite, după ce va fi consultat părțile.

Articolul 32

Instrucțiuni practice

Președintele Curții poate emite instrucțiuni practice, în special privitor la probleme precum participarea la audieri, prezentarea observațiilor scrise sau a altor documente.

Articolul 33¹

Publicitatea documentelor

1. Toate documentele privitoare la o anumită cauză, depuse grefei de părți sau de terții intervenienți, cu excepția celor prezentate în cadrul negocierilor purtate în vederea obținerii unei reglementări amiabile astfel cum prevede art. 62 al Regulamentului, sunt accesibile publicului potrivit modalităților practice emise de Grefier, cu excepția cazului când Președintele Camerei decide altfel, pentru motivele indicate în paragraful 2 al prezentului articol, fie din oficiu, fie la cererea unei părți sau a oricărei alte persoane interesate.

2. Accesul publicului la un document sau la o parte a unui document poate fi restrâns în interesul moralei, al ordinii publice sau al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților o impun, sau atunci când, în circumstanțe speciale, în măsura în care este considerat strict necesar de Președintele Camerei, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

3. Orice cerere de păstrare a confidențialității formulată în temeiul paragrafului 1 al prezentului articol trebuie să conțină motivele și să precizeze dacă ea se referă la toate documentele sau numai la o parte din ele.

4. Deciziile și hotărârile Camerei sunt accesibile publicului. Curtea face publice, în mod periodic, informații generale privitoare la deciziile adoptate de comitete în temeiul art. 53 § 2 al Regulamentului.

---

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002, 7 iulie 2003, și la 4 iulie 2005.

Articolul 34¹ Utilizarea limbilor

1. Limbile oficiale ale Curții sunt franceza și engleza.

2. Atunci când o cerere este introdusă în temeiul art. 34 al Convenției, până la comunicarea cererii către Partea contractantă în temeiul dispozițiilor prezentului Regulament, toate comunicările cu reclamantul sau cu reprezentantul său și toate observațiile orale sau scrise depuse de reclamant sau de reprezentantul său, dacă nu au fost făcute sau redactate într-una din limbile oficiale ale Curții, trebuie să se facă sau să fie redactate în una din limbile oficiale ale Părților contractante. Dacă o Parte contractantă este informată cu privire la introducerea unei cereri sau aceasta i se comunică în virtutea dispozițiilor prezentului Regulament, cererea și anexele sale trebuie comunicate în limba în care reclamantul le-a depus la grefă.

3. (a) Toate comunicările cu reclamantul sau cu reprezentantul său și toate observațiile orale sau scrise ale reclamantului sau ale reprezentatului său cu privire la audieri, sau care se fac după comunicarea cererii unei Părți contractante trebuie să fie făcute sau redactate într-una din limbile oficiale ale Curții, decât dacă Președintele Camerei autorizează a continua să fie utilizată limba oficială a Părții contractante.

(b) Dacă o asemenea autorizare este acordată, Grefierul adoptă măsurile necesare în vederea interpretării și traducerii, în franceză sau în engleză, integrală sau parțială, a observațiilor orale sau scrise ale reclamantului, atunci când Președintele Camerei consideră necesară o asemenea măsură în interesul unei bune desfășurări a procedurii.

(c) În mod excepțional, Președintele Camerei poate condiționa acordarea autorizației de suportarea de către reclamant, integral sau parțial, a cheltuielilor pentru aceste aranjamente.

(d) În afară de hotărârea contrară a Președintelui Camerei, toate deciziile adoptate în temeiul dispozițiilor de mai sus ale prezentului paragraf rămân aplicabile în toate fazele ulterioare ale procedurii, inclusiv cele ce vor fi impuse de introducerea unei cereri de trimitere a cauzei în fața Marii Camerei sau a unei cereri de interpretare sau de revizuire a hotărârii în sensul, respectiv, al art. 73, art. 79 și art. 80 ale Regulamentului.

4. (a) Toate comunicările cu o Parte contractantă parte într-un litigiu și toate observațiile orale sau scrise ce emană de la această parte trebuie să se facă sau să fie redactate într-una din limbile oficiale ale Curții. Președintele Camerei poate autoriza Partea contractantă să utilizeze limba sa oficială sau una din limbile sale oficiale pentru observațiile sale, orale sau scrise.

(b) Dacă o asemenea autorizare este acordată, partea care a solicitat-o trebuie:

(i) să depună o traducere în una din limbile oficiale ale Curții a observațiilor scrise, într-un termen stabilit de Președintele Camerei. Grefierul poate să ia

¹ Modificat de Curte la 13 decembrie 2004.

măsurile necesare pentru a asigura traducerea documentelor pe cheltuiala Părții contractante, dacă aceasta nu a depus traducerea în cadrul termenului ce i-a fost acordat;

(ii) să suporte cheltuielile necesare traducerii în engleză sau franceză a observațiilor orale, Grefierul fiind acela care va adopta măsurile necesare în vederea efectuării traducerii.

(c) Președintele Camerei poate ordona unei Părți contractante parte într-un litigiu să depună, într-un termen determinat, o traducere sau un rezumat în franceză sau engleză al ansamblului sau al oricărei alte anexe pertinente, sau a extraselor de pe asemenea documente.

(d) Alineatele de mai sus ale prezentului paragraf se aplică, *mutatis mutandis*, terței intervenții în temeiul art. 44 al Regulamentului, precum și în cazul utilizării unei limbi neoficiale de către un asemenea terț.

5. În scopul facilitării înțelegerii conținutului lor de către reclamant, Președintele Camerei poate invita Partea contractantă pârâtă să depună o traducere a observațiilor sale scrise în limba oficială sau în una dintre limbile sale oficiale.

6. Orice martor, expert sau orice altă persoană care se prezintă în fața Curții poate utiliza propria sa limbă, dacă nu stăpânește suficient nici una din cele două limbi oficiale. Într-o asemenea situație, Grefierul ia toate măsurile necesare în vederea asigurării traducerii.

Articolul 35

Reprezentarea Părților contractante

Părțile contractante sunt reprezentate de agenți, care pot fi asistați de avocați și consilieri.

Articolul 36¹

Reprezentarea reclamantilor

1. Persoanele fizice, organizațiile neguvernamentale și grupurile de particulari prevăzute de art. 34 al Convenției pot să depună inițial cererile fie ele însele, fie prin reprezentant.

2. Odată cererea comunicată Părții contractante pârâte în temeiul art. 54 § 2 (b) al Regulamentului, reclamantul trebuie să fie reprezentat conform dispozițiilor paragrafului 4 al prezentului articol, afară de decizia contrară a Președintelui Camerei.

3. Reclamantul trebuie, de asemenea, să fie reprezentat la orice audiere decisă de Cameră, afară dacă Președintele acesteia îl autorizează, în mod excepțional, să-și susțină cauza el însuși, sub rezerva ca, la nevoie, să fie asistat de un avocat sau de un alt reprezentant autorizat.

4. (a) Reprezentantul care acționează pe seama unui reclamant în conformitate cu paragrafele 2 și 3 ale prezentului articol trebuie să fie un avocat abilitat să

¹ Modificat de Curte la 7 iulie 2003.

profeseze în oricare din Părțile contractante și care-și are reședința pe teritoriul uneia din ele, sau o altă persoană autorizată de Președintele Camerei.

- (b) În situații excepționale, în orice moment al procedurii, Președintele Camerei poate să decidă, atunci când consideră că circumstanțele sau conduita avocatului sau a altei persoane desemnate conform paragrafului precedent o impun, că avocatul sau acea persoană nu mai poate să-l reprezinte sau să-l asiste pe reclamant și că acesta trebuie să-și desemneze un alt reprezentant.
5. (a) Avocatul sau reprezentantul autorizat de reclamant sau însuși reclamantul care a cerut să-și reprezinte singur interesele, trebuie, chiar și în ipoteza în care obțin autorizarea prevăzută de litera (b) de mai sus, să înțeleagă suficient una din limbile oficiale ale Curții.
- (b) Dacă reprezentantul nu se poate exprima suficient într-una din limbile oficiale ale Curții, Președintele Camerei poate, în temeiul art. 34 § 3 al Regulamentului, să-l autorizeze să folosească una din limbile oficiale ale Părții contractante.

Articolul 37¹

Comunicări, notificări, citări

1. Comunicările și notificările adresate agenților sau avocaților părților se consideră adresate părților înseși.

2. Dacă pentru o comunicare, notificare sau citație destinată altor persoane decât agenții sau avocații părților, Cătea consideră că este necesar concursul guvernului statului pe teritoriul căruia produce efecte comunicarea, notificarea sau citația, Președintele Curții se adresează direct acelui guvern, pentru a obține facilitățile necesare efectuării acestor acte.

Articolul 38

Observații scrise

1. Observațiile scrise sau alte documente nu pot fi depuse decât în termenul stabilit de Președintele Camerei sau de judecătorul raportor, după caz, conform prezentului Regulament. Observațiile scrise sau alte documente depuse în afara acestui termen sau cu nerespectarea unei instrucțiuni practice emise în temeiul art. 32 al Regulamentului nu pot fi incluse în dosar, în afară de decizia contrară în acest sens a Președintelui Camerei.

2. Data care se ia în considerare pentru calculul termenului la care se referă paragraful 1 al prezentului articol este data certificată a trimiterii documentului sau, în lipsa acesteia, data primirii sale la grefă.

Articolul 38A²

Examinarea problemelor de procedură

Problemele de procedură ce necesită adoptarea unei decizii de către Cameră sunt soluționate la momentul examinării cauzei, cu excepția deciziei contrare a Președintelui Camerei.

¹ Modificat de Curte la 7 iulie 2003.

² Introdus de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

Articolul 39

Măsurile provizorii

1. Camera, sau, dacă este cazul, Președintele ei poate, fie la cererea uneia din părți sau a oricărei persoane interesate, fie din oficiu, să indice părților orice măsură provizorie pe care ei o consideră că trebuie să fie adoptată în interesul părților sau a bunei desfășurări a procedurii.

2. Comitetul de Miniștri va fi informat despre această măsură.

3. Camera poate invita părțile să-i prezinte informații despre orice problemă privitoare la aplicarea măsurilor provizorii pe care ea le-a indicat.

Articolul 40

Comunicarea unei cereri în regim de urgență

În caz de urgență, sub rezerva posibilității adoptării altor măsuri de ordin procedural, Grefierul poate, cu autorizarea Președintelui Camerei și prin orice mijloc disponibil, să informeze o Parte contractantă interesată despre introducerea unei cereri și obiectul sumar al acesteia.

Articolul 41¹

Ordinea examinării cauzelor

Cauzele sunt examinate în ordinea în care sunt pregătite în vederea soluționării. Camera sau Președintele ei poate, totuși, să decidă examinarea unei cereri cu prioritate.

Articolul 42 (fostul articol 43)

Conexarea și examinarea simultană a cererilor

1. Camera poate, la cererea unei părți sau din oficiu, să ordone conexarea a două sau mai multe cereri.

2. Președintele Camerei poate, după consultarea părților, să ordone să se procedeze la instrucția simultană a unor cauze atribuite aceleiași Camere, fără a prejudicia decizia Camerei privitoare la conexarea acelor cereri.

Articolul 43² (fostul articol 44)

Radierea de pe rol și reînscriserea pe rol

1. La orice stadiu al procedurii Camera poate decide radierea unei cauze de pe rol, în condițiile art. 37 al Convenției.

2. Atunci când o Parte contractantă reclamantă aduce la cunoștința Grefierului intenția ei de a sista procedura, Camera poate radia cauza de pe rolul Curții, conform art. 37 al Convenției, dacă cealaltă Parte contractantă sau celelalte Părți contractante interesate în cauză acceptă sistarea.

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

² Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002, precum și la 7 iulie 2003.

3. Decizia de radiere de pe rol a unei cereri declarată admisibilă are forma unei hotărâri. Odată hotărârea devenită definitivă, Președintele Camerei o comunică Comitetului de Miniștri pentru a permite acestuia să supravegheze, conform art. 46 § 2 al Convenției, executarea obligațiilor de care au putut fi condiționate sistarea, reglementarea amiabilă sau soluționarea litigiului.

4. Atunci când o cerere este radiată de pe rol, cheltuielile sunt lăsate la aprecierea Curții. Dacă acestea sunt acordate printr-o decizie de scoatere de pe rol a unei cereri care nu a fost declarată admisibilă, Președintele Camerei transmite decizia Comitetului de Miniștri.

5. Curtea poate decide reînscriserea unei cauze pe rol, dacă ea consideră că circumstanțe excepționale justifică aceasta.

Articolul 44¹

Terții intervenienți

1. (a) Când o cerere introdusă în temeiul art. 34 al Convenției este adusă la cunoștința Părții contractante pârâte conform art. 54 § 2 (b) al Regulamentului, Grefierul comunică, în același timp, o copie a cererii oricărei alte Părți contractante al cărei cetățean este reclamantul în cauză. De asemenea, el notifică, dacă este cazul, acestei Părți contractante decizia de efectuare a audierii.
(b) Dacă o Parte contractantă dorește să-și exercite dreptul ce-i este recunoscut de art. 36 § 1 al Convenției de a prezenta observații scrise sau de a lua parte la audiere, ea trebuie să înștiințeze Grefierul, în scris, cel mai târziu în termen de douăsprezece săptămâni după comunicarea sau notificarea menționată în paragraful precedent. Președintele Camerei poate, în mod excepțional, să fixeze un alt termen.
2. (a) Odată cererea comunicată Părții contractante pârâte în temeiul art. 51 § 1 sau al art. 54 § 2 (b) ale Regulamentului, Președintele Camerei poate, în interesul unei bune administrări a justiției, astfel cum dispune art. 36 § 2 al Convenției, să invite sau să autorizeze orice Parte contractantă care nu este parte în cauză sau orice persoană interesată, alta decât reclamantul, să depună observații scrise sau, în cazuri excepționale, să participe la audierea consacrată examinării acelei cereri.
(b) Cererile de autorizare făcute în acest scop trebuie să fie motivate corespunzător și prezentate în scris în una din limbile oficiale, potrivit art. 34 § 4 al Regulamentului, nu mai târziu de douăsprezece săptămâni de la data comunicării cererii Părții contractante pârâte. Președintele Camerei poate, în mod excepțional, să fixeze un alt termen.
3. (a) În cauzele examinate de Marea Cameră, termenele prevăzute de paragrafele precedente curg de la data notificării părților a deciziei, adoptate de Cameră în temeiul art. 72 § 1 al Regulamentului, de desesizare în favoarea Marii

¹ Modificat de Curte la 7 iulie 2003.

Camere sau de la data deciziei adoptate de colegiul Marii Camere, în temeiul art. 73 § 2 al Regulamentului, de a accepta cererea de trimitere în fața Marii Camere făcută de o parte.

(b) Termenele fixate de prezentul articol pot fi prelungite, în mod excepțional, de Președintele Camerei, dacă sunt prezentate argumente suficiente care să justifice o asemenea măsură.

4. Invitarea sau autorizarea menționată în paragraful 2 (a) al prezentului articol este însoțită de condiții, inclusiv în privința termenului, stabilite de Președintele Camerei. În caz de nerespectare a acestor condiții, Președintele poate decide ca observațiile astfel prezentate să nu fie incluse în dosarul cauzei sau poate limita participarea la audiere, în măsura în care o consideră adecvată.

5. Observațiile scrise depuse în temeiul dispozițiilor prezentului articol trebuie să fie redactate într-una din limbile oficiale, astfel cum prevede art. 34 § 4 al Regulamentului. Grefierul le transmite părților, care, în anumite condiții, inclusiv în privința termenului, stabilite de Președintele Camerei, sunt autorizate să răspundă în scris, sau, dacă este cazul, oral, la audiere.

Articolul 44A¹

Obligația de a coopera cu Curtea

Părțile au obligația de a coopera pe deplin în desfășurarea procedurii și, în special, de a lua măsurile care le stau în putere, pe care Curtea le consideră necesare pentru buna administrare a justiției. Această obligație, de asemenea, privește și Părțile contractante care nu sunt părți la procedură, dacă cooperarea este necesară.

Articolul 44B¹

Nerespectarea unei dispoziții a Curții

Când o parte nu se conformează unei dispoziții a Curții privitoare la desfășurarea procedurii, Președintele Camerei poate adopta orice măsură pe care o consideră necesară.

Articolul 44C¹

Lipsa de „participare efectivă”

1. Când o parte omite să producă probele sau informațiile ce i-au fost cerute de Curte sau să prezinte, din proprie inițiativă, informații pertinente, sau să dă dovadă, în alt fel, de lipsă de participare efectivă la procedură, Curtea poate trage, din comportamentul său, concluziile pe care le consideră adecvate.

2. Abținerea sau refuzul unei Părți contractante pârâte de a participa efectiv la procedură nu constituie, prin ea însăși (el însuși), un motiv pentru care Camera să întrerupă examinarea cererii.

---

¹ Introdus de Curte la 13 decembrie 2004.

Articolul 44D¹

Observații nepertinente formulate de o parte

Dacă reprezentantul unei părți formulează observații abuzive, frivole, vexatorii, neadevărate sau prolix, Președintele Camerei poate să-l excludă de la desfășurarea procedurii, să refuze să admită, integral sau parțial, observațiile în cauză, sau să adopte orice dispoziție pe care o consideră adecvată, fără a se aduce atingere dispozițiilor art. 35 § 3 al Convenției.

Articolul 44E¹

Lipsa dorinței de a mai menține cererea

Astfel cum dispune art. 37 § 1 (a) al Convenției, dacă o Parte contractantă reclamantă sau un particular reclamant nu mai dorește să-și mențină cererea, Camera poate s-o radieze de pe rolul Curții, conform prevederilor art. 43 al Regulamentului.

Capitolul II

Instituirea procedurilor

Articolul 45

Semnăturile

1. Orice cerere formulată în temeiul art. 33 sau al art. 34 ale Convenției trebuie să fie prezentată în scris și semnată de reclamant sau de reprezentantul său.

2. Când cererea este prezentată de o organizație neguvernamentală sau de un grup de particulari, ea este semnată de persoanele abilitate să reprezinte organizația sau grupul respectiv. Camera sau comitetul investită (investit) cu soluționarea cauzei respective decide asupra oricărei probleme privitoare la împrejurarea de a ști dacă persoanele care au semnat cererea aveau această calitate.

3. Când un reclamant este reprezentat conform dispozițiilor art. 36 al Regulamentului, reprezentantul sau reprezentanții săi trebuie să prezinte o procură sau o împuternicire scrisă.

Articolul 46

Conținutul cererii interstatale

Partea sau Părțile contractante care doresc să introducă o cerere în fața Curții în temeiul art. 33 al Convenției depun la grefă textul acesteia indicând:

- (a) numele Părții contractante împotriva căreia este îndreptată cererea;
- (b) o expunere a faptelor;
- (c) o expunere a pretenției sau a pretinselor violări ale Convenției și a argumentelor pertinente;

---

¹ Introdus de Curte la 13 decembrie 2004.

- (d) o expunere privitoare la criteriile de admisibilitate (epuizarea căilor de recurs interne și respectarea termenului de 6 luni) enunțate de art. 35 § 1 al Convenției;
  - (e) obiectul cererii și, în linii mari, pretențiile privitoare la satisfacția echitabilă, formulate în temeiul art. 41 al Convenției pentru partea sau părțile lezate; și
  - (f) numele și adresa persoanelor desemnate în calitate de agenți;
- la care urmează a se anexa:
- (g) copii de pe toate documentele pertinente, în special de pe decizii, judiciare sau de altă natură, privitoare la obiectul cererii.

Articolul 47¹

Conținutul cererii individuale

1. Orice cerere introdusă în temeiul art. 34 al Convenției este prezentată pe formularul pus la dispoziție de grefă, afară dacă Președintele Secțiunii investite cu soluționarea ei decide altfel. Formularul indică:

- (a) numele, data nașterii, naționalitatea, sexul, profesia și adresa reclamantului;
  - (b) dacă este cazul, numele, profesia și adresa reprezentantului său;
  - (c) Partea sau Părțile contractante împotriva căreia (căroră) este îndreptată cererea;
  - (d) o expunere succintă a faptelor;
  - (e) o expunere succintă a pretenției sau a pretențiilor violării ale Convenției și a argumentelor pertinente;
  - (f) o expunere succintă privitoare la respectarea de către reclamant a criteriilor de admisibilitate prevăzute de art. 35 § 1 al Convenției (epuizarea căilor de recurs interne și respectarea termenului de 6 luni); și
  - (g) obiectul cererii;
- la care urmează a se anexa:
- (h) copii de pe toate documentele pertinente și, în special, de pe deciziile, judiciare sau de altă natură, privitoare la obiectul cererii.

2. În plus, reclamantul trebuie:

- (a) să prezinte toate elementele, în special documentele și deciziile citate la paragraful 1 (h) al prezentului articol, care permit să se stabilească dacă au fost întrunite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 35 § 1 al Convenției (epuizarea căilor de recurs interne și respectarea termenului de 6 luni); și
- (b) să menționeze dacă a supus cererea sa unei alte instanțe internaționale de anchetă sau de reglementare.

3. Reclamantul care nu dorește dezvăluirea identității sale trebuie să precizeze aceasta și să prezinte o expunere a motivelor care justifică derogarea. În cazuri excepționale și temeinic justificate, Președintele Camerei poate autoriza anonimatul.

4. Nerespectarea obligațiilor enumerate în paragrafele 1 și 2 ale prezentului articol ar putea duce la neexaminarea cererii de către Curte.

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

5. Ca regulă generală, se consideră că cererea a fost introdusă la data primei comunicări prin care reclamantul exprima - fie și în mod sumar - obiectul cererii sale. Curtea poate totuși, pentru motive justificate, să decidă reținerea unei alte date.

6. Reclamantul trebuie să informeze Curtea cu privire la orice schimbare a adresei sale, precum și despre orice fapt pertinent privitor la examinarea cererii.

Capitolul III Judecătorii raportori

Articolul 48¹

Cererile interstatuale

1. Când o cerere este introdusă în temeiul art. 33 al Convenției, Camera constituită pentru examinarea cererii numește unul sau mai mulți judecători raportori dintre membri ei pe care îl (ii) însărcinează să-i prezinte un raport cu privire la admisibilitatea cererii, după primirea observațiilor Părților contractante în cauză.

2. Judecătorul sau judecătorii raportori prezintă Camerei rapoartele, proiectele de texte și alte documente susceptibile să ajute Camera sau pe Președintele ei să-și îndeplinească atribuțiile ce le revin.

Articolul 49²

Cererile individuale

1. Când elementele prezentate de reclamant sunt suficiente, prin ele însele, să arate că cererea este inadmisibilă sau că ar trebui radiată de pe rol, aceasta este examinată de un comitet, afară de situațiile speciale care impun să se procedeze altfel.

2. Când o cerere este introdusă în temeiul art. 34 al Convenției și cererea pare să justifice examinarea ei de o Cameră, Președintele Secțiunii căreia cauza i-a fost atribuită desemnează un judecător care va examina cererea în calitate de judecător raportor.

3. În cursul examinării pe care o face, judecătorul raportor:

- (a) poate să ceară părților să-i prezinte, într-un anumit termen, toate informațiile privitoare la fapte, orice documente sau orice alte elemente pe care ele le consideră pertinente;
- (b) decide dacă cererea trebuie să fie examinată de un comitet sau de o Cameră, știut fiind faptul că Președintele Secțiunii poate ordona ca cererea să fie supusă spre examinare unei Camere;
- (c) prezintă rapoarte, proiecte de texte sau alte documente ce pot ajuta Camera sau pe Președintele ei să-și îndeplinească atribuțiile ce le revin.

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

² Modificat de Curte la 4 iulie 2005.

Articolul 50

Procedura în fața Marii Camere

Atunci când o cauză a fost deferită Marii Camere în temeiul art. 30 sau al art. 43 ale Convenției, Președintele Marii Camere desemnează ca judecător (judecători) raportor (raportori) unul sau - în cazul cererilor interstatale - unul sau mai mulți dintre membrii ei.

Capitolul IV

Procedura examinării admisibilității

Cererile interstatale

Articolul 51¹

Repartizarea cererii și procedura subsecventă

1. Când o cerere este introdusă în temeiul art. 33 al Convenției, Președintele Curții o aduce imediat la cunoștința Părții contractante pârâte și o atribuie unei Secțiuni.

2. Conform dispozițiilor art. 26 § 1 (a) al Regulamentului, judecătorii aleși pentru Părțile contractante reclamante și pârâte fac parte de drept din Camera constituită pentru examinarea cauzei. Articolul 30 al Regulamentului se aplică și cererii care a fost introdusă de mai multe Părți contractante sau dacă cererile având același obiect, introduse de mai multe Părți contractante, sunt examinate simultan, în aplicarea dispozițiilor art. 42 al Regulamentului.

3. Odată cererea atribuită unei Secțiuni, Președintele acesteia constituie Camera care o va examina, conform art. 26 § 1 al Regulamentului, și invită Partea contractantă pârâtă să prezinte în scris observațiile sale privitoare la admisibilitatea cererii. Grefierul comunică observațiile astfel obținute Părții contractante reclamante care poate prezenta, în scris, observații prin care răspunde celor făcute de Partea contractantă pârâtă.

4. Înainte de adoptarea deciziei privitoare la admisibilitatea cererii, Camera sau Președintele ei pot decide să invite părțile să-i prezinte în scris observații complementare.

5. Dacă una sau mai multe Părți contractante aflate în cauză solicită aceasta sau Camera decide astfel, din oficiu, este organizată o audiere pentru examinarea admisibilității cererii.

6. Înainte de fixarea modului de desfășurare a procedurii scrise și, dacă este cazul, a procedurii orale, Președintele Camerei consultă Părțile.

Cererile individuale

Articolul 52¹

Repartizarea cererii unei Secțiuni

1. Orice cerere introdusă în temeiul art. 34 al Convenției este atribuită de Președintele Curții unei Secțiuni, urmărind o repartizare echitabilă între Secțiuni a volumului de lucru.

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

2. Camera de șapte judecători prevăzută de art. 27 § 1 al Convenției este constituită de Președintele Secțiunii căreia i-a fost repartizată cererea spre soluționare, astfel cum dispune art. 26 § 1 al Regulamentului.

3. În așteptarea constituirii unei Camere conform paragrafului 2 al prezentului articol, Președintele Secțiunii exercită atribuțiile pe care prezentul Regulament le conferă Președintelui Camerei.

Articolul 53¹

Procedura în fața unui comitet

1. Dacă nu este membru al comitetului, judecătorul ales pentru Partea contractantă pârâtă poate fi invitat să asiste la deliberările acestuia.

2. Cu unanimitate de voturi, astfel cum dispune art. 28 al Convenției, comitetul poate să declare o cerere inadmisibilă sau să o radieze de pe rolul Curții atunci când o asemenea decizie poate fi luată fără o examinare suplimentară. Decizia este definitivă. Ea este adusă la cunoștința reclamantului printr-o scrisoare.

3. În situația în care comitetul nu adoptă o decizie conform paragrafului 2 al prezentului articol, el transmite cererea spre examinare Camerei constituite conform art. 52 § 2 al Regulamentului.

Articolul 54²

Procedura în fața unei Camere

1. Camera poate să declare imediat o cerere inadmisibilă sau s-o radieze de pe rolul Curții.

2. În caz contrar, Camera sau Președintele ei poate:

- (a) să ceară părților să prezinte toate informațiile privitoare la fapte, orice document sau orice alt element considerat pertinent de Cameră sau de Președintele ei;
- (b) să aducă cererea la cunoștința Părții contractante pârâte și s-o invite să-i prezinte observații scrise privitoare la cerere și, la primirea acestora, să-l invite pe reclamant să răspundă la ele;
- (c) să invite părțile să-i prezinte observații scrise complementare.

3. Înainte de a statua cu privire la admisibilitate, Camera poate decide, fie la cererea uneia din părți, fie din oficiu, să aibă loc o audiere, dacă ea consideră aceasta necesar pentru îndeplinirea atribuțiilor ce-i revin potrivit Convenției. În această situație, părțile sunt invitate să se pronunțe cu privire la problemele de fond ridicate de cerere, afară dacă, în mod excepțional, Camera decide altfel.

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002, precum și la 4 iulie 2005.

² Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

Articolul 54A¹

Examinarea concomitentă a admisibilității și a fondului

1. Când decide aducerea cererii la cunoștința Părții contractante pârâte în conformitate cu art. 54 § 2 (b) al Regulamentului, Camera poate, de asemenea, să hotărască examinarea concomitentă a admisibilității și a fondului acesteia, astfel cum prevede art. 29 § 3 al Convenției. În astfel de cazuri, părțile sunt invitate să se exprime, în observațiile lor, cu privire la satisfacția echitabilă și, dacă este cazul, să includă propunerile lor în vederea unei reglementări amiabile. Condițiile prevăzute de art. 60 și art. 62 ale Regulamentului se aplică *mutatis mutandis*.

2. Dacă părțile nu pot ajunge la o reglementare amiabilă a litigiului sau la o altă soluție, și dacă Camera este convinsă, în lumina argumentelor acestora, că cererea este admisibilă și în stare de a fi judecată în fond, ea adoptă imediat o hotărâre care cuprinde și decizia sa privitoare la admisibilitatea cererii.

3. Atunci când Camera consideră adecvat, ea poate, după informarea părților, să procedeze la adoptarea imediată a unei hotărâri ce cuprinde decizia sa privitoare la admisibilitatea cererii, fără ca, în prealabil, să aplice procedura reglementată de paragraful 1 al prezentului articol.

Cererile interstatale și individuale (dispoziții comune)

Articolul 55

Excepțiile de inadmisibilitate

Dacă Partea contractantă pârâtă intenționează să ridice o excepție de inadmisibilitate, ea trebuie să o facă, în măsura în care natura excepției și circumstanțele cauzei permit aceasta, în observațiile scrise sau orale privitoare la admisibilitatea cererii, prezentate de ea potrivit, după caz, dispozițiilor art. 51 sau ale art. 54 ale Regulamentului.

Articolul 56²

Decizia Camerei

1. Decizia Camerei indică dacă ea a fost adoptată în unanimitate sau cu majoritate de voturi și este însoțită sau urmată de motivarea ei.

2. Decizia Camerei este comunicată de Grefier reclamantului. Dacă partea sau Părțile contractante interesate și, dacă este cazul, terții intervenienți au fost informați anterior despre cerere în aplicarea dispozițiilor prezentului Regulament, decizia se comunică și acestora.

¹ Introdus de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002 și modificat la 13 decembrie 2004.

² Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

Articolul 57¹

Limba pronunțării și publicării deciziei

1. Afară de cazul în care Curtea hotărăște ca o anumită decizie să fie pronunțată în ambele limbi oficiale, deciziile Camerelor se pronunță în franceză sau în engleză.

2. Publicarea deciziilor în culegerea oficială a Curții, astfel cum prevede art. 78 al Regulamentului, se face în ambele limbi oficiale ale Curții.

Capitolul V

Procedura ulterioară deciziei de admisibilitate

Articolul 58¹

Cererile interstatale

1. Odată ce Camera decide să rețină spre examinare o cerere introdusă în temeiul art. 33 al Convenției, Președintele ei, după consultarea Părților contractante interesate, stabilește termenul pentru depunerea observațiilor scrise privitoare la fondul cauzei și pentru depunerea unor eventuale probe suplimentare. Președintele poate, totuși, cu acordul Părților contractante interesate, să decidă că procedura scrisă nu este necesară.

2. Dacă una dintre Părțile contractante interesate solicită sau Camera decide astfel din oficiu, este organizată o audiere privitoare la fondul cauzei. Președintele Camerei stabilește procedura orală.

Articolul 59¹

Cererile individuale

1. Odată ce o cerere introdusă în temeiul art. 34 al Convenției a fost declarată admisibilă, Camera sau Președintele ei poate invita părțile să depună probe sau observații scrise complementare.

2. În afara unei decizii contrare, termenul stabilit pentru depunerea observațiilor este același pentru fiecare parte.

3. Dacă ea consideră necesar pentru a-și îndeplini atribuțiile ce-i sunt stabilite de Convenție, Camera poate decide, fie la cererea uneia din părți, fie din oficiu, să aibă loc o audiere de examinare a fondului cauzei.

4. Președintele Camerei stabilește, după caz, procedura scrisă și orală.

---

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

Articolul 60¹

Pretențiile cu privire la satisfacția echitabilă

1. Orice reclamant care dorește acordarea de către Curte a unei satisfacții echitabile în temeiul art. 41 al Convenției, în cazul constatării unei încălcări a drepturilor sale ce decurg din aceasta, trebuie să formuleze o pretenție distinctă în acest sens.

2. În afara deciziei contrare a Președintelui Camerei, reclamantul trebuie să prezinte pretențiile sale, evaluate și stabilite pe rubrici și însoțite de justificativele pertinente, în cadrul aceluiași termen care i-a fost acordat pentru depunerea observațiilor scrise cu privire la fondul cauzei.

3. Dacă reclamantul nu respectă cerințele arătate în paragrafele precedente, Camera poate respinge, integral sau parțial, pretențiile sale.

4. Pretențiile reclamantului sunt comunicate Guvernului pârât pentru observații.

Articolul 61 abrogat

Articolul 62²

Reglementarea amiabilă

1. Odată cererea declarată admisibilă, Grefierul, acționând potrivit instrucțiunilor Camerei sau ale Președintelui ei, ia legătura cu părțile în vederea ajungerii la o reglementare amiabilă a litigiului, conform dispozițiilor art. 38 § 1 (b) al Convenției. Camera ia toate măsurile necesare pentru a facilita încheierea unei asemenea înțelegeri.

2. În conformitate cu art. 38 § 2 al Convenției, negocierile purtate în vederea ajungerii la o reglementare amiabilă a litigiului sunt confidențiale și nu trebuie să influențeze observațiile făcute de părți în cadrul procedurii contencioase. Nici o comunicare scrisă sau orală, precum și nici o ofertă de reglementare intervenită în cadrul acestor negocieri nu va putea fi menționată sau invocată în procedura contencioasă.

3. În cazul în care Camera este înștiințată de Grefier că părțile acceptă reglementarea amiabilă a litigiului și după ce va verifica dacă această reglementare se bazează pe respectarea drepturilor omului astfel cum acestea sunt recunoscute de Convenție și de protocoalele la aceasta, ea radiază cererea de pe rol, conform dispozițiilor art. 43 § 3 al Regulamentului.

4. Paragrafele 2 și 3 se aplică *mutatis mutandis* procedurii prevăzute de art. 54A al Regulamentului.

¹ Modificat de Curte la 13 decembrie 2004.

² Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

Capitolul VI Audierile

Articolul 63¹

Publicitatea audierilor

1. Audierile sunt publice, afară dacă, în conformitate cu paragraful 2 al acestui articol, în cazuri excepționale, fie din oficiu, fie la cererea unei părți sau a oricărei alte persoane interesate, Camera nu decide altfel.

2. Accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului, în timpul întregii audieri sau numai al unei părți a acesteia, în interesul moralei, al ordinii publice sau al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților impun aceasta sau atunci când, în situații excepționale și în măsura în care este considerat strict necesar de Cameră, publicitatea dezbatărilor ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

3. Orice cerere de audiere închisă formulată în temeiul paragrafului 1 al prezentului articol trebuie să fie motivată și să indice dacă privește dezbatățile în totalitatea lor sau numai în parte.

Articolul 64¹

Conducerea audierilor

1. Președintele Camerei organizează și conduce audierea și stabilește ordinea în care participanții vor lua cuvântul.

2. Orice judecător poate pune întrebări oricărei persoane care se prezintă în fața Camerei.

Articolul 65¹

Neprezentarea

Atunci când o parte sau orice altă persoană care trebuie să fie prezentă la audieri se abține sau refuză să participe la acestea, Camera poate, totuși, să continue ședința, dacă consideră că acest fapt este compatibil cu buna administrare a justiției.

Articolele 66-69 abrogate

Articolul 70²

Procesul verbal al audierilor

1. Dacă Președintele Camerei decide astfel, Grefierul este responsabil de întocmirea procesului-verbal al audierii. Acesta cuprinde:

- (a) componența Camerei;
- (b) lista celor prezenți;

¹ Modificat de Curte la 7 iulie 2003.

² Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

(c) textul observațiilor formulate, întrebările puse și răspunsurile primite;

(d) textul oricărei decizii pronunțate în acea audiere.

2. Dacă procesul-verbal este redactat integral sau parțial într-o limbă neoficială, Grefierul ia măsurile ce se impun pentru a-l traduce într-una din limbile oficiale.

3. Reprezentanții părților primesc o copie a procesului-verbal, pentru a putea, sub controlul Grefierului sau al Președintelui Camerei, să-l corecteze, fără ca, prin aceasta, să modifice sensul și întinderea a ceea ce s-a spus la audiere. Grefierul stabilește, în baza instrucțiunilor Președintelui Camerei, termenul de care ei dispun spre a proceda astfel.

4. Odată corectat, procesul-verbal este semnat de Președintele Camerei și de Grefier și servește ca dovadă a conținutului său.

Capitolul VII

Procedura în fața Marii Camere

Articolul 71¹

Aplicabilitatea dispozițiilor procedurale

1. Dispozițiile care reglementează procedura în fața unei Camere se aplică, *mutatis mutandis*, celei desfășurate în fața Marii Camere.

2. Atribuțiile conferite Camerelor de art. 54 § 3 și art. 59 § 3 ale Regulamentului în domeniul organizării unei audieri pot fi, de asemenea, exercitate, în procedura în fața Marii Camere, de Președintele ei.

Articolul 72

Desesizarea în favoarea Marii Camere

1. Dacă o cauză pendinte în fața unei Camere ridică o problemă gravă privitoare la interpretarea Convenției sau a protocoalelor sale, sau dacă soluția unei probleme cu care ea este sesizată poate conduce la o contradicție cu o hotărâre emisă anterior de Curte, în conformitate cu art. 30 al Convenției, Camera poate, atât timp cât nu a emis hotărârea sa, să se desesizeze în favoarea Marii Camere, cu condiția că nici o parte să nu se opună la aceasta, conform dispozițiilor paragrafului 2 al acestui articol. O decizie de desesizare nu trebuie motivată.

2. Grefierul comunică părților intenția Camerei de a se desesiza. Ele au la dispoziție un termen de o lună, începând cu data acestei înștiințări, pentru a prezenta în scris grefei eventuala lor obiecție temeinic motivată. Orice obiecție ce nu îndeplinește aceste condiții va fi considerată de Cameră nevalabilă.

Articolul 73

Trimiterea cauzei în fața Marii Camere la cererea uneia din părți

1. În conformitate cu art. 43 al Convenției, orice parte poate, în cazuri excepționale și în termen de trei luni de la data pronunțării hotărârii unei Camere, să depună

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

în scris la grefă o cerere de trimitere a cauzei în fața Marii Camere, indicând problema gravă privitoare la interpretarea sau la aplicarea Convenției sau a protocoalelor sale, sau problema gravă cu caracter general care, potrivit ei, se impune a fi examinată de Marea Cameră.

2. Un colegiu de cinci judecători ai Marii Camere constituit conform dispozițiilor art. 24 § 5 al Regulamentului examinează cererea doar în baza dosarului existent. El nu o admite decât atunci când consideră că acea cauză pune o astfel de problemă. Decizia de respingere a cererii nu trebuie motivată.

3. Când colegiul admite cererea, Marea Cameră statuează asupra cauzei printr-o hotărâre.

Capitolul VIII

Hotărârile

Articolul 74

Conținutul hotărârii

1. O hotărâre prevăzută de art. 42 și art. 44 ale Convenției cuprinde:

- (a) numele Președintelui și al celorlalți judecători ce compun Camera, precum și numele Grefierului sau al Grefierului-Adjunct;
- (b) data adoptării sale și data pronunțării;
- (c) indicarea părților;
- (d) numele agenților, avocaților sau al consilierilor părților;
- (e) expunerea procedurii;
- (f) faptele cauzei;
- (g) un rezumat al concluziilor părților;
- (h) motivele de drept;
- (i) dispozitivul;
- (j) dacă este cazul, decizia adoptată cu privire la cheltuielile de judecată;
- (k) indicarea numărului de judecători care au constituit majoritatea;
- (l) dacă este cazul, indicarea textului autentic.

2. Orice judecător care a participat la examinarea cauzei are dreptul de a anexa la hotărâre fie expunerea opiniei sale separate, concordantă sau disidentă, fie o simplă declarație de dezacord.

Articolul 75¹

(Decizia privitoare la satisfacția echitabilă)

1. Când Camera constată o violare a Convenției sau a protocoalelor sale, ea statuează, prin aceeași hotărâre, asupra aplicării art. 41 al Convenției, dacă i-a fost transmisă o pretenție expresă în acest sens, conform art. 60 al Regulamentului, și dacă problema este gata pentru decizie; în caz contrar, ea o rezervă, integral sau parțial, și stabilește procedura ulterioară.

¹ Modificat de Curte la 13 decembrie 2004.

2. Pentru a statua în privința aplicării art. 41 al Convenției, Camera va cuprinde, în măsura în care este posibil, aceiași membri care au examinat fondul cauzei. Dacă nu este posibilă reunirea Camerei inițiale, Președintele Curții completează sau constituie Camera prin tragere la sorți.

3. În cazul în care Camera acordă o satisfacție echitabilă în temeiul art. 41 al Convenției, ea poate decide că dacă plata nu se face în termenul indicat, atunci vor fi acordate dobânzi la aceste sume.

4. În cazul în care Curtea este înștiințată despre intervenirea unui acord între partea lezată și Partea contractantă responsabilă, ea verifică dacă acesta este echitabil și, dacă-l consideră astfel, radiază cauza de pe rol, conform dispozițiilor art. 43 § 3 al Regulamentului.

Articolul 76¹

Limba pronunțării și publicării hotărârii

1. Curtea pronunță toate hotărârile sale în franceză sau în engleză, cu excepția cazului când ea decide să pronunțe o hotărâre în ambele limbi oficiale.

2. Publicarea hotărârilor în culegerea oficială a Curții, astfel cum dispune art. 78 al Regulamentului, se face în ambele limbi oficiale ale Curții.

Articolul 77

Semnarea, pronunțarea și comunicarea hotărârii

1. Hotărârea este semnată de Președintele Camerei și de Grefier.

2. Ea poate fi dată citirii la audiere de către Președintele Camerei sau de un alt judecător delegat de el. Agenții și reprezentanții părților sunt înștiințați din timp cu privire la data acestei ședințe. În caz contrar, comunicarea prevăzută de paragraful 3 al prezentului articol este echivalentă unei pronunțări.

3. Hotărârea este transmisă Comitetului de Miniștri. Grefierul comunică o copie certificată părților, Secretarului General al Consiliului Europei, tuturor terților intervenienți și oricărei persoane direct interesate. Exemplarul original, semnat și sigilat, este depus în arhivele Curții.

Articolul 78

Publicarea hotărârilor și a altor documente

Potrivit art. 44 § 3 al Convenției, hotărârile definitive ale Curții sunt publicate, în formă adecvată, sub autoritatea Grefierului. Grefierul este de asemenea responsabil de publicarea culegerii oficiale ce conține hotărâri și decizii alese, precum și toate documentele pe care Președintele Curții le consideră utile pentru publicare.

---

¹ Modificat de Curte la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

Articolul 79

Cererea de interpretare a unei hotărâri

1. Oricare din părți poate cere interpretarea unei hotărâri în termen de un an de la pronunțarea ei.
2. Cererea este depusă la grefă. Ea indică în mod precis punctul sau punctele din dispozitivul hotărârii al cărui (al căror) interpretare este cerută.
3. Camera inițială poate decide din oficiu să o respingă pe motivul că nici un temei nu justifică examinarea ei. Dacă nu este posibilă reunirea Camerei inițiale, Președintele Curții constituie sau completează Camera prin tragere la sorți.
4. Atunci când Camera nu respinge cererea, Grefierul o comunică celeilalte (celorlalte) părți interesate, invitând-o (invitându-le) să prezinte eventuale observații scrise, într-un termen stabilit de Președintele Camerei. De asemenea, acesta din urmă stabilește data audierii, atunci când Camera a decis aceasta. Camera statuează printr-o hotărâre.

Articolul 80

Cererea de revizuire a unei hotărâri

1. În cazul descoperirii unui fapt care, prin natura sa, ar fi putut exercita o influență decisivă asupra soluției unei cauze judecate deja și care, la pronunțarea hotărârii, nu era cunoscut de Curte și nu putea, în mod rezonabil, să fie cunoscut de parte, aceasta din urmă poate, într-un termen de șase luni de la cunoașterea faptului respectiv, să sesizeze Curtea cu o cerere de revizuire a acelei hotărâri.
2. Cererea trebuie să menționeze hotărârea a cărei revizuire se cere, să conțină indicațiile necesare pentru a stabili întrunirea condițiilor prevăzute de paragraful 1 al prezentului articol și trebuie să fie însoțită de o copie a oricărui document pe care se întemeiază. Cererea cu anexele sale se depun la grefă.
3. Atunci când consideră că nici un motiv nu justifică examinarea ei, Camera inițială poate decide, din oficiu, să respingă cererea. Dacă nu este posibilă reunirea Camerei inițiale, Președintele Curții o constituie sau o completează prin tragere la sorți.
4. Când Camera nu respinge cererea, Grefierul o comunică celeilalte (celorlalte) părți interesate, invitând-o (invitându-le) să depună eventuale observații scrise într-un termen stabilit de Președintele ei. De asemenea, Președintele Camerei stabilește data ședinței publice, atunci când Camera a decis aceasta. Camera statuează printr-o hotărâre.

Articolul 81

Rectificarea erorilor în decizii și în hotărâri

Fără a prejudicia dispozițiile privitoare la revizuirea hotărârilor și la reînscriserea pe rol a cererilor, erorile de scriere sau de calcul și inexactitățile evidente pot fi rectificate de Curte, fie din oficiu, fie la cererea unei părți, dacă o asemenea cerere este făcută în termen de o lună de la data pronunțării deciziei sau a hotărârii.

Capitolul IX Avizele consultative

Articolul 82

În privința avizelor consultative, Curtea aplică, în afara dispozițiilor art. 47, 48 și 49 ale Convenției, dispozițiile de mai jos. Ea aplică, de asemenea, în măsura în care le consideră adecvate, și celelalte dispoziții ale prezentului Regulament.

Articolul 83¹

Cererea de aviz consultativ se adresează Grefierului. Ea indică în mod complet și precis problema cu privire la care se cere avizul Curții și, în plus:

- (a) data la care Comitetul de Miniștri a decis să ia decizia prevăzută la art. 47 § 3 al Convenției;
- (b) numele și adresa persoanei sau ale persoanelor desemnate de Comitetul de Miniștri să prezinte Curții toate explicațiile pe care ea le-ar putea cere.

La cerere se anexează orice document care poate servi la elucidarea problemei.

Articolul 84¹

1. La primirea cererii, Grefierul distribuie câte un exemplar al acesteia, cu toate documentele anexe, tuturor membrilor Curții.

2. Grefierul informează Părțile contractante că au posibilitatea să prezinte Curții observații scrise asupra cererii de aviz.

Articolul 85¹

1. Președintele Curții stabilește termenele în care vor fi depuse observațiile scrise și alte documente.

2. Observațiile scrise sau celelalte documente sunt adresate Grefierului. Acesta le comunică tuturor membrilor Curții, Comitetului de Miniștri și fiecărei Părți contractante.

Articolul 86

După încheierea procedurii scrise, Președintele Curții decide dacă este cazul să permită Părților contractante care au prezentat observații scrise să le dezvolte oral, în audierea stabilită în acest scop.

Articolul 87¹

1. O Mare Cameră este constituită pentru examinarea cererii de aviz consultativ.

2. Dacă Marea Cameră consideră că cererea nu ține de competența sa, astfel cum aceasta este definită de art. 47 al Convenției, ea constată faptul printr-o decizie motivată.

---

¹ Modificat de Curte la 4 iulie 2005.

Articolul 88¹

1. Deciziile motivate și avizele consultative sunt emise de Marea Cameră cu majoritate de voturi. Ele menționează numărul judecătorilor care au constituit majoritatea.

2. Orice judecător poate, dacă dorește, să adauge la decizia motivată sau la avizul consultativ al Curții fie expunerea propriei sale opinii, concordante sau disidente, fie o simplă declarație de dezacord.

Articolul 89¹

Decizia motivată sau avizul consultativ poate fi dată (dat) citirii la audiere, într-una din limbile oficiale ale Curții, de Președintele Marii Camere sau de către un alt judecător delegat de el, Comitetul de Miniștri și toate Părțile contractante fiind înștiințate despre aceasta. În caz contrar, se face notificarea prevăzută de art. 90 al Regulamentului.

Articolul 90¹

Avizul consultativ sau decizia motivată este semnat (semnată) de Președintele Marii Camere și de Grefier. Exemplarul original, semnat și sigilat, este depus în arhivele Curții. Grefierul transmite copii certificate Comitetului de Miniștri, Părților contractante și Secretarului General al Consiliului Europei.

Capitolul X Asistența judiciară

Articolul 91

1. Președintele Camerei poate, fie la cererea unui reclamant care a introdus o cerere în temeiul art. 34 al Convenției, fie din oficiu, să acorde asistența judiciară acestuia pentru susținerea cauzei sale, din momentul în care, în conformitate cu dispozițiile art. 54 § 2 (b) al Regulamentului, Partea contractantă pârâtă a prezentat în scris observațiile sale cu privire la admisibilitatea cererii sau când termenul ce i-a fost acordat în acest scop a expirat.

2. Sub rezerva dispozițiilor art. 96 al Regulamentului, odată ce reclamantului i s-a acordat asistență judiciară pentru susținerea cauzei sale în fața unei Camere, el va beneficia de aceasta și în fața Marii Camere.

Articolul 92

Asistența judiciară nu poate fi acordată decât dacă Președintele Camerei constată:

- (a) că acordarea ei este necesară pentru o bună examinare a cauzei în fața Camerei;

---

¹ Modificat de Curte la 4 iulie 2005.

- (b) că reclamantul nu dispune de mijloace financiare suficiente pentru a face față, integral sau parțial, cheltuielilor ocazionate de susținerea cauzei sale.

Articolul 93¹

1. Pentru a stabili dacă reclamantul dispune sau nu de mijloace financiare suficiente pentru a face față, integral sau parțial, cheltuielilor ocazionate de susținerea cauzei sale, acestuia i se cere să completeze o declarație în care să indice veniturile sale, sumele pe care le deține sub formă de capital și angajamentele financiare pe care le are față de persoanele aflate în întreținerea sa sau orice alte obligații financiare. Declarația trebuie să fie certificată de autoritatea sau autoritățile interne competente.

2. Președintele Camerei poate invita Partea contractantă interesată să prezinte observațiile sale în scris.

3. După primirea informațiilor menționate în paragraful 1 al prezentului articol, Președintele Camerei decide acordarea sau refuzarea asistenței judiciare. Grefierul înștiințează părțile interesate despre decizia adoptată.

Articolul 94

1. Onorariile nu pot fi plătite decât avocatului sau altei persoane desemnate în conformitate cu dispozițiile art. 36 § 4 al Regulamentului. Ele pot acoperi, dacă este cazul, serviciile mai multor reprezentanți astfel definiți.

2. În afara onorariilor, asistența judiciară poate acoperi cheltuielile de deplasare și de sejur, precum și alte cheltuieli necesare făcute de reclamant sau de reprezentantul său.

Articolul 95

Odată acordată asistența judiciară, Grefierul stabilește:

- (a) cuantumul onorariilor ce trebuie achitate, conform baremelor în vigoare;
- (b) suma ce se va plăti pentru alte cheltuieli.

Articolul 96

Dacă este încredințat că nu mai sunt îndeplinite condițiile arătate în art. 92 al Regulamentului, Președintele Camerei poate, în orice moment, să decidă retragerea sau modificarea asistenței judiciare acordate.

---

¹ Modificat de Curte la 29 mai 2006

TITLUL III DISPOZIȚII TRANZITORII

Articolele 97 și 98 abrogate

Articolul 99

Raporturile între Curte și Comisie

1. În cauzele transmise în temeiul art. 5 §§ 4 și 5 al Protocolului nr. 11 la Convenție, Curtea poate invita Comisia să delege unul sau mai mulți dintre membrii săi să participe la examinarea unei cauze în fața Curții.
2. În cauzele arătate la paragraful 1 al prezentului articol, Curtea ia în considerare raportul adoptat de Comisie în temeiul fostului art. 31 al Convenției.
3. În afara deciziei contrare a Președintelui Camerei, raportul este făcut public de Grefier, imediat după sesizarea Curții.
4. În cauzele deferite Curții în temeiul art. 5 §§ 2-5 al Protocolului nr. 11, celelalte documente ce compun dosarul Comisiei, inclusiv ansamblul memoriilor și observațiilor, rămân confidențiale, afară dacă Președintele Camerei decide altfel.
5. În cauzele în care Comisia a audiat martori, dar nu a fost în măsură să adopte raportul prevăzut de fostul art. 31 al Convenției, Curtea ia în considerație procesele-verbale, documentația și avizul formulat de delegații Comisiei la încheierea investigațiilor lor.

Articolul 100

Procedura în fața unei Camere și a Marii Camere

1. Când o cauză este deferită Curții în temeiul dispozițiilor art. 5 § 4 al Protocolului nr. 11 la Convenție, un colegiu de judecători ai Marii Camere constituit conform art. 24 § 6¹ al Regulamentului decide, doar în baza dosarului, dacă ea urmează a fi soluționată de o Cameră sau de Marea Cameră.
2. Dacă acea cauză este soluționată de o Cameră, hotărârea acesteia va fi definitivă, în conformitate cu dispozițiile art. 5 § 4 din Protocolul nr. 11, iar art. 73 al Regulamentului este inaplicabil.
3. Cauzele transmise Curții în temeiul art. 5 § 5 din Protocolul nr. 11 sunt deferite Marii Camere de Președintele Curții.
4. Pentru fiecare cauză transmisă în temeiul art. 5 § 5 din Protocolul nr. 11 Marea Cameră este completată cu judecători desemnați prin rotație din grupele arătate la art. 24 § 3² al Regulamentului, cauzele fiind atribuite alternativ fiecărei grupe.

¹ în versiunea existentă înainte de 8 decembrie 2000.

² Modificat de Curte la 13 decembrie 2004.

Articolul 101

Acordarea asistenței judiciare

Sub rezerva dispozițiilor art. 96 al Regulamentului, în cauzele deferite Curții în aplicarea prevederilor art. 5 §§ 2-5 din Protocolul nr. 11 la Convenție, un reclamant căruia i-a fost acordată asistența judiciară în cursul procedurii în fața Comisiei sau a fostei Curți beneficiază de ea pentru susținerea cauzei sale în fața Curții.

Articolul 102¹

Cererea de interpretare sau de revizuire a unei hotărâri

1. Atunci când o parte prezintă o cerere de revizuire a unei hotărâri pronunțate de fosta Curte, Președintele Curții o transmite uneia dintre Secțiuni, în condițiile prevăzute de art. 51 sau art. 52 ale Regulamentului, după caz.

2. În pofida dispozițiilor art. 80 al Regulamentului, Președintele Secțiunii respective constituie o nouă Cameră pentru examinarea cererii.

3. Camera ce urmează a fi constituită cuprinde de drept:

(a) Președintele Secțiunii;

și, indiferent dacă el face parte sau nu din acea Secțiune,

(b) judecătorul ales pentru Partea contractantă în cauză sau, dacă el este indisponibil, orice alt judecător desemnat prin aplicarea dispozițiilor art. 29 al Regulamentului;

(c) orice membru al Curții care a făcut parte din Camera inițială a fostei Curți care a pronunțat hotărârea.

4. (a) Președintele Secțiunii desemnează prin tragere la sorți pe ceilalți membri ai Camerei dintre judecătorii Secțiunii investite cu soluționarea cererii;

(b) Membrii Secțiunii care nu au fost astfel desemnați participă la examinarea cererii ca judecători supleanți.

---

¹ Modificat de Curte la 13 decembrie 2004.

TITLUL IV DISPOZIȚII FINALE

Articolul 103

Modificarea sau suspendarea aplicării unei norme

1. Orice modificare a dispozițiilor prezentului Regulament poate fi adoptată de majoritatea judecătorilor Curții, reuniți în sesiune plenară, pe baza unei propuneri prealabile. Propunerea de modificare, formulată în scris, trebuie să parvină Grefierului cel puțin cu o lună înaintea sesiunii în care va fi examinată. Când primește o asemenea propunere, Grefierul o aduce, în cel mai scurt timp, la cunoștința tuturor membrilor Curții.

2. Aplicarea oricărei dispoziții privitoare la funcționarea internă a Curții poate fi suspendată imediat la propunerea unui judecător, cu condiția ca această decizie să fie adoptată în unanimitate de Camera în cauză. Suspendarea astfel decisă nu-și produce efecte decât pentru necesitățile situației particulare pentru care ea a fost propusă.

Articolul 104¹

Intrarea în vigoare a Regulamentului

Prezentul Regulament intră în vigoare la 1 noiembrie 1998.

---

¹ Modificările adoptate la 8 decembrie 2000 au intrat în vigoare imediat. Modificările adoptate la 17 iunie 2002 și la 8 iulie 2002 au intrat în vigoare la 1 octombrie 2002. Modificările adoptate la 7 iulie 2003 au intrat în vigoare la 1 noiembrie 2003. Modificările adoptate la 13 decembrie 2004 au intrat în vigoare la 1 martie 2005. Modificările adoptate la 4 iulie 2005 au intrat în vigoare la 3 octombrie 2005. Modificările adoptate la 7 noiembrie 2005 au intrat în vigoare la 1 decembrie 2005..

ANEXĂ LA REGULAMENT¹ **(referitor la anchete)**

Articolul A1 **Măsurile de anchetă**

1. Camera poate adopta, fie la cererea uneia dintre părți, fie din oficiu, orice măsură de anchetă pe care o consideră a fi de natură să contribuie la elucidarea faptelor cauzei. Camera poate, *inter alia*, să ceară părților să prezinte probe scrise și să decidă de a audia, în calitate de martor ori de expert sau în orice altă calitate, orice persoană ale cărei depoziții, relatări sau declarații îi par utile pentru îndeplinirea atribuțiilor sale.

2. De asemenea, Camera poate invita orice persoană sau instituție, la alegerea sa, să exprime un aviz sau să-i prezinte un raport scris cu privire la orice problemă pe care o consideră pertinentă pentru cauză.

3. După ce o cerere a fost declarată admisibilă sau, în mod excepțional, înainte de adoptarea deciziei privitoare la admisibilitatea cererii, Camera poate desemna unul sau mai mulți membri ai săi sau alți judecători ai Curții ca delegat (delegați), pentru a proceda la culegerea de informații, la o cercetare la fața locului sau la orice altă măsură de anchetă. Ea poate, de asemenea, să desemneze orice persoană sau instituție, la alegerea ei, pentru a asista delegația în modul pe care-l consideră necesar.

4. Dispozițiile prezentului capitol privitoare la măsurile de anchetă luate de o delegație se aplică, *mutatis mutandis*, măsurilor de anchetă luate de Camera însăși.

5. Audierea la care procedează o Cameră sau o delegație în cadrul măsurilor de anchetă au loc cu ușile închise, afară de decizia contrară a Președintelui Camerei sau a șefului delegației.

6. Președintele Camerei poate, atunci când consideră necesar, să invite sau să autorizeze orice terț intervenient să participe la o măsură de anchetă. El stabilește condițiile acestei participări și o poate limita în caz de nerespectare a acestor condiții.

Articolul A2 **Obligațiile părților privitoare la măsurile de anchetă**

1. Reclamantul și orice Parte contractantă interesată ajută Curtea, atunci când este nevoie, la punerea în aplicare a măsurilor de anchetă.

2. Partea contractantă pe teritoriul căreia o delegație procedează la investigații *in situ* acordă acesteia toate facilitățile și cooperarea necesare bunei desfășurări a procedurii. Aceasta are obligația, în măsura în care este necesar, să garanteze libertatea de circulație pe teritoriul său și să ia toate măsurile de securitate cerute de delegație în privința reclamantului, a tuturor martorilor, experților și a altor persoane ce urmează a fi audiate de delegație. Acestui stat îi revine obligația de a veghea ca nici o persoană sau organizație să nu aibă de suferit din cauza unei mărturii sau a unui ajutor acordat delegației.

---

¹ Înserată de Curte la 7 iulie 2003.

Articolul A3

Neprezentarea în fața delegației

Când o parte sau orice altă persoană care trebuie să compară în fața delegației se abține sau refuză să o facă, delegația poate, totuși, să continue lucrările ei, dacă aceasta se consideră compatibil cu buna administrare a justiției.

Articolul A4

Conducerea procedurii în fața delegației

1. Delegații exercită, atunci când este necesar, toate atribuțiile conferite Camerei de Convenție sau de prezentul Regulament și conduc procedura în fața lor.

2. Înainte de a proceda la orice audiere, șeful delegației poate decide să organizeze o reuniune preparatorie cu părțile sau cu reprezentanții lor.

Articolul A5

Citarea martorilor, experților și a altor persoane în fața delegației

1. Martorii, experții și alte persoane care trebuie să fie audiate de delegație sunt citați de Grefier.

2. Citația indică:

- (a) cauza în care se face citarea;
- (b) obiectul anchetei, al expertizei sau al altei măsuri de anchetă ordonate de Cameră sau de Președintele ei;
- (c) dispozițiile care au fost luate pentru plata indemnizației cuvenite persoanelor citate.

3. Părțile prezintă în măsura în care este posibil, informații suficiente pentru a stabili identitatea și adresa martorilor, a experților și a altor persoane ce trebuie să fie citate.

4. În conformitate cu dispozițiile art. 37 § 2 al Regulamentului, Partea contractantă pe teritoriul căreia își are reședința un martor își asumă responsabilitatea notificării oricărei citări ce-i este adresată acestuia de Cameră. Dacă se află în imposibilitate de a-și îndeplini această obligație, ea trebuie să explice aceasta în scris. Acestei părți îi revine și obligația de a adopta toate măsurile rezonabile de natură a asigura prezența persoanelor citate ce se găsesc sub autoritatea sau sub controlul ei.

5. Când delegația procedează la audierea *in situ*, șeful ei poate solicita prezența în fața ei a martorilor, experților sau a altor persoane. Partea contractantă pe teritoriul căreia se desfășoară procedura ia, dacă i se cere, ansamblul măsurilor rezonabile, de natură a facilita această prezență.

6. Dacă un martor, un expert sau orice alte persoane sunt citate la cererea sau pentru o Parte contractantă, cheltuielile necesare prezenței lor revine acestei părți, afară de decizia contrară a Camerei. Când persoana citată se află în detenție în Partea contractantă pe teritoriul căreia delegația desfășoară investigațiile *in situ*, cheltuielile

aferele prezentei acesteia revin acestui stat, afară de decizia contrară a Camerei. În toate celelalte situații, Camera decide dacă cheltuielile trebuie să fie suportate de Consiliul Europei sau urmează a fi puse în sarcina reclamantului sau a unei terțe părți, la cererea căreia sau pentru care acea persoană compară în fața delegației. În toate cazurile, cheltuielile sunt fixate de Președintele Camerei.

Articolul A6 **Jurământul sau declarația solemnă a martorilor** **și experților audiați de delegație**

1. După verificarea identității și înainte de a face depozitia sa, martorul depune jurământ sau face declarația solemnă, cu următorul conținut:

„Jur” - sau „Declar solemn cu onoare și conștiință” - „că voi spune adevărul, tot adevărul și nimic altceva decât adevărul”.

Despre aceasta se întocmește proces-verbal.

2. După verificarea identității sale și înainte de a-și îndeplini misiunea pentru delegație, orice expert depune jurământ sau face o declarație solemnă, cu următorul conținut:

„Jur” - sau „Declar solemn” - „că-mi voi îndeplini atribuțiile de expert cu onoare și conștiință”.

Despre aceasta se întocmește proces-verbal.

Articolul A7 **Audierea martorilor, experților și a altor persoane de către delegație**

1. Orice membru al delegației poate pune întrebări agenților, avocaților și consilierilor părților, reclamantului, martorilor, experților, precum și oricărei alte persoane care se prezintă în fața delegației.

2. Sub controlul șefului delegației, martorii, experții și celelalte persoane ce compar în fața delegației pot fi interogați de agenții, avocații sau consilierii părților. În caz de contestație privitoare la o întrebare, decide șeful delegației.

3. În afara unor circumstanțe excepționale și cu consimțământul șefului delegației, martorii, experții și celelalte persoane ce urmează a fi ascultate de către delegație nu sunt admise în sală, înainte de a-și face depozitia.

4. Atunci când o bună administrare a justiției o impune, șeful delegației poate adopta dispoziții speciale pentru ca martorii, experții sau alte persoane să poată fi ascultate fără prezența părților.

5. În caz de litigiu privitor la recuzarea unui martor sau a unui expert, șeful delegației decide. Delegația poate audia, spre a primi doar niște simple informații, o persoană ce nu întrunește condițiile pentru a fi ascultată ca martor sau ca expert.

Articolul A8

Procesul verbal al audierilor efectuate de delegație

1. Grefierul întocmește un proces-verbal al tuturor audierilor făcute de delegație în cadrul măsurilor de anchetă. Acesta conține:

- (a) componența delegației;
- (b) lista persoanelor participante: agenți, avocați și consilieri ai părților care participă;
- (c) numele, prenumele, calitatea și adresa martorilor, experților și ale altor persoane audiate;
- (d) textul declarațiilor depuse, întrebările puse și răspunsurile primite;
- (e) textul oricărei decizii adoptate în timpul audierii efectuate de delegație sau de șeful ei.

2. Dacă procesul-verbal este întocmit, integral sau parțial, într-o limbă neoficială, Grefierul ia toate măsurile necesare pentru a se efectua traducerea într-una din limbile oficiale ale Curții.

3. Reprezentanților părților li se comunică o copie a procesului-verbal, spre a putea, sub controlul Grefierului sau al șefului delegației, să corecteze, fără, totuși, a modifica sensul și cuprinsul a ceea ce s-a spus în timpul audierii. Grefierul stabilește, în baza instrucțiunilor șefului delegației, termenul de care aceștia dispun în acest scop.

4. Odată corectat, procesul-verbal este semnat de șeful delegației și de Grefier și servește ca probă în privința conținutului său.

INSTRUCȚIUNI PRACTICE¹ Cererile de măsuri provizorii

Articolul 39 al Regulamentului

Reclamanții sau reprezentanții lor² care solicită adoptarea unor măsuri provizorii în conformitate cu art. 39 al Regulamentului trebuie să se conformeze cerințelor expuse mai jos.

Nerespectarea acestor cerințe poate fi de natură să pună Curtea în imposibilitatea de a examina cererea în mod adecvat și în timp util.

I. Expedierea cererilor prin fax, e-mail sau poștă

În caz de urgență, în special în cauzele privitoare la extrădare sau la expulzare, cererile de măsuri provizorii în sensul dispozițiilor art. 39 al Regulamentului trebuie să fie trimise prin fax, prin e-mail³ sau prin poștă rapidă. În măsura posibilului, ele trebuie să fie redactate într-una din limbile oficiale ale Părților contractante. Orice cerere trebuie să poarte următorul titlu, înscris cu caractere vizibile pe prima pagină a documentului:

„Article 39 - Urgent/Rule 39 - Urgent”

Cererile trimise prin fax sau prin e-mail trebuie să fie expediate în timpul programului de lucru⁴, decât dacă acest lucru este absolut imposibil. Când cererea este trimisă prin e-mail, o copie pe hârtie trebuie să fie transmisă, în paralel, Curții. Cererile de acest tip nu trebuie transmise prin corespondență obișnuită, ținând seama de riscul ca ele să ajungă prea târziu, pentru a putea fi examinate, în mod adecvat, de Curte.

În situația în care Curtea nu a răspuns la o cerere urgentă adresată în temeiul art. 39 al Regulamentului în timpul scontat, reclamantul sau reprezentantul său nu trebuie să ezite să telefoneze la grefă, în timpul programului de lucru.

II. Introducerea cererilor în timp util

Cererile de măsuri provizorii trebuie, în mod normal, să fie trimise, pe cât posibil, imediat ce a fost adoptată decizia internă definitivă la care se referă, pentru a permite astfel Curții și Grefierului ei să dispună de timp suficient pentru examinarea cererii.

¹ Emise de Președintele Curții în temeiul art. 32 al Regulamentului la 5 martie 2003.

² Este nevoie de a indica toate datele de contact.

³ Pe adresa e-mail a unui membru al grefei contactat, în prealabil, prin telefon. Numerele de telefon și de fax figurează pe pagina web a Curții (www.echr.coe.int).

⁴ De la ora 8 la orele 18, de luni până vineri. Ora franceză este avansată cu o oră față de ora GMT (ora meridianului Greenwich).

Totuși, în cauzele privitoare la extrădare sau la expulzare, în care decizia internă definitivă poate, uneori, să fie pusă imediat în aplicare, este preferabil ca observațiile și documentația pertinentă să fie depuse înainte de adoptarea deciziei definitive.

Reclamanții și reprezentanții lor trebuie să înțeleagă că nu este posibil pentru Curte să examineze în timp util și în mod adecvat cererile care-i sunt adresate în ultimul moment.

III. Furnizarea tuturor elementelor de sprijin

Este de o importanță capitală ca cererile să fie însoțite de ansamblul elementelor de natură a le susține, în special de deciziile adoptate de instanțele de judecată, comisiile sau alte organe interne, precum și de orice alte documente considerate că pot corobora susținerile reclamantului.

Atunci când cauza este deja pendinte în fața Curții, trebuie să fie menționat numărul ce i-a fost atribuit de grefă.

În cauzele privitoare la extrădare sau la expulzare, trebuie să fie precizate data și ora la care decizia internă definitivă urmează a fi executată, adresa reclamantului sau a locului său de detenție și numărul oficial al dosarului său.

INSTRUCȚIUNI PRACTICE¹

cu privire la cererea la Curte²

(cereri individuale introduse în temeiul art. 34 al Convenției)

I. Generalități

1. Orice cerere introdusă în temeiul art. 34 al Convenției trebuie să fie prezentată în scris. Nici o cerere nu poate fi formulată prin telefon.

2. Orice cerere trebuie să fie trimisă la următoarea adresă:

Grefierului
Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Consiliul Europei
F-67075 STRASBOURG CEDEX.

3. Orice cerere trebuie, în mod normal, să fie completată pe un formular³ menționat de art. 47 § 1 al Regulamentului Curții. Totuși, un reclamant poate să-și expună pretențiile sale într-o scrisoare.

4. Dacă reclamantul nu a trimis cererea sa utilizând formularul oficial sau dacă cererea introductivă pe care a trimis-o nu cuprinde ansamblul informațiilor prevăzute de art. 47 al Regulamentului, grefa poate să-i ceară să completeze formularul cererii. Acesta trebuie, în mod normal, să fie restituit în termen de 6 săptămâni, calculate de la data scrisorii grefei.

5. Reclamantul poate trimite cererea sa prin fax⁴. Totuși, el trebuie să trimită exemplarul original al cererii, semnat, prin poștă, în termen de 5 zile după transmiterea cererii prin fax.

6. Data la care cererea ajunge la grefa Curții este aplicată pe originalul ei cu o ștampilă ce menționează data.

7. Reclamantul trebuie să știe că data primei comunicări în care expune obiectul cererii este luată în considerare pentru aprecierea respectării termenului de 6 luni prevăzut de art. 35 § 1 al Convenției.

8. De la primirea primei comunicări ce cuprinde expunerea obiectului cererii, grefa deschide un dosar, al cărui număr va fi menționat pe orice corespondență ulterioară. Reclamantul va fi informat despre aceasta în scris. El poate fi invitat să trimită informații și piese complementare.

¹ Emise de Președintele Curții în temeiul art. 32 al Regulamentului la 1 noiembrie 2003.

² Aceste instrucțiuni practice completează dispozițiile cuprinse în art. 45 și art. 47 ale Regulamentului Curții.

³ Acest formular poate fi copiat de pe pagina web a Curții (www.echr.coe.int).

⁴ Nr. +00 33 (0)3 88 41 27 30; alte numere de fax sunt indicate pe pagina web a Curții (www.echr.coe.int).

9. (a) Reclamantul trebuie să dea dovadă de diligență în modul în care întreține corespondența cu grefa Curții.
(b) O întârziere sau o omisiune în a răspunde poate fi considerată ca un semn ce indică faptul că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea.
10. Nerespectarea cerințelor impuse de art. 47 §§ 1 și 2 al Regulamentului și ne-trimiterea informațiilor solicitate de grefă (a se vedea paragraful 8 de mai sus) pot conduce la neexaminarea cererii de către Curte.
11. Dacă, în decurs de un an, reclamantul nu a restituit formularul cererii sau nu a răspuns la o scrisoare ce i-a fost adresată de grefă, dosarul va fi distrus.

11. Formă și conținut

12. Orice cerere trebuie să cuprindă toate informațiile cerute de art. 47 al Regulamentului și să fie însoțită de documentele arătate la paragraful 1 (h) al articolului menționat.
13. Orice cerere trebuie să fie scrisă lizibil sau, de preferință, dactilografată.
14. Atunci când, în mod excepțional, o cerere depășește 10 pagini (în afara anexelor ce conțin documente), reclamantul trebuie, de asemenea, să prezinte un scurt rezumat al acesteia.
15. Atunci când un reclamant trimite documente în sprijinul cererii sale, nu trebuie să trimită originalele lor. Aceste documente trebuie să fie aranjate în ordine cronologică, să fie numerotate în mod continuu și să cuprindă o scurtă descriere (ex. scrisoare, ordonanță, hotărâre, apel, etc.).
16. Când reclamantul are deja o altă cerere pendinte în fața Curții, el trebuie să informeze grefa despre aceasta și să precizeze numărul acelei cereri.
17. (a) Atunci când reclamantul cere ca identitatea sa să nu fie divulgată, el trebuie să explice motivele acesteia în scris, conform dispozițiilor art. 47 § 3 al Regulamentului.
(b) Reclamantul trebuie, de asemenea, să precizeze, pentru situația în care cererea sa de anonim va fi admisă de Președintele Camerei, dacă dorește să fie desemnat cu inițiale sale sau printr-o simplă literă (de exemplu „X”, „Y”, „Z” etc.).

INSTRUCȚIUNI PRACTICE¹ cu privire la observațiile scrise

I. Depunerea observațiilor

Generalități

1. Observațiile trebuie depuse la grefă în cadrul termenului fixat conform art. 38 al Regulamentului și în modalitatea descrisă de paragraful 2 al aceluiași articol.
2. Data la care observațiile sau alte documente au fost primite la grefa Curții este aplicată pe aceste piese cu o ștampilă a Curții ce menționează data.
3. Toate observațiile, precum și toate documentele care le însoțesc, trebuie să fie trimise grefei Curții prin poștă, în trei exemplare, plus un exemplar trimis, dacă este posibil, prin fax.
4. Documentele secrete trebuie trimise prin scrisoare recomandată.
5. Observațiile care nu au fost solicitate de Curte nu pot fi depuse la dosar decât dacă Președintele Camerei decide astfel (a se vedea art. 38 § 1 al Regulamentului).

Trimiterea prin fax (telecopie)

6. O parte poate trimite Curții observațiile sau alte documente prin telecopie („fax”)².
7. Numele persoanei care semnează observațiile trebuie, de asemenea, să apară în caractere imprimate, în așa fel încât această persoană să poată fi identificată.

II. Forma și conținutul

Forma

8. Orice document ce cuprinde observații trebuie să conțină:
  - (a) numărul cererii și numele cauzei;
  - (b) un titlu ce indică natura conținutului său (spre exemplu, observații cu privire la admisibilitate [și la fond]; răspuns la observațiile cu privire la admisibilitate [și la fond] prezentate de guvern/reclamant; observații cu privire la fond; observații adiționale cu privire la admisibilitate [și la fond]; memoriu etc.).
9. În plus, în mod normal, observațiile trebuie:
  - (a) să fie scrise pe hârtie A4, cu o margine care să nu fie mai mică de 3,5 cm lățime;
  - (b) să fie scrise perfect lizibil sau, de preferință, dactilografiate;
  - (c) să aibă toate numerele exprimate în cifre;
  - (d) să aibă toate paginile numerotate continuu;
  - (e) să fie împărțite în paragrafe numerotate;
  - (f) să fie împărțite în capitole și/sau rubrici ce corespund formei și stilului hotărârilor Curții („în fapt”/„Dreptul [și practici] intern(e)pertinent(e)”, „Cape-

¹ Emise de Președintele Curții în temeiul art. 32 al Regulamentului la 1 noiembrie 2003.

² Nr. +00 33 (0)3 88 41 27 30; alte numere de fax sunt indicate pe pagina web a Curții (www.echr.coe.int).

- tele de cerere” (încălările drepturilor garantate de Convenție invocate-n.n., C.B.)/ „în drept”; acest ultim capitol trebuie să fie împărțit în secțiuni intitulate „Excepții preliminare cu privire la...”; „violarea art. ...”, după caz);
- (g) să expună într-o secțiune distinctă răspunsurile la întrebările adresate de Curte sau la argumentele părții adverse;
  - (h) să conțină trimiteri la toate documentele și/sau piesele probante menționate în observații, anexate la acestea.
10. Dacă observațiile depășesc 30 de pagini, ele trebuie să fie însoțite de un scurt rezumat.
11. Când partea prezintă documente și/sau alte anexe în sprijinul observațiilor sale, fiecare piesă probantă trebuie să fie înscrisă într-o anexă distinctă.

Conținut

12. Observațiile depuse de părți, ca urmare a comunicării cererilor, trebuie să conțină:
- (a) orice comentariu, considerat util, privitor la faptele cauzei; totuși,
    - (i) dacă o parte nu are nimic de adăugat privitor la expunerea faptelor pregătite de grefă, ea trebuie să se limiteze la o scurtă declarație în acest sens;
    - (ii) dacă o parte nu contestă decât în anumite privințe expunerea faptelor pregătite de grefă sau dorește să adauge unele precizări, ea trebuie să se limiteze numai la aceste puncte precise;
    - (iii) dacă o parte contestă integral sau parțial expunerea faptelor făcută de partea adversă, ea trebuie să precizeze în mod clar punctele pe care nu le contestă și să-și limiteze observațiile la cele pe care le contestă;
  - (b) argumentele de drept cu privire, mai întâi, la admisibilitatea cererii, apoi la fondul ei; totuși:
    - (i) dacă unei părți i-au fost puse întrebări precise asupra unui element de fapt sau de drept, aceasta trebuie, fără prejudicierea dispozițiilor art. 55 al Regulamentului, să se limiteze la argumentele privitoare la un asemenea element;
    - (ii) dacă observațiile răspund la argumentele părții adverse, ele trebuie să se refere la acele argumente precise în discuție, în ordinea arătată mai sus.
13. (a) Observațiile depuse de părți după declararea cererii admisibile trebuie să conțină:
- (i) o scurtă declarație prin care se indică poziția adoptată privitoare la faptele cauzei, astfel cum acestea au fost stabilite prin decizia cu privire la admisibilitate;
  - (ii) argumentele de drept cu privire la fondul cauzei;
  - (iii) răspunsurile la întrebările puse de Curte cu privire la problemele de fapt și de drept.
- (b) Reclamantul care prezintă, în același timp, și o cerere de acordare a satisfacției echitabile trebuie să o facă în modalitățile arătate în instrucțiunile practice privitoare la prezentarea acestei cereri.¹

¹ Aceste instrucțiuni nu sunt încă disponibile; între timp, a se vedea art. 60 al Regulamentului.

14. Având în vedere caracterul confidențial al procedurii cu privire la reglementarea amiabilă a litigiului (a se vedea art. 38 § 2 al Convenției și art. 62 § 2 al Regulamentului), toate observațiile și documentele depuse în cadrul acestei proceduri trebuie să fie trimise separat de observațiile scrise.

15. Nici o referire asupra ofertelor, concesiunilor sau asupra altor declarații făcute în legătură cu reglementarea amiabilă nu poate figura în observațiile depuse în cadrul procedurii contencioase.

III. Termenele

Generalități

16. Fiecare parte trebuie să vegheze ca observațiile sale și toate documentele sau piesele probante ce le însoțesc să ajungă la Curte la timp.

Prelungirea termenelor

17. La cererea unei părți, termenul stabilit în temeiul art. 38 al Regulamentului poate fi prelungit.

18. Oricare din părți care dorește să obțină prelungirea termenului trebuie să formuleze o cerere în acest sens din momentul în care a cunoscut circumstanțele care-i par a justifica o asemenea măsură și, în orice caz, înaintea expirării respectivului termen. Ea trebuie să-și motiveze cererea.

19. Dacă o prelungire a termenului este acordată, ea privește toate părțile ce aveau a respecta acel termen, inclusiv pe cele ce nu au solicitat prelungirea lui.

IV. Nerespectarea condițiilor privitoare la depunerea observațiilor

20. Când observațiile nu au fost depuse cu respectarea condițiilor prevăzute de paragrafele 8-15 din prezentele instrucțiuni practice, Președintele Camerei poate invita partea în cauză să le prezinte din nou, cu respectarea acestor condiții.

21. În cazul nerespectării condițiilor enumerate mai sus, Curtea poate considera că observațiile nu au fost depuse în mod valabil (a se vedea art. 38 § 1 al Regulamentului).

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

RATELE ASISTENȚEI JUDICIARE
aplicabile începând cu 1 ianuarie 2007

A. ONORARII ȘI COSTURI

Suma totală pentru o cauză

Pregătirea cauzei

- Prezentarea, la cererea Curții, a observațiilor scrise cu privire la admisibilitatea sau fondul cauzei
- Prezentarea, la cererea Curții, a observațiilor suplimentare (cu privire la admisibilitatea sau fondul cauzei, indiferent de etapa la care se află procedura)
- Propuneri cu privire la satisfacția echitabilă sau reglementarea amiabilă¹
- Costurile obișnuite de secretariat (spre exemplu telefon, cheltuieli poștale, multiplicare)

€ 850

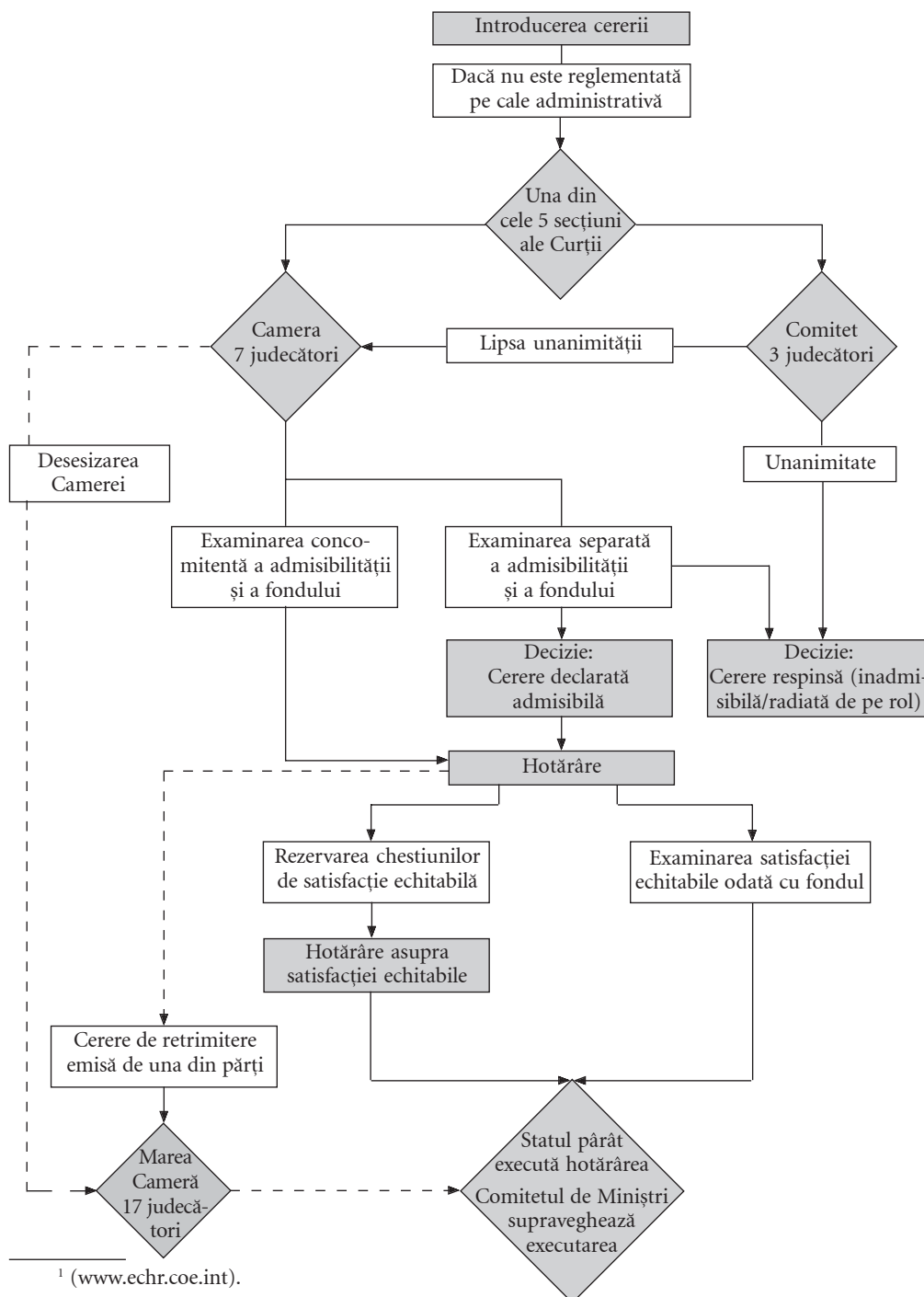
B. ALTELE

1. Participarea la o audiere în fața Curții sau apariția la audiere a martorilor (inclusiv pregătirea) ..... € 300
2. Acordarea asistenței la negocierile cu privire la reglementarea amiabilă² ..... € 200
3. Cheltuielile de transport efectuate în legătură cu participarea la audiere, sau apariția la audiere a martorilor, sau pentru negocieri cu privire la reglementarea amiabilă ..... conform chitanțelor
4. Diurnă pentru sejurul în legătură cu participarea la audiere, sau apariția la audiere a martorilor, sau participarea la negocieri cu privire la reglementarea amiabilă ..... € 169 pentru o zi

¹ Suma totală acoperă toată corespondența scrisă cu privire la acest subiect.

² Aceasta include participarea la întâlnirea organizată de Grefă și la care au participat părțile și angajații Grefei (unul sau mai mulți judecători pot, de asemenea, să participe) pentru a ajunge la o reglementare amiabilă. Dacă este cazul, sunt acoperite cheltuielile de transport ale avocatului (a se vedea B3 și B4).

SCHEMA EXAMINĂRII CAUZELOR de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului¹

traducere din varianta engleză a recomandării

CONSILIUL EUROPEI COMITETUL DE MINIȘTRI

Recomandarea nr. R (2000) 2 a Comitetului de Miniștri statelor membre cu privire la reexaminarea sau redeschiderea unor cauze la nivel național în urma hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului¹

(adoptată de Comitetul de Miniștri la 19 ianuarie 2000
în cadrul reuniunii a 694-a a Delegațiilor Miniștrilor)

Comitetul de Miniștri, în baza articolului 15.b al Statutului Consiliului Europei,
Considerând că scopul Consiliului Europei este de a realiza o uniune cât mai
strânsă între membrii săi;

Având în vedere Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților
fundamentale (în continuare, „Convenția”);

Notând că în conformitate cu articolul 46 al Convenției pentru apărarea drep-
turilor omului și a libertăților fundamentale Părțile contractante au acceptat obligația
de a se conforma hotărârilor definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului
(„Curtea”) în orice cauză în care ele sunt părți și că Comitetul de Miniștri va supra-
veghea executarea acestora;

Având în vedere că în anumite circumstanțe obligația menționată mai sus poate
necesita adoptarea unor măsuri, altele decât satisfacția echitabilă acordată de Curte în
conformitate cu articolul 41 al Convenției și/sau măsurile generale, care să asigure ca
partea lezată să fie repusă, pe cât e posibil, în aceeași situație în care el sau ea s-a aflat
înainte de violarea Convenției (*restitutio in integrum*);

Notând faptul că ține de autoritățile competente ale Statului pârât să decidă care
sunt măsurile cele mai potrivite pentru a realiza *restitutio in integrum*, luând în con-
siderație mijloacele disponibile conform sistemului de drept național;

Având în vedere, totodată, că practica Comitetului de Miniștri cu privire la supra-
veghearea executării hotărârilor Curții arată că în circumstanțe excepționale reexami-
narea unei cauze sau redeschiderea procedurilor s-au dovedit cele mai eficiente,
uneori chiar unice, mijloace pentru realizarea *restitutio in integrum*;

---

¹ Având în vedere că funcțiile cvasi-judiciare ale Comitetului de Miniștri conform fostului articol 32
al Convenției vor înceta în viitorul apropiat, nu se menționează deciziile Comitetului de Miniștri. Totuși,
se subînțelege că dacă anumite cauze sunt încă în examinare atunci când recomandarea este adoptată,
princiipiile acestei recomandări vor fi aplicate și acestor cauze.

I. Invită, în lumina acestor considerații Părțile contractante să asigure ca la nivel național să existe posibilități adecvate pentru a realiza, pe cât e posibil, *restitutio in integrum*;

II. Încurajează Părțile contractante, în special, să examineze sistemele lor de drept naționale în vederea asigurării că există posibilități adecvate pentru reexaminarea cauzei, inclusiv redeschiderea procedurilor, în cazuri în care Curtea a constatat o violare a Convenției, în special unde:

- (i) partea lezată continuă să sufere consecințe negative foarte grave datorită rezultatului deciziei naționale în cauză, care nu sunt în mod adecvat remediate prin satisfacția echitabilă și nu pot rectificate decât prin reexaminare sau redeschidere, și
- (ii) hotărârea Curții duce la concluzia că
  - (a) decizia națională contestată este în esență contrară Convenției, sau
  - (b) violarea constatată este cauzată de erori sau deficiențe procedurale de o asemenea gravitate încât apare un dubiu serios în privința rezultatului procedurilor naționale contestate.

traducere din varianta engleză a regulamentului

CONSILIUL EUROPEI COMITETUL DE MINIȘTRI

Regulamentul Comitetului de Miniștri cu privire la supravegherea executării hotărârilor și a acordurilor de reglementare amiabilă

*(adoptat de Comitetul de Miniștri la 10 mai 2006
în cadrul reuniunii a 964-a a Delegaților Miniștrilor)*

I. Prevederi generale

Articolul 1

1. Exercițarea competențelor Comitetului de Miniștri în temeiul articolului 46 paragrafele 2-5 și al articolului 39 paragraful 4 ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului este reglementată de prezentul Regulament.

2. Regulile procedurale generale ale reuniunilor Comitetului de Miniștri și ale Delegaților Miniștrilor vor fi aplicate în timpul exercitării acestor competențe, decât dacă prezentul Regulament nu prevede altfel.

Articolul 2

1. Supravegherea de către Comitetul de Miniștri a executării hotărârilor și a acordurilor de reglementare amiabilă are loc, în principiu, în cadrul reuniunilor speciale cu privire la drepturile omului, agenda cărora este publică.

2. Dacă președinția Comitetului de Miniștri este deținută de reprezentantul unei Înalte Părți contractante care este parte la o cauză aflată în examinare, acel reprezentant va renunța la președinție pe parcursul oricăror discuții cu privire la cauza respectivă.

Articolul 3

Atunci când o hotărâre sau o decizie este transmisă Comitetului de Miniștri în conformitate cu articolul 46 paragraful 2 sau articolul 39 paragraful 4 ale Convenției, cauza va fi înscrisă fără întârziere pe agenda Comitetului.

Articolul 4

1. Comitetul de Miniștri va da prioritate supravegherii executării hotărârilor în care Curtea a identificat ceea ce ea consideră o problemă sistemică în conformitate cu Rezoluția Res(2004)3 a Comitetului de Miniștri cu privire la hotărârile care relevă existența unei probleme sistemice fundamentale.

2. Prioritatea dată cauzelor menționate în primul paragraf al acestui articol nu va fi în detrimentul priorității care trebuie dată altor cauze importante, mai ales cauzelor în care violarea stabilită a cauzat consecințe grave pentru partea lezată.

Articolul 5

Comitetul de Miniștri va adopta un raport anual cu privire la activitățile sale în temeiul articolului 46 paragrafele 2-5 și al articolului 39 paragraful 4 ale Convenției, care va fi făcut public și va fi transmis Curții și Secretarului General, Adunării Parlamentare și Comisarului pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei.

II. Supravegherea executării hotărârilor

Articolul 6

Informarea Comitetului de Miniștri cu privire la executarea hotărârii

1. Atunci când, într-o hotărâre transmisă Comitetului de Miniștri în conformitate cu articolul 46 paragraful 2 al Convenției, Curtea a hotărât că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și/sau a acordat părții lezate satisfacție echitabilă în temeiul articolului 41 al Convenției, Comitetul va invita Înalta Parte contractantă în cauză să-l informeze despre măsurile pe care Înalta Parte contractantă le-a luat sau intenționează să le ia în rezultatul hotărârii, având în vedere obligația sa de a se conforma hotărârii în conformitate cu articolul 46 paragraful 1 al Convenției.

2. Atunci când supraveghează executarea unei hotărâri de către Înalta Parte contractantă în cauză, în conformitate cu articolul 46 paragraful 2 al Convenției, Comitetul de Miniștri va examina:

- a. dacă orice satisfacție echitabilă acordată de Curte a fost plătită, inclusiv, dacă este cazul, dobânda; precum și
- b. dacă este cazul, luând în considerație discreția Înaltei Părți contractante în cauză de a alege mijloacele necesare pentru a executa hotărârea, dacă:
  - i. au fost luate măsuri individuale¹ pentru a asigura că violarea a încetat și că partea lezată este repusă, pe cât e posibil, în aceeași situație în care ea s-a aflat până la violarea Convenției;
  - ii. au fost luate măsuri generale², care să prevină noi violări similare celei sau celor constatate sau să pună capăt violărilor continue.

¹ Spre exemplu, radierea unei condamnări penale nejustificate din lista antecedentelor penale, eliberarea unui permis de ședere sau redeschiderea procedurii naționale contestate (a se vedea cu privire la ultima măsură menționată Recomandarea Rec(2000)2 a Comitetului de Miniștri statelor membre cu privire la reexaminarea sau redeschiderea unor cauze la nivel național în urma hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, adoptată la 19 ianuarie 2000 în cadrul reuniunii a 694-a a Delegaților Miniștrilor).

² Spre exemplu, modificări legislative sau regulatorii, schimbarea practicilor judiciare sau administrative sau publicarea hotărârii Curții în limba statului pârât și transmiterea acesteia autorităților în cauză.

Articolul 7

Intervale de control

1. Până când Înalta Parte contractantă în cauză prezintă informații cu privire la plata satisfacției echitabile acordate de Curte sau cu privire la posibilele măsuri individuale, cauza va fi inclusă pe agenda fiecărei reuniuni a Comitetului de Miniștri cu privire la drepturile omului, decât dacă Comitetul decide altfel.

2. Dacă Înalta Parte contractantă în cauză informează Comitetul de Miniștri că încă nu este gata să informeze Comitetul că măsurile generale necesare pentru a asigura executarea hotărârii au fost luate, cauza va fi inclusă din nou pe agenda unei reuniuni a Comitetului de Miniștri care va avea loc nu mai târziu de următoarele șase luni, decât dacă Comitetul decide altfel; aceeași regulă se va aplica atunci când această perioadă expiră, precum și pentru fiecare perioadă ulterioară.

Articolul 8

Accesul la informație

1. Prevederile acestui articol nu aduc atingere caracterului confidențial al deliberărilor Comitetului de Miniștri în conformitate cu articolul 21 al Statutului Consiliului Europei.

2. Următoarea informație va fi accesibilă publicului, decât dacă Comitetul decide altfel în vederea protejării intereselor publice sau private legitime:

- a. informația și documentele referitoare la aceasta prezentate de o Înalță Parte contractantă Comitetului de Miniștri în conformitate cu articolul 46 paragraful 2 al Convenției;
- b. informația și documentele referitoare la aceasta prezentate Comitetului de Miniștri, în conformitate cu prezentul Regulament, de partea lezată, de organizații neguvernamentale sau de instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

3. La adoptarea deciziei sale în temeiul paragrafului 2 al acestui articol, Comitetul va lua în considerație, *inter alia*:

- a. solicitările motivate de confidențialitate făcute, la momentul prezentării informației, de Înalta Parte contractantă, de partea lezată, de organizațiile neguvernamentale sau de instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului care prezintă informația respectivă;
- b. solicitările motivate de confidențialitate făcute, în cel mai scurt timp sau cel târziu la momentul primei examinări de către Comitet a informației respective, de orice altă Înalță Parte contractantă la care se referă informația;
- c. interesul unei părți lezate sau al unei terțe părți de a nu se dezvălui identitatea lor sau orice informație care să permită identificarea lor.

4. După fiecare reuniune a Comitetului de Miniștri, agenda adnotată prezentată pentru supravegherea de către Comitet a executării va fi, de asemenea, accesibilă publicului și va fi publicată împreună cu deciziile luate, decât dacă Comitetul decide alt-

fel. Pe cât e posibil, vor fi publicate și alte documente prezentate Comitetului care sunt accesibile publicului, decât dacă Comitetul decide altfel.

5. În toate cauzele în care unei părți lezate i s-a permis anonimatul în conformitate cu articolul 47 paragraful 3 al Regulamentului Curții; anonimatul acesteia va fi păstrat pe parcursul procesului de executare decât dacă ea a solicitat expres înlăturarea anonimatului.

Articolul 9

Comunicările adresate Comitetului de Miniștri

1. Comitetul de Miniștri va examina orice comunicare din partea părții lezate cu privire la plata satisfacției echitabile sau luarea măsurilor individuale.

2. Comitetul de Miniștri va fi în drept să examineze orice comunicare din partea organizațiilor neguvernamentale, precum și a instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului cu privire la executarea hotărârilor în conformitate cu articolul 46 paragraful 2 al Convenției.

3. Secretariatul va aduce la cunoștința Comitetului de Miniștri, în modul corespunzător, orice comunicare primită cu referire la paragraful 1 al acestui articol. El va proceda la fel în ceea ce privește orice comunicare primită cu referire la paragraful 2 al acestui articol împreună cu orice observații ale delegației (delegațiilor) care se referă la comunicare (comunicări), cu condiția că ultimele sunt transmise Secretariatului în termen de cinci zile lucrătoare de la notificarea despre o astfel de comunicare.

Articolul 10

Sesizarea Curții pentru interpretarea unei hotărâri

1. Atunci când în conformitate cu articolul 46 paragraful 3 al Convenției, Comitetul de Miniștri consideră că supravegherea executării unei hotărâri definitive este împiedicată de o dificultate de interpretare a hotărârii, el poate sesiza Curtea pentru a-i cere să se pronunțe asupra acestei probleme de interpretare. Decizia de sesizare a Curții este luată cu votul majorității de două treimi a reprezentanților care au dreptul de a face parte din Comitet.

2. Decizia de sesizare poate fi luată în orice moment pe parcursul supravegherii de către Comitetul de Miniștri a executării hotărârilor.

3. Decizia de sesizare va lua forma unei rezoluții provizorii. Ea va fi motivată și va reflecta opiniile diferite din cadrul Comitetului de Miniștri, în special cea a Înaltei Părți contractante în cauză.

4. În caz de necesitate, Comitetul de Miniștri va fi reprezentat în fața Curții de Președintele său, decât dacă Comitetul decide cu privire la o altă formă de reprezentare. Această decizie va fi luată cu votul majorității de două treimi a reprezentanților cu drept de vot și al majorității reprezentanților care au dreptul de a face parte din Comitet.

Articolul 11

Procedura în cazul refuzului de a se conforma

1. Atunci când în conformitate cu articolul 46 paragraful 4 al Convenției, Comitetul de Miniștri consideră că o Înalță Parte contractantă refuză să se conformeze unei hotărâri definitive într-o cauză în care ea este parte, el poate, după avertizarea Părții respective și printr-o decizie luată cu votul majorității de două treimi a reprezentanților care au dreptul de a face parte din Comitet, să sesizeze Curtea cu problema respectării de către această Parte a obligației sale.

2. Procedura cu privire la refuzul de a se conforma va fi inițiată doar în circumstanțe excepționale. Ea nu va fi inițiată decât dacă Comitetul a avertizat Înalta Parte contractantă în cauză despre intenția sa de a iniția o astfel de procedură. O astfel de avertizare va fi dată cel târziu în timp de șase luni înainte de inițierea procedurii, decât dacă Comitetul decide altfel, și va lua forma unei rezoluții provizorii. Această rezoluție va fi luată cu votul majorității de două treimi a reprezentanților care au dreptul de a face parte din Comitet.

3. Decizia de sesizare a Curții cu această chestiune va lua forma unei rezoluții provizorii. Ea va fi motivată și, în mod concis, va reflecta opinia Înaltei Părți contractante în cauză.

4. Comitetul de Miniștri va fi reprezentat în fața Curții de Președintele său, decât dacă Comitetul decide cu privire la o altă formă de reprezentare. Această decizie va fi luată cu votul majorității de două treimi a reprezentanților cu drept de vot și al majorității reprezentanților care au dreptul de a face parte din Comitet.

III. Supravegherea executării acordurilor de reglementare amiabilă

Articolul 12

Informarea Comitetului de Miniștri cu privire la executarea prevederilor acordului de reglementare amiabilă

1. Atunci când o decizie este transmisă Comitetului de Miniștri în conformitate cu articolul 39 paragraful 4 al Convenției, Comitetul va invita Înalta Parte Contractantă în cauză să-l informeze despre executarea prevederilor acordului de reglementare amiabilă.

2. Comitetul de Miniștri va examina dacă prevederile acordului de reglementare amiabilă, așa precum este prevăzut în decizia Curții, a fost executat.

Articolul 13

Intervale de control

Până când Înalta Parte contractantă în cauză prezintă informații cu privire la executarea acordului de reglementare amiabilă așa precum este prevăzut în decizia

Curtii, cauza va fi inclusă pe agenda fiecărei reuniuni a Comitetului de Miniștri cu privire la drepturile omului sau, dacă este cazul¹, pe agenda unei reuniuni a Comitetului de Miniștri care va avea loc nu mai târziu de următoarele șase luni, decât dacă Comitetul decide altfel.

Articolul 14 **Accesul la informație**

1. Prevederile acestui articol nu aduc atingere caracterului confidențial al deliberărilor Comitetului de Miniștri în conformitate cu articolul 21 al Statutului Consiliului Europei.

2. Următoarea informație va fi accesibilă publicului, decât dacă Comitetul decide altfel în vederea protejării intereselor publice sau private legitime:

- a. informația și documentele referitoare la aceasta prezentate de o Înalță Parte contractantă Comitetului de Miniștri în conformitate cu articolul 39 paragraful 4 al Convenției;
- b. informația și documentele referitoare la aceasta prezentate Comitetului de Miniștri, în conformitate cu prezentul Regulament, de reclamant, de organizații neguvernamentale sau de instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

3. La adoptarea deciziei sale în temeiul paragrafului 2 al acestui articol, Comitetul va lua în considerație, *inter alia*:

- a. solicitările motivate de confidențialitate făcute, la momentul prezentării informației, de Înalta Parte Contractantă, de partea lezată, de organizațiile neguvernamentale sau de instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului care prezintă informația respectivă;
- b. solicitările motivate de confidențialitate făcute, în cel mai scurt timp sau cel târziu la momentul primei examinări de către Comitet a informației respective, de orice altă Înalță Parte contractantă la care se referă informația;
- c. interesul unui reclamant sau al unei terțe părți de a nu se dezvălui identitatea lor sau orice informație care să permită identificarea lor.

4. După fiecare reuniune a Comitetului de Miniștri, agenda adnotată prezentată pentru supravegherea de către Comitet a executării va fi, de asemenea, accesibilă publicului și va fi publicată împreună cu deciziile luate, decât dacă Comitetul decide altfel. Pe cât e posibil, vor fi publicate și alte documente prezentate Comitetului care sunt accesibile publicului, decât dacă Comitetul decide altfel.

5. În toate cauzele în care unei părți lezate i s-a permis anonimatul în conformitate cu articolul 47 paragraful 3 al Regulamentului Curtii; anonimatul acesteia va fi păstrat pe parcursul procesului de executare decât dacă ea a solicitat expres înlăturarea anonimatului.

---

¹ În special atunci când acordul de reglementare amiabilă include angajamente care, prin natura lor, nu pot fi îndeplinite într-o perioadă scurtă de timp, cum ar fi adoptarea unei legislații noi.

Articolul 15

Comunicările adresate Comitetului de Miniștri

1. Comitetul de Miniștri va examina orice comunicare din partea reclamantului cu privire la executarea prevederilor acordului de reglementare amiabilă.

2. Comitetul de Miniștri va fi în drept să examineze orice comunicare din partea organizațiilor neguvernamentale, precum și a instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului cu privire la executarea prevederilor acordurilor de reglementare amiabilă.

3. Secretariatul va aduce la cunoștința Comitetului de Miniștri, în modul corespunzător, orice comunicare primită cu referire la paragraful 1 al acestui articol. El va proceda la fel în ceea ce privește orice comunicare primită cu referire la paragraful 2 al acestui articol împreună cu orice observații ale delegației (delegațiilor) care se referă la comunicare (comunicări), cu condiția că ultimele sunt transmise Secretariatului în termen de cinci zile lucrătoare de la notificarea despre o astfel de comunicare.

IV. Rezoluții

Articolul 16

Rezoluții provizorii

Pe parcursul supravegherii executării unei hotărâri sau a prevederilor unui acord de reglementare amiabilă, Comitetul de Miniștri poate adopta rezoluții provizorii, mai ales în vederea prezentării informației cu privire la evoluția executării sau, dacă este cazul, pentru a exprima îngrijorare și/sau a face sugestii cu privire la executare.

Articolul 17

Rezoluții finale

După stabilirea faptului că Înalta Parte contractantă a luat toate măsurile necesare pentru a se conforma hotărârii sau că prevederile acordului de reglementare amiabilă au fost executate, Comitetul de Miniștri va adopta o rezoluție care să conchidă că funcțiile sale în conformitate cu articolul 46 paragraful 2 sau articolul 39 paragraful 4 ale Convenției au fost îndeplinite.

CAPITOLUL

Jurisprudența Curții Europene
a Drepturilor Omului
în cauzele moldovenești

REZUMATUL
hotărârilor și deciziilor Curții Europene
a Drepturilor Omului pe marginea cererilor
depuse împotriva Republicii Moldova
(12.09.1997 – 30.04.2007)

Vladislav GRIBINCEA

I. Hotărâri cu privire la fondul cauzei¹

1. 13.12.2001 - **MITROPOLIA BASARABIEI ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 45701/99) - reclamânți (12 persoane fizice și biserica reclamantă); (decizia cu privire la admisibilitate din 07.06.2001) - violarea art. 9 al Convenției (libertatea de religie) - refuzul de a înregistra un cult religios ortodox pe motiv că în Republica Moldova exista deja un cult ortodox similar, deoarece legislația Moldovei permite manifestarea religiei doar cultelor oficial recunoscute (înregistrate), iar neînregistrarea nu permite dobândirea proprietăților indispensabile cultului și apărarea pe cale judiciară a drepturilor sale; violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) - lipsa dreptului unui cult religios nerecunoscut de stat de a iniția proceduri judiciare pentru a cere recunoașterea sa sau apărarea drepturilor sale.

În lumina constatărilor de mai sus, Curtea² nu a găsit necesar de a examina separat pretențiile reclamantilor privind violarea art. 6 al Convenției (accesul la justiție) - refuzul de a examina o acțiune intentată de un cult neînregistrat pe motiv că cultul neînregistrat nu are capacitatea de a intenta acțiuni; a art. 11 al Convenției (libertatea de asociere) - refuzul de a înregistra un cult religios; și a art. 14 al Convenției (interzicerea discriminării) - neînregistrarea unui cult religios și înregistrarea în aceeași perioadă a altor culte.

prejudicii morale - EUR 20,000

costuri și cheltuieli - EUR 7,025

2. 20.04.2004 - **AMIHALACHIOAIE c. MOLDOVEI** (cererea nr. 60115/00) - (decizia cu privire la admisibilitate din 23.04.2002) - violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare) - aplicarea unei sancțiuni în mărime de MDL 360 Președintelui Uniunii Avocaților din Republica Moldova de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova pentru criticarea într-un interviu în presă a unei hotărâri a Curții Constituționale prin

---

¹ În hotărârile sale Curtea Europeană a Drepturilor Omului se pronunță asupra fondului unei cereri, de obicei, după ce cererea este declarată admisibilă.

² Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

care au fost declarate neconstituționale unele prevederi ale Legii cu privire la avocatură, reclamantul susținând că declarațiile sale au fost reproduse de presă denaturat.

prejudicii morale - EUR 0

costuri și cheltuieli - EUR 0

3. 18.05.2004 - **PRODAN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 49806/99) - (decizia cu privire la admisibilitate din 07.01.2003) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea a 2 hotărâri judecătorești executorii privind retrocedarea unei case cu mai multe apartamente și plata a MDL 488,274 de către Consiliul Municipal Chișinău timp de 63 de luni și, respectiv, 29 de luni.

prejudicii materiale (cu excepția costului unui apartament care trebuia retrocedat) - EUR 11,000 (în ceea ce privește costul apartamentului care trebuia retrocedat, a se vedea hotărârea cu privire la satisfacția echitabilă din 25.04.2006)

prejudicii morale - EUR 3,000

4. 15.06.2004 - **LUNTRE ș.a. c. MOLDOVEI** (cererile nr. 2916/02 ș.a.) - reclamânți (15 persoane fizice) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea a 15 hotărâri judecătorești executorii privind plata unor sume de bani (între MDL 733 și MDL 3,667.5) de către Ministerul Finanțelor între 24 de luni și 42 de luni.

prejudicii materiale - EUR 785

prejudicii morale - EUR 14,000

costuri și cheltuieli - EUR 0

5. 15.06.2004 - **PASTELEI ș.a. c. MOLDOVEI** (cererile nr. 9898/02 ș.a.) - reclamânți (4 persoane fizice) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea a 5 hotărâri judecătorești executorii privind plata unor sume de bani (între MDL 734 și MDL 5,876) de către Ministerul Finanțelor între 20 de luni și 32 de luni.

prejudicii materiale - EUR 386

prejudicii morale - EUR 3,300

costuri și cheltuieli - EUR 0

6. 15.06.2004 - **SÎRBU ș.a. c. MOLDOVEI** (cererile nr. 73562/01 ș.a.) - reclamânți (6 persoane fizice) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea a 2 hotărâri judecătorești executorii privind plata unor sume de bani (între MDL 1,127.02 și MDL 1,407) de către Ministerul Afacerilor Interne timp de mai mult de 66 de luni.

Lipsa violării art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare) - secretizarea Hotărârii Guvernului nr. 534-10 din 21 iulie 1994 - art. 10 al Convenției nu impune statului obligații pozitive de a dezvălui publicului orice documente sau informații secrete cu privire la militarii săi, serviciul de informații și securitate sau poliția sa.

prejudicii materiale - EUR 487

prejudicii morale - EUR 6,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,200

7. 06.07.2004 - **BOCANCEA ș.a. c. MOLDOVEI** (cererile nr. 18872/02 ș.a.) - reclamanți (9 persoane fizice) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea a 10 hotărâri judecătorești executorii privind plata unor sume de bani (între MDL 1,469 și MDL 3,877) de către Ministerul Finanțelor între 28 de luni și 32 de luni.

Lipsa violării art. 14 al Convenției (interzicerea discriminării) prin neexecutarea titlurilor executorii în folosul reclamanților și executarea, în aceeași perioadă, a altor titluri executorii deoarece reclamanții nu au prezentat probe care să arate că ei au fost supuși unui tratament diferențiat în raport cu alte persoane.

prejudicii materiale - EUR 833

prejudicii morale - EUR 8,200

costuri și cheltuieli - EUR 0

8. 08.07.2004 - **ILAȘCU ș.a. c. MOLDOVEI și RUSIEI** (cererea nr. 48787/99) - reclamanți (4 persoane fizice); (decizia cu privire la admisibilitate din 04.07.2001) - art. 1 al Convenției (competența *ratione loci*) - reclamanții se află sub „jurisdicția” Rusiei deoarece aceasta exercită o influență determinantă asupra regimului transnistrean (regimul secesionist a fost creat cu sprijinul Federației Ruse; pe acest teritoriu se află armate rusești cu un arsenal militar important; forțele armate ruse au transferat armament și bunuri cu destinație nemilitară regimului transnistrean fără acordul Republicii Moldova; Federația Rusă a acordat suportul financiar regimului transnistrean; instituirea relațiilor comerciale între întreprinderile din Transnistria și întreprinderi ruse controlate de stat; suportul politic din partea liderilor și autorităților ruse); după luna mai 2001, Republica Moldova nu și-a onorat obligația pozitivă în temeiul art. 1 de a asigura respectarea drepturilor dlor Ivanțoc, Leșco și Popa; violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) - maltratarea, deținerea fără un mandat legal și condițiile de detenție a reclamanților în închisorile din a.n. RMN, unde ei au fost deținuți timp de peste 12 ani (9 ani în cazul dlui Ilașcu) (izolarea îndelungată a reclamanților, neîncălzirea celulelor, iluminarea naturală insuficientă a celulelor, lipsirea de hrană și restricția de a primi colete, interdicția de a face baie timp de mai multe luni, interdicția de avea întrevederi cu familia și avocatul, precum și efectul condițiilor de detenție asupra sănătății); violarea art. 5 § 1 al Convenției (legalitatea detenției) - lipsirea de libertate a reclamanților timp de mai mult de 38 de luni a fost „contrară legii”

deoarece procesul în urma căruia ei au fost condamnați nu a fost echitabil; violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) - caracterul inequitabil al procedurilor judiciare care au culminat cu condamnarea lor în anul 1993; violarea art. 34 al Convenției (dreptul de a depune o cerere la Curte) de către Republica Moldova - Președintele Republicii Moldova a declarat că dl Ilașcu este vinovat de continuitatea detenției celorlalți reclamânți fiindcă el nu a retras cererea de la Curte, reclamanților fiindu-le sugerată retragerea cererii; violarea art. 34 al Convenției de către Rusia - exercitarea presiunilor asupra Republicii Moldova prin căi diplomatice, pentru ca aceasta să-și retracteze poziția exprimată în dosar, care era în defavoarea Federației Ruse; maltratarea reclamanților de către autoritățile a.n. RMN și înrăutățirea condițiilor lor de detenție pe motiv că ei au depus cererea la Curte, asemenea presiuni nefiind admise de art. 34 al Convenției.

În lumina constatărilor pe marginea art. 3 al Convenției, Curtea nu a considerat necesar de a examina separat pretențiile reclamanților în temeiul art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea vieții private și de familie) - dreptul de a întreține corespondența și de a avea întrevederi cu familiile lor.

Curtea a declarat inadmisibilă pretenția cu privire la violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) - reclamanții deplângeau echitatea unor proceduri judiciare care au luat sfârșit în anul 1993, adică până la intrarea în vigoare a Convenției pentru statele părâte, iar procedura judiciară nu reprezintă o situație continuă.

Lipsa violării art. 2 al Convenției (dreptul la viață) în ceea ce privește dl Ilașcu - posibilitatea iluzorie ca sentința de condamnare la moarte să fie executată deoarece reclamantul a fost eliberat din detenție în anul 2001; lipsa violării art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - lipsa probelor suficiente care ar demonstra confiscarea bunurilor reclamanților.

prejudicii morale și materiale: **Federația Rusă**

Ilie ILAȘCU - EUR 180,000;

Andrei IVANȚOC - EUR 120,000;

Tudor POPA - EUR 120,000;

Alexandru LEȘCO - EUR 120,000;

art. 34 al Convenției - câte EUR 7,000 pentru fiecare reclamant.

prejudicii morale și materiale: **Republica Moldova**

Andrei IVANȚOC - EUR 60,000;

Tudor POPA - EUR 60,000;

Alexandru LEȘCO - EUR 60,000;

art. 34 al Convenției - câte EUR 3,000 pentru fiecare reclamant.

costuri și cheltuieli:

Federația Rusă - EUR 14,000

Republica Moldova - EUR 7,000

9. 20.07.2004 - **CROITORU c. MOLDOVEI** (cererea nr. 18882/02) - art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 2,940 de către Ministerul Finanțelor timp de 30 de luni.

prejudicii materiale - EUR 98.36

prejudicii morale - EUR 800

costuri și cheltuieli - EUR 69.14

10. 14.09.2004 - **ȚIMBAL c. MOLDOVEI** (cererea nr. 22970/02) - art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 8,394.4 de către Ministerul Afacerilor Interne timp de 42 de luni.

prejudicii materiale - EUR 370

prejudicii morale - EUR 800

costuri și cheltuieli - EUR 0

11. 21.12.2004 - **BUSUIOC c. MOLDOVEI** (cererea nr. 61513/00) - (decizia cu privire la admisibilitate din 27.04.2004) - violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare) cu privire la 3 capete - obligarea unui jurnalist într-o cauză de apărare a onoarei și demnității să demonstreze că concluziile sale corespund realității; obligarea la plata unei despăgubiri morale, când jurnalistul, care era de bună credință, a efectuat o anchetă jurnalistică rațională, scriind un articol care s-a referit la chestiuni de interes public.

Lipsa violării art. 10 al Convenției (cu privire la 2 capete) - reclamantul a recunoscut în procedurile naționale că a răspândit informații inexacte și nu a demonstrat instanțelor judecătorești naționale că a întreprins măsuri rezonabile pentru a verifica aceste informații până la răspândirea lor.

prejudicii materiale - EUR 125

prejudicii morale - EUR 4,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,500

12. 18.01.2005 - **POPOV (1) c. MOLDOVEI** (cererea nr. 74153/01) - art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea de către Consiliul Municipal Chișinău a unei hotărâri judecătorești executorii privind retrocedarea unei case confiscate, timp de aproape 7 ani.

În lumina violărilor constatate, Curtea nu a considerat necesar să examineze separat dacă a avut loc o violare a art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 6 al Convenției deoarece în cazul neexecutării hotărârilor judecătorești, art. 6 § 1 al Convenției reprezintă *lex specialis* a art. 13 al Convenției.

Lipsa violării art. 3 al Convenției prin neexecutarea hotărârii judecătorești deoarece reclamantul nu a demonstrat că suferințele cauzate lui au depășit „nivelul minim de severitate” astfel încât art. 3 al Convenției să devină aplicabil.

prejudicii materiale - rezervate pentru o hotărâre separată (a se vedea hotărârea cu privire la satisfacția echitabilă din 17.01.2006)

prejudicii morale - EUR 5,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,000

13. 01.02.2005 - **ZILIBERBERG c. MOLDOVEI** (cererea nr. 61821/00) - (decizia cu privire la admisibilitate din 04.05.2004) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (dreptul la apărare) - expedierea citației despre examinarea recursului reclamantului depus împotriva unei decizii judecătorești de aplicare a unei sancțiuni administrative, cu o zi înainte de examinarea recursului, deoarece citația a fost primită de reclamant după examinarea recursului.

prejudicii materiale - EUR 0

prejudicii morale - EUR 0

costuri și cheltuieli - EUR 1,000

14. 01.03.2005 - **MERIAKRI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 53487/99) - (deciziile cu privire la admisibilitate din 16.01.2001 și 06.05.2003) - Guvernul Republicii Moldova a recunoscut că cenzurarea corespondenței deținuților cu Curtea, care a avut loc în cazul reclamantului în anul 1999, contravine art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea corespondenței).

prejudicii morale - MDL 14,000

costuri și cheltuieli - EUR 2,000

15. 22.03.2005 - **ROȘCA c. MOLDOVEI** (cererea nr. 6267/02) - (decizia cu privire la admisibilitate din 30.11.2004) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile privind plata a MDL 102,653 de către o bancă prin admiterea recursului în anulare (decizia privind admiterea recursului în anulare a fost casată la cererea Procuraturii Generale după comunicarea cererii către Guvern).

prejudicii materiale - EUR 3,500

prejudicii morale - EUR 2,000

costuri și cheltuieli - EUR 690

16. 24.05.2005 - **DUMBRĂVEANU c. MOLDOVEI** (cererea nr. 20940/03) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii pri-

vind plata a MDL 111,240 de către Consiliul Municipal Chișinău, timp de 34 de luni.

prejudicii materiale - EUR 3,400

prejudicii morale - EUR 1,360

costuri și cheltuieli - EUR 390

17. 26.07.2005 - **SCUTARI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 20864/03) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 41,705 de către Consiliul local Orhei, timp de mai mult de 30 de luni.

prejudicii morale - EUR 1,250

18. 13.09.2005 - **OSTROVAR c. MOLDOVEI** (cererea nr. 35207/03) - (decizia cu privire la admisibilitate din 22.03.2005) - violarea art. 3 al Convenției (condițiile de detenție) - detenția reclamantului în Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău în perioada 18.10.2002 - 15.11.2002 și 4.04.2003 - 13.12.2003, datorită efectului cumulativ al condițiilor de detenție (supraaglomerarea celulelor și nesepararea veceului de restul camerei), absența totală a asistenței medicale, expunerea la fumul de țigară (fumatul pasiv), mâncarea inadecvată, durata detenției și impactul pe care aceste condiții ar fi putut să le aibă asupra sănătății reclamantului; violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței) - legea care reglementa în anul 2003 modul de acordare a întrevederilor dintre arestați și membrii familiei lor și limitarea dreptului arestaților de a întreține corespondență (Legea cu privire la arestul preventiv) nu era suficient de previzibilă; violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 3 al Convenției - imposibilitatea reclamantului de a se opune efectiv tratamentului la care a fost supus din cauza imprevizibilității legii.

Lipsa încălcării art. 13 combinat cu art. 8 al Convenției - imposibilitatea reclamantului de a se opune refuzului de a avea întrevederi cu rudele deoarece plângerile lui în această privință au fost examinate în substanță de către instanța de judecată.

prejudicii morale - EUR 3,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,500

19. 04.10.2005 - **BECCIEV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 9190/03) - (decizia cu privire la admisibilitate din 05.03.2005) - violarea art. 3 al Convenției (condițiile de detenție) - condițiile de detenție din Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului General de Poliție din mun. Chișinău, unde reclamantul a fost deținut în perioada 21.02.2003 - 01.04.2003, datorită lipsei plimbărilor, hranei insuficiente, lipsei accesului la lumina naturală, păstrării luminii aprinse în celulă permanent și a lipsei saltelelor și lenjeriei de pat; violarea art. 5 § 3 al Convenției (garanțiile în cadrul procedurilor privind lipsirea de libertate) - motivarea deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest și a deciziilor de respingere a recursurilor apărării la aceste decizii prin reprodu-

cerea temeiurilor legale relevante fără a explica cum ele se aplică situației reclamantului și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 4 al Convenției (dreptul la un recurs împotriva deciziei de lipsire de libertate) - refuzul, fără vreo explicație, de a audia un martor al apărării, care ar fi putut da depoziții care ar fi combătut necesitatea lipirii de libertate a reclamantului.

prejudicii materiale - EUR 1,000

prejudicii morale - EUR 4,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,200

20. 04.10.2005 - **ȘARBAN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 3456/05) - violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) - neacordarea asistenței medicale necesare persoanei arestate și deținerea acesteia în cătușe pe durata ședințelor judiciare; violarea art. 5 § 3 al Convenției (garanțiile în cadrul procedurilor privind lipsirea de libertate) - motivarea deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest și a deciziilor de respingere a recursurilor apărării la aceste decizii prin reproducerea temeiurilor legale relevante fără a explica cum ele se aplică situației reclamantului și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 4 al Convenției (dreptul la un recurs împotriva deciziei de lipsire de libertate) - examinarea recursului la decizia de a prelungi mandatul de arest peste 21 zile de la depunere.

Lipsa violării art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) în ceea ce privește condițiile de detenție în IDP al CCCEC în perioada 12.11.2004 - 16.02.2005 care nu depășesc „nivelul minim de severitate”; lipsa violării art. 5 § 3 al Convenției prin eliberarea mandatului de arest și prelungirea acestuia de către un alt judecător decât judecătorul de instrucție - judecătorul de instrucție era absent, iar reclamantul nu a pretins că judecătorul care a eliberat și prelungit mandatul de arest a fost părțitor.

prejudicii morale - EUR 4,000

costuri și cheltuieli - EUR 3,000

21. 11.10.2005 - **SAVIȚCHI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 11039/02) - (decizia cu privire la admisibilitate din 01.02.2005) - violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare) - obligarea unui jurnalist, într-o cauză de apărare a onoarei și demnității, să demonstreze că concluziile sale corespund realității; omisiunea judecătorilor de a se expune asupra temeiniciei probelor prezentate de pârât într-o cauză cu privire la defăimare cu declararea informației răspândite de jurnalist ca necorespunzând adevărului.

prejudicii materiale și morale - EUR 3,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,500

22. 18.10.2005 - **DANILIUC c. MOLDOVEI** (cererea nr. 46581/99) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea a 2 hotărâri judecătorești executorii privind plata a

MDL 675 și, respectiv, a MDL 20,960 de către Consiliul local Costești, timp de cel puțin 5 ani și 6 luni și, respectiv, 26 de luni.

Pretenția privind violarea art. 6 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) prin casarea unei hotărâri irevocabile a fost declarată inadmisibilă deoarece a fost depusă peste mai mult de 6 luni de la casarea hotărârii judecătorești irevocabile.

prejudicii materiale - EUR 100

prejudicii morale - EUR 1,000

23. 08.11.2005 - **ASITO c. MOLDOVEI** (cererea nr. 40663/98) - (deciziile cu privire la admisibilitate din 16.03.1999 și 10.07.2001) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea reclamantului privind refuzul în declararea nulității unui contract de finanțare și, ulterior, declararea nulă a contractului prin admiterea recursului în anulare.

Lipsa violării art. 6 § 1 al Convenției (intervenția procurorului într-o procedură civilă de partea unei părți la proces) - procurorul nu are o poziție procedurală dominantă în procedurile judiciare.

prejudicii materiale - rezervate pentru o hotărâre separată

costuri și cheltuieli - EUR 237

24. 15.11.2005 - **BAIBARAC c. MOLDOVEI** (cererea nr. 31530/03) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 40,000 de către Consiliul local Edineț, timp de aproape 17 luni.

prejudicii morale - EUR 1,000

25. 06.12.2005 - **POPOV (2) c. MOLDOVEI** (cererea nr. 19960/04) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - revizuirea după mai mult de 6 ani, fără a indica motivele revizuirii, a unei hotărâri irevocabile care nu a fost executată timp îndelungat, după ce neexecutarea hotărârii a fost contestată la Curte și cererea a fost comunicată Guvernului.

În lumina violărilor constatate, Curtea nu a considerat necesar să examineze separat dacă a avut loc o violare a art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 6 al Convenției prin lipsa remediilor efective de a se opune casării hotărârii judecătorești irevocabile.

prejudicii materiale - EUR 3,365

prejudicii morale - EUR 3,000

costuri și cheltuieli - EUR 715

26. 14.02.2006 - **PARTIDUL POPULAR CREȘTIN DEMOCRAT c. MOLDOVEI** (cererea nr. 28793/02) - (decizia cu privire la admisibilitate din 22.03.2005) - violarea art. 11 al Convenției (libertatea de întrunire) - suspendarea activității reclamantului în perioada 18.01.2002 - 08.02.2002 pentru organizarea și desfășurarea unor întruniri pașnice neautorizate de Primăria mun. Chișinău, la care au participat minori. Curtea a constatat că motivele invocate de autoritățile naționale pentru suspendarea activității partidului nu au fost relevante și suficiente.

În lumina constatărilor pe marginea art. 11 al Convenției, Curtea nu a considerat necesar să examineze separat dacă a avut loc o violare a art. 10 al Convenției (dreptul la libera exprimare) prin suspendarea activității unui partid politic pentru exprimarea opiniei sale în cadrul întrunirilor.

costuri și cheltuieli - EUR 4,000

27. 21.03.2006 - **JOSAN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 37431/02) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea reclamantului privind plata a MDL 155,868 de către Consiliul raional Căușeni prin admiterea recursului în anulare.

Lipsa violării art. 6 § 1 al Convenției deoarece neexecutarea hotărârii judecătorești executorii a durat doar 4 luni și 10 zile.

prejudicii materiale - EUR 16,000

prejudicii morale - EUR 2,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,250

28. 21.03.2006 - **LUPĂCESCU ș.a. c. MOLDOVEI** (cererile nr. 3417/02 ș.a.) - reclamantți (8 persoane fizice) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea a 15 hotărâri judecătorești executorii privind plata unor sume de bani de către autoritățile de stat, timp de mai mult de 12 luni.

prejudicii materiale - EUR 2,188.64

prejudicii morale - EUR 9,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,500

29. 04.04.2006 - **CORSACOV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 18944/02) - (decizia cu privire la admisibilitate din 13.09.2005) - violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) - maltratarea unui minor de către poliție (bătaia repetată care a avut ca rezultat internarea reclamantului în spital timp de 77 de zile, cu pierderea parțială a auzului și acordarea gradului 2 de invaliditate, a constituit tortură); violarea art. 3 al Convenției (investigarea plângerilor cu privire la maltratare) - plângerea cu privire la maltratare a fost examinată timp de mai mult de 3 ani, perioadă în care urmărirea penală a fost

stopată de cel puțin 12 ori, iar organul de urmărire penală nu a încercat să dea o explicație logică discrepanțelor dintre depozițiile poliției și cicatricile de pe corpul reclamantului și nu a examinat plângerea privind amenințarea cu împușcarea reclamantului; violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 3 al Convenției - nu au fost identificate persoanele vinovate de aplicarea torturii, iar conform Codului Civil reclamantul poate pretinde compensații doar pentru acțiuni ilegale, iar autoritățile nu au stabilit vinovăția polițiștilor în maltratarea reclamantului.

prejudicii morale - EUR 20,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,000

30. 25.04.2006 - **MACOVEI ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 19253/03 ș.a.) - reclamantți (6 persoane fizice) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - lipsirea de efecte a hotărârilor judecătorești irevocabile privind obligarea Companiei QBE ASITO să execute contractele de asigurare cu pensie suplimentară, prin admiterea ulterioară a cererii Companiei QBE ASITO de desfacere a acestor contracte pe motiv de hardship, ca urmare a hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 11.03.2002 pe marginea demersului în interesul legii al Procurorului General.

În lumina constatărilor pe marginea art. 6 al Convenției, Curtea nu a considerat necesar să examineze separat dacă a avut loc o violare a art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 6 al Convenției cu privire la aceleași fapte.

Lipsa violării art. 6 al Convenției - lipsa probelor care ar dovedi că lipsirea de efecte a hotărârilor în folosul reclamantilor a avut loc ca urmare a unui acord secret între Compania QBE ASITO și Guvernul Republicii Moldova.

prejudicii materiale - EUR 6,896

prejudicii morale - EUR 12,000

costuri și cheltuieli - EUR 2,463

31. 09.05.2006 - **LUNGU c. MOLDOVEI** (cererea nr. 3021/02) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 1,407 de către Ministerul Afacerilor Interne, timp de mai mulți ani.

prejudicii materiale - EUR 98

prejudicii morale - EUR 1,000

costuri și cheltuieli - EUR 300

32. 13.06.2006 - **ISTRATE c. MOLDOVEI** (cererea nr. 53773/00) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil și securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) — neîndeplinirea de către Guvern,

timp de circa 2 ani, a obligației sale pozitive de a contribui la executarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 1,000 de către o persoană privată; casarea hotărârii judecătorești executorii pronunțate în favoarea reclamantului prin admiterea apelului după mai mult de 3 ani de la pronunțarea hotărârii, după ce neexecutarea hotărârii a fost contestată la Curte și cererea a fost comunicată Guvernului.

prejudicii materiale - EUR 258

prejudicii morale - EUR 1,500

costuri și cheltuieli - EUR 100

33. 11.07.2006 - **BOICENCO c. MOLDOVEI** (cererea nr. 41088/05) - violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) - maltratarea reclamantului de către angajații Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției; violarea art. 3 al Convenției (lipsa asistenței medicale) — neacordarea, timp de mai mult de 3 luni, a asistenței medicale necesare pe durata detenției reclamantului, care se afla în stare de stupor; violarea art. 3 al Convenției (investigarea plângerilor cu privire la maltratarea) - respingerea, fără a efectua o cercetare, a plângerilor privind maltratarea reclamantului, de către același procuror care instrumenta cauza penală împotriva reclamantului; violarea art. 5 § 1 al Convenției (legalitatea deținerii sub arest) - lipsirea de libertate a reclamantului, în perioada 23.07.2005 – 23.12.2005, fără un mandat legal după transmiterea dosarului penal în instanța de judecată spre examinare; violarea art. 5 § 3 al Convenției (garanțiile în cadrul procedurilor privind lipsirea de libertate) - motivarea deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest și a deciziilor de respingere a recursurilor apărării la aceste decizii prin reproducerea temeiurilor legale relevante fără a explica cum ele se aplică situației reclamantului și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 3 al Convenției (prezumția de libertate) - datorită gravității învinuirilor, prevederile art. 191 al Codului de Procedură Penală obligau arestarea reclamantului; violarea art. 34 al Convenției (dreptul de a depune o cerere la Curte) - refuzul autorităților de a permite avocaților reclamantului la Curte de a avea acces la reclamant și la fișa sa medicală, ceea ce i-a împiedicat să prezinte Curții, în numele reclamantului, pretențiile sale cu privire la prejudiciul material.

prejudicii materiale - rezervate pentru o hotărâre separată

prejudicii morale - EUR 40,000

costuri și cheltuieli - EUR 6,823

34. 11.07.2006 - **GUROV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 36455/02) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (dreptul la o instanță instituită de lege) - casarea în recurs a unei hotărâri judecătorești în favoarea reclamantului de către un colegiu în care participa un judecător căruia îi expirase mandatul.

Lipsa violării art. 6 al Convenției - lipsa probelor care ar dovedi că casarea hotărârii în folosul reclamantului a avut loc ca urmare a unui acord secret între pârâtul în procedura națională și Guvernul Republicii Moldova.

prejudicii morale - EUR 0

costuri și cheltuieli - EUR 1,200

35. 08.08.2006 - **ERMICEV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 42288/02) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile privind transmiterea în proprietate a unui apartament amplasat în mun. Chișinău prin admiterea recursului în anulare.

prejudicii materiale - EUR 31,465

prejudicii morale - EUR 2,000

costuri și cheltuieli - EUR 300

36. 10.10.2006 - **LOZAN ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 20567/02) - reclamanti (3 persoane fizice) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea de către Academia de Științe a Republicii Moldova, timp de mai mult de 3 ani, a unei hotărâri judecătorești executorii privind obligarea eliberării ordinelor de repartiție.

prejudicii materiale - EUR 0

prejudicii morale - EUR 1,500

costuri și cheltuieli - EUR 500

37. 31.10.2006 - **DRĂGUTĂ c. MOLDOVEI** (cererea nr. 75975/01) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea de către Consiliul Municipal Chișinău, timp de mai mult de 4 ani și 3 luni, a 2 hotărâri judecătorești executorii privind obligarea acordării spațiului locativ și plata a MDL 146,440 (hotărârile au produs efecte succesiv).

prejudicii materiale - EUR 10,724

prejudicii morale - EUR 3,000

38. 07.11.2006 - **HOLOMIOV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 30649/05) - violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) - neacordarea asistenței medicale strict necesare, timp de peste 3 ani, unei persoane aflată în detenție care suferă de boli renale; violarea art. 5 § 1 al Convenției (legalitatea deținerii sub arest) - lipsirea de libertate a reclamantului, în perioada 23.05.2002 - 28.12.2005, fără un mandat legal după transmiterea dosarului penal în instanța de judecată spre examinare; violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) - examinarea într-o singură instanță a unei învinuiri penale în privința unui inculpat bolnav, timp de 4 ani 9 luni și 14 zile, cu intervale de 5

luni între ședințe, perioadă în care au avut loc 54 de ședințe (dintre care doar 15 au fost amânate datorită reclamantului, iar multe amânări au avut loc din cauza lipsei procurorului sau a judecătorului).

Pretenția privind violarea art. 5 § 3 al Convenției (motivarea insuficientă a deciziilor de ținere sub arest) a fost declarată inadmisibilă deoarece a fost depusă peste mai mult de 6 luni de la emiterea deciziilor de autorizare a arestului.

Lipsa violării art. 6 § 2 al Convenției (prezumția nevinovăției) deoarece nu au fost prezentate indicii că procesul penal împotriva reclamantului se baza pe prezumția că reclamantul ar fi comis infracțiunea care i se incrimina.

prejudicii materiale - EUR 0

prejudicii morale - EUR 25,000

costuri și cheltuieli - EUR 800

39. 14.11.2006 - **BRAGA c. MOLDOVEI** (cererea nr. 74154/01) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) - reducerea de la MDL 20,000 la MDL 2,000 a cuantumului prejudiciilor acordate în temeiul Legii nr. 1545-XIII printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă prin admiterea recursului în anulare.

În lumina violării constatate, Curtea nu a considerat necesar să examineze separat dacă a avut loc o violare a art. 6 § 1 al Convenției (executarea unei hotărâri judecătorești în termen rezonabil) în ceea ce privește durata procedurii de executare a hotărârii privind plata sumei de MDL 2,000.

prejudicii materiale - EUR 1,767

prejudicii morale - EUR 2,000

costuri și cheltuieli - EUR 600

40. 14.11.2006 - **MELNIC c. MOLDOVEI** (cererea nr. 6923/03) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) - admiterea, într-o cauză cu privire la recuperarea prejudiciilor, a unui recurs depus peste termen (cu 47 de zile întârziere), fără a se expune asupra obiecției reclamantului că recursul este tardiv.

În lumina violării constatate, Curtea nu a considerat necesar să examineze separat dacă a avut loc o violare a art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) în ceea ce privește casa-rea ulterioară prin recurs în anularea a hotărârii judecătorești pronunțate în recurs.

prejudicii materiale - EUR 21,007

prejudicii morale - EUR 2,000

41. 12.12.2006 - **NISTAS GMBH c. MOLDOVEI** (cererea nr. 30303/03) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - admiterea a 2 recursuri în anulare prin care au fost

micșorate creanțele reclamantului în temeiul a 2 hotărâri judecătorești irevocabile și a fost respinsă în parte pretenția reclamantului privind încasarea în folosul său a taxei de stat plătite de el pentru examinarea cauzelor în instanța de judecată (la data hotărârilor judecătorești mărimea totală a prejudiciului era de USD 63,045).

prejudicii materiale - EUR 60,597

prejudicii morale - EUR 2,000

costuri și cheltuieli - EUR 2,400

42. 19.12.2006 - **MOISEI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 14914/03) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 7,696.23, timp de mai mult de 22 de luni, de către Ministerul Finanțelor; violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 6 și art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție - lipsa remediilor pentru reclamant de a se opune neexecutării hotărârii judecătorești irevocabile și de a obține compensații pentru neexecutarea hotărârii.

Curtea nu a considerat necesar de a examina separat pretenția privind violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea vieții private și de familie) deoarece pretențiile coincideau cu cele invocate la art. 6 al Convenției.

prejudicii materiale - EUR 192

prejudicii morale - EUR 500

costuri și cheltuieli - EUR 600

43. 19.12.2006 - **OFERTA PLUS SRL c. MOLDOVEI** (cererea nr. 14385/04) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil și securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea timp de cel puțin 38 de luni a unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 20,000,000 de către Ministerul Finanțelor și casarea prin revizuire a hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea reclamantului de către Plenul Curții Supreme de Justiție printr-o hotărâre „abuzivă”, după ce Guvernul a aflat că cererea cu privire la neexecutarea hotărârii a fost depusă la Curte; violarea art. 34 al Convenției (dreptul de a depune o cerere la Curte) - intentarea unui dosar penal împotriva directorului reclamantului în baza unor circumstanțe care contravin unor hotărâri judecătorești irevocabile într-o cauză civilă, pentru a-l descuraja să-și mențină cererea la Curte; refuzul de a permite avocatului reclamantului la Curte de a avea întrevederi în incinta Izolatorului de Detenție Provizorie al CCCEC cu directorul reclamantului, fără a fi despărțiți de peretele din sticlă, iar existența peretelui de sticlă creează suspiciunea temeinică că întrevederile nu sunt confidentiale.

prejudicii materiale - rezervate pentru o hotărâre separată

prejudicii morale - rezervate pentru o hotărâre separată

costuri și cheltuieli - rezervate pentru o hotărâre separată

44. 09.01.2007 - **KOMMERSANT MOLDOVY c. MOLDOVEI** (cererea nr. 41827/02) - violarea art. 10 al Convenției (dreptul la libertatea de exprimare) - sistarea activității ziarului „Kommersant Moldovî” pentru critica adusă autorităților moldovenești, în legătură cu acțiunile acestora în privința a.n. RMN, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești în temeiul art. 7 al Legii presei.

Lipsa violării art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - prejudiciile aduse ziarului prin sistarea activității lui nu constituie un „bun” în sensul acestei norme.

prejudicii materiale - EUR 8,000

prejudicii morale - EUR 0

costuri și cheltuieli - EUR 1,500

45. 09.01.2007 - **MIHALACHI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 37511/02) - violarea art. 6 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) - casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile în urma recursului în anulare și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cuantumul prejudiciului moral acordat reclamantului în temeiul Legii nr. 1545-XIII a fost redus de la MDL 75,000 la MDL 50,000.

Pretențiile cu privire la violarea art. 5 § 1 al Convenției (deținerea sub arest fără un mandat de arest valabil) și a art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor penale) au fost declarate inadmisibile deoarece au fost depuse peste mai mult de 6 luni de la eliberarea reclamantului din arest și, respectiv, finalizarea procedurilor penale.

Lipsa violării art. 6 § 1 al Convenției (aplicarea incorectă a legii naționale la examinarea învinuirilor penale împotriva reclamantului și a acțiunii sale cu privire la compensații) și a art. 14 al Convenției (discriminarea în raport cu superiorii săi) - Curtea nu a găsit în aceste pretenții nici o aparență de violare a Convenției și a protocoalelor sale adiționale.

prejudicii materiale - EUR 3,080

prejudicii morale - EUR 1,800

46. 16.01.2007 - **BUJNIȚA c. MOLDOVEI** (cererea nr. 36492/02) - violarea art. 6 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) - casarea unei sentințe irevocabile prin care reclamantul a fost achitat prin admiterea recursului în anulare, fără a prezenta argumente suficiente pentru casarea sentinței irevocabile, cu trimiterea cauzei la rejudecare și condamnarea reclamantului pentru viol după rejudecarea cauzei.

prejudicii morale - EUR 2,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,250

47. 16.01.2007 - **PRUNEANU c. MOLDOVEI** (cererea nr. 6888/03) - violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) - maltratarea reclamantului de către poliție la 10.05.2001, care a dus la paralizia părții stângi a feței, comoție cerebrală, perforarea timpanului urechii stângi în urma unei barotraume (traumă cauzată prin schimbarea

rapidă și extremă a presiunii); violarea art. 3 al Convenției (investigarea plângerilor cu privire la maltratare) - examinarea inadecvată a plângerilor privind maltratarea reclamantului la 10.05.2001 și privind pretinsa maltratare între 10 și 11.07.2002; violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) - imposibilitatea pentru reclamant de a obține compensații pentru maltratarea sa din 10.05.2001 deoarece conform Codului Civil reclamantul poate pretinde compensații doar pentru acțiuni ilegale, iar autoritățile nu au stabilit vinovăția polițiștilor în maltratarea reclamantului.

Lipsa violării art. 3 al Convenției - pretinsa maltratare a reclamantului între 10 și 11.07.2002 nu a fost probată dincolo de un dubiu rezonabil.

prejudicii morale - EUR 8,000

costuri și cheltuieli - EUR 1,400

48. 06.02.2007 - **AVRAMENKO c. MOLDOVEI** (cererea nr. 29808/02) - violarea art. 6 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea, timp de aproximativ 21 de luni, de către Ministerul Finanțelor a unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 180,698.68.

Pretenția cu privire la violarea art. 6 § 1 al Convenției (refuzul de a admite intervenirea reclamantului în procedurile judiciare) a fost declarată inadmisibilă - pretenția a fost depusă peste mai mult de 6 luni de la decizia irevocabilă în procedura în care i s-a refuzat intervenirea.

Lipsa violării art. 6 § 1 al Convenției (examinarea cauzei în apel în lipsa sa) - reclamantul a fost prezent la examinarea cauzei în fond și recurs și nu a prezentat instanței de apel argumente suficiente pentru a justifica lipsa sa; lipsa violării art. 6 al Convenției (casarea prin recurs în anulare a unei hotărâri irevocabile defavorabile reclamantului) - reclamantul nu se poate plânga de acte care nu-i încalcă drepturile.

prejudicii materiale și morale - rezervate pentru o hotărâre separată

costuri și cheltuieli - EUR 600

49. 13.02.2007 - **VENERA-NORD-VEST BORTA AG c. MOLDOVEI** (cererea nr. 31535/03) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - casarea prin recurs în anulare în anul 2001 a unei hotărâri judecătorești irevocabile privind încasarea în folosul reclamantului a prejudiciului material în mărime de MDL 244,939.

prejudicii materiale - EUR 28,333

prejudicii morale - EUR 2,000

costuri și cheltuieli - EUR 985

50. 27.02.2007 - **BISERICA ADEVĂRAT ORTODOXĂ DIN MOLDOVA ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 952/03) - reclamantă (10 persoane fizice și biserica reclamantă) - violarea art. 9 al Convenției (libertatea de religie) - neexecutarea timp de

mai mult de 5 ani a unei hotărâri judecătorești executorii privind obligarea de a înregistra un cult religios; violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - neexecutarea timp de mai mult de 3 ani și 10 luni a unei hotărâri judecătorești executorii privind obligarea de a plăti prejudicii morale în mărime de MDL 1,000; violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 9 al Convenției - lipsa mijloacelor efective pentru a se opune neexecutării unei hotărâri judecătorești executorii privind obligarea de a înregistra un cult religios.

Curtea nu a considerat necesar de a examina separat pretențiile reclamantilor privind violarea art. 6 al Convenției (termenul rezonabil) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești privind înregistrarea unui cult religios; a art. 11 al Convenției (libertatea de asociere) prin refuzul de a înregistra un cult religios; și a art. 14 al Convenției (interzicerea discriminării) prin neînregistrarea unui cult religios și înregistrarea în aceeași perioadă a altor culte.

prejudicii materiale și morale - EUR 10,000

costuri și cheltuieli - EUR 2,000

51. 27.02.2007 - **MOLDOVAHIDROMAȘ c. MOLDOVEI** (cererea nr. 30475/03) - (decizia cu privire la admisibilitate din 04.04.2006) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) - casarea prin recurs în anulare în anul 2003 a unei hotărâri judecătorești irevocabile din anul 1992 cu pronunțarea unei noi hotărâri ca urmare a căreia reclamantului i-au fost luate câteva imobile.

prejudicii materiale - rezervate pentru o hotărâre separată

prejudicii morale - rezervate pentru o hotărâre separată

costuri și cheltuieli - rezervate pentru o hotărâre separată

52. 13.03.2007 - **CASTRAVEȚ c. MOLDOVEI** (cererea nr. 23393/05) - violarea art. 5 § 3 al Convenției (garanțiile în cadrul procedurilor privind lipsirea de libertate) - motivarea deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest prin reproducerea temeiurilor legale relevante fără a explica cum ele se aplică situației reclamantului și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 4 al Convenției (întrevederi confidențiale cu avocatul) - imposibilitatea pentru avocatul reclamantului în procedurile naționale de a avea întrevederi cu reclamantul în incinta Izolatorului de Detenție Provizorie al CCCEC, fără a fi despărțiți de peretele din sticlă; existența peretelui de sticlă creează suspiciunea temeinică că întrevederile nu sunt confidențiale.

prejudicii morale - EUR 2,500

costuri și cheltuieli - EUR 2,000

53. 27.03.2007 - **ISTRATII ș.a. c. MOLDOVEI** (cererile nr. 8721/05 ș.a.) - reclamantți (3 persoane fizice) - violarea art. 3 al Convenției (asistența medicală inadecvată) în raport cu primul reclamant - transportarea reclamantului la spital peste circa 3 ore când reclamantul era arestat și avea o hemoragie gravă, prinderea reclamantului cu cătușele de radiator pe durata operației și transportarea lui peste 4 ore de la operație într-un alt penitenciar timp de 2.5 ore; violarea art. 3 al Convenției (condițiile de detenție) - detenția reclamantilor în Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău în perioada 23.02.2005 - 29.04.2005 în condiții de supraaglomerare a celulelor, hrană de calitate și cantitate insuficientă, lipsa paturilor libere, accesul foarte limitat la lumina naturală și condiții sanitare insuficiente; violarea art. 5 § 3 al Convenției (garanțiile în cadrul procedurilor privind lipsirea de libertate) - motivarea deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest și a deciziilor de respingere a recursurilor apărării la aceste decizii prin reproducerea temeiurilor legale relevante fără a explica cum ele se aplică situației reclamantilor și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 4 al Convenției (întrevederi confidențiale cu avocatul) - imposibilitatea pentru avocații reclamantilor în procedurile naționale de a avea întrevederi cu reclamantii în incinta Izolatorului de Detenție Provizorie al CCCEC, fără a fi despărțiți de peretele din sticlă; existența peretelui de sticlă creează suspiciunea temeinică că întrevederile nu sunt confidențiale.

Lipsa violării art. 3 al Convenției (asistența medicală inadecvată) în raport cu ceilalți 2 reclamantți - lipsa unui medic la CCCEC până la 11.02.2005 când reclamantii nu aveau nevoie de asistență medicală, nu poate constitui o violare a acestei norme.

prejudicii morale:

Viorel ISTRATII - EUR 6,000

Alexandru BURCOVSCHI - EUR 4,000

Roman LUȚCAN - EUR 5,000

costuri și cheltuieli - EUR 4,000

54. 03.04.2007 - **COOPERATIVA AGRICOLĂ SLOBOZIA-HANESEI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 39745/02) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) — neexecutarea, timp de 58 de luni, de către Întreprinderea de Stat „Moldtranselectro” a unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 23,557. Curtea a conchis că creanța reclamantului față de Î.S. „Moldtranselectro” echivala cu o creanță față de Guvern deoarece, prin Legea nr. 336-XIV, Guvernul s-a declarat succesori al creanței reclamantului și s-a angajat să identifice sursele de finanțare a acestei datorii.

prejudicii materiale - EUR 1,943

55. 12.04.2007 - **OVCIAROV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 31228/02) - violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție

(protecția proprietății) - casarea prin recurs în anulare a unei hotărâri judecătorești irevocabile care confirma dreptul de proprietate al reclamantului asupra unui apartament cu o cameră situat în mun. Chișinău.

prejudicii materiale - EUR 22,300

prejudicii morale - EUR 2,000

costuri și cheltuieli - EUR 800

II. Hotărâri cu privire la satisfacția echitabilă¹

1. 17.01.2006 - **POPOV (1) c. MOLDOVEI** (cererea nr. 74153/01) - prin hotărârea sa din 18.01.2005, Curtea a constatat violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești privind retrocedarea unei case de către Consiliul Municipal Chișinău. Prin hotărârea din 18.01.2005, Curtea a rezervat chestiunea cu privire la compensațiile materiale ale reclamantului, pentru imposibilitatea de a folosi casa ce i se cuvenea, pentru o hotărâre separată. Prin această hotărâre a fost compensat beneficiul care ar fi putut fi obținut prin închirierea casei ce i se cuvenea reclamantului până la casarea, la 26.05.2004, a hotărârii judecătorești neexecutate (prejudiciul material cauzat după casarea hotărârii judecătorești a fost compensat prin hotărârea din 06.12.2005 în cauza *Popov (2) c. Moldovei*).

prejudicii materiale - EUR 14,840

2. 25.04.2006 - **PRODAN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 49806/99) - prin hotărârea Curții din 18.05.2004, a fost constatată violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea a două hotărâri judecătorești privind retrocedarea unei case și plata unor sume de bani de către Consiliul Municipal Chișinău. Prin hotărârea din 18.05.2004, Curtea a rezervat chestiunea cu privire la costul unui apartament neretrocedat din casa în litigiu, rezervând această chestiune pentru o hotărâre separată. La 06.05.2004, între reclamant și Consiliul Municipal Chișinău a fost semnat un acord de reglementare amiabilă prin care în schimbul apartamentului în litigiu Consiliul Municipal Chișinău s-a angajat să plătească reclamantului suma de MDL 510,000. Suma convenită în acord a fost plătită la 24.05.2004. În aceste circumstanțe, Curtea nu a găsit nici un motiv care să justifice menținerea cauzei pe rol.

¹ Hotărâri în care chestiunile cu privire la satisfacția echitabilă, în totalitate sau în parte, au fost examinate într-o procedură separată.

Reclamantul pretindea că prin acordul din 06.05.2004, el nu a consimțit retragerea cererii de la Curte, solicitând prejudicii materiale pentru neexecutarea hotărârii în ceea ce privește apartamentul neretrocedat. Curtea a notat că prejudiciile materiale pretinse de reclamant au fost acordate prin hotărârea sa din 18.05.2004 și a radiat cererea de pe rolul său.

3. 24.04.2007 - **ASITO c. MOLDOVEI** (cererea nr. 40663/98) - prin hotărârea Curții din 08.11.2005, a fost constatată violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea prin recurs în anulare a unei hotărâri judecătorești irevocabile favorabile reclamantului. Curtea a rezervat chestiunile cu privire la prejudiciile morale și materiale pentru o hotărâre separată.

La 09.02.2006, Curtea a primit de la părți un document care conținea un acord amiabil. Conform acordului, reclamantul a acceptat că constatarea violării Convenției constituie prin sine o satisfacție echitabilă suficientă pentru el cu privire la prejudiciile morale cauzate, iar Guvernul s-a obligat să plătească reclamantului în termen de 3 luni de la radierea cererii de către Curte, în temeiul încheierii acordului amiabil, suma de MDL 374,377.

Guvernul s-a mai obligat să promoveze în anul 2006 adoptarea Legii cu privire la asigurări și a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule și să implementeze politici cu privire la protecția și dezvoltarea concurenței și limitarea activității monopoliste în sfera asigurărilor. Conform acordului, reclamantul s-a angajat să suspende examinarea cererii pentru o perioadă de 12 luni, pentru a asigura executarea angajamentelor Guvernului și să retragă cererea de la Curte și să declare că nu mai are pretenții față de Guvern după executarea acestor angajamente de către Guvern. Guvernul s-a mai angajat să modifice art. 38 al Legii cu privire la instanțele judecătorești economice.

La 08.02.2007 și 06.03.2007, Curtea a primit două scrisori semnate de reclamant în care era informată că la 21.12.2006 și, respectiv, 22.12.2006 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la asigurări, și, respectiv, Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, că dorește să își retragă cererea și că nu mai are pretenții față de Guvern.

Curtea a luat act de acordul semnat de părți și a notat că el a fost încheiat cu scopul de a înceta această dispută, că reclamantul va primi compensații pentru prejudiciul material adus, că Guvernul a adoptat legislația la care se face referire în acord și că reclamantul își retrage toate pretențiile cu privire la prejudicii față de Guvern. Examinând clauzele acordului încheiat, Curtea a conchis că el a fost încheiat cu respectarea drepturilor omului garantate de Convenție, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

III. Cereri admisibile¹

(cererile pe marginea cărora există o decizie cu privire la admisibilitate, iar cererea nu a fost declarată inadmisibilă integral)

1. 16.03.1999 - **ASITO c. MOLDOVEI** (cererea nr. 40663/98) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil și echitatea procedurilor) prin examinarea prea lungă a cauzei civile în care el era parte; examinarea cauzei de același colegiu de 2 ori; și prin examinarea cauzei de o instanță care nu era independentă deoarece un deputat în Parlament și-a expus opinia cu privire la această cauză într-o scrisoare adresată instanței de judecată; violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea prin recurs în anulare a unei hotărâri judecătorești irevocabile în favoarea reclamantului; și alte câteva aspecte legate de derularea procedurii judiciare (aplicarea incorectă a legislației naționale; imposibilitatea de a pune întrebări reprezentantului statului, care nu a fost citat; și intervenirea procurorului în litigiul de partea unei părți, deși litigiul nu viza interesele statului).

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția că examinarea cauzei a fost prea lungă deoarece cauza a fost examinată în trei instanțe, iar procedura a durat, de la intrarea în vigoare a Convenției pentru Republica Moldova, doar 4 luni și o săptămână, ceea ce nu contravine rigorilor Convenției.

Curtea a mai decis comunicarea celorlalte pretenții Guvernului, fără a se expune asupra admisibilității acestora (a se vedea, de asemenea, decizia din 10.07.2001 și hotărârea din 08.11.2005).

2. 16.01.2001 - **MERIAKRI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 53487/99) - reclamantul pretindea violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) prin maltratarea sa de către poliție la 05.03.1997; violarea art. 5 al Convenției (dreptul la libertate și siguranță) prin arestarea sa la 05.03.1997; violarea art. 6 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) prin imposibilitatea de a pune întrebări părții vătămate și neaudierea martorilor propuși de reclamant, neanexarea la dosar a unui corp delict și aprecierea incorectă a probelor de către instanța care l-a condamnat; violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 3 al Convenției, prin examinarea inadecvată a plângerilor sale de maltratare; violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin deposedarea ilegală de bunurile sale la momentul arestului; și violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea corespondenței) prin cenzurarea corespondenței sale cu Curtea și alte autorități de către administrația închisorii unde era deținut.

¹ În unele cauze Curtea pronunță o decizie cu privire la admisibilitate, rezervând examinarea obiecțiilor cu privire la inadmisibilitatea cererii pentru fondul cauzei sau pentru o altă decizie cu privire la admisibilitate.

Curtea a declarat inadmisibile, ca vădit nefondate, pretențiile cu privire la violarea art. 3 al Convenției, a art. 5 al Convenției și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție pe motiv că pretențiile se referă la evenimente care au avut loc până la 12.09.1997, dată la care Convenția a intrat în vigoare pentru Republica Moldova. Curtea a mai declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la violarea art. 13 al Convenției deoarece ea a declarat inadmisibilă pretenția cu privire la art. 3 al Convenției, iar Convenția nu garantează decât un drept la un recurs efectiv cu privire la o pretenție ce vizează un alt drept prevăzut de Convenție care ar putea fi temeinică, care lipsea în această cauză.

Curtea a decis comunicarea pretențiilor cu privire la violarea art. 6 și a art. 8 ale Convenției Guvernului, fără a se expune asupra admisibilității acestor pretenții (a se vedea, de asemenea, decizia din 06.05.2003 și hotărârea din 01.03.2005).

3. 07.06.2001 - **MITROPOLIA BASARABIEI ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 45701/99) - reclamantii (12 persoane fizice și biserica reclamantă) au pretins violarea art. 9 al Convenției (libertatea de religie) și a art. 11 al Convenției (libertatea de asociere) prin refuzul de a înregistra biserica reclamantă; violarea art. 6 § 1 al Convenției (dreptul la un proces echitabil) și a art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 9 al Convenției prin refuzul de a examina cererea de chemare în judecată a reclamantului cu privire la refuzul de înregistrare a cultului; și violarea art. 14 al Convenției (interzicerea discriminării) prin refuzul de a înregistra biserica reclamantă și înregistrarea altor culte în aceeași perioadă.

Curtea a încetat procedura în raport cu un reclamant, care a decedat până la emiterea deciziei. Pretențiile în raport cu ceilalți reclamanti au fost declarate admisibile (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 13.12.2001).

4. 04.07.2001 - **ILAȘCU ș.a c. MOLDOVEI și RUSIEI** (cererea nr. 48787/99) - reclamantii (4 persoane), care erau deținuți în regiunea transnistreană a Republicii Moldova, pretindeau violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) prin tratamentul lor și condițiile de detenție în închisorile din a.n. RMN; violarea art. 5 § 1 al Convenției (legalitatea lipirii de libertate) prin lipsirea lor de libertate fără un temei legitim; violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) prin caracterul inechitabil al procedurilor judiciare care au culminat cu condamnarea lor în anul 1993; violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea vieții de familie și a corespondenței) prin limitarea dreptului de a întreține corespondența și de a avea întrevederi cu familiile și avocatul lor; violarea art. 34 al Convenției (dreptul de a depune o cerere la Curte) prin declarația Președintelui Republicii Moldova potrivit căreia dl Ilașcu este vinovat de continuitatea detenției celorlalți reclamanti deoarece nu și-a retras cererea de la Curte; prin exercitarea presiunilor asupra Republicii Moldova prin căi diplomatice pentru ca Republica Moldova să-și retracteze poziția exprimată în dosar, care era în defavoarea Federației Ruse, precum și prin maltratarea reclamantilor de către autoritățile a.n. RMN și înrău-

tățirea condițiilor lor de detenție pe motiv că ei au depus cererea la Curte; violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin confiscarea bunurilor reclamantilor de către autoritățile a.n. RMN.

DI Ilașcu mai pretindea violarea art. 2 al Convenției (dreptul la viață) prin pericolul ca pedeapsa capitală, la care a fost condamnat în anul 1993, să fie pusă în aplicare.

La 06.06.2001, Curtea a organizat audieri publice în această cauză.

Curtea a constatat că declarația făcută de Republica Moldova la ratificarea Convenției, precum că ea nu garantează respectarea Convenției în regiunea transnistreană, nu reprezintă o rezervă în sensul art. 57 al Convenției (rezerve) deoarece este generală, fără limită de timp și nu se referă la „legi în vigoare pe teritoriul său, care nu sunt conforme cu Convenția”, iar o astfel de limitare a aplicabilității teritoriale nu poate fi admisă în termenii art. 56 al Convenției (aplicarea teritorială) deoarece fostul art. 25 al Convenției, în vigoare la data ratificării ei de către Republica Moldova, nu permitea restricții teritoriale, iar spiritul art. 56 nu admite aplicarea Convenției doar pe o parte a teritoriului țării.

Curtea a respins obiecția Rusiei că reclamantii nu au epuizat căile de recurs interne deoarece Rusia nu a recunoscut niciodată implicarea sa în conflictul din 1992, în reținerea, detenția și condamnarea reclamantilor, iar în aceste circumstanțe ar fi fost nepotrivit de a cere reclamantilor să se adreseze autorităților ruse.

Curtea a declarat admisibile toate pretențiile reclamantilor, rezervând chestiunile cu privire la competența ei *ratione loci* pentru fondul cauzei (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 08.07.2004).

5. 10.07.2001 - **ASITO c. MOLDOVEI** (cererea nr. 40663/98) - la 16.03.1999, Curtea a decis comunicarea către Guvern a pretențiilor reclamantului cu privire la violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) prin examinarea cauzei de același colegiu de 2 ori și prin examinarea cauzei de o instanță care nu era independentă deoarece un deputat în Parlament și-a expus opinia cu privire la această cauză; violarea art. 6 § 1 al Convenției și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea prin recurs în anulare a unei hotărâri judecătorești irevocabile în favoarea reclamantului, și alte câteva aspecte legate de derularea procedurii (aplicarea incorectă a legislației naționale; imposibilitatea de a pune întrebări reprezentantului statului, care nu a fost citat; și intervenirea procurorului în litigiu de partea unei părți, deși litigiul nu viza interesele statului).

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la pretinsa influențare a instanței de judecată de către deputatul în Parlament deoarece scrisoarea a parvenit în adresa instanței până la 12.09.1997, dată la care Convenția a intrat în vigoare pentru Republica Moldova; Curtea a mai declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la examinarea cauzei de același colegiu de 2 ori deoarece cauza a fost examinată o dată în revizuire (procedură de revizuire inițiată de reclamant),

unde nu se examinează fondul cauzei, iar Convenția nu garantează un drept de a re-deschide procedurile judiciare și, prin urmare, nu se aplică proceduri de revizuire. Curtea a declarat admisibile celelalte pretenții (a se vedea, de asemenea, decizia din 16.03.1999 și hotărârea din 08.11.2005).

6. 23.04.2002 - **AMIHALACHIOAIE c. MOLDOVEI** (cererea nr. 60115/00) - reclamantul pretindea violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare) prin aplicarea unei sancțiuni în mărime de MDL 360 de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova pentru critica adusă unei hotărâri a Curții Constituționale într-un interviu în presă; și violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 10 al Convenției prin imposibilitatea de a depune recurs la decizia de aplicare a sancțiunii.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la violarea art. 13 al Convenției, pe motiv că această normă nu impune o obligație de a institui recursuri împotriva deciziilor emise de cea mai înaltă jurisdicție din stat.

Curtea a declarat admisibilă pretenția cu privire la violarea art. 10 al Convenției (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 20.04.2004).

7. 07.01.2003 - **PRODAN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 49806/99) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea a 2 hotărâri judecătorești executorii privind retrocedarea către reclamant a unei case și plata acestuia a unei sume de bani.

Curtea a declarat ambele pretenții admisibile (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 18.05.2004 și hotărârea cu privire la satisfacția echitabilă din 25.04.2006).

8. 06.05.2003 - **MERIAKRI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 53487/99) - la 16.01.2001, Curtea a decis comunicarea către Guvern a pretențiilor reclamantului cu privire la violarea art. 6 al Convenției (dreptul la un proces echitabil) prin imposibilitatea de a pune întrebări părții vătămate și neaudierea martorilor propuși de reclamant; neanexarea la dosar a unui corp delict și aprecierea incorectă a probelor de către instanța care l-a condamnat; și violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea corespondenței) prin cenzurarea corespondenței reclamantului cu Curtea și alte autorități de către administrația închisorii unde acesta era deținut.

Curtea a declarat inadmisibile, ca fiind tardive, pretențiile cu privire la violarea art. 6 al Convenției, pe motiv că ele au fost depuse la Curte peste mai mult de 6 luni de la pronunțarea hotărârii irevocabile în cauza penală.

Curtea a declarat admisibilă pretenția cu privire la violarea art. 8 al Convenției (a se vedea, de asemenea, decizia din 16.01.2001 și hotărârea din 01.03.2005).

9. 27.04.2004 - **BUSUIOC c. MOLDOVEI** (cererea nr. 61513/00) - reclamantul pretindea violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare) prin obligarea sa de a plăti com-

pensații pentru defăimare prin răspândirea unor judecăți de valoare și a unor informații, în urma unei investigații jurnalistice rezonabile cu privire la chestiuni de interes public.

Curtea a declarat cererea admisibilă (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 21.12.2004).

10. 04.05.2004 - **ZILIBERBERG c. MOLDOVEI** (cererea nr. 61821/00) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (dreptul la apărare) prin neînștiințarea sa despre examinarea recursului său la o decizie de aplicare a unei sancțiuni administrative; violarea art. 11 al Convenției (libertatea de întrunire) prin atragerea la răspundere contravențională, în temeiul art. 174/1 alin. 4 al Codului cu privire la contravențiile administrative, pentru participarea activă la o întrunire neautorizată; și violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 11 și art. 6 ale Convenției prin refuzul autorităților de a examina în substanță recursul în anulare în procedura contravențională depus de reclamant de sine stătător.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la violarea art. 11 al Convenției deoarece reclamantul a participat la o întrunire neautorizată pentru care nici nu s-a solicitat autorizarea, sancțiunea a fost aplicată pentru a proteja ordinea publică, iar reclamantul a fost sancționat cu sancțiunea minimă stabilită de lege. Curtea a mai declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la violarea art. 13 al Convenției combinat cu art. 11 al Convenției deoarece pretenția cu privire la violarea art. 11 a fost respinsă ca fiind vădit nefondată, iar Convenția garantează doar un drept la un recurs efectiv cu privire la o pretenție ce vizează un alt drept prevăzut de Convenție care ar putea fi temeinică.

Curtea a declarat că art. 6 al Convenției este aplicabil acestei cauze deoarece acuzația adusă reclamantului era una „penală” și a declarat această pretenție admisibilă.

Curtea nu a considerat necesar să examineze separat pretenția cu privire la violarea art. 13 al Convenției combinat cu art. 6 al Convenției deoarece cerințele art. 13 sunt mai puțin stricte decât cele ale art. 6 și sunt absorbite de art. 6 al Convenției (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 01.02.2005).

11. 15.06.2004 - **MANOLE ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 13936/02) - reclamantii (9 angajați ai Companiei de Stat „Teleradio Moldova” și Comitetul de Grevă, o asociație neformală fondată de angajații Companiei de Stat „Teleradio Moldova” în anul 2002) pretindeau violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare și dreptul la informare) prin pretinsa cenzură la Compania de Stat „Teleradio Moldova” și nerespectarea obligației pozitive a statului de a informa publicul larg despre chestiuni de interes public.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, cererea în raport cu Comitetul de Grevă deoarece dreptul la libera exprimare a Comitetului de Grevă nu a fost afectat, iar Comitetul, deși are scopul de a proteja drepturile asociațiilor săi, nu poate depune o cerere la Curte în numele asociațiilor săi.

Examinarea admisibilității pretențiilor celorlalți reclamanti a fost amânată (a se vedea, de asemenea, decizia din 26.09.2006).

12. 30.11.2004 - **ROȘCA c. MOLDOVEI** (cererea nr. 6267/02) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile prin admiterea recursului în anulare.

Curtea a declarat ambele pretenții admisibile (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 22.03.2005).

13. 01.02.2005 - **SAVIȚCHI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 11039/02) - reclamantul pretindea violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare) prin obligarea sa de a plăti compensații pentru defăimare prin răspândirea unor judecăți de valoare și declararea unor informații ca necorespunzătoare adevărului, fără ca judecătorii să se expună asupra probelor prezentate de jurnalist în apărarea sa.

Curtea a declarat cererea admisibilă (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 11.10.2005).

14. 22.03.2005 - **OSTROVAR c. MOLDOVEI** (cererea nr. 35207/03) - reclamantul pretindea violarea art. 3 al Convenției (condițiile de detenție) prin detenția sa în Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău; violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea vieții private) deoarece nu i-au fost acordate întreveneri cu soția și fiicele sale; cenzurarea corespondenței cu avocatul, procurorul, Biroul de Informare al Consiliului Europei în Chișinău (BICE) și mama sa; violarea art. 8 al Convenției prin examinarea corespondenței reclamantului după primirea ei și violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 3 și art. 8 ale Convenției prin imposibilitatea reclamantului de a se opune efectiv condițiilor de detenție; și imposibilitatea de a se opune refuzului de a i se permite întreveneri cu rudele. Reclamantul mai pretindea violarea art. 1 al Convenției (obligația de a respecta drepturile omului), a art. 14 al Convenției (interzicerea discriminării) și a art. 18 al Convenției (limitarea aplicării reștrângerilor drepturilor).

Curtea a declarat inadmisibile, ca vădit nefondate, pretențiile cu privire la violarea art. 8 al Convenției în partea pretinsei cenzurări a corespondenței cu avocatul și procurorul deoarece scrisorile erau adresate și administrației penitenciarului; în partea cenzurării corespondenței cu BICE deoarece pe plicul primit era făcută mențiunea că el a parvenit la administrația închisorii deteriorat și nu existau indicii că el a fost deschis; în partea examinării corespondenței reclamantului după primirea ei de către reclamant deoarece art. 8 al Convenției, în principiu, nu garantează respectul corespondenței după ce aceasta a fost primită de reclamant și nu existau indicii că corespondența reclamantului cu Curtea a fost citită.

Curtea nu a găsit nici o aparență de violare a art. 1, a art. 14 și a art. 18 ale Convenției și a declarat aceste pretenții inadmisibile ca vădit nefondate.

Curtea a declarat admisibile pretențiile privind violarea art. 3 al Convenției cu privire la condițiile de detenție; privind violarea art. 8 al Convenției prin pretinsa cenzurare a corespondenței cu mama reclamantului și cu privire la dreptul de a avea întreveneri cu

soția și fiicele; și privind violarea art. 13 al Convenției combinat cu art. 3 și art. 8 ale Convenției deoarece Convenția nu garantează decât un drept la un recurs efectiv cu privire la o pretenție ce vizează un alt drept prevăzut de Convenție care ar putea fi temeinică, care lipsea în această cauză (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 13.09.2005).

15. 22.03.2005 - **PARTIDUL POPULAR CREȘTIN DEMOCRAT c. MOLDOVEI** (cererea nr. 28793/02) - reclamantul pretindea violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare) și a art. 11 al Convenției (libertatea de întrunire) prin suspendarea activității reclamantului în perioada 18.01.2002 - 08.02.2002, pentru organizarea unor întruniri neautorizate.

Curtea a declarat ambele pretenții admisibile (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 14.02.2006).

16. 05.04.2005 - **BECCIEV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 9190/03) - reclamantul pretindea violarea art. 3 al Convenției (condițiile de detenție) datorită detenției reclamantului în perioada 21.02.2003 - 01.04.2003 în Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului General de Poliție din mun. Chișinău; violarea art. 5 § 3 al Convenției (garanțiile în cadrul procedurilor privind lipsirea de libertate) prin motivarea insuficientă a deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest și a deciziilor de respingere a recursurilor apărării la aceste decizii; violarea art. 5 § 4 al Convenției (dreptul la un recurs împotriva deciziei de lipsire de libertate) prin refuzul de a audia un martor al apărării, care ar fi putut da depoziții care ar fi combătut necesitatea lipșirii de libertate a reclamantului și prin lipsa reclamantului la examinarea recursurilor la deciziile de autorizare a arestului.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția în temeiul art. 5 § 4 al Convenției cu privire la lipsa reclamantului la examinarea recursurilor deoarece reclamantul a fost prezent la examinarea autorizării arestului, el a fost reprezentat în recurs de către un avocat, el însuși a refuzat să se prezinte la examinarea recursurilor și deoarece în recurs au fost examinate doar chestiuni de drept, unde prezența acuzatului nu este crucială.

Curtea a declarat admisibile toate celelalte pretenții (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 04.10.2005).

17. 05.04.2005 - **IORDACHI ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 25198/02) - reclamantii (5 persoane fizice) pretindeau violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea vieții private și a corespondenței) datorită posibilității autorităților, din cauza legislației imperfecte, de a intercepta arbitrar corespondența lor; și violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) deoarece legislația națională nu le acordă garanții suficiente pentru a exclude interceptarea arbitrară a corespondenței lor.

Ambele pretenții au fost declarate admisibile.

18. 13.09.2005 - **CORSACOV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 18944/02) - reclamantul pretindea violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii) prin maltratarea lui de către poliție și deoarece plângerea cu privire la maltratare nu a fost examinată adecvat; și violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) combinat cu art. 3 al Convenției deoarece reclamantul nu avea la dispoziție, la nivel național, remedii efective cu privire la violarea art. 3 al Convenției.

Cererea a fost declarată admisibilă (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 04.04.2006).

19. 11.10.2005 - **CIORAP c. MOLDOVEI** (cererea nr. 12066/02) - reclamantul pretindea violarea art. 3 al Convenției (condițiile de detenție și tratamentul inadecvat) datorită condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău în care el a fost deținut; prin hrănirea sa forțată și modul de efectuare a hrănirii forțate; și prin supunerea la o operație care nu era necesară; violarea art. 6 al Convenției (durata și echitatea procedurilor) datorită duratei procedurilor judiciare cu privire la acordarea compensațiilor pentru operarea și hrănirea forțată inadecvate; și prin refuzul, din motive formale, de a examina cererea de chemare în judecată cu privire la compensații pentru hrănirea forțată și prin imposibilitatea de a participa personal la ședințele judiciare în aceste proceduri; violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea corespondenței) prin cenzurarea corespondenței sale de către administrația penitenciarului; și prin imposibilitatea de a avea întâlniri cu membrii familiei pe parcursul unor perioade lungi de timp, în condiții de confidențialitate și cu acces fizic la ei; și violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare) prin imposibilitatea de a avea acces la textul regulamentelor interne ale penitenciarului.

Reclamantul mai pretindea violarea art. 2 al Convenției (pretinsa sechestrare a membrilor familiei), a art. 3 al Convenției (pretinsa maltratare de către poliție și neacordarea asistenței medicale necesare), a art. 6 § 1 al Convenției (echitatea unei proceduri penale prin care reclamantul a fost găsit vinovat în anul 2003; echitatea procedurilor de evacuare a familiei sale din apartament; solicitarea de a plăti taxa de stat în procedurile cu privire la accesul la informație și percheziționarea ilegală a biroului său, precum și echitatea unei proceduri de revizuire); și violarea art. 8 al Convenției (dispariția corespondenței, accesul la fișa sa medicală, percheziția biroului său și defăimarea sa).

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la violarea art. 2 al Convenției deoarece copilul și soția reclamantului au fost găsiți vii; pretenția cu privire la violarea art. 3 al Convenției prin supunerea la o operație care nu era necesară a fost declarată inadmisibilă pentru neepuizarea căilor de recurs interne deoarece reclamantul a inițiat proceduri judiciare în acest sens și nu există aparențe că acestea sunt inefective; pretenția cu privire la violarea art. 3 al Convenției prin maltratarea reclamantului de către poliție a fost declarată inadmisibilă pentru neepuizarea căilor de recurs interne sau deoarece este tardivă fiindcă reclamantul nu a contestat refuzul de a începe urmărirea penală fie deoarece pretenția a fost depusă la Curte peste mai mult de 6 luni (peste 11 luni) de la refuzul de a începe urmărirea penală; pretențiile cu pri-

vire la violarea art. 3 al Convenției (neacordarea asistenței medicale necesare); violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea unei proceduri penale prin care reclamantul a fost găsit vinovat în anul 2003; echitatea procedurilor de evacuare a familiei sale din apartament; solicitarea de a plăti taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată; și durata procedurilor judiciare cu privire la acordarea compensațiilor pentru operarea și hrănirea forțată); și violarea art. 8 al Convenției (dispariția corespondenței, accesul la fișa sa medicală, percheziția biroului său și defăimarea sa) au fost declarate inadmisibile, ca vădit nefondate, deoarece materialele prezentate Curții nu indicau nici o aparență de violare a Convenției sau a protocoalelor sale adiționale.

Prin decizia sa, Curtea nu s-a expus asupra pretențiilor cu privire la condițiile de deținere în Penitenciarul nr. 13, hrănirea forțată, echitatea procedurii de revizuire, imposibilitatea de a participa personal la ședințele judiciare în procedurile civile pe care le-a declanșat, cenzurarea corespondenței și dreptul de a avea întâlniri în condiții de confidențialitate cu membrii familiei. Asupra admisibilității acestor pretenții, Curtea se va expune separat.

20. 04.04.2006 - **MOLDOVAHIDROMAȘ c. MOLDOVEI** (cererea nr. 30475/03) - cererea a fost depusă de o întreprindere care, datorită recursului în anulare depus de Procurorul General în anul 2002, într-o cauză soluționată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă în anul 1992 unde ea nu era parte, a fost *de facto* lipsită de proprietăți. Reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice și echitatea procedurilor) prin casarea hotărârii judecătorești irevocabile din anul 1992; prin refuzul de a fi recunoscut ca parte în procedura de contestare a hotărârii judecătorești din anul 1992; și prin examinarea cauzei de 3 ori de același judecător; și violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin lipsirea sa efectivă de proprietate prin admiterea recursului în anulare.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la examinarea cauzei de 3 ori de același judecător deoarece, participând la examinarea cauzei de 3 ori (asigurarea acțiunii, casarea încheierii de admitere a retragerii recursului în anulare și examinarea cauzei în fond), judecătorul s-a expus asupra fondului cauzei doar o singură dată, iar o astfel de examinare repetată a unei cauze de către același judecător nu contravine art. 6 § 1 al Convenției.

Curtea a declarat admisibile pretențiile cu privire la violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și a art. 6 § 1 al Convenției prin admiterea recursului în anulare și prin refuzul de a fi recunoscut ca parte în proceduri, notând însă că pretenția cu privire la refuzul de a fi recunoscut ca parte în proceduri este strâns legată de pretenția cu privire la admiterea recursului în anulare (a se vedea, de asemenea, hotărârea din 27.02.2007).

21. 11.04.2006 - **DUCA c. MOLDOVEI** (cererea nr. 1579/02) - cererea a fost depusă de o persoană pusă sub învinuire penală și achitată după depunerea cererii la Curte. Re-

clamantul pretindea violarea art. 3 al Convenției (condițiile de detenție) prin detenția sa, în perioadele 21.12.2001 - 27.02.2002 și 01.11.2002 - 12.12.2002, în Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului General de Poliție din mun. Chișinău (supra-aglomerarea celulelor, lipsa plimbărilor la aer liber, ventilarea insuficientă a celulelor, iluminarea insuficientă a celulei cu lumină naturală, lumina permanent aprinsă în celulă, hrana insuficientă, lipsa veceurilor, lipsa lenjeriei de pat și a saltelelor, lipsa condițiilor pentru îngrijirea igienică și infectarea celulelor cu paraziți, detenția solitară); a art. 5 § 3 al Convenției (garanțiile în cadrul procedurilor privind lipsirea de libertate) prin motivarea insuficientă a deținerii sub arest; a art. 6 § 2 al Convenției (prezumția de nevinovăție) prin posibilitatea de a interpreta o decizie de autorizare a arestului ca o recunoaștere implicită a vinovăției reclamantului în comiterea infracțiunii; și a art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea corespondenței) prin cenzurarea corespondenței pe durata detenției.

După achitarea reclamantului la 18.02.2003, în baza unei cereri depuse de reclamant în temeiul Legii 1545-XIII, printr-o hotărâre judecătorească din 01.09.2004 reclamantului i-a fost acordată suma de MDL 150,000 (echivalentul a EUR 10,289 la acea dată) pentru compensarea prejudiciilor materiale și morale suferite ca urmare a inițierii urmării penale și detenției. Instanța de judecată a apreciat condițiile în care a fost deținut reclamantul ca o circumstanță de natură să sporească cuantumul prejudiciilor acordate. Ca urmare a hotărârii din 01.09.2004, reclamantul a solicitat Curții să lase fără examinare pretențiile cu privire la art. 5 și art. 6 ale Convenției.

Curtea a declarat pretenția cu privire la violarea art. 3 al Convenției inadmisibilă pentru pierderea „calității de victimă” deoarece compensațiile acordate reclamantului prin hotărârea din 01.09.2004 acopereau pretențiile acestuia în temeiul art. 3 al Convenției, iar cuantumul prejudiciilor era suficient pentru a acoperi atât detenția ilegală cât și detenția în condiții inumane a reclamantului.

Curtea a constatat că prin hotărârea din 01.09.2004, reclamantului nu i-au fost acordate prejudicii pentru pretinsa violare a art. 8 al Convenției și a declarat această pretenție admisibilă.

22. 23.05.2006 - **BIMER SA c. MOLDOVEI** (cererea nr. 15084/03) - cererea a fost depusă de o întreprindere care a fost fondată de investitori străini. În anul 1998, reclamantul a obținut 2 licențe pentru deschiderea a 2 localuri Duty Free în incinta Biroului Vamal Leușeni. Aceste licențe au fost eliberate pe o perioadă nedeterminată. Pentru deschiderea celor 2 localuri reclamantul a procurat echipamentul necesar și a construit un imobil.

La 24.04.2002, Parlamentul a modificat Codul Vamal, interzicând amplasarea localurilor Duty Free pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, cu excepția aeroporturilor internaționale și a bordurilor aeronavelor. La 18.05.2002, Departamentul Vamal a dispus închiderea localurilor Duty Free ale reclamantului. Reclamantul a contestat în instanța de judecată decizia Departamentului Vamal deoarece modificările introduse în

Codul Vamal nu pot avea efect retroactiv și că aplicarea retroactivă a acestor prevederi contravine Legii cu privire la investițiile străine, care împiedica pe o perioadă de 10 ani aplicarea legilor care înrăutățesc situația investitorilor. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11.09.2002, pretențiile reclamantului au fost respinse ca neîntemeiate.

Reclamantul pretindea violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin împiedicarea sa de a folosi licențele din anul 1998 și prin neacordarea prejudiciilor pentru împiedicarea folosirii licențelor. Cererea a fost declarată admisibilă.

23. 26.09.2006 - **MANOLE ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 13936/02) - prin decizia sa din 15.06.2004, Curtea a comunicat Guvernului cererea depusă de 9 angajați ai Companiei „Teleradio Moldova”, care pretindeau violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare și dreptul la informare) prin pretinse acte de cenzură la Compania „Teleradio Moldova”, care au avut loc în perioada anilor 2002 - 2004 și nerespectarea obligației pozitive a statului de a informa publicul larg despre chestiuni de interes public. La 07.03.2006, Curtea a organizat audieri publice în această cauză.

Prin decizia sa, Curtea a declarat cererea admisibilă, obiecția cu privire la neepuizarea căilor de recurs interne fiind rezervată până la examinarea fondului cererii (a se vedea, de asemenea, decizia din 15.06.2004).

24. 20.02.2007 - **UNISTAR VENTURES GMBH c. MOLDOVEI** (cererea nr. 19245/03) - cererea a fost depusă de o companie înregistrată în Germania. La 03.03.2000, reclamantul a semnat un acord cu Administrația de Stat a Aviației Civile din Moldova (ASAC) prin care au fondat compania „Air Moldova” SRL, ca succesori al Întreprinderii de Stat „Air Moldova”. Conform acordului, reclamantul urma să contribuie la formarea capitalului statutar al noii întreprinderi cu USD 2,384,705, ce reprezenta 49% din capitalul statutar (voturi). Reclamantul susține că a depus capitalul statutar.

La 19.06.2002, ASAC, care deținea 51% din capitalul statutar, demite, fără acordul reclamantului, directorul companiei „Air Moldova” SRL, deși conform acordului din 03.03.2000 acesta putea fi schimbat doar cu 75% din voturi.

La 26.06.2002, reclamantul a inițiat o procedură civilă, contestând decizia din 19.06.2002. La 10.07.2002, ASAC a inițiat o procedură civilă de declarare a nulității acordului din 03.03.2000 deoarece acesta contravenea unor hotărâri de Guvern și deoarece reclamantul nu avea dreptul să fondeze „Air Moldova” SRL.

La 06.08.2002, Curtea de Apel Economică a Republicii Moldova a respins acțiunea reclamantului și a admis acțiunea ASAC. Instanța a dispus readucerea părților în situația inițială, care urma a fi efectuată după o verificare de audit contabilă și stabilirea cuantumului investițiilor efectuate de reclamant. Verificarea de audit contabilă a fost pusă în sarcina Guvernului RM, a Ministerului Finanțelor și a Administrației de Stat a Aviației Civile, cu participarea reclamantului. Hotărârea a fost menținută în recurs prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18.09.2002. Până la data deciziei Curții, părțile

nu au convenit asupra cuantumului sumelor care urmează a fi plătite reclamantului, iar reclamantul nu a primit nici o sumă.

Reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea hotărârii din 06.08.2002 în ceea ce privește stabilirea cuantumului sumelor care urmează a fi plătite reclamantului și plata acestora. Ambele pretenții au fost declarate admisibile.

IV. Cereri inadmisibile¹

1. 02.07.2002 - **GORIZDRA c. MOLDOVEI** (cererea nr. 53180/99) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor și accesul la justiție) deoarece examinarea plângerilor sale în instanța de judecată privind contestarea rezultatelor alegerilor locale din anul 1995 și a alegerilor parlamentare din anul 1998 a fost inequitabilă; deoarece procesul inițiat de reclamant pentru a anula o decizie prin care au fost instituite taxe obligatorii nu a fost echitabil; și deoarece reclamantul nu putea sesiza Curtea Constituțională pentru a contesta constituționalitatea unor acte care vizau procedurile judiciare pe care el le-a instituit. Reclamantul mai pretindea violarea art. 3 Protocolul nr. 1 la Convenție (dreptul la alegeri libere) și a art. 14 al Convenției (interzicerea discriminării) prin instituirea baremului de 4%, pentru a accede în Parlamentul Republicii Moldova, la alegerile parlamentare din anul 1998; și violarea art. 3 Protocolul nr. 1 la Convenție datorită modului de examinare a plângerii sale privind contestarea rezultatelor alegerilor locale din anul 1995 și prin refuzul de a casa o hotărâre judecătorească prin recurs în anulare. Reclamantul mai pretindea violarea art. 18 al Convenției (limitarea aplicării restrângerilor drepturilor) prin restricția abuzivă de a participa la administrarea treburilor locale. În fine, reclamantul pretindea violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv).

Curtea a notat că contestațiile electorale se referă la drepturi politice față de care art. 6 al Convenției nu se aplică și a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, prima pretenție în temeiul acestui articol; Curtea a mai notat că art. 6 al Convenției nu garantează un drept de acces la o jurisdicție pentru a anula sau invalida o lege și a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la dreptul de a sesiza Curtea Constituțională; la fel, Curtea a notat că actul care impunea taxe obligatorii, contestat în justiție de reclamant, a fost declarat neconstituțional, reclamantul pierzând, astfel, „calitatea de victimă” în această parte.

¹ Conform art. 35 al Convenției, Curtea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de recurs interne, așa precum rezultă din principiile de drept internațional general recunoscute, și într-un termen de 6 luni, începând cu decizia internă definitivă. Curtea nu reține nici o cerere individuală introdusă în temeiul art. 34, dacă: a) ea este anonimă; sau b) ea este în mod esențial aceeași cu o cerere examinată anterior de către Curte sau deja supusă unei alte instanțe internaționale de anchetă sau de reglementare și dacă ea nu conține fapte noi. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în temeiul art. 34, atunci când ea consideră cererea incompatibilă cu dispozițiile Convenției sau ale Proto-coalelor sale, în mod vădit nefondată sau abuzivă.

Curtea a constatat că instituirea unui barem pentru a accede în Parlament nu este contrar Convenției deoarece baremul a fost instituit cu scopul legitim de a asigura o reprezentare reprezentativă în Parlament, iar în temeiul art. 3 Protocolul nr. 1 la Convenție, Guvernele beneficiază de o marjă largă de apreciere în acest sens, care nu a fost depășită; art. 14 al Convenției nu este aplicabil deoarece această normă interzice tratamentul discriminator doar cu privire la o ingerință la un alt drept prevăzut de Convenție, iar art. 3 Protocolul nr. 1 la Convenție nu este aplicabil pretenției de mai sus; art. 3 Protocolul nr. 1 la Convenție nu se aplică contestării validității alegerilor din anul 1995 deoarece alegerea viza alegerea organelor locale în mun. Chișinău, organe care nu au funcții legislative și, prin urmare, nu reprezintă o parte a „corpului legislativ”, în sensul acestei norme; pretenția cu privire la recursul în anulare a fost declarată inadmisibilă, ca vădit nefondată, deoarece recursul în anulare a fost respins pe motiv de lipsă a temeiurilor pentru casarea hotărârii, iar Convenția nu garantează un drept de a redeschide procedurile judiciare.

Curtea a respins, ca vădit nefondată, și pretenția cu privire la violarea art. 18 al Convenției deoarece această normă nu se aplică decât în cumul cu alte drepturi garantate de Convenție și nu a existat nici o aparență de violare a art. 6 § 1 al Convenției sau a art. 3 Protocolul nr. 1 la Convenție.

Pretenția cu privire la violarea art. 13 al Convenției a fost declarată inadmisibilă, ca vădit nefondată, deoarece Convenția nu garantează decât un drept la un recurs efectiv cu privire la o pretenție ce vizează un alt drept prevăzut de Convenție care ar putea fi temeinică, care lipsea în această cauză.

2. 14.09.2004 - **FRUNZE c. MOLDOVEI** (cererea nr. 42308/02) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) prin casarea prin recurs în anulare a unei hotărâri judecătorești irevocabile cu privire la plata salariului; și violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin aprecierea incorectă a probelor, interpretarea incorectă a legii naționale și lipsa de imparțialitate și obiectivitate a instanței, care a examinat cauza sa după admiterea recursului în anulare.

Prima pretenție a fost declarată inadmisibilă, ca fiind tardivă, deoarece a fost depusă peste 17 luni din ziua admiterii recursului în anulare, adică cu depășirea termenului de 6 luni pentru depunerea cererii la Curte. Curtea a declarat inadmisibile, ca vădit nefondate, celelalte pretenții pe motiv că materialele prezentate ei nu indicau nici o aparență de violare a Convenției sau a protocoalelor sale adiționale.

3. 14.09.2004 - **RAHOȚCHI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 31927/03) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) prin casarea prin recurs în anulare a unei hotărâri judecătorești irevocabile cu privire la atribuirea în proprietate a unei case și a unui lot de teren; și violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (pro-

tecția proprietății) prin aprecierea incorectă a probelor, interpretarea incorectă a legii naționale și lipsa de imparțialitate și obiectivitate a instanței, care a examinat cauza sa după admiterea recursului în anulare.

Prima pretenție a fost declarată inadmisibilă, ca fiind tardivă, deoarece a fost depusă peste mai mult de 18 luni din ziua admiterii recursului în anulare, adică cu depășirea termenului de 6 luni pentru depunerea cererii la Curte. Curtea a declarat inadmisibile, ca vădit nefondate, celelalte pretenții pe motiv că materialele prezentate ei nu indicau nici o aparență de violare a Convenției sau a protocoalelor sale adiționale.

4. 30.11.2004 - **BISERICA SFÂNTUL HARALAMBIE ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 19967/02) reclamantii (4 persoane fizice și biserica reclamantă) pretindeau violarea art. 6 § 1 al Convenției (accesul la justiție) prin adoptarea unei încheieri de scoatere a cererii lor de chemare în judecată de pe rol, care a fost menținută prin decizia instanței de recurs; violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin imposibilitatea, în urma scoaterii cererii de pe rol, de a dobândi proprietatea asupra a 3 case și de a obține repararea bisericii; și violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) prin refuzul de a examina cererea de chemare în judecată.

Pretenția cu privire la violarea art. 6 § 1 al Convenției prin scoaterea cererii de pe rol a fost declarată inadmisibilă, art. 6 fiind inaplicabil deoarece la scoaterea cererii de pe rol nu a fost examinat fondul cauzei, iar reclamantii nu erau împiedicați să depună o nouă cerere de chemare în judecată la nivel național; pretenția cu privire la violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție a fost declarată inadmisibilă pentru neputința căilor de recurs interne deoarece, după scoaterea cererii de pe rol, reclamantii nu au depus o nouă cerere de chemare în judecată pentru a obține repararea bisericii și proprietatea asupra celor 3 case; pretenția cu privire la violarea art. 13 al Convenției a fost declarată inadmisibilă, ca vădit nefondată, deoarece Convenția nu garantează decât un drept la un recurs efectiv cu privire la o pretenție ce vizează un alt drept prevăzut de Convenție care ar putea fi temeinică, iar scoaterea cererii de pe rol nu cădea sub incidența art. 6 al Convenției.

5. 14.12.2004 - **LUPASCU c. MOLDOVEI** (cererea nr. 36475/02) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice), a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) și a art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești irevocabile privind plata unei sume de bani și prin casarea ulterioară a acesteia prin recurs în anulare; violarea art. 3 al Convenției (interzicerea torturii), a art. 5 § 1 al Convenției (dreptul la libertate) și a art. 8 § 1 al Convenției (dreptul la respectarea domiciliului) prin efectuarea percheziției în domiciliul său, ridicarea unor bunuri care aparțineau familiei și prin instituirea interdicției de a părăsi mun. Chișinău.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la neexecutarea hotărârii judecătorești deoarece, deși nu avea indicii cu privire la data la care titlul de

executare a fost transmis executorului, de la data când hotărârea a devenit executorie și până la casarea hotărârii s-a scurs mai puțin de un an de zile (10 luni și o săptămână), și nu existau circumstanțe speciale care să fi cerut o executare mai rapidă a hotărârii judecătorești.

Pretenția cu privire la casarea hotărârii judecătorești prin recurs în anulare a fost declarată inadmisibilă, ca fiind tardivă, deoarece cererea a fost completată cu această pretenție după mai mult de 6 luni (peste mai mult de 15 luni) din ziua aditerii recursului în anulare.

Curtea a declarat inadmisibile, că vădit nefondate, celelalte pretenții pe motiv că materialele prezentate ei nu indicau nici o aparență de violare a Convenției sau a protocoalelor sale adiționale.

6. 04.01.2005 - **PENTIACOVA ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 14462/03) - reclamantii (49 de persoane fizice (sau rudele acestora) care suferă de insuficiență renală). Bolnavii petreceau hemodializa la Centrul de Hemodializă al Spitalului Clinic Republican și nu puteau plăti singuri pentru hemodializă. Reclamantii pretindeau că prin neacordarea medicamentelor strict necesare pentru hemodializă și acordarea unui număr scăzut de hemodialize, viața lor era pusă în pericol, fiind violat, astfel, art. 2 al Convenției (dreptul la viață); iar neacordarea medicamentelor de bază le cauza dureri fizice și suferințe psihice grave, fiind violat, astfel, art. 3 al Convenției (interzicerea torturii). Reclamantii mai pretindeau violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea vieții de familie) prin faptul că ei trebuiau să acopere din bugetele familiilor lor costul pentru tratament; că art. 14 al Convenției (interzicerea discriminării) a fost violat prin faptul că pacienții de la centrul de hemodializă finanțat din bugetul mun. Chișinău (de la Spitalul de Urgență din mun. Chișinău) erau asigurați pe deplin cu medicamentele de bază pentru hemodializă; și că art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) a fost violat deoarece legislația națională nu le pune la dispoziție recursuri efective pentru a se opune violărilor denunțate.

Curtea a examinat pretențiile cu privire la violarea art. 3 al Convenției prin prisma art. 8 al Convenției și a notat că nu există o obligație generală a Guvernelor, în temeiul Convenției, de a acorda persoanelor toată gama de asistență medicală pe bani publici. Curtea a mai notat că, până la 01.01.2004, reclamantii primeau medicamentele de bază pentru hemodializă, iar după această dată, aproape toate medicamentele necesare, iar alocațiile publice pentru hemodializă au crescut simțitor după 01.01.2004. În aceste circumstanțe, nu s-a putut conchide că Guvernul nu și-a onorat obligația pozitivă în temeiul art. 8 al Convenției și a declarat această pretenție ca fiind vădit nefondată.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la violarea art. 2 al Convenției deoarece reclamantii nu au demonstrat că viața lor a fost pusă în pericol datorită disfuncției sistemului public de asistență medicală.

Curtea a respins pretenția cu privire la violarea art. 8 al Convenției deoarece Guvernul a confirmat că costul pentru transportarea reclamantilor către și de la centrele de he-

modaliză a fost acoperit de către autoritățile publice, iar reclamanții nu s-au expus asupra documentelor prezentate de Guvern.

Pretenția cu privire la violarea art. 13 al Convenției a fost declarată inadmisibilă, ca vădit nefondată, deoarece Convenția nu garantează decât un drept la un recurs efectiv cu privire la o pretenție ce vizează un alt drept prevăzut de Convenție care ar putea fi temeinică, care lipsea în această cauză.

Pretenția cu privire la violarea art. 14 al Convenției a fost declarată inadmisibilă, ca vădit nefondată, deoarece reclamanții nu au prezentat probe care să demonstreze că spitalul municipal, la care făceau referire, era mai bine finanțat sau că pacienții de la acel spital primeau un tratament mai bun.

7. 14.06.2005 - **CÂRMUIREA SPIRITUALĂ A MUSULMANILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA c. MOLDOVEI** (cererea nr. 12282/02) - reclamantul pretindea violarea art. 9 al Convenției (libertatea de religie), a art. 11 al Convenției (libertatea de asocier), a art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) și a art. 14 al Convenției (interzicerea discriminării) prin refuzul Guvernului de a înregistra cultul reclamant pe motiv că acesta nu a prezentat un document care ar conține principiile fundamentale ale religiei cultului și prin respingerea acțiunii judiciare a cultului în acest sens.

Curtea a notat că obligativitatea înregistrării unui cult, pentru a activa într-o țară, nu este contrară Convenției. Pretențiile cu privire la violarea art. 9 al Convenției și a art. 11 al Convenției au fost declarate inadmisibile pentru neepuizarea căilor de recurs interne deoarece înregistrarea a fost refuzată pe motiv că nu au fost prezentate toate documentele necesare pentru înregistrarea cultului, iar cererea de a prezenta principiile fundamentale ale religiei cultului nu era nici arbitrară și nici imposibilă.

Pretenția cu privire la violarea art. 13 al Convenției a fost declarată inadmisibilă, ca vădit nefondată, deoarece Convenția nu garantează decât un drept la un recurs efectiv cu privire la o pretenție ce vizează un alt drept prevăzut de Convenție care ar putea fi temeinică, care lipsea în această cauză.

Pretenția cu privire la violarea art. 14 al Convenției a fost declarată inadmisibilă, ca vădit nefondată, deoarece reclamantul nu a arătat că prevederile Legii despre culte au fost aplicate mai strict în raport cu cultul reclamant decât în raport cu alte culte religioase.

8. 26.11.2005 - **GRÎȚCO c. MOLDOVEI** (cererea nr. 15840/02) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) prin neexecutarea a 2 hotărâri judecătorești executorii cu privire la plata unor sume de bani de către o bancă privată aflată în procedură de lichidare; violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) prin motivarea insuficientă a hotărârilor judecătorești, prin care i-a fost respinsă acțiunea soțului reclamantului față de Banca Națională a Moldovei cu privire la prejudiciile cauzate prin insolabilitatea băncii comerciale; și violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) deoarece Banca Națională a

Moldovei, ca autoritate regulatorie și de licențiere a băncilor, este responsabilă de prejudiciile cauzate deponenților prin insolabilitatea băncilor comerciale.

Pretențiile cu privire la neexecutarea hotărârilor judecătorești și violarea art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție au fost declarate inadmisibile, ca vădit nefondate, deoarece statul nu este obligat, în temeiul Convenției, să răspundă pentru datoriile persoanelor private care nu-și pot plăti datoriile, și nu existau indicii că hotărârile judecătorești nu au fost executate deoarece autoritățile nu au ajutat suficient reclamantul să le execute.

Pretenția cu privire la motivarea insuficientă a hotărârii judecătorești a fost declarată inadmisibilă, ca vădit nefondată, deoarece obligația de motivare a hotărârilor judecătorești nu poate fi interpretată ca impunând motivarea detaliată a respingerii fiecărui argument, și nu existau aparențe că hotărârea a fost arbitrară sau motivată insuficient.

9. 28.02.2006 - **MAC-STRO SRL c. MOLDOVEI** (cererea nr. 35779/03) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor și termenul rezonabil) ca urmare a respingerii de către instanțele de judecată a cererii sale de anulare a sancțiunii în mărime de MDL 72,368.4 aplicată de Departamentul Vamal, pentru depășirea cu o zi a termenului de înregistrare a declarației vamale, și prin durata excesivă de examinare a cererii de chemare în judecată.

Curtea a admis că art. 6 al Convenției se aplică acestei cauze deoarece învinuirea adusă reclamantului este una „penală”, însă nu a găsit nici un indiciu că procedura de examinare a cererii de către instanța de judecată a fost inechitabilă.

Curtea a mai conchis că cererea a fost examinată în fond și recurs timp de 10 luni (inclusiv procedura prejudiciară), ceea ce nu contravine rigorilor generale ale Convenției și nu existau indicii că procedura judiciară ar fi necesitat o examinare mai rapidă.

10. 28.02.2006 - **OSOIAN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 31413/03) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea de către Ministerul Afacerilor Interne, timp de 9 luni, a unei hotărâri judecătorești executorii privind plata unei sume de bani, și prin refuzul instanțelor de judecată de a indexa sumele dispuse spre plată prin hotărârea judecătorească.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la neexecutarea hotărârii judecătorești deoarece, de regulă, executarea unei hotărâri judecătorești privind plata unei sume de bani de către autorități în mai puțin de un an de zile nu contravine art. 6 § 1 al Convenției, iar în această cauză Ministerul a executat hotărârea judecătorească în termen de 9 luni și nu existau circumstanțe speciale care să fi cerut o executare mai rapidă a acesteia.

Curtea a declarat inadmisibilă, pentru neepuizarea căilor de recurs interne, pretenția cu privire la refuzul de a indexa sumele dispuse spre plată prin hotărârea judecătorească deoarece reclamantul nu a contestat cu recurs hotărârea judecătorească prin care a fost respinsă cererea de indexare.

11. 28.02.2006 - **TANASENKO c. MOLDOVEI** (cererea nr. 77608/01) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata unei sume de bani de către o persoană privată și prin scoaterea sechestrului de pe apartamentul debitorului.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la neexecutarea hotărârii judecătorești deoarece statul nu este obligat, în temeiul Convenției, să răspundă pentru datoriile persoanelor private care nu-și pot plăti datoriile.

Pretenția cu privire la scoaterea sechestrului de pe apartamentul debitorului a fost declarată inadmisibilă, ca fiind depusă cu depășirea termenului de 6 luni deoarece a fost depusă peste 12 luni de la ultima decizie prin care a fost scos sechestrul de pe apartament.

12. 28.03.2006 - **COOPERATIVA AGRICOLĂ POJARNIȚA-MED c. MOLDOVEI** (cererea nr. 38386/02) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata unei sume de bani de către Compania „Moldtranselectro” deoarece titlul de executare emis în temeiul hotărârii judecătorești a fost restituit de către Departamentul de executare a deciziilor judecătorești fără executare pe motiv că debitorul nu are proprietăți.

La 31.10.2002, reclamantul a încheiat un contract de cesiune de creanță cu Compania „Moldtranselectro”, prin care el dobânda dreptul de a-și stinge creanțele din datoriile terților față de Compania „Moldtranselectro”.

Curtea a declarat cererea inadmisibilă, ca vădit nefondată, notând că nu are nici un indiciu că reclamantul a încercat să-și stingă creanțele în temeiul contractului din 31.10.2002 și a prezumat că acest lucru nu a fost făcut. Astfel, neexecutarea hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea reclamantului este imputabilă reclamantului și, din acest motiv, Guvernul nu poate fi responsabil pentru neexecutarea acestei hotărâri judecătorești.

13. 07.11.2006 - **GURAU c. MOLDOVEI** (cererea nr. 31753/03) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) prin executarea unei hotărâri judecătorești, care a devenit executorie la 16.01.2003, privind obligarea de calculare a pensiei de către Casa Națională de Asigurări, abia la 04.08.2003.

Curtea a declarat inadmisibilă, ca vădit nefondată, pretenția cu privire la neexecutarea hotărârii judecătorești deoarece, de regulă, executarea unei hotărâri judecătorești de către autorități în mai puțin de un an de zile nu contravine art. 6 § 1 al Convenției, iar în această cauză hotărârea judecătorească a fost executată în mai puțin de 8 luni și nu existau circumstanțe speciale care să fi cerut o executare mai rapidă a hotărârii judecătorești.

14. 21.11.2006 - **ENACHI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 19274/03) - la 07.03.2003, reclamantul a depus o cerere la Curte în care pretindea violarea art. 5 § 1 al Convenției

(legalitatea deținerii sub arest) prin deținerea sa sub arest în perioada 05.12.1998 - 09.06.2000; violarea art. 6 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) prin aplicarea incorectă a legislației de către instanțele judecătorești naționale; și violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea prin recurs în anulare a unei hotărâri judecătorești irevocabile în favoarea sa privind obligarea Ministerului Finanțelor de a plăti MDL 20,000 în temeiul Legii nr. 1545-XIII, cu reducerea mărimii compensației până la MDL 5,000.

La 15.03.2006, în urma examinării unei cereri de revizuire, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârea sa prin care a fost admis recursul în anulare deoarece era contrară art. 6 § 1 al Convenției și art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a respins recursul în anulare și a acordat reclamantului MDL 125,000 cu titlu de prejudicii morale și MDL 27,000 cu titlu de prejudicii materiale pentru lipsirea ilegală de libertate. Curtea Supremă de Justiție a mai acordat reclamantului MDL 40,000 pentru încălcarea drepturilor lui prevăzute de Convenție și MDL 5,000 cu titlu de costuri și cheltuieli, inclusiv cele privind reprezentarea la Curte.

Pretenția cu privire la legalitatea arestului a fost declarată inadmisibilă ca fiind depusă cu depășirea termenului de 6 luni deoarece reclamantul a fost eliberat de sub arest la 09.06.2000, iar pretenția dată a fost depusă la Curte abia în anul 2003.

Pretenția cu privire la aplicarea incorectă a legislației de către instanțele judecătorești naționale a fost declarată inadmisibilă, ca fiind vădit nefondată, deoarece Curtea nu a stabilit nici o aparență de violare a Convenției și a protocoalelor sale în acest sens.

Pretenția cu privire la casarea hotărârii judecătorești irevocabile a fost declarată inadmisibilă deoarece compensațiile primite de către reclamant la nivel național pentru casarea hotărârii în favoarea sa prin admiterea recursului în anulare sunt suficiente pentru a-l lipsi de „calitatea de victimă”.

V. Acorduri amiabile¹

1. 25.10.2005 - **SA COMBUSTIBIL SOLID c. MOLDOVEI** (cererea nr. 5542/03) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea de către Ministerul Finanțelor a unei hotărâri judecătorești privind plata a USD 709,107, care a devenit executorie în anul 2001.

¹ După comunicarea cererii Guvernului fie după declararea ei admisibilă, Curtea propune părților încheierea unui acord amiabil, în condițiile convenite de părțile implicate în litigiu. În cazul încheierii unui acord amiabil, Curtea scoate cererea de pe rol printr-o decizie care se limitează la o scurtă expunere a faptelor și a soluției adoptate. Această decizie are forța unei hotărâri și se expediază spre executare Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

La 13.02.2004, Guvernul a informat Curtea că la 25.12.2003 părțile au semnat un acord amiabil și că reclamantului i-a fost plătită suma de MDL 9,367,920.1. La 26.01.2004, reclamantul a informat Curtea că hotărârea judecătorească în favoarea sa a fost executată la 19.01.2004 și că nu mai dorește să-și mențină cererea pe rolul Curții.

Curtea a luat act de acordul semnat de părți și a notat că el a fost încheiat cu respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și că nu există motive care ar justifica menținerea cererii respective pe rolul ei, radiind cererea de pe rolul său.

2. 30.05.2006 - **ȚVETCOV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 5470/03) - în anul 1995, compania privată în care reclamantul era director a luat un credit bancar. În anul 1997, reclamantul a părăsit compania și a plecat în Federația Rusă, unde s-a căsătorit și avea domiciliu permanent.

La 28.01.1998, împotriva reclamantului a fost inițiată urmărirea penală de către autoritățile Republicii Moldova cu privire la nerestituirea creditului de către compania în care el a fost director. La 03.09.1998, pe numele reclamantului a fost eliberat un mandat de arest. În temeiul acestui mandat de arest, reclamantul a fost arestat de către autoritățile ruse la 28.08.2001, fiind extrădat în Republica Moldova la 06.03.2002. La 07.11.2002, cauza penală împotriva reclamantului a fost trimisă instanței de judecată spre examinare. Până la transmiterea dosarului în instanța de judecată pentru examinare, reclamantul a fost deținut sub arest.

Reclamantul pretindea violarea art. 5 § 1 al Convenției (legalitatea deținerii sub arest) prin arestarea sa pe un termen mai mare de 12 luni contrar art. 25 alin. 4 al Constituției și violarea art. 5 § 3 al Convenției (motivarea necesității deținerii sub arest) deoarece deciziile privind autorizarea deținerii sale sub arest nu s-au bazat pe motive „suficiente și relevante”.

La 16.11.2005, cauza a fost comunicată Guvernului. La 28.12.2005, reclamantul a fost achitat în partea învinuirii privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 123/1 al Codului Penal al RSSM și a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. 2 al Codului Penal al RSSM, cu eliberarea de răspundere penală pe motiv de expirare a termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

La 21.02.2006, Curtea a fost informată despre un acord amiabil încheiat de părți la 17.02.2006, prin care reclamantul s-a angajat să retragă cererea sa depusă la Curte, iar Guvernul s-a angajat să plătească reclamantului MDL 10,000 cu titlu de prejudicii în termen de 3 luni din ziua radierii cererii de către Curte. În acordul amiabil se face referire la achitarea reclamantului.

Curtea a luat act de acordul semnat de părți și a notat că el a fost încheiat cu respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și că nu există motive care ar justifica menținerea cererii respective pe rolul ei, radiind cererea de pe rolul său.

3. 21.11.2006 - **DIVIZA ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 24316/02) - la 24.05.2000, reclamantii (7 persoane fizice) au dobândit, în temeiul unei hotărâri judecătorești, o cotă parte dintr-o întreprindere, care valora MDL 295,552. Această hotărâre a devenit irevocabilă. Hotărârea judecătorească în favoarea reclamantilor a fost casată la 19.12.2001, în urma admiterii recursului în anulare, iar cauza a fost trimisă la o nouă examinare.

La 08.04.2002, reclamantii au depus o cerere la Curte prin care pretindeau violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice), a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății), și a art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv) prin casarea hotărârii judecătorești în favoarea lor, ca urmare a admiterii recursului în anulare și prin inechitatea procedurilor judiciare ulterioare.

La 11.04.2006, după ce cererea a fost comunicată Guvernului de către Curte, reclamantii au încheiat cu Guvernul un acord amiabil. Conform acordului amiabil, Agentul Guvernamental s-a angajat să solicite Procuraturii Generale să depună o cerere de revizuire a hotărârii judecătorești din 19.12.2001, cu încetarea procedurii judiciare. Reclamantii s-au angajat să retragă cererea de la Curte dacă revizuirea este admisă integral.

Cererea de revizuire a fost depusă. Prin hotărârea Curții Supreme de Justiție din 31.05.2006, a fost admisă cererea de revizuire a Procuraturii Generale cu casarea hotărârii din 19.12.2001 și încetarea procedurii judiciare. Instanța a constatat că prin admiterea recursului în anulare a fost violat art. 6 § 1 al Convenției și a acordat EUR 3,000 primului reclamant și câte EUR 2,000 celorlalți 6 reclamantii, cu titlu de prejudicii morale. Instanța a mai acordat reclamantilor EUR 500 cu titlu de costuri și cheltuieli în procedurile naționale și EUR 3,520 cu titlu de cheltuieli de reprezentare la Curte.

Ambele părți au informat Curtea despre încheierea acordului amiabil și despre hotărârea din 31.05.2006. Părțile au solicitat radierea cererii de pe rol.

Curtea a luat act de acordul semnat de părți și a notat că el a fost încheiat cu respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și că nu există motive care ar justifica menținerea cererii respective pe rolul ei, radiind cererea de pe rolul său.

4. 13.03.2007 - **CEBAN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 21367/04) - printr-o decizie judecătorească din 25.09.2003, reclamantul a fost recunoscut vinovat de comiterea unei contravenții administrative și sancționat cu arest administrativ pe un termen de 5 zile. Sancțiunea a fost pusă în aplicare la 01.10.2003. La 10.10.2003, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea de suspendare a executării pedepsei din 06.10.2003 și a suspendat executarea deciziei din 25.09.2003.

La 02.10.2003, decizia din 25.09.2003 a fost contestată cu recurs de către avocatul reclamantului pe motiv că instanța nu a audiat martorii solicitați de reclamant, că sancțiunea a fost prea severă și că nu au fost luate în calcul circumstanțele atenuante. La 23.10.2003, Curtea de Apel Chișinău a examinat recursul în lipsa reclamantului și a avocatului său fără ca aceștia să fie citați și a respins recursul din 02.10.2003 ca nefondat. În motivarea deciziei sale instanța de recurs a notat doar că „cererea de recurs este nefondată”.

Reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) și a art. 2 Protocolul nr. 7 la Convenție (dreptul la un nivel dublu de jurisdicție în materie penală) deoarece procedurile judiciare prin care el a fost atras la răspundere contravențională au fost inechitabile, iar statul nu i-a garantat un drept de a contesta cu apel decizia din 25.09.2003.

La 10.01.2007, Curtea a primit un acord încheiat între Agentul Guvernamental și avocatul reclamantului. Făcându-se referire la hotărârea Curții în cauza *Ziliberg c. Moldovei*, părțile au convenit că Guvernul va plăti reclamantului, în termen de 3 luni de la radierea cererii de către Curte în temeiul încheierii acordului amiabil, suma de EUR 950, iar reclamantul va retrage cererea sa depusă la Curte.

Curtea a luat act de acordul semnat de părți și a notat că el a fost încheiat cu respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și că nu există motive care ar justifica menținerea cererii respective pe rolul ei, radiind cererea de pe rolul său.

5. 27.03.2007 - **NESTOR c. MOLDOVEI** (cererea nr. 41790/02) – în anul 1999 reclamantul a fost învinuit de furt. La 12.04.2000 el a fost achitat. Ca urmare a unei cereri de chemare în judecată depuse de reclamant în temeiul legii 1545-XIII, printr-o hotărâre judecătorească din 13.12.2000 Ministerul Finanțelor a fost obligat să plătească reclamantului MDL 1,149 cu titlu de prejudicii materiale și MDL 75,000 cu titlu de prejudicii morale. Această hotărâre a devenit irevocabilă la 20.03.2001. La 04.04.2002, adjunctul Procurorului General a contestat cu recurs în anulare hotărârea din 13.12.2000. La 19.06.2002, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare și a casat în parte hotărârea contestată, reducând la MDL 5,000 cuantumul prejudiciilor morale.

La 12.11.2002, reclamantul a depus cererea sa la Curte în care pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) prin neexecutarea hotărârii din 13.12.2000 și violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea acestei hotărâri, ca urmare a admiterii recursului în anulare și prin încălcarea principiului „egalității armelor” la examinarea recursului în anulare.

La 05.03.2007, Guvernul a informat Curtea că la 02.03.2007 părțile au semnat un acord amiabil și a expediat Curții o copie a acestuia. Conform acordului, Guvernul a recunoscut violarea drepturilor reclamantului prevăzute de Convenție și s-a angajat să plătească reclamantului în termen de 3 luni de la radierea cererii de către Curte în temeiul încheierii acordului amiabil, suma de EUR 9,100 pentru prejudiciile cauzate reclamantului. Guvernul a solicitat radierea cererii de pe rolul Curții.

La 06.03.2007, reclamantul a informat Curtea că părțile au încheiat un acord amiabil în condițiile de mai sus și că el dorește ca Curtea să înceteze examinarea cererii.

Curtea a luat act de acordul semnat de părți și a notat că el a fost încheiat cu respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și că nu există motive care ar justifica menținerea cererii respective pe rolul ei, radiind cererea de pe rolul său.

6. 27.03.2007 - **VOLGHIN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 67517/01) - reclamantul, care este avocat, a protestat împotriva unor pretinse acțiuni ilegale comise de către organul de urmărire penală când efectua o percheziție la domiciliul unui client al reclamantului. Reclamantul a fost învinuit de comiterea unei contravenții administrative deoarece a protestat. Din acest motiv el a fost reținut timp de 13 ore. Printr-o hotărâre irevocabilă a judecătoriei sectorului Bălți din 13.10.1998 reclamantul a fost achitat.

Ca urmare a unei cereri de chemare în judecată depuse de reclamant în temeiul legii 1545-XIII, printr-o hotărâre judecătorească din 26.04.1999 Ministerul Finanțelor a fost obligat să plătească reclamantului MDL 60,000. Această hotărâre a devenit irevocabilă la 15.02.2000. Procurorul General a contestat cu recurs în anulare hotărârea din 26.04.1999. La 05.07.2000 Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare și a casat în parte hotărârea contestată, reducând la MDL 5,000 cuantumul prejudiciilor acordate.

La 14.12.2000, reclamantul a depus cererea sa la Curte în care pretindea violarea art. 5 § 5 al Convenției (dreptul la compensații pentru lipsirea ilegală de libertate) prin neexecutarea hotărârii din 05.07.2000 și violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea hotărârii judecătorești din 26.04.1999, ca urmare a admiterii recursului în anulare.

La 05.07.2004, cererea a fost comunicată Guvernului. După comunicarea cererii hotărârea judecătorească din 05.07.2000 a fost executată. La 19.01.2005, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârea din 05.07.2000 și a încetat procedura judiciară. La 18.04.2005 reclamantului i-a fost plătită suma de MDL 55,000.

La 14.02.2007, Guvernul a informat Curtea că la 13.02.2007 părțile au semnat un acord amiabil și a expediat Curții o copie a acestuia. Conform acordului, Guvernul a recunoscut violarea drepturilor reclamantului prevăzute de Convenție și s-a angajat să plătească reclamantului în termen de 3 luni de la radierea cererii de către Curte în temeiul încheierii acordului amiabil, suma de EUR 4,000 pentru prejudiciile cauzate reclamantului, iar reclamantul se angaja să ceară Curții radierea cererii de pe rol. Prin scrisoarea din 14.02.2007, Guvernul a solicitat radierea cererii de pe rolul Curții.

La 20.02.2007, reclamantul a informat Curtea că părțile au încheiat un acord amiabil în condițiile de mai sus și că el nu mai dorește să își mențină cererea pe rolul Curții.

Curtea a luat act de acordul semnat de părți și a notat că el a fost încheiat cu respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și că nu există motive care ar justifica menținerea cererii respective pe rolul ei, radiind cererea de pe rolul său.

VI. Alte radieri în temeiul articolului 37 al Convenției¹

1. 11.03.2003 - **GUȚAN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 57507/00) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești privind retrocedarea unei case confiscate, care a devenit executorie în anul 1997. La 14.06.2002, reclamantul a adus la cunoștința Curții că hotărârea sa fost executată la 11.06.2002 și că nu mai dorește să-și mențină cererea pe rolul Curții.

Curtea a notat că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

2. 06.05.2003 - **SVETENCO și JELIMALAI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 52528/99) - reclamanții pretindeau violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești privind evacuarea chiriașilor din casa care trebuia retrocedată reclamanților, care a devenit executorie în anul 1997.

La 17.02.2003, reclamanții au adus la cunoștința Curții că au acceptat oferta Guvernului de a primi în schimbul casei care urma a fi retrocedată suma de MDL 52,000, că suma respectivă a fost plătită și că nu mai doresc să-și mențină cererea pe rolul Curții.

Curtea a notat că reclamanții nu mai doresc să-și mențină cererea pe rol și nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

3. 30.11.2004 - **FURTUNĂ c. MOLDOVEI** (cererea nr. 2418/02) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea a 2 hotărâri judecătorești privind plata a MDL 1,407.34 și, respectiv, MDL 6,077.83, care au devenit executorii în anul 1997 și, respectiv, în anul 2001.

La 15.05.2003, ambele hotărâri au fost executate. Prin două scrisori din 19.08.2003 și, respectiv, 31.03.2004, reclamantul a adus la cunoștința Curții că nu mai dorește să-și mențină cererea pe rolul Curții.

Curtea a notat că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

¹ Conform art. 37 al Convenției, în orice stadiu al procedurii, Curtea poate hotărî scoaterea de pe rol a unei cereri atunci când circumstanțele permit să se tragă concluzia că: a) solicitantul nu dorește să o mai mențină; sau b) litigiul a fost rezolvat; sau c) pentru orice alt motiv, constat de Curte, continuarea examinării cererii nu se mai justifică. Totuși, Curtea continuă examinarea cererii dacă respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și prin protocoalele sale o cere.

4. 01.03.2005 - **PARIȚCHI c. MOLDOVEI** (cererea nr. 54396/00) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii din anul 1997 privind retrocedarea unei case. La 07.10.2003, reclamantul a semnat un acord cu Guvernul prin care a consimțit primirea sumei de MDL 205,362 în schimbul casei atribuite prin hotărârea judecătorească. Prin acordul amiabil reclamantul s-a angajat să retragă cererea de la Curte după ce suma va fi primită.

Prin scrisorile sale din 03.11.2003 și 05.05.2004, adresate Curții, reclamantul a confirmat că a semnat acordul din 07.10.2003 și că a primit suma de MDL 205,362, însă a declarat că nu dorește retragerea cererii de la Curte deoarece Guvernul urma să compenseze reclamantului și prejudiciile morale cauzate.

Curtea a decis radierea cererii de pe rolul său deoarece prin acordul amiabil reclamantul s-a angajat să-și retragă cererea de la Curte, iar la semnarea acordului reclamantul a fost asistat de avocatul său. Curtea a mai notat că nu există nici o circumstanță specială care ar justifica menținerea cererii pe rolul său.

5. 10.01.2006 - **DONIC c. MOLDOVEI** (cererea nr. 1805/02) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea vieții private) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii.

La 19.03.2004, Curtea a solicitat reclamantului să prezinte, până la 16.04.2004, observațiile sale pe marginea observațiilor Guvernului. Observațiile solicitate nu au fost primite. În urma unei convorbiri telefonice avute la 27.10.2004 cu un jurist de la Grefa Curții, reclamantul a declarat că nu a înțeles scrisoarea anterioară a Curții deoarece era redactată în limba engleză, pe care el n-o cunoaște. La 03.11.2004, reclamantul a fost chemat să expedieze, până la 16.12.2004, observațiile sale la observațiile Guvernului printr-o scrisoare în limba română. Reclamantul a primit scrisoarea însă nu a răspuns.

Curtea a ajuns la concluzia că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

6. 10.01.2006 - **HARCENCO c. MOLDOVEI** (cererea nr. 23606/02) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii.

La 10.02.2004, Curtea a solicitat reclamantului să prezinte, până la 23.03.2004, observațiile sale pe marginea observațiilor Guvernului. Observațiile solicitate nu au fost primite. În urma unei convorbiri telefonice avute la 27.10.2004 cu un jurist de la Grefa Curții, reclamantul a declarat că nu a înțeles scrisoarea anterioară a Curții deoarece era redactată în limba engleză, pe care el n-o cunoaște. La 03.11.2004, reclamantul a fost chemat să expedieze, până la 16.12.2004, observațiile sale la observațiile Guvernului printr-o scrisoare în limba română. Reclamantul a primit scrisoarea însă nu a răspuns.

Curtea a ajuns la concluzia că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

7. 10.01.2006 - **MARIN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 31281/02) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii.

La 17.02.2004, Curtea a solicitat reclamantului să prezinte, până la 30.03.2004, observațiile sale pe marginea observațiilor Guvernului. Observațiile solicitate nu au fost primite. În urma unei convorbiri telefonice avute la 27.10.2004 cu un jurist de la Grefa Curții, reclamantul a declarat că nu a înțeles scrisoarea anterioară a Curții deoarece era redactată în limba engleză, pe care el n-o cunoaște. La 03.11.2004, reclamantul a fost chemat să expedieze, până la 16.12.2004, observațiile sale la observațiile Guvernului printr-o scrisoare în limba română. Reclamantul a primit scrisoarea însă nu a răspuns.

Curtea a ajuns la concluzia că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

8. 03.10.2006 - **UNGUREANU c. MOLDOVEI** (cererea nr. 78077/01) - reclamantul a solicitat Consiliului local Sîngerei să-i atribuie un lot de teren, după cum prevedea Codul Funciar al Republicii Moldova. Cererea sa a fost refuzată. Refuzul a fost contestat în justiție. La 31.01.2000, reclamantul a obținut o hotărâre judecătorească în favoarea sa prin care Consiliul local Sîngerei a fost obligat să-i aloce în proprietate un lot de teren. Această hotărâre a devenit irevocabilă. La 28.03.2001, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârea din 31.01.2000 în urma recursului în anulare depus de Procurorul General.

La 26.09.2001, reclamantul a depus cererea la Curte pretinzând violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) prin casarea hotărârii judecătorești din 31.01.2000 în urma admiterii recursului în anulare.

Cererea a fost comunicată Guvernului la 19.03.2004. După comunicarea cererii, Agentul Guvernamental a solicitat Procuraturii Generale depunerea unei cereri de revizuire la decizia din 28.03.2001 în temeiul art. 449 (j) al Codului de procedură civilă. Cererea de revizuire a fost depusă la 22.10.2004. La 02.03.2005, Curtea Supremă de Justiție a casat atât hotărârea din 28.03.2001 cât și hotărârea din 31.01.2000 și a transmis cauza la o nouă examinare în prima instanță.

Prin hotărârile ulterioare ale Judecătoriei Sîngerei și Curții de Apel Bălți, acțiunea și, respectiv, apelul reclamantului au fost respinse. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25.01.2006, au fost casate hotărârile adoptate după admiterea revizuirii și hotărârile din 02.03.2005 și 28.03.2001, cu încetarea procedurii. Instanța a constatat că prin admiterea recursului în anulare a fost violat art. 6 § 1 al Convenției și a acordat reclamantului EUR 500 cu titlu de prejudicii materiale, EUR 1,500 cu titlu de prejudicii morale și EUR 450 cu titlu de costuri și cheltuieli.

La 02.06.2006, reclamantul a înștiințat Curtea despre hotărârea din 25.01.2006 și a solicitat, din acest motiv, radierea cererii de pe rol. Curtea a notat că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

9. 13.03.2007 - **GROSU ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 21118/03) - reclamantii (5 persoane fizice) au obținut o hotărâre judecătorească irevocabilă prin care Ministerul Finanțelor a fost obligat să plătească tatălui lor, care era fost judecător, o indemnizație unică în mărime de MDL 257,874.15 drept compensație pentru pierderea capacității de muncă în urma unei boli profesionale. Această hotărâre a devenit irevocabilă la 11.04.2002. La 09.10.2002, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare de pus de Procurorul General, a casat hotărârea judecătorească în favoarea tatălui reclamantilor și a respins acțiunea ca neîntemeiată.

La 03.04.2003, reclamantii au depus o cerere la Curte prin care pretindeau violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea hotărârii judecătorești în favoarea tatălui lor, ca urmare a admiterii recursului în anulare.

După comunicarea cererii, Agentul Guvernamental a solicitat Procuraturii Generale depunerea unei cereri de revizuire la decizia din 09.10.2002. La 06.05.2004, Procuratura Generală a depus cererea de revizuire în temeiul art. 449 (j) al Codului de procedură civilă. La 06.10.2004, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de revizuire, a casat decizia din 09.10.2002 și a remis cauza la rejudecare. În urma reexaminării cauzei, care a culminat cu decizia Curții Supreme de Justiție din 04.05.2005, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

La 14.03.2006, dl Vladimir GROSU a depus o cerere de revizuire la decizia din 04.05.2005. La 22.03.2006, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de revizuire, a casat decizia din 09.10.2002 și toate celelalte hotărâri ulterioare și a încetat procedura judiciară. Instanța a constatat că prin admiterea recursului în anulare a fost violat art. 6 § 1 al Convenției, art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și a acordat reclamantilor MDL 168,477 ca dobândă pentru imposibilitatea de a folosi suma de MDL 257,874.15 (în temeiul art. 619 al Codului civil al Republicii Moldova), EUR 9,500 cu titlu de prejudicii morale și EUR 1,000 cu titlu de costuri și cheltuieli.

La 03.05.2006, reclamantii au informat Curtea despre decizia Curții Supreme de Justiție din 22.03.2006 și că, datorită sumelor acordate prin această hotărâre judecătorească, nu mai doresc să-și mențină cererea pe rolul Curții. La 26.06.2006, Guvernul a prezentat Curții chitanțele ce confirmau că reclamantii au primit sumele acordate prin decizia din 22.03.2006 și prin hotărârea casată prin recurs în anulare.

Curtea a notat că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și că nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

10. 13.03.2007 - **HRISTOV c. MOLDOVEI** (cererea nr. 5505/04) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii.

După comunicarea cererii către Guvern, la 19.12.2005 hotărârea judecătorească a fost executată. La 21.12.2005 și 02.03.2006, Curtea a primit de la Guvern 2 scrisori prin care era informată că suma datorată prin hotărârea judecătorească a fost plătită reclamantului. Aceste scrisori au fost trimise reclamantului pentru a fi prezentate observațiilor. Reclamantul a fost rugat să se expună asupra lor până la 23.05.2006. Neprimind nici un răspuns, la 21.11.2006 Curtea a expediat 2 scrisori recomandate reclamantului și avocatului său. În scrisorile respective, Curtea a notat că termenul pentru prezentarea observațiilor a expirat, că nu a fost solicitată extinderea acestui termen și că ea ar putea radia cererea de pe rol. Reclamantul și avocatul său au primit scrisorile însă nu au răspuns.

Curtea a ajuns la concluzia că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și că nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

11. 13.03.2007 - **ROPOTAN c. MOLDOVEI** (cererea nr. 18678/04) - reclamantul pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (termenul rezonabil), a art. 8 al Convenției (dreptul la respectarea vieții private), a art. 14 al Convenției (interzicerea discriminării) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind recalcularea pensiei de către Departamentul Vamal.

Cererea a fost comunicată Guvernului. La 06.04.2005, Curtea a solicitat reclamantului să prezinte observațiile sale la observațiile Guvernului până la 18.05.2005. Neprimind nici un răspuns, la 08.12.2005, Curtea a expediat o scrisoare recomandată reclamantului, notând că termenul pentru prezentarea observațiilor a expirat, că nu a fost solicitată extinderea acestui termen și că ea ar putea radia cererea de pe rol. Reclamantul a primit scrisoarea însă nu a răspuns.

Curtea a ajuns la concluzia că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și că nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

12. 20.03.2007 - **CUMATRENCO ș.a. c. MOLDOVEI** (cererea nr. 28209/03) - reclamantul, care este fost judecător la Curtea Supremă de Justiție, a demisionat din motive de sănătate în anul 1997. El a solicitat Ministerului Finanțelor, în temeiul Legii cu privire la statutul judecătorului, să-i fie plătită o indemnizație unică în mărime de MDL 245,855. Deoarece Ministerul Finanțelor a refuzat să plătească indemnizația, reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată, solicitând obligarea Ministerului să-i plătească indemnizația. Printr-o hotărâre din 18.06.2002 a Judecătoriei sectorului Râșcani din mun. Chișinău, pretențiile reclamantului au fost admise integral. Această

hotărâre nu a fost contestată cu apel și a devenit irevocabilă. La cererea Ministerului Finanțelor, Procurorul General a depus recurs în anulare la hotărârea din 18.06.2002. La 16.10.2002, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare, a casat hotărârea din 18.06.2006 și a respins pretențiile reclamantului.

La 15.04.2003, reclamantul a depus cererea la Curte în care pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice și echitatea procedurilor judiciare) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea hotărârii judecătorești din 18.06.2002, ca urmare a admiterii recursului în anulare și violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) prin respingerea cererii de recuzare a judecătorilor care au examinat recursul în anulare și prin examinarea recursului în anulare la 16.10.2002 în lipsa sa.

La 04.03.2004, reclamantul a decedat, iar reprezentantul reclamantului a informat Curtea că soția și copiii defunctului doresc menținerea cererii pe rolul Curții. Curtea a admis în acest caz că soția și copiii defunctului moștenesc calitatea de victimă și a decis continuarea procedurii.

După comunicarea cererii, Agentul Guvernamental a solicitat Procurorului General depunerea unei cereri de revizuire la decizia din 16.10.2002 cu încetarea procedurii în recurs în anulare. La 18.04.2005, Procurorul General a depus cererea de revizuire în temeiul art. 449 (j) al Codului de procedură civilă. La 08.06.2005, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de revizuire, a casat decizia din 16.10.2002 și a încetat procedura judiciară.

La 15.02.2007, succesorii reclamantului au depus o cerere prin care au solicitat Curții Supreme de Justiție să adopte o hotărâre suplimentară la decizia din 08.06.2005 prin care să-i acorde compensații pentru încălcarea drepturilor prevăzute de Convenție. La 21.02.2007, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea și a pronunțat o hotărâre suplimentară prin care a constatat că prin admiterea recursului în anulare a fost violat art. 6 § 1 al Convenției și art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenție și a acordat MDL 124,566.65 ca dobândă pentru imposibilitatea de a folosi suma de MDL 245,855, EUR 4,850 cu titlu de prejudicii morale și EUR 950 cu titlu de costuri și cheltuieli, inclusiv costurile pentru reprezentare la Curte.

La 26.02.2007, reclamantii au informat Curtea despre decizia Curții Supreme de Justiție din 21.02.2007 și că, datorită sumelor acordate prin această hotărâre judecătorească, nu mai doresc să-și mențină cererea pe rolul Curții. La aceeași dată, Guvernul a informat Curtea despre decizia din 21.02.2007 și a solicitat respingerea cererii deoarece compensația printru violarea Convenției acordată prin decizia din 21.02.2007 a lipsit reclamantii de „calitatea de victimă”.

Curtea a notat că compensația acordată la nivel național a fost adecvată, că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și că nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

13. 20.03.2007 - **GURANDA c. MOLDOVEI** (cererea nr. 28412/03) - reclamantii sunt soția și fiica unui judecător care a decedat în anul 2001. După decesul judecătorului, reclamantii au solicitat Ministerului Finanțelor, în temeiul Legii cu privire la statutul judecătorului, să le fie plătită o indemnizație unică în mărime de MDL 238,486. Deoarece Ministerul Finanțelor a refuzat să plătească indemnizația, reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată, solicitând obligarea Ministerului să-i plătească indemnizația. Printr-o hotărâre din 08.11.2001 a Judecătoriei sectorului Buiucani din mun. Chișinău, pretențiile reclamantului au fost admise integral. La 16.04.2002, recursul Ministerului Finanțelor a fost respins, iar hotărârea din 08.11.2001 a devenit irevocabilă. După ce hotărârea a devenit irevocabilă, Ministerul Finanțelor a executat hotărârea judecătorească parțial, plătind reclamantilor suma de MDL 185,322. La cererea Ministerului Finanțelor, la 16.09.2002 Procurorul General a depus recurs în anulare la hotărârea din 08.11.2001 și hotărârile prin care aceasta a fost menținută. La 16.10.2002, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare, a casat hotărârea din 08.11.2001 și a respins pretențiile reclamantului. În hotărârea sa, Curtea Supremă de Justiție a menționat că suma de MDL 185,322 plătită deja reclamantilor nu urmează a fi restituită.

La 15.04.2003, reclamantul a depus cererea la Curte prin care pretindea violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) și a art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (protecția proprietății) prin casarea hotărârii judecătorești din 08.11.2001, ca urmare a admiterii recursului în anulare și violarea art. 6 § 1 al Convenției (echitatea procedurilor judiciare) datorită numeroaselor erori comise la aprecierea probelor.

După comunicarea cererii, Agentul Guvernamental a solicitat Procurorului General depunerea unei cereri de revizuire la decizia din 16.10.2002 cu încetarea procedurii în recurs în anulare. Procurorul General a depus cererea de revizuire în temeiul art. 449 (j) al Codului de procedură civilă. La 16.11.2005, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de revizuire, a casat decizia din 16.10.2002 și a încetat procedura judiciară.

La 15.02.2007, reclamantii au depus o cerere prin care au solicitat Curții Supreme de Justiție să adopte o hotărâre suplimentară la decizia din 16.11.2005, prin care să le acorde compensații pentru încălcarea drepturilor prevăzute de Convenție. La 21.02.2007, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea și a pronunțat o hotărâre suplimentară prin care a constatat că prin admiterea recursului în anulare a fost violat art. 6 § 1 al Convenției și art. 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și a acordat MDL 38,455.76 ca dobândă pentru imposibilitatea de a folosi datoria restantă în temeiul hotărârii din 08.11.2001, EUR 4,400 cu titlu de prejudicii morale și EUR 804 cu titlu de costuri și cheltuieli, inclusiv costurile pentru reprezentare la Curte.

La 26.02.2007, reclamantii au informat Curtea despre decizia Curții Supreme de Justiție din 21.02.2007 și că, datorită sumelor acordate prin această hotărâre judecătorească, nu mai doresc să-și mențină cererea pe rolul Curții. La aceeași dată, Guvernul a

informat Curtea despre decizia din 21.02.2007 și a solicitat respingerea cererii deoarece compensația pentru violarea Convenției acordată prin decizia din 21.02.2007 a lipsit reclamantii de „calitatea de victimă”.

Curtea a notat că compensația acordată la nivel național a fost adecvată, că reclamantul nu mai dorește să-și mențină cererea pe rol și că nici o circumstanță specială nu justifică menținerea cererii respective pe rolul Curții, radiind cererea de pe rolul său în temeiul art. 37 § 1 (a) al Convenției.

ANALIZA PREJUDICIILOR MATERIALE ȘI MORALE
acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului pe marginea cererilor
depose împotriva Republicii Moldova

(12.09.1997 - 30.04.2007)

Vladislav GRIBINCEA

denumirea și numărul cererii	hotărârea din	violarea constatată	prejudicii solicitate de reclamant (EUR)	justificarea pretențiilor	prejudicii acordate de Curte (EUR)	motivarea Curții
violarea art. 3 al Conventiei (maltratarea reclamantului și anchetarea maltratării)						
Corsacov c. Moldovei cererea nr. 18944/02	04.04.2006	Maltratarea unui minor de către poliție (bătaia repetată care a avut ca urmare internarea reclamantului în spital timp de 77 de zile, cu pierderea parțială a auzului și acordarea gradului 2 de invaliditate a constituit tortură); plângerea cu privire la maltratarea a fost examinată timp de mai mult de 3 ani, perioada în care urmărirea penală a fost stopată de cel puțin 12 ori, iar organul de urmărire penală nu a încercat să dea o explicație logică discrepantelor dintre depozitiile poliției și cicatricile de pe corpul reclamantului și	0		0	
			Prejudicii materiale			
			20,000	Durerile, suferințele și îngrijorarea cauzate reclamantului; teama pentru viața sa; ca urmare a maltratării, reclamantul a devenit invalid și a avut nevoie de tratament medical care a durat mai mult de un an de zile.	20,000	Suferințele și frustrarea reclamantului cauzate de gravitatea extremă a violărilor constatate; deteriorarea gravă a sănătății; reclamantul a avut nevoie de îngrijiri medicale de lungă durată; modul în care autoritățile naționale au examinat învinuirile de maltratare; imposibilitatea de a obține compensații pentru maltratare; compensațiile acordate anterior în cauzele <i>Selmouni c. Franței</i> ; <i>Dikme c. Turciei</i> ; <i>Khudoyorov c. Rusiei</i> .

			nu a examinat plângerea privind amenințarea cu împușcarea reclamantului. Curtea a mai constatat violarea art. 13 al Convenției.				
Pruneanu c. Moldovei cererea nr. 6888/03	16.01.2007		Maltratarea reclamantului de către poliție la 10.05.2001, care a dus la paralizia părții stângi a feței, comorțe cerebrala, perforarea timpanului urechii stângi în urma unei barotraume (traumă cauzată prin schimbarea rapidă și extremă a presiunii); examinarea inadecvată a plângerilor privind maltratarea reclamantului de 2 ori. Curtea a mai constatat violarea art. 13 al Convenției.	12,000	Maltratarea reclamantului și examinarea inadecvată a plângerilor de maltratare.	8,000	Reclamantul a suferit numeroase serioase daune cauzate sănătății, care i-au cauzat suferințe grave.
				Prejudicii materiale			
				0			
				Prejudicii morale			
				9,000			
				0			
				Prejudicii morale			
				9,000			
				5,000 p/u			
				violarea art. 3 și			
				4,000 p/u			
				violarea art. 8)			
				Frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea reclamantului cauzate de condițiile în care era detinut; încălcarea dreptului de a corespunde cu mama sa i-a cauzat suferințe deosebite el n-o putea înștiința despre medica-mentele de care avea nevoie și			
				suma globală de 3,000			
				Compensatia a fost acordată pentru frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea cauzate reclamantului deosebite, deși era bolnav de astm, reclamantul a fost ținut, mai mult de 9 luni, într-o celulă supra-aglomerată cu fumători, în care el petrecea 23 de ore zilnic; lipsa asistenței medicale adecvate, hrana			
violarea art. 3 al Convenției							
(condițiile de detenție și neacordarea asistenței medicale adecvate în locurile de detenție)							
Ostrovar c. Moldovei cererea nr. 35207/03	13.09.2005		Detenția reclamantului în Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău în perioada 18.10.2002 - 15.11.2002 și 04.04.2003 - 13.12.2003, datorită efectului cumulativ al condițiilor de detenție (supraaglomerarea celulelor și nesepararea veceului de restul camerei); absența totală a asistenței medicale; expunerea la fumul de țigară (fumatul pasiv), mâncarea inadecvată,				
				Prejudicii materiale			
				0			
				Prejudicii morale			
				9,000			
				5,000 p/u			
				violarea art. 3 și			
				4,000 p/u			
				violarea art. 8)			
				Frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea reclamantului cauzate de condițiile în care era detinut; încălcarea dreptului de a corespunde cu mama sa i-a cauzat suferințe deosebite el n-o putea înștiința despre medica-mentele de care avea nevoie și			
				suma globală de 3,000			
				Compensatia a fost acordată pentru frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea cauzate reclamantului deosebite, deși era bolnav de astm, reclamantul a fost ținut, mai mult de 9 luni, într-o celulă supra-aglomerată cu fumători, în care el petrecea 23 de ore zilnic; lipsa asistenței medicale adecvate, hrana			

					nu știa pentru cât timp îi vor ajunge medicamentele avute; limitarea dreptului la întrevedere putea duce la destrămarea familiei și i-a cauzat suferințe reclamantului deoarece el nu-și putea vedea copilul pe parcursul unor perioade lungi.				inadecvată și condițiile inadecvate de igienă; deși medicamentele de care avea nevoie puteau fi aduse doar de familie, reclamantul nu a avut dreptul să corespundeze cu mama sa și să vadă soția și fiica.
Becciev c. Moldovei cererea nr. 9190/03	04.10.2005	Condițiile de detenție din Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului General de Poliție din mun. Chișinău, unde reclamantul a fost detinut în perioada 21.02.2003 - 01.04.2003, datorită lipsei plimbărilor, hranei insuficiente, lipsei accesului la lumina naturală, păstrării luminii aprinse în celulă permanent și a lipsei saltelelor și lenjeriei de pat. Curtea a mai constatat violarea art. 5 §§ 3 și 4 al Convenției.	2,510	Salariul net pe care reclamantul nu l-a primit datorită lipșirii sale ilegale de libertate în perioada 24.02.2003 - 07.08.2003.	Prejudicii materiale	1,000	Există o anumită legătură cauzală între violările art. 5 constatate și beneficiul ratat care se solicită. La stabilirea mărării prejudiciilor, Curtea a decis în mod echitabil.		
			17,000 (5,000 p/u violarea art. 3 și 12,000 p/u violarea art. 5)	Frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea cauzată prin violarea Convenției.	Prejudicii morale	suma globală de 4,000	Stresul și îngrijorarea reclamantului cauzate de violarea art. 5 al Convenției, intensificate de mediatizarea largă a dosarului penal și condițiile severe de detenție în Izolatorul de Detenție Provizorie.		
Șarban c. Moldovei cererea nr. 3456/05	04.10.2005	Neacordarea asistenței medicale necesare persoanei arestate și deținerea acesteia în cătușe pe durata ședințelor judiciare. Curtea a mai constatat violarea art. 5 §§ 3 și 4 al Convenției.	0		Prejudicii materiale	0			
			55,000 (20,000 p/u violarea art. 3, 30,000 p/u violarea	Prejudiciile acordate de Curte în alte cauze comparabile.	Prejudicii morale	suma globală de 4,000	Stresul și îngrijorarea cauzate reclamantului, în special, prin reconsiderarea evidentă de către autorități a necesităților sale medicale și motivarea		

			art. 5 și 5,000 p/u violarea art. 8)			insuficiență a autorizării detenției.
Istratii ș.a. c. Moldovei cererea nr. 8721/05 ș.a.	27.03.2007		Asistența medicală inadecvată în raport cu primul reclamant - transportarea reclamantului la spital peste circa 3 ore, când reclamantul era arestat și avea o hemoragie gravă; prinderea reclamantului cu cătușele de radiator pe durata operației și transportarea lui peste 4 ore de la operație într-un alt penitenciar timp de 2.5 ore; detenția reclamantilor în Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău în perioada 23.02.2005 - 29.04.2005 în condiții de supraaglomerare a celulelor; hrană de calitate și cantitate insuficientă, lipsa paturilor libere, accesul foarte limitat la lumina naturală și condiții sanitare insuficiente. Curtea a mai constatat violarea art. 5 §§ 3 și 4 al Convenției.	0	Prejudicii materiale	
				0	Prejudicii morale	
			11,000 de către primul reclamant și câte 8,000 de către ceilalți 2 reclamanti	Prejudiciile acordate de Curte în alte cauze comparabile pentru violarea art. 3 al Convenției și violarea art. 5 al Convenției.	d-l Istratii - 6,000 d-l Bur-covschi - 4,000 d-l Luțcan - 5,000	Stresul și îngrijorarea cauzate reclamanților, în special, prin autorizarea detenției fără a prezenta motive relevante și suficiente și prin deținerea lor, în perioada 23.02.2005 - 29.04.2005, în condiții inumane și degradante; dl Luțcan a fost afectat și de imposibilitatea de a-și vedea soția și copilul nou-născut; dl Istratii a suferit dureri și îngrijorare datorită neacordării la timp a asistenței medicale de urgență; a fost umilit în spital; sănătatea sa a fost pusă în pericol prin transportarea sa în închisoare la scurt timp după operație.
violarea art. 5 al Convenției						
Becciev c. Moldovei cererea nr. 9190/03	04.10.2005		Violența art. 5 § 3 al Convenției - motivarea deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest și a deciziilor de respingere a recursurilor apărării la aceste	2,510	Prejudicii materiale	
				1,000		
				Salariul net pe care reclamantul nu l-a primit datorită lipsirii sale ilegale de libertate în perioada 24.02.2003 - 07.08.2003.		Există o anumită legătură causală între violările art. 5 constatate și beneficiul ratat care se solicită. La stabilirea mărării compensației, Curtea a decis în mod echitabil.

			decizii prin reproducerea temeiurilor legale relevante, fără a explica cum ele se aplică situației reclamantului și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 4 al Convenției - refuzul, fără vreo explicație, de a audia un martor depozitii care ar fi combătut necesitatea lipirii de libertate a reclamantului. Curtea a mai constatat violarea art. 3 al Convenției.		17,000 (5,000 p/u violarea art. 3 și 12,000 p/u violarea art. 5)	Frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea cauzate prin violarea Convenției.	suma globală de 4,000	Stresul și îngrijorarea cauzate reclamantului de violarea art. 5 al Convenției, intensificate de mediatizarea largă a dosarului detenție în Izolatorul de Detenție Provizorie.
Șarban c. Moldovei cererea nr. 3456/05	04.10.2005	Violarea art. 5 § 3 al Convenției - motivarea deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest și a deciziilor de respingere a recursurilor apărării la aceste decizii prin reproducerea temeiurilor legale relevante, fără a explica cum ele se aplică situației reclamantului și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 4 al Convenției - examinarea recursului la decizia de arest peste 21 zile de la depunere. Curtea a mai constatat violarea art. 3 al Convenției.		0	0	Prejudicii materiale		
						Prejudicii morale		
				55,000 (20,000 p/u violarea art. 3, 30,000 p/u violarea art. 5 și 5,000 p/u violarea art. 8)	Prejudiciile acordate de Curte în alte cauze comparabile.	suma globală de 4,000	Stresul și îngrijorarea cauzate reclamantului, în special, prin desconsiderarea evidentă de către autorități a necesităților sale medicale și motivarea insuficientă a autorizării detenției.	
Castraveț c. Moldovei cererea nr. 23393/05	13.03.2007	Violarea art. 5 § 3 al Convenției - motivarea deciziilor de eliberare și prelungire a		0		Prejudicii materiale		

			mandatului de arest prin reproducerea temeiurilor legale relevante, fără a explica cum ele se aplică situației reclamantului și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 4 al Convenției - imposibilitatea pentru avocatul reclamantului în procedurile naționale de a avea întrevederi cu reclamantul în incinta Izolatorului de Detenție Provizorie al CCCEC, fără a fi despărțiți de peretele din sticlă; existența peretelui de sticlă creează suspiciunea temeinică că întrevederile nu sunt confidențiale.	4,000	Suferințe psihice severe.	2,500	Stresul și îngrijorarea cauzate prin violarea art. 5 al Convenției.
			mandatului de arest prin reproducerea temeiurilor legale relevante, fără a explica cum ele se aplică situației reclamantului și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 4 al Convenției - imposibilitatea pentru avocatul reclamantului în procedurile naționale de a avea întrevederi cu reclamantul în incinta Izolatorului de Detenție Provizorie al CCCEC, fără a fi despărțiți de peretele din sticlă; existența peretelui de sticlă creează suspiciunea temeinică că întrevederile nu sunt confidențiale.	0			
Istratii s.a. c. Moldovei nr. 8721/05 ș.a.	27.03.2007		Violarea art. 5 § 3 al Convenției - motivarea deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest și a deciziilor de respingere a recursurilor apărării la aceste decizii, prin reproducerea temeiurilor legale relevante, fără a explica cum ele se aplică situației reclamantului și fără a combate argumentele invocate de apărare; violarea art. 5 § 4 al Convenției - imposibilitatea pentru avocații reclamantilor în procedurile naționale de a avea întrevederi cu reclamantii în	11,000 de către primul reclamant și câte 8,000 de către ceilalți 2 reclamantii	Prejudiciile acordate de Curte în alte cauze comparabile pentru violarea art. 3 al Convenției și violarea art. 5 al Convenției.	dl Istratii - 6,000 dl Burcovschi - 4,000 dl Luțcan - 5,000	Stresul și îngrijorarea cauzate reclamantilor, în special, prin autorizarea detenției fără a prezenta motive relevante și suficiente și prin deținerea lor în perioada 23.02.2005 - 29.04.2005 în condiții inumane și degradante; dl Luțcan a fost afectat și de imposibilitatea de a-și vedea soția și copilul nou-născut; dl Istratii a suferit dureri și îngrijorare datorită neacor-
				0			

					dării la timp a asistenței medicale de urgență; a fost umilit în spital; sănătatea sa a fost pusă în pericol prin transportarea sa în închisoare la scurt timp după operație.	
violarea art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenție și/sau a art. 6 al Convenției (casarea neregulamentară a hotărârii judecătorești fie înălturarea efectelor hotărârii judecătorești irevocabile)						
Roșca c. Moldovei cererea nr. 6267/02	22.02.2005	Casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile privind plata a MDL 102,653 de către o bancă prin admiterea recursului în anulare.	Prejudicii materiale			
			MDL 305,672	Suma acordată prin hotărârea casată și dobânda bancară la această sumă calculată conform dobânzii medii a BNM pentru perioada de referință.	3,500	Suma de MDL 102,653 a fost plătită reclamantului la 15.12.2004. Prin urmare, Curtea a acordat doar dobânda bancară, calculată conform modului stabilit în cauza <i>Prodan c. Moldovei</i> .
			Prejudicii morale			
			500,000	Suferința, stresul și îngrijorarea cauzate reclamantului prin casarea hotărârii judecătorești, care i-a afectat negativ sănătatea, dispoziția și capacitatea de muncă.	2,000	Reclamantului i-au fost cauzate stres și frustrare prin casarea hotărârii și prin imposibilitatea de a folosi sumele acordate prin hotărârea judecătorească timp de aproximativ 44 luni.
Popov (2) c. Moldovei cererea nr. 19960/04	06.12.2005	Revizuirea, după mai mult de 6 ani, fără a indica motivele revizuirii, a unei hotărâri judecătorești irevocabile cu privire la retrocedarea unei case, care nu a fost executată timp îndelungat, după ce	Prejudicii materiale			
			138,663	Prejudiciul cauzat prin imposibilitatea de a da cu chirie casa acordată prin hotărârea judecătorească și terenul aferent casei.	3,365	Compensația a fost acordată doar pentru perioada ulterioară casării hotărârii (26.05.2004) deoarece perioada până la casarea hotărârii viza cauza

<p>neexecutarea hotărârii a fost contestată la Curte și cererea a fost comunicată Guvernului.</p>	<p>Prejudiciul ratat a fost calculat de la data la care hotărârea a devenit executorie (05.11.1997). Conform datelor agenților imobiliare, prezentate de reclamant, costul chiriei în regiunea în care se afla casa în litigiu varia de la USD 3 la USD 20 pentru un metru pătrat lunar. Reclamantul a calculat prejudiciul reieșind din prețul de USD 10 pentru un metru pătrat.</p>	<p><i>Popov (1) c. Moldovei</i> (a se vedea hotărârile din 18.01.2005 și 17.01.2006).</p> <p>Principiul de calculare a beneficiului ratat propus de reclamant a fost acceptat de Curte deoarece reclamantul avea o altă locuință; posibilitatea de a da cu chirie terenul aferent casei nu a fost acceptat deoarece hotărârea în folosul reclamantului nu-i confera un drept asupra acestui teren.</p> <p>Curtea a calculat beneficiul ratat reieșind din coeficientul de USD 3 pentru un metru pătrat deoarece ea nu dispunea de probe mai detaliate cu privire la costul chiriei și valoarea casei în litigiu. La stabilirea cuantumului beneficiului ratat, Curtea a mai luat în calcul că reclamantul ar fi avut anumite dificultăți de a găsi chiriași, ar fi trebuit să suporte cheltuieli de întreținere a casei și să plătească impozite.</p>
15,000	Suferințele psihice intense cauzate reclamantului prin casarea hotărârii judecătorești.	Prejudicii morale
	3,000	Reclamantului i-au fost cauzate stres și frustrare prin casarea hotărârii judecătorești și prin imposibilitatea de a folosi casa acordată prin hotărârea judecătorească timp de 18 luni. Suferințele reclamantului au fost

<p>Josan c. Moldova cererea nr. 37431/02</p>	<p>21.03.2006</p>	<p>Casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea reclamantului, privind plata a MDL 155,868 de către Consiliul raional Căușeni, prin admiterea recursului în anulare.</p>	<p>MDL 264,539</p>	<p>Suma solicitată include suma acordată prin hotărârea judecătorească casată (MDL 155,868) și beneficiul ratat pentru imposibilitatea de a folosi această sumă, calculat conform art. 619 Cod civil al Republicii Moldova (dobândă în mărime de 5 % peste rata de refinanțare a BNM).</p>	<p>Prejudicii materiale 16,000</p>	<p>Această sumă include suma acordată prin hotărârea judecătorească casată și beneficiul ratat calculat pentru o perioadă de aproximativ 39 de luni conform modului stabilit în cauza <i>Prodan c. Moldova</i>.</p>	<p>agravate de vârsta înaintată a reclamantului și alte circumstanțe ale cauzei.</p>
<p>Macovei ș.a. c. Moldova cererea nr. 19253/03 ș.a.</p>	<p>04.04.2006</p>	<p>Lipsirea de efecte a hotărârilor judecătorești irevocabile privind obligarea Companiei QBE ASITO să execute contractele de asigurare cu pensie suplimentară, prin admiterea ulterioară a cererii Companiei QBE ASITO de desfășurare a acestor contracte pe motiv de hardship, ca urmare a hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din</p>	<p>400,000</p>	<p>Suferința, stresul și îngrijorarea cauzate reclamantului prin casarea hotărârii, care i-au afectat negativ sănătatea.</p>	<p>Prejudicii morale 2,000</p>	<p>Reclamantului i-au fost cauzate stres și frustrare prin casarea hotărârii judecătorești și prin imposibilitatea de a folosi suma de bani acordată prin hotărârea judecătorească timp de aproximativ 39 luni.</p>	
				<p>771; 918; 716; 716; 1,775 ș. respectiv, 18,184</p>	<p>Prejudicii materiale 771; 918; 716; 716; 1,775 ș. respectiv, 2,000</p>	<p>Curtea a considerat că metodologia de calcul propusă de primii 5 reclamanti este adecvată și a acordat acestora sumele solicitate. Curtea nu a considerat rezonabilă metodologia de calcul folosită de dl Cluichin și i-a acordat acestuia, în mod echitabil, EUR 2,000.</p>	

		11.03.2002 pe marginea demersului în interesul legii al Procurorului General.	<p>DI Cliuchin a solicitat echivalentul în USD a pensiei sale pe un termen de 13.4 ani (termenul de la rezilierea contractului și până la atingerea vârstei medii la care decedează bărbații în Republica Moldova).</p>	<p>În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.</p>	<p>2,000 fiecăruia</p>	<p>Mărirea prejudiciilor a fost stabilită în mod echitabil.</p>
<p>Istrate c. Moldovei cererea nr. 53773/00</p>	13.06.2006	<p>Casarea hotărârii judecătorești executorii pronunțate în favoarea reclamantului prin admiterea apelului după mai mult de 3 ani de la pronunțarea hotărârii, după ce neexecutarea hotărârii a fost contestată la Curte și cererea a fost comunicată Guvernului.</p> <p>Curtea a mai stabilit violarea aceluiași norme prin neonorarea obligației pozitive de a contribui la executarea hotărârii judecătorești până la casarea ei.</p>	<p>primii 5 reclamantii - 6,761 fiecare dl Cliu- chin - 70,000</p>	<p>Prejudicii morale</p>	<p>Prejudicii materiale</p>	<p>Curtea nu a acceptat metodologia de calcul propusă de reclamant și a calculat prejudiciul conform ratei medii a dobânzii indicate de către BNM pentru perioada de referință.</p>
			<p>2,285</p>	<p>Prejudiciul suferit ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești, care a avut efecte financiare negative asupra reclamantului.</p>	<p>258</p>	<p>Reclamantului i-au fost cauzate stres și frustrare ca urmare a violărilor constatate.</p>
			<p>63,990</p>	<p>Pretinsa hărțuire a reclamantului de către Guvern pentru depunerea și menținerea cererii sale la Curte.</p>	<p>1,500</p>	

Ermicev c. Moldovei cererea nr. 42288/02	08.08.2006	Casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile, privind transmiterea în proprietate a unui apartament, prin admiterea recursului în anulare.	Prejudiciii materiale		Curtea a conchis că reclamantului urmează să-i fie compensată valoarea de piață a apartamentului la care el avea dreptul în temeiul hotărârii judecătorești casate. Deoarece Guvernul nu a contestat valoarea indicată de reclamant a apartamentului în cauză, Curtea a acordat echivalentul în euro a valorii acestui apartament (EUR 29,000). Curtea a acceptat metodologia de calcul a beneficiului ratat propusă de reclamant deoarece acesta deținea un alt spațiu locativ în care locuia. La stabilirea cuantumului beneficiului ratat, Curtea a luat în calcul că reclamantul ar fi avut anumite dificultăți de a găsi chiriași, ar fi trebuit să suporte cheltuieli de întreținere a casei și să plătească impozite.
			USD 38,943	Suma solicitată include valoarea apartamentului la care avea dreptul reclamantul în temeiul hotărârii judecătorești casate (USD 34,147), beneficiul ratat, care putea fi obținut prin închirierea apartamentului (USD 4,680), și dobânda bancară care putea fi obținută în urma reinvestirii chiriei obținute (USD 731), calculată conform ratei medii a dobânzii în perioada de referință.	
Braga c. Moldovei cererea nr. 74154/01	14.11.2006	Reducerea de la MDL 20,000 la MDL 2,000 a cuantumului prejudiciilor acordate în temeiul Legii nr. 1545-XIII	Prejudiciii morale		Suferința și frustrarea cauzate reclamantului prin casarea hotărârii judecătorești irevocabile și prin imposibilitatea de a folosi apartamentul timp de peste 5 ani.
			USD 10,000	Suferința, stresul și îngrijorarea cauzate reclamantului prin casarea hotărârii, care durează de 5 ani.	
			Prejudiciii materiale		Reclamantul nu a pretins violarea art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenție, iar Curtea a constatat
			3,028	Prejudiciul cauzat prin casarea hotărârii judecătorești și prin plata întârziată	

Nistas GMBH c. Moldovei cererea nr. 30303/03	12.12.2006	Admiterea a 2 recursuri în anulare prin care au fost micșorate creanțele reclamantului în temeiul a 2 hotărâri judecătorești irevocabile și a fost respinsă în parte pretenția reclamantului privind încasarea în folosul său a taxei de stat plătite de el pentru examinarea cauzelor în instanța de judecată (mărimea totală a prejudiciului era de USD 63,045).	Prejudicii materiale		Curtea a notat că suma totală a prejudiciului adus reclamantului prin admiterea recursurilor în anulare este de USD 63,045. Ea a acordat reclamantului EUR 53,346, ce reprezenta echivalentul în euro al acestei sume, conform ratei oficiale de schimb la ziua prezentării la Curte a pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă. Curtea nu a acceptat modul de calculare a beneficiului ratat propus de reclamant. Calculând beneficiul ratat conform ratei medii a dobânzii indicate de către BNM pentru perioada de referință, Curtea a acordat reclamantului EUR 7,251 cu acest titlu.
			113,300	Suma solicitată reprezintă echivalentul a USD 82,044, ca urmare a fluctuațiilor cursului valutar. Conform reclamantului, suma de USD 82,044 reprezintă valoarea totală a prejudiciului real adus lui prin admiterea recursurilor în anulare. Reclamantul a mai pretins beneficiul ratat în mărime de 7 % anual la suma de USD 82,044, calculat începând cu iunie 2003.	
Mihalachi c. Moldovei cererea nr. 37511/02	09.01.2007	Casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile în urma recursului în anulare și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cuantumul prejudiciului moral acordat	Prejudicii morale		Starea de incertitudine cu privire la nivelul compensațiilor pe care reclamantul urma să le primească și cu privire la viitorul proprietății sale (128 de vagoane), care nu i-a permis, pe deplin, să-și planifice activitatea.
			3,000	Îngrijorarea și umilirea cauzate reclamantului prin casarea hotărârilor judecătorești irevocabile.	
			Prejudicii materiale		
			MDL 450,000	Diferența dintre cel mai mare prejudiciu moral acordat la nivel național (MDL 500,000) și suma primită (MDL 50,000).	Diferența dintre echivalentul în euro a sumei acordate prin hotărârea irevocabilă, calculat conform ratei oficiale de schimb la ziua acestei hotărâri și

					echivalentul în euro al sumei primite după admiterea recursului în anulare.
			Prejudicii morale		
	la discreția Curții.	Reclamantul a solicitat ca suma să fie calculată reieșind din jurisprudența Curții în cauze similare.	1,800		Curtea a justificat mărirea prejudiciilor prin suma acordată cu titlu de prejudicii morale în cauza <i>Rosca c. Moldova</i> și faptul că suma de MDL 50,000 a fost plătită reclamantului în scurt timp după admiterea recursului în anulare.
			Prejudicii materiale		
			0	0	
			Prejudicii morale		
			10,000	Frustrarea și stresul puternic cauzate reclamantului prin casarea hotărârii irevocabile; condamnarea ulterioară a reclamantului pentru comiterea unei infracțiuni sexuale a dus la izolarea sa socială și nu i-a permis să se angajeze la un loc de muncă.	Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin casarea hotărârii irevocabile; reclamantul a fost condamnat ulterior cu violarea principiului securității raporturilor juridice.
			Prejudicii materiale		
			MDL 244,939 și EUR 50,064	Reclamantul solicita MDL 244,939 de care a fost lipsit prin casarea hotărârii irevocabile și EUR 50,064 cu titlu de beneficiu ratat pentru imposibilitatea de a folosi suma de MDL 244,939 după ce violarea Convenției a avut loc.	Suma acordată include echivalentul în euro a MDL 244,939 (21,050.46) la data hotărârii în folosul reclamantului și beneficiul ratat, calculat conform modului stabilit în cauza <i>Prodan c. Moldova</i> .
	reclamantului, în temeiul Legii nr. 1545-XIII, a fost redus de la MDL 75,000 la MDL 50,000.				
Bujnița c. Moldova cererea nr. 36492/02	16.01.2007	Casarea unei sentințe irevocabile, prin care reclamantul a fost achitat, prin admiterea recursului în anulare, fără a prezenta argumente suficiente pentru casarea sentinței irevocabile, cu trimiterea cauzei la rejudecare și condamnarea reclamantului pentru viol după rejudecarea cauzei.			
Venera-Nord-Vest Borta AG c. Moldova cererea nr. 31535/03	13.02.2007	Casarea prin recurs în anulare în anul 2001 a unei hotărâri judecătorești irevocabile privind încasarea în folosul reclamantului a MDL 244,939.			

	Prejudicii morale		Reclamantul a acceptat compensația propusă de Guvern, iar suma propusă corespunde cu prejudiciile morale acordate de Curte în cauze similare (ex. <i>Rosca c. Moldova</i>).
	Reclamantul a declarat că este de acord cu suma propusă de Guvern cu titlu de prejudicii morale.	2,000	
	Prejudicii materiale		Suma acordată reprezintă valoarea de piață a apartamentului în litigiu la ziua examinării cauzei de către Curte (echivalentul a USD 29,000 la ziua prezentării raportului de evaluare a apartamentului). Luând în considerație că în perioada de referință reclamantul avea o pensie lunară de doar MDL 284, Curtea nu a acordat reclamantului nimic pentru compensarea eventualei chiriilor de chirie deosece el nu a prezentat suficiente probe pentru a le demonstra.
	Reclamantul pretindea USD 29,000, ce reprezenta valoarea de piață a apartamentului în litigiu și USD 8,400 ca prejudiciu cauzat prin impunerea sa de a închiria, începând cu luna în care hotărârea irevocabilă a fost casată, un apartament la un preț de USD 200 lunar.	22,300	
	Prejudicii morale		Suferința și frustrarea cauzate reclamantului prin casarea hotărâri irevocabile și prin imposibilitatea de a folosi apartamentul mai mult de 4 ani, precum și luând în considerație prejudiciile morale acordate în cauza <i>Rosca c. Moldova</i> .
	Suferința, stresul și îngrijorarea cauzate reclamantului prin casarea hotărâri irevocabile.	2,000	
Ovciarov c. Moldova cererea nr. 31228/02	12.04.2007	Casarea prin recurs în anulare a unei hotărâri judecătorești irevocabile care confirmă dreptul de proprietate al reclamantului asupra unui apartament situat în mun. Chișinău.	50,000

violarea art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenție și/sau a art. 6 al Convenției (neexecutarea hotărârii judecătorești)		
Prodan c. Moldovei cererea nr. 49806/99	18.05.2004	Neexecutarea a 2 hotărâri judecătorești executorii privind retrocedarea unei case cu mai multe apartamente și plata a MDL 488,274 de către Consiliul Municipal Chișinău timp de 63 de luni și, respectiv, 29 de luni.
	49,209.91	Reclamantul ar fi dat cu chirie cele 6 apartamente din casă imediat după ce hotărârea cu privire la retrocedarea casei a devenit executorie (19.08.1998) până la schimbarea modului de executare a acestei hotărâri (03.10.2000). Costul chiriei a fost calculat reșind din spațiul casei, costul chiriei unui metru pătrat din această casă stabilit de un expert independent și numărul de luni în care reclamantul nu a putut să folosească apartamentele care urmau a fi retrocedate. Chiria și suma de MDL 488,274 ar fi fost investite într-o bancă comercială și ar fi generat dobânzi înalte.
	11,000	Prejudiciii materiale
		Curtea a considerat rezonabilă modalitatea de calculare a beneficiului ratat în legătură cu neexecutarea hotărârii cu privire la retrocedarea casei deoarece reclamantul avea un alt spațiu locativ în care locuia. Costul chiriei pentru un metru pătrat pus la baza calculului Curții a fost cel propus de reclamant deoarece Guvernul nu l-a contestat. Curtea a considerat că speculativă modalitatea de calculare a beneficiului ratat cu privire de neexecutarea hotărârii privind plata a MDL 488,274 în baza dobânzii indicate de băncile comerciale, din cauza poziției fragile a băncilor comerciale din Republica Moldova în perioada de referință. Ea a considerat mai realist de a folosi, în acest scop, rata medie a dobânzii indicată de BNM pentru perioada de referință. La stabilirea cuantumului beneficiului ratat, Curtea a mai luat în calcul că reclamantul ar fi avut dificultăți de a găsi chiriași, ar fi trebuit să întrețină casa și să plătească impozite, iar costul chiriei ar fi fost mai mic deoarece

<p>apartamentele din casă erau ocupate de alte persoane, care urmau a fi evacuate.</p> <p>Curtea a notat că la ziua hotărârii sale un apartament din casa în litigiu încă nu a fost retrocedat reclamantului. Ea a sugerat ca acest apartament să-i fie retrocedat reclamantului, fie ca acesta să primească valoarea de piață a apartamentului.</p> <p>Accastă chestiune a fost rezervată pentru o hotărâre separată (a se vedea hotărârea din 25.04.2006).</p>			<p>49,210</p>	
Prejudicii morale				
<p>Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârilor judecătorești.</p>	<p>3,000</p>	<p>Suferințele cauzate reclamantului prin neretrocedarea casei, în care el și-a petrecut copilăria și care aparținuse anterior părinților săi; umilirea și lipsa de respect din partea funcționarilor care erau rugați să execute hotărârile judecătorești care a durat timp de mai mulți ani; necesitatea de a sta sub ușile funcționarilor pentru a cere executarea hotărârilor judecătorești; imposibilitatea de a avea un trai decent din chiria pe care ar fi putut s-o obțină și sărăcia pe care a îndurat-o trăind dintr-o pensie de numai MDL 210 lunar.</p>	<p>49,210</p>	

Luntre s.a. c. Moldovei cererea nr. 2916/02 ș.a.	15.06.2004	Neexecutarea a 15 hotărâri judecătorești executorii privind plata unor sume de bani (între MDL 733 și MDL 3,667.5) de către Ministerul Finanțelor între 24 de luni și 42 de luni.	Prejudicii materiale			
			101; 105; 25; 25; 25; 63; 102; 35; 23; 69; 64; 64; 23; 25 și, respectiv, 36	În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.	101; 105; 25; 25; 25; 63; 102; 35; 23; 69; 64; 64; 23; 25 și respectiv, 36	Prin neexecutarea hotărârilor judecătorești, reclamantilor li s-a cauzat un prejudiciu material.
Pasteli ș.a. c. Moldovei cererea nr. 9898/02 ș.a.	15.06.2004	Neexecutarea a 5 hotărâri judecătorești executorii privind plata unor sume de bani (între MDL 734 și MDL 5,876) de către Ministerul Finanțelor între 20 de luni și 32 de luni.	Prejudicii materiale			
			76; 160; 50 și, respectiv, 100	În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.	76; 160; 50 și, respectiv, 100	Prin neexecutarea hotărârilor judecătorești, reclamantilor li s-a cauzat un prejudiciu material.
			Prejudicii morale			
			35,000; 30,000; 30,000; 30,000; 30,000; 35,000; 30,000; 25,000; 25,000; 30,000; 30,000; 30,000 și, respectiv, 30,000	În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.	1,000; 1,000; 1,000; 1,000; 1,000; 800; 700; 900; 1,000; 900; 1,000 și, respectiv, 1,000	Stresul și frustrarea cauzate reclamantilor prin neexecutarea hotărârilor judecătorești, mai ales datorită vârstei înaintate și faptului că pensia de stat era unica lor sursă de venit. La stabilirea cuantumului daunei morale, Curtea a luat în calcul asemenea factori ca vârsta reclamantilor, venitul personal, durata perioadei de executare și alte aspecte relevante.
			27,300; 37,720;	În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare	1,000; 900; 700 și,	Stresul și frustrarea cauzate reclamantilor prin neexecutarea

<p>Sîrbu ș.a. c. Moldovei cererea nr. 73562/01 ș.a.</p>	<p>15.06.2004</p>	<p>Neexecutarea a 2 hotărâri judecătorești executorii ce vizau 6 persoane privind plata unor sume de bani (între MDL 1,127.02 și MDL 1,407) de către Ministerul Afacerilor Interne timp de mai mult de 66 de luni.</p>	<p>41,300 și, respectiv, 29,500</p>	<p>care ar fi fost invocată de reclamantî.</p>	<p>respectiv, 700</p>	<p>hotărârilor judecătorești, mai ales datorită vârstei înaintate și faptului că pensia de stat era unica lor sursă de venit. La stabilirea cuantumului daunei morale, Curtea a luat în calcul asemenea factori ca vârsta reclamantilor, venitul personal, durata perioadei de executare și alte aspecte relevante.</p>
Prejudicii materiale						
Prejudicii morale						
			<p>84; 84; 84; 84; 84 și, respectiv, 67</p>	<p>În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamantî.</p>	<p>84; 84; 84; 84; 84 și, respectiv, 67</p>	<p>Prin neexecutarea hotărârilor judecătorești, reclamantilor li s-a cauzat un prejudiciu material.</p>
<p>Bocancea ș.a. c. Moldovei cererea nr. 18872/02 ș.a.</p>	<p>06.07.2004</p>	<p>Neexecutarea a 10 hotărâri judecătorești executorii privind plata unor sume de bani (între MDL 1,469 și MDL 3,877) de către Ministerul Finanțelor între 28 de luni și 32 de luni.</p>	<p>10,300 fiecăruia</p>	<p>În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamantî.</p>	<p>1,000 fiecăruia</p>	<p>Stresul și frustrarea cauzate reclamantilor prin neexecutarea hotărârilor judecătorești.</p>
Prejudicii materiale						
Prejudicii morale						
			<p>120; 75; 88; 115; 105; 87; 111; 55 și, respectiv, 77</p>	<p>În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamantî.</p>	<p>120; 75; 88; 115; 105; 87; 111; 55 și, respectiv, 77</p>	<p>Prin neexecutarea hotărârilor judecătorești, reclamantilor li s-a cauzat un prejudiciu material.</p>
Prejudicii materiale						
Prejudicii morale						
			<p>45,000; 44,000; 37,000; 38,000; 53,000; 44,000;</p>	<p>În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamantî.</p>	<p>1,000; 800; 1,000; 800; 900; 900; 900; 1,000 și, respectiv, 900</p>	<p>Stresul și frustrarea cauzate reclamantilor prin neexecutarea hotărârilor judecătorești, mai ales datorită vârstei înaintate și faptului că pensia de stat era unica lor sursă de venit. La</p>

		37,000; 37,000 și, respectiv, 63,000		stabilirea cuantumului daunei morale, Curtea a luat în calcul asemenea factori ca vârsta reclamantilor, venitul personal, durata perioadei de executare și alte aspecte relevante.
Croitoru c. Moldovei cererea nr. 18882/02	20.07.2004	98.36	Prejudiciii materiale	
			Diminuarea valorii sumei acordate prin hotărârea judecătorească datorită inflației în perioada anilor 2000 – 2003.	98.36 Reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu datorită neexecutării hotărârii și diminuării valorii sumei acordate prin hotărârea judecătorească datorită ratei înalte a inflației valutei naționale.
		4,000	Prejudiciii morale	
			În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.	800 Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârii judecătorești, mai ales datorită stării precare a sănătății sale și a sotului său, care este invalid, și faptului că unica sa sursă de venit - pensia de stat - este de 4 ori mai mică decât suma acordată prin hotărârea judecătorească.
Țîmbal c. Moldovei cererea nr. 22970/02	14.09.2004	MDL 8,631 (EUR 523)	Prejudiciii materiale	
			Dobânda care putea fi obținută din reinvestirea într-o bancă comercială a sumei acordate prin hotărârea judecătorească.	370 Datorită poziției fragile a băncilor comerciale din Republica Moldova în perioada de referință, Curtea a considerat mai realist de a folosi pentru calcularea beneficiului ratat, rata medie a dobânzii indicată de BNM pentru perioada de referință.

<p>Popov (1) c. Moldovei cererea nr. 74153/01</p>	<p>18.01.2005</p>	<p>Neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind retrocedarea unei case confiscate de către Consiliul Municipal Chișinău timp de aproape 7 ani.</p>	<p>Prejudicii morale</p>		<p>Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârii judecătorești, mai ales datorită faptului că pensia de stat era unica lor sursă de venit. La stabilirea cuantumului daunei morale, Curtea a luat în calcul asemenea factori ca vârsta reclamantului, venitul personal, durata perioadei de executare și alte aspecte relevante.</p>	
			43,000	<p>În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.</p>		800
			125,689	<p>Prejudiciul cauzat prin imposibilitatea de a da cu chirie casa acordată prin hotărârea judecătorească și terenul aferent casei.</p>		<p>Prejudicii materiale</p>
			<p>Prejudicii morale</p>		<p>Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârii judecătorești timp de mai mult de 6 ani și jumătate, mai ales datorită vârstei lui înaintate.</p>	
50,000	<p>Suferințele cauzate reclamantului, până la casarea hotărârii în folosul său (la 26.05.2004), prin neretrocedarea casei în care el și-a petrecut copilăria și care aparținuse anterior părinților săi; umilirea și lipsa de respect din partea funcționarilor care erau rugați să execute hotărârea judecătorească care a durat timp de mai mulți ani; necesitatea de a sta sub ușile funcționarilor pentru a cere executarea hotărârilor judecătorești.</p>	5,000				

Dumbrăveanu c. Moldovei cererea nr. 20940/03	24.05.2005	Neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 111,240 de către Consiliul Municipal Chișinău timp de 34 de luni.	Prejudicii materiale		Cuantumul prejudiciilor materiale a fost stabilit rețesind din rata medie a dobânzii indicate de BNM pentru perioada de referință și circumstanțele cauzei examinate.
			USD 40,430	Această sumă include dobânda calculată la suma acordată prin hotărârea judecătorească conform ratei medii a dobânzii indicate de BNM pentru perioada de referință; pierderea cauzată ca urmare a creșterii prețurilor la apartamente în Chișinău; și cheltuielile cauzate prin necesitatea de a căuta spațiu locativ alternativ.	
Scutari c. Moldovei cererea nr. 20864/03	26.07.2005	Neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 41,705 de către Consiliul local Orhei timp de mai mult de 30 de luni.	Prejudicii morale		Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârii judecătorești și prin imposibilitatea de a folosi sumele de bani acordate prin hotărârea judecătorească timp de aproximativ 34 de luni.
			USD 10,000	Stresul și îngrijorarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârii judecătorești și impactul neexecutării hotărârii asupra familiei sale (soțul reclamantului a solicitat desființarea căsătoriei pe motiv că reclamantul nu putea asigura necesitățile financiare ale familiei și condiții de viață decentă pentru familie).	
			Prejudicii materiale		
			0	0	
			Prejudicii morale		
			10,000	Stresul și îngrijorarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârii judecătorești o perioadă lungă de timp.	Cuantumul prejudiciilor a fost stabilit de Curte în mod echitabil.

Daniliuc c. Moldovei cererea nr. 46581/99	18.10.2005	Neexecutarea a 2 hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 675 și, respectiv, a MDL 20,960 de către Consiliul local Costești timp de cel puțin 5 ani și 6 luni și, respectiv, 26 de luni.	Prejudicii materiale		Curtea nu a acceptat metodologia de calcul propusă de reclamant. Cuantumul prejudiciilor materiale a fost stabilit reșcind din rata medie a dobânzii indicate de BNM pentru perioada de referință și circumstanțele cauzei examinate.
			132,915,960	100	
Baibarac c. Moldovei cererea nr. 31530/03	15.11.2005	Neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 40,000 de către Consiliul local Edineț timp de aproape 17 luni.	Prejudicii morale		Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea primei hotărâri judecătorești și prin imposibilitatea de a folosi sumele de bani acordate prin prima hotărâre judecătorească timp de peste 6 ani.
			5,000,000	1,000	
Popov (1) c. Moldovei satisfacția echitabilă cererea nr. 74153/01	17.01.2006	Prin hotărârea sa din 18.01.2005, Curtea nu s-a expus asupra prejudiciilor materiale cauzate prin neexecutarea hotărârii judecătorești. Prin această hotărâre, Curtea s-a expus asupra acestei chestiuni.	Prejudicii materiale		Cuantumul prejudiciilor a fost stabilit de Curte în mod echitabil.
			100,000	1,000	
Popov (1) c. Moldovei satisfacția echitabilă cererea nr. 74153/01	17.01.2006	Prin hotărârea sa din 18.01.2005, Curtea nu s-a expus asupra prejudiciilor materiale cauzate prin neexecutarea hotărârii judecătorești. Prin această hotărâre, Curtea s-a expus asupra acestei chestiuni.	Prejudicii materiale		Compensația a fost acordată doar pentru perioada până la casarea hotărârii (26.05.2004) deoarece perioada ulterioară viza cauza <i>Popov (2) c. Moldovei</i> (a se vedea hotărârea din 06.12.2005).
			125,689	14,840	

				<p>ratat a fost calculat de la data la care hotărârea a devenit executorie (05.11.1997) și până la data la care hotărârea a fost casată (26.05.2004). Conform datelor agențiilor imobiliare, prezentate de reclamant, costul chiriei în</p>	<p>Modalitatea de calculare a beneficiului ratat propusă de reclamant a fost acceptată de Curte deoarece reclamantul avea o altă locuință; posibilitatea de a da cu chirie terenul aferent casei nu a fost acceptat deoarece hotărârea în folosul reclamantului nu-i conferea un drept asupra acestui teren.</p> <p>Curtea a calculat beneficiul ratat reieșind din coeficientul de USD 3 pentru un metru pătrat deoarece ea nu dispunea de probe mai detaliate cu privire la costul chiriei și valoarea casei în litigiu. La stabilirea cuantumului beneficiului ratat, Curtea a mai luat în calcul că reclamantul ar fi avut dificultăți în găsirea chiriei, ar fi trebuit să întrețină casa și să plătească impozite.</p>
<p>Lupăcescu ș.a. c. Moldovei cererea nr. 3417/02 ș.a.</p>	21.03.2006	<p>Neexecutarea a 15 hotărâri judecătorești executorii privind plata unor sume de bani de către autoritățile de stat timp de mai mult de 12 luni.</p>	<p>341.58; 363.53; 187.47; 518.53; 263.59; MDL 166,144 (inclusiv prejudiciile morale) și, respectiv, 516</p>	<p>Dobânda bancară obținută în urma reinvestirii sumelor acordate prin hotărârile judecătorești într-o bancă comercială. Dna Gașpar nu a solicitat prejudicii materiale.</p>	<p>Prejudicii materiale</p> <p>341.58; 363.53; 156; 518.53; 169; 124 și, respectiv, 516</p> <p>Dobânda calculată conform modalității stabilite în cauza <i>Prodan c. Moldovei</i>, luând în considerare circumstanțele cauzelor examinate și prejudiciile solicitate. Dnei Gașpar nu i-au fost acordate prejudicii materiale.</p>

			<p>100,000; 100,000; 50,000; 100,000; 100,000; 1,500; MDL 166,144 (inclusiv prejudiciile materiale) și, respec- tiv, 5,000</p>	<p>În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.</p>	<p>Prejudicii morale</p> <p>1,400; 1,200; 1,000; 800; 1,600; 1,000; 1,000 și, respectiv, 1,000</p>	<p>Stresul și frustrarea cauzate reclamantilor prin neexecutarea hotărârilor judecătorești. La stabilirea cuantumului daunelor morale, Curtea a luat în calcul asemenea factori ca vârsta reclamantilor; venitul lor personal, durata perioadei de executare și alte aspecte relevante.</p>
<p>Prodan c. Moldovei satisfacția echitabilă cererea nr. 49806/99</p>	<p>25.04.2006</p>	<p>Prin hotărârea sa din 18.05.2004, Curtea nu s-a expus asupra costului unui apartament care urma a fi retrocedat în temeiul unei hotărâri judecătorești. Prin această hotărâre Curtea s-a expus asupra acestei chestiuni.</p>	<p>Prejudicii materiale</p> <p>MDL 510,000</p>		<p>La 06.05.2004, reclamantul a acceptat oferta Consiliului Municipal Chișinău de a-i plăti această sumă în schimbul apartamentului care urma a fi retrocedat. Această sumă a fost plătită reclamantului la 24.05.2004. Din acest motiv, Guvernul a solicitat radierea cererii de pe rol. Reclamantul a obiectat pe motiv că el nu a primit prejudicii pentru neexecutarea hotărârii judecătorești în partea retrocedării apartamentului în cauză. Curtea a radiat cererea de pe rolul său deoarece reclamantul a primit valoarea de piață a apartamentului; prejudiciile</p>	

				morale și materiale cauzate până la 18.04.2004 prin neretrocedarea apartamentului au fost compensate prin hotărârea de bază și nu existau circumstanțe speciale care ar justifica menținerea cererii pe rol.
			Prejudicii materiale	
	MDL 1,519 (EUR 98)	Dobânda bancară care putea fi obținută în urma reinvestirii sumelor acordate prin hotărârea judecătorească într-o bancă comercială.	98	Reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu material prin neexecutarea hotărârii judecătorești în perioada 18.08.1997 - 18.12.2003.
	100,000	În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.	1,000	Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârii judecătorești, mai ales datorită perioadei deosebit de lungi de neexecutare a hotărârii judecătorești. La stabilirea cuantumului prejudiciilor morale, Curtea a luat în calcul asemenea factori ca vârsta reclamantului, venitul personal, durata perioadei de executare, alte aspecte relevante și prejudiciile morale acordate în cauza <i>Sîrbu ș.a. c. Moldovei</i> .
			Prejudicii morale	
			Prejudicii materiale	
	2,285	Prejudiciul suferit ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești, care a avut efecte financiare negative asupra reclamantului.	258	Curtea nu a acceptat metodologia de calcul propusă de reclamant și a calculat prejudiciul conform ratei medii a dobânzii indicate de către BNM pentru perioada de referință.
Lungu c. Moldovei cererea nr. 3021/02	09.05.2006	Neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 1,407 de către Ministerul Afacerilor Interne timp de mai mulți ani.		
Istrate c. Moldovei cererea nr. 53773/00	13.06.2006	Neindeplinirea de către Guvern, timp de circa 2 ani, a obligației sale pozitive de a contribui la executarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a		

		MDL 1.000 de către o persoană privată. Curtea a mai constatat violarea aceluși norme prin casarea nereglementară a hotărârii judecătorești neexecutate.	63,990	Pretinsa hărțuire a reclamantului de către Guvern pentru depunerea și menținerea cererii la Curte.	1,500	Reclamantului i-au fost cauzate stres și frustrare, ca urmare a violărilor constatate.
Lozan ș.a. c. Moldovei cererea nr. 20567/02	10.10.2006	Neexecutarea de către Academia de Științe a Republicii Moldova, timp de mai mult de 3 ani, a unei hotărâri judecătorești executorii privind obligarea eliberării ordinelor de repartiție la 3 persoane.	17,000; 15,000 și, respectiv, 15,000	Neexecutarea hotărârii judecătorești nu le-a permis reclamantilor să dea apartamentele cu chirie, cauzându-le prejudicii materiale. Reclamanții pretindeau prejudicii morale pentru stresul și îngrijorarea cauzate prin neexecutarea hotărârii judecătorești.	Prejudicii materiale - 0 Prejudicii morale - 500 fiecăruia	Curtea a considerat speculative pretențiile cu privire la prejudiciile materiale deoarece reclamanții nu erau proprietarii apartamentelor în cauză și aveau nevoie de acordul proprietarului apartamentelor pentru a le da cu chirie și deoarece, aparent, reclamanții au locuit permanent în aceste apartamente și nu aveau un alt spațiu locativ unde să locuiască. Curtea a justificat prejudiciile morale acordate prin îngrijorarea cauzată datorită incertitudinii statutului reclamanților de chiriași, care a durat mai mult de 3 ani.
Drăguță c. Moldovei cererea nr. 75975/01	31.10.2006	Neexecutarea de către Consiliul Municipal Chișinău, timp de mai mult de 4 ani și 3 luni, a 2 hotărâri judecătorești executorii privind obligarea acordării spațiului locativ și plata a MDL 146,440 (hotărârile au produs efecte succesive).	50,000 (inclusiv prejudiciile morale)	Această sumă include diminuarea valorii sumei acordate prin hotărârea judecătorească privind plata a MDL 146,440 datorită inflației în perioada anilor 1998 - 2002 (MDL 163,573); datorită familiei reclamantului pentru utilitățile din	10,724	Curtea a acordat reclamantului prejudiciul cauzat de inflație deoarece diminuarea valorii sumei acordate prin hotărârea judecătorească pe perioada neexecutării hotărârii judecătorești reprezintă un prejudiciu material care urmează a fi compensat. Suma acordată

		<p>apartamentul pe care familia reclamantului a trebuit să-l părăsească în decembrie 2000; suma plătită începând cu decembrie 2000 pentru închirierea unei camere.</p>	<p>reprezintă echivalentul în euro a MDL 163,573 la ziua prezentării pretențiilor cu privire la satisfacția echitabilă la Curte, calculat conform ratei oficiale de schimb; datoriiile pentru utilități nu au fost compensate deoarece din chitanțele prezentate nu reieșea clar la ce perioadă se referă aceste datorii, iar suma de MDL 146,440 a fost plătită reclamantului în decembrie 2001; chiria plătită începând cu decembrie 2000 nu a fost compensată deoarece reclamantul nu a indicat mărimea chiriei plătite, nu a prezentat probe care s-o confirme și deoarece, începând cu anul 1998, autoritățile aveau obligația de a plăti o sumă de bani și nu de a acorda reclamantului un spațiu locativ.</p>
	50,000 (inclusiv prejudiciile materiale)	Executarea întârziată a hotărârilor judecătorești a împiedicat familia reclamantului să trăiască în condiții acceptabile mai mult de 6 ani, reclamantul suferea de cancer și a devenit invalid din această cauză.	Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârilor judecătorești, mai ales datorită stării precare a sănătății sale și perioadei deosebit de lungi în care reclamantul și familia sa, inclusiv 2 minori, au trebuit să trăiască în condiții inacceptabile și periculoase. La stabilirea cuantumului prejudiciilor morale, Curtea a luat în calcul
	3,000	Prejudicii morale	

Moisei c. Moldovei cererea nr. 14914/03	19.12.2006	Neexecutarea unei hotărâri judecătorești executorii privind plata a MDL 7,696.23, timp de mai mult de 22 de luni, de către Ministerul Finanțelor. Curtea a mai constatat violarea art. 13 al Convenției.	10,217 (inclusiv prejudiciile morale)	Aplicarea prin analogie a regulii din Codul Muncii privind plata compensației de 5 % pentru fiecare zi de întârziere la plata salariului.	192	Curtea nu a acceptat metodologia de calcul a prejudiciului material propusă de reclamant, însă a notat că reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu material prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a acordat această sumă.	asemenea factori ca vârsta și starea sănătății reclamantului, durata perioadei de executare, alte aspecte relevante, inclusiv prejudiciile morale acordate în cauzele <i>Prodan c. Moldovei</i> și <i>Malinovsky c. Rusiei</i> .
			Prejudicii materiale			Prejudicii morale	
			10,217 (inclusiv prejudiciile materiale)	Suma acordată constituia economiile sale din întreaga viață cu care spera să trăiască după pensio-nare; reclamantul a suferit imens când depunerile sale au fost pierdute și el a trebuit să aștepte 2 ani pentru a obține o compensație inadecvată de la stat; umilirea și tratamentul lipsit de respect din partea funcționarilor cărora le solicita executarea hotărârii judecătorești.	500	Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârilor judecătorești, mai ales datorită vârstei sale înaintate și faptului că suma acordată prin hotărârea judecătorească reprezenta o sursă importantă de venit pentru el.	

Cooperativa Agricolă Slobozia-Hanesci c. Moldovei cererea nr. 39745/02	03.04.2007	Neexecutarea timp de 58 de luni de către Întreprinderea de Stat „Moldtransselectro” a unei hotărâri judecătorești execu- torii privind plata a MDL 23,557.	Prejudicii materiale			
			MDL 23,557	Suma datorată prin hotărârea judecătorească neexecutată.	1,943	Echivalentul în euro a MDL 23,557 calculat conform ratei oficiale de schimb la ziua pronunțării hotărârii naționale în folosul reclamantului.
			Prejudicii morale			
			50,000	În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.	0	Curtea nu a acordat nici o sumă cu acest titlu deoarece repre- zentantul reclamantului a prezentat pretențiile cu privire la satisfacția echitabilă cu depășirea termenului limită stabilit de Curte, iar explicațiile recla- mantului în acest sens (repre- zentantul reclamantului a înțeles că urmează să se prezinte pentru audieri la Strasbourg, el nu a fost la birou în acea perioadă și nu a putut contacta Grefa Curții) nu au fost convingătoare.
violarea art. 6 al Convenției (alte aspecte)						
Ziliberg c. Moldovei cererea nr. 61821/00	01.02.2005	Expedierea citației despre examinarea recursului reclamantului depus împotriva unei decizii judecătorești de aplicare a unei sancțiuni administrative, cu o zi înainte de examinarea recursului, deoarece citația a fost primită după examinarea recursului.	Prejudicii materiale			
			MDL 36	Amenda plătită pentru participarea la întrunirea neautorizată.	0	Nu există o legătură causală între suma solicitată și violarea constată de către Curtea a declarat inadmisibilă pretenția cu privire la violarea art. 11 al Convenției, iar violarea consta- tă nu exclude că aplicarea amenzi ar putea avea loc în cazul în care Convenția ar fi fost respectată.

			5,000	Suferința și frustrarea cauzate prin sancționarea pentru participarea la întrunirea neautorizată.	0	Reclamantul pretindea compensații doar pentru violarea art. 11 al Convenției, deși această pretenție a fost declarată inadmisibilă. În lipsa solicitării compensațiilor morale cu privire la violarea art. 6 al Convenției, Curtea nu acordă nimic cu acest titlu.
			0			
Gurov c. Moldova cererea nr. 36455/02	11.07.2006	Examinarea recursului reclamantului de către un judecător mandatul căruia expirase.	5,000	Suferința și frustrarea emoțională.	0	Referindu-se la cauza <i>San Leonard Band Club c. Maltei</i> , Curtea a notat că în asemenea cauze cea mai potrivită redresare a reclamantului este asigurarea reexaminării cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială. Curtea a notat că legislația națională (art. 449 CPC) permite reclamantului să obțină redeschiderea procedurilor judiciare naționale în temeiul acestei hotărâri a Curții. Din acest motiv, Curtea nu a acordat nici o sumă cu acest titlu.
violarea art. 8 al Convenției (dreptul la respectul vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței)						
Meriakri c. Moldova cererea nr. 53487/99	01.03.2005	Guvernul Republicii Moldova a recunoscut că cenzurarea corespondenței deținuților cu Curtea, care a avut loc în cazul				Guvernul a propus reclamantului MDL 14,000 cu titlu de prejudicii morale pentru încălcarea

<p>Ostrovar c. Moldovei nr. 35207/03</p>	<p>13.09.2005</p>	<p>reclamantului în anul 1999, contravine art. 8 al Convenției.</p>			<p>dreptului lui garantat de art. 8 al Convenției. Reclamantul a declarat că, luând în calcul prețurile din Republica Moldova, compensația acordată nu este suficientă. Curtea a conchis că suma propusă de Guvern corespunde prejudiciilor morale acordate de Curte în cauze comparabile și a radiat cererea de pe rolul său.</p>
Prejudicii materiale					
0	0	0	0	0	
Prejudicii morale					
9,000 (5,000 p/u violarea art. 3 și 4,000 p/u violarea art. 8)		Frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea cauzate reclamantului de condițiile în care era deținut; încălcarea dreptului de a corespunde cu mama sa i-a cauzat suferințe deoarece el n-o putea înștiința despre medicamentele de care avea nevoie și nu știa pentru cât timp îi vor ajunge medicamentele avute; limitarea dreptului la întrevăderi putea duce la destrămarea familiei și i-a cauzat suferințe recla-	suma globală de 3,000	Compensația a fost acordată pentru frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea cauzate recla-	mantului deoarece, deși era bolnav de astm, el a fost ținut mai mult de 9 luni într-o celulă supraaglomerată cu fumători, în care el petrecea 23 de ore zilnic; lipsa asistenței medicale adecvate, hrana inadecvată și condițiile inadecvate de igienă; deși medicamentele de care avea nevoie puteau fi aduse doar de familie, reclamantul nu a avut dreptul să corespundeze cu mama sa și să-și vadă soția și fiica.

violarea art. 9 al Convenției (libertatea de religie)		Prejudicii materiale	
		0	0
		Prejudicii morale	
Mitropolia Basarabiei ș.a. c. Moldovei cererea nr. 45701/99	Refuzul de a înregistra un cult religios ortodox pe motiv că în Republica Moldova exista deja un cult ortodox similar și lipsa dreptului cultului de apărare pe cale judiciară a drepturilor sale. Curtea a mai constatat violarea art. 13 al Convenției.	FRF 160,000 În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.	20,000 Prejudiciile morale cauzate reclamantilor prin violările constatate, evaluate în mod echitabil. Această sumă este menită să compenseze prejudiciile cauzate tuturor reclamanților (12 persoane fizice și biserica reclamantă).
Biserica Adevărat Ortodoxă din Moldova ș.a. c. Moldovei cererea nr. 952/03	Neexecutarea timp de mai mult de 5 ani a unei hotărâri judecătorești executorii privind obligarea de a înregistra un cult religios și plata prejudiciilor morale (MDL 1,000). Curtea a mai constatat violarea art. 13 al Convenției și a art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenție.	50 Prejudiciile materiale cauzate prin plata întârziată a prejudiciilor morale. 34,000 Prejudicii morale Prejudiciile morale acordate de Curte în cauza <i>Mitropolia Basarabiei ș.a. c. Moldovei</i> și în alte cauze cu privire la neexecutarea hotărârilor judecătorești și cu privire la lipsa recursului efectiv.	10,000 inclusiv prejudiciile morale Curtea a compensat prejudiciile materiale și morale cauzate reclamantilor prin violările constatate, luând în considerație circumstanțele cauzei și jurisprudența Curții. Această sumă este menită să compenseze prejudiciile cauzate tuturor reclamanților (10 persoane fizice și biserica reclamantă).
violarea art. 10 al Convenției (libertatea de exprimare)		Prejudicii materiale	
		0	0
Amihalachioaie c. Moldovei cererea nr. 60115/00	20.04.2004 Aplicarea unei sancțiuni în mărime de MDL 360 Președintelui Unii Avocaților din Republica Moldova de către	0	0

			<p style="text-align: center;">Prejudicii morale</p>		<p>Constatarea violării constituie prin sine o satisfacție suficientă pentru prejudiciile morale cauzate reclamantului.</p>
			<p>100,000</p>	<p>Dauna serioasă adusă reputației sale ca avocat și președinte al Uniunii Avocaților prin aplicarea sancțiunii respective.</p>	<p>0</p>
			<p style="text-align: center;">Prejudicii materiale</p>		<p>Suma acordată reprezintă despăgubirile pe care reclamantul urma să le plătească la 3 reclamații în procedurile naționale în defăimare în raport cu care a fost constatată violarea art. 10 al Convenției; Curtea a notat că reclamantul nu a arătat legătura causală între despăgubirile pe care a fost obligat să le plătească în procedurile naționale și angajarea sa ulterioară și nu a acordat nici o sumă cu titlu de beneficiu ratat.</p>
			<p>2,460</p>	<p>Această sumă include despăgubirile ca urmare a procedurilor naționale și devalorizarea acestor sume datorită inflației; și beneficiul ratat cauzat reclamantului (după pierderea procesului, reclamantul nu a mai putut lucra ca jurnalist deoarece era considerat un jurnalist prost, fiind nevoit să lucreze ulterior cu un salariu mai mic, ca translator).</p>	<p>125</p>
			<p style="text-align: center;">Prejudicii morale</p>		<p>Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin încălcarea libertății sale de exprimare, evaluate în mod echitabil.</p>
			<p>30,000</p>	<p>Suferințele și frustrarea cauzate reclamantului prin obligarea de a plăti prejudiciu; procesul în defăimare a avut un efect negativ asupra carierei reclamantului (el nu a mai putut lucra pentru ziare serioase) fiind afectate astfel și relațiile sale familiale.</p>	<p>4,000</p>
			<p>Curtea Constituțională a Republicii Moldova, pentru criticarea într-un interviu în presă a unei hotărâri a Curții Constituționale.</p>		
			<p>Obligarea unui jurnalist într-o cauză de apărare a onoarei și demnității să demonstreze că concluziile sale corespund realității; obligarea jurnalistului la plata unei despăgubiri morale, când acesta era de bună credință, a efectuat o anchetă jurnalistică rațională, scriind un articol care s-a referit la chestiuni de interes public.</p>		
Busuioc c. Moldovei cererea nr. 61513/00	21.12.2004				

<p>Savitchi c. Moldovei cererea nr. 11039/02</p>	<p>11.10.2005</p> <p>Obligarea unui jurnalist, într-o cauză de apărare a onoarei și demnității, să demonstreze că concluziile sale corespund realității; omisiunea judecătorilor de a se expune asupra temeiniciei probelor prezentate de părăt într-o cauză cu privire la defăimare, cu declararea informației răspândite de jurnalist ca necorespunzând adevărului.</p>	<p>5,000</p> <p>Suferințele și frustrarea cauzate reclamantului prin încălcarea libertății sale de exprimare și prejudiciile acordate de Curte în cauzele <i>Ukrainian Media Group c. Ucrainei, Steel and Morris c. Regatului Unit, Schorsch și News Verlagsseelschaft c. Austriei</i>. Reclamantul solicita prejudicii mai mari decât cele acordate în cauza <i>Bustoioc c. Moldovei</i> deoarece în cauza <i>Bustoioc</i> Curtea a constatat că câteva ingerințe au fost conforme Convenției.</p>	<p>Prejudicii materiale și morale</p> <p>3,000</p> <p>Reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu material prin obligarea de a plăti despăgubiri pentru defăimare.</p> <p>Prejudicii morale au fost acordate pentru stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin încălcarea libertății sale de exprimare, evaluate în mod echitabil.</p>
<p>Kommersant Moldovy c. Moldovei cererea nr. 41827/02</p>	<p>09.01.2007</p> <p>Sistarea activității ziarului „Kommersant Moldova” pentru critica adusă autorităților moldovenești, în legătură cu acțiunile acestora în privința a.n. RMN, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești în temeiul art. 7 al Legii presei.</p>	<p>32,773</p> <p>Beneficiul ratat calculat conform declarației fiscale a reclamantului pentru anul precedent sistării activității ziarului (2001). Profitul indicat în declarație a fost multiplicat cu numărul de ani în care reclamantul a fost împiedicat să activeze. Suma solicitată include și datoriile acumulate de reclamant față de terțe persoane ca urmare a imposibilității de a le plăti.</p>	<p>Prejudicii materiale</p> <p>8,000</p> <p>Curtea a acceptat modalitatea de calculare a beneficiului ratat propusă de reclamant, însă a notat că ea nu este suficient de precisă și a acordat doar o parte a beneficiului ratat solicitat deoarece performanțele economice ale reclamantului puteau varia pe durata celor 4 ani care au urmat după sistarea activității ziarului și deoarece în scurt timp după sistarea activității ziarului un alt ziar cu o denumire asemănătoare a început să apară.</p> <p>Curtea nu a acordat sume pentru datoriile acumulate deoarece</p>

				acestea urmau a fi plătite indiferent de sistarea activității ziarului. Quantumul prejudiciilor materiale a fost stabilit în mod echitabil, ținând cont și de faptul că pretențiile cu privire la prejudiciile morale erau asemănătoare acestora.
			Prejudicii morale	
	20,000	Prin sistarea activității ziarului reputația reclamantului a fost serios afectată datorită neonorării obligațiilor contractuale, demiterii întregului personal și imposibilității de a planifica și continua activitatea sa; șocul cauzat conducerii reclamantului prin hotărârea judecătorească de sistare a activității.	0	Curtea nu a găsit necesar de a acorda prejudicii cu acest titlu deoarece pretențiile invocate pentru justificarea acestor pretenții au fost reflectate la calcularea prejudiciilor materiale.
violarea art. 13 al Convenției (dreptul la un recurs efectiv)				
Mitropolia Basarabiei ș.a. c. Moldovei cererea nr. 45701/99	13.12.2001	Lipsa dreptului pentru un cult religios înregistrat de a contesta în justiție refuzul Guvernului de a înregistra cultul religios. Curtea a mai constatat violarea art. 9 al Convenției.	Prejudicii materiale	
			0	0
			Prejudicii morale	
	FRF 160,000	În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.	20,000	Prejudiciile morale cauzate reclamanților prin violările constatate, evaluate în mod echitabil. Această sumă este menită să compenseze prejudiciile cauzate tuturor reclamanților.

Ostrovar c. Moldovei cererea nr. 35207/03	13.09.2005	Imposibilitatea reclamantului de a se opune efectiv tratamentului la care a fost supus din cauza imprevizibilității legii. Curtea a mai constatat violarea art. 3 și art. 8 ale Convenției.	Prejudicii materiale		Compensația a fost acordată pentru frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea cauzate reclamantului deoarece, deși era bolnav de astm, reclamantul a fost ținut mai mult de 9 luni într-o celulă supraaglomerată cu fumători, în care el petrecea 23 de ore zilnic; lipsa asistenței medicale adecvate, hrana inadecvată și condițiile inadecvate de igienă; deși medicamentele de care avea nevoie puteau fi aduse doar de familie, reclamantul nu a avut dreptul să corăspundeze cu mama sa și să-și vadă soția și fiica.
			0	0	
Corsacov c. Moldovei cererea nr. 18944/02	04.04.2006	Imposibilitatea pentru reclamant de a obține compensații pentru maltratare deoarece conform Codului civil reclamantul poate pretinde compensații doar pentru acțiuni ilegale, iar autoritățile nu au stabilit vinovăția poliștilor în maltratarea reclamantului. Curtea a mai constatat violarea art. 3 al Convenției.	Prejudicii materiale		Suferințele și frustrarea cauzate reclamantului de gravitatea extremă a violărilor constatate; deteriorarea gravă a sănătății; reclamantul a avut nevoie de îngrijiri medicale de lungă durată; modul cum autoritățile naționale au examinat învinuirile de maltratare; imposibilitatea de
			0	0	
			Prejudicii morale		
			9,000 (5,000 p/u violarea art. 3 și 4,000 p/u violarea art. 8)	Frustrarea, incertitudinea și îngrijorarea cauzate reclamantului de condițiile în care era deținut; încălcarea dreptului de a corăsponda cu mama sa i-a cauzat suferințe deoarece el n-o putea înștiința despre medicamentele de care avea nevoie și nu știa pentru cât timp îi vor ajunge medicamentele avute; limitarea dreptului la întăvederi putea duce la destrămarea familiei și i-a cauzat suferințe reclamantului deoarece nu-și putea vedea copilul pe parcursul unor perioade lungi.	suma globală de 3,000
			20,000	Durerile, suferințele și îngrijorarea cauzate reclamantului; teama pentru viața sa; ca urmare a maltratării reclamantul a devenit invalid și a avut nevoie de tratament medical care a durat mai mult de un an de zile.	20,000

					<p>a obține compensații pentru maltratare; compensațiile acordate anterior în cauzele <i>Selmouni c. Franței</i>; <i>Dikme c. Turciei</i>; <i>Khudoyorov c. Rusiei</i>.</p>
<p>Moisei c. Moldovei cererea nr. 14914/03</p>	<p>19.12.2006</p>	<p>Lipsa remediilor pentru reclamant de a se opune neexecutării hotărârii judecătorești irevocabile și de a obține compensații pentru neexecutarea hotărârii. Curtea a mai constatat violarea art. 6 al Convenției și a art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenție.</p>	<p>Prejudicii materiale</p> <p>10,217 (inclusiv prejudiciile morale)</p> <p>Aplicarea prin analogie a regulii din Codul Muncii privind plata compensației de 5 % pentru fiecare zi de întârziere la plata salariului.</p> <p>192</p> <p>Curtea nu a acceptat metodologia de calcul a prejudiciului material propusă de reclamant, însă a notat că reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu material prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a acordat această sumă.</p>	<p>Prejudicii morale</p> <p>500</p>	<p>Stresul și frustrarea cauzate reclamantului prin neexecutarea hotărârilor judecătorești, mai ales datorită vârstei avansate a reclamantului și faptului că s-a acordată prin hotărârea judecătorească reprezentarea o sursă importantă de venit pentru el.</p>
<p>Pruneanu c. Moldovei cererea nr. 6888/03</p>	<p>16.01.2007</p>	<p>Imposibilitatea pentru reclamant de a obține compensații pentru maltratare deoarece conform Codului civil</p>	<p>0</p>	<p>Prejudicii materiale</p> <p>0</p>	

		reclamantul poate pretinde compensații doar pentru acțiuni ilegale, iar autoritățile nu au stabilit vinovăția poliștilor în maltratarea reclamantului. Curtea a mai constatat violarea art. 3 al Convenției.	12,000	Maltratarea reclamantului și examinarea inadecvată în plângerilor de maltratare.	Prejudicii morale 8,000	Reclamantul a suferit numeroase serioase daune cauzate sănătății, care i-au cauzat suferințe grave.
Biserica Adevărat Ortodoxă din Moldova ș.a. c. Moldovei cererea nr. 952/03	27.02.2007	Lipsa mijloacelor efective pentru reclamant de a se opune neexecutării unei hotărâri judecătorești executorii privind obligarea de a înregistra un cult religios deoarece, deși a întreprins toate măsurile legale, executorul judecătoresc nu a putut obține executarea hotărârii judecătorești. Curtea a mai constatat violarea art. 9 al Convenției și al art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenție.	50	Prejudicii materiale Prejudiciul material cauzat prin plata întârziată a prejudiciilor morale. Prejudicii morale Prejudiciile morale acordate de Curte în cauza <i>Mitropolia Basarabiei ș.a. c. Moldovei și în alte cauze</i> cu privire la neexecutarea hotărârilor judecătorești și cu privire la lipsa recursului efectiv.	10,000 inclusiv prejudiciile morale	Curtea a compensat prejudiciile materiale și morale cauzate reclamantilor prin violările constatate, luând în considerație circumstanțele cauzei și jurisprudența Curții. Această sumă este menită să compenseze prejudiciile cauzate tuturor reclamantilor (10 persoane fizice și biserica reclamantă).
cauze în care au fost constatate violări diferite deosebit de grave						
Ilașcu ș.a. c. Moldovei și Rusiei cererea nr. 48787/99	08.07.2004	Violența art. 3 al Convenției - maltratarea, deținerea fără un mandat legal și condițiile de detenție a reclamantilor în închisorile din a.n. RMN, unde ei au fost deținuți timp de peste 12 ani (9 ani în cazul dlui Ilașcu) (izolarea îndelungată a reclamantilor, încălzirea celulelor, iluminarea naturală insuficientă a celulelor, lipsirea de hrană și restricția de a primi	30,000	Această sumă, solicitată de dl Leșco, reprezenta costul apartamentului său din Tiraspol pe care l-a pierdut după condamnarea sa și părăsirea Transnistriei de către familia sa.	dl Leșco 60,000 dl Ivanțoc 60,000 dl Petrov-Popa 60,000 și alte 3,000 fiecărui reclamant	Curtea nu consideră că preținsele prejudicii materiale au fost probate, însă nu poate rezonabil exclude că reclamantii au ratat beneficii care sunt în legătură directă cu violările constatate. Tratamentul la care au fost supuși dl Ilașcu și dl Ivanțoc au fost apreciate ca tortură, iar cele la care au fost supuși dl Leșco și dl Petrov-Popa, ca tratamente inumane și degradante; lipsirea

	<p>colete, interdicția de a face baie timp de mai multe luni, interdicția de a avea întrevederi cu familia și avocatul și efectul condițiilor de detenție asupra sănătății); violarea art. 5 § 1 al Convenției - lipsirea de libertate a reclamantilor timp de mai mult de 38 de luni a fost „contrară legii” deoarece procesul în urma căruia ei au fost condamnați nu a fost echitabil; violarea art. 34 al Convenției de către Republica Moldova - Președintele Republicii Moldova a declarat că dl Ilașcu este vinovat de continuitatea detenției celorlalți reclamantși deoarece el nu a retras cererea de la Curte; violarea art. 34 al Convenției de către Rusia - exercitarea presiunilor asupra Republicii Moldova prin căi diplomatice, pentru ca aceasta să-și retracteze poziția exprimată în dosar, care era în defavoarea Federației Ruse; maltratarea reclamantilor de către autoritățile a.n. RMN și înrăutățirea condițiilor lor de detenție pe motiv că ei au depus cererea la Curte.</p>	<p>1,000; 7,800,000; 1,000 și respectiv, 1,000</p> <p>Prejudicii morale</p> <p>Dnii Ilașcu, Ivantoc și Petrov-Popa au declarat că vor fi satisfăcuți dacă Moldova le va plăti câte EUR 1,000 cu titlu de daune morale. Pretențiile înaintate de dl Leșco urmau a fi încasate solidar de la ambele state părâte. În susținerea pretențiilor sale, reclamantii au invocat seriozitatea violărilor, circumstanțele cauzei, atitudinea guvernelor părâte, efectul continuu al violărilor Convenției asupra sănătății lor și traumele pe care le-au suferit.</p> <p>în raport cu Rusia</p> <p>Prejudicii materiale</p> <p>Dnii Ilașcu, Ivantoc și Petrov-Popa solicitau aceste sume pentru salariul și alte indemnizații pe care ar fi putut să le obțină. Dl Leșco solicita costul apartamentului său din Tiraspol pe care l-a pierdut după condamnarea sa și părăsirea Transnistriei de către familia sa.</p> <p>Prejudicii morale</p> <p>Pretențiile înaintate de dl Leșco (EUR 7,800,000) urmau a fi încasate solidar</p>	p/u violarea art. 34	de libertate a reclamantilor a fost recunoscută ca arbitrară, iar 2 reclamantși se mai află încă în detenție; ambele guverne părâte au violat art. 34 al Convenției; gravitatea extremă a violărilor constatate. Curtea a stabilit cuantumul daunelor în mod echitabil.
	<p>1,861; 9,560; 30,000 și, respectiv, 21,510</p> <p>Prejudicii materiale</p> <p>Dl Ilașcu 180,000 dl Leșco 120,000 dl Ivantoc 120,000 dl Petrov-Popa 120,000 și alte 7,000 fiecărui reclamant p/u violarea art. 34</p>			

			și, respectiv, 7,440,000	de la ambele state pârâte. În susținerea pretențiilor sale, reclamantul a invocat seriozitatea violărilor, circumstanțele cauzei, atitudinea guvernelor pârâte, efectul continuu al violărilor Convenției asupra sănătății lor și traumele pe care le-au suferit.	
Boicenco c. Moldovei cererea nr. 41088/05	11.07.2006	Violarea art. 3 al Convenției - mustrarea reclamantului; neacordarea, timp de mai mult de 3 luni, a asistenței medicale necesare pe durata detenției reclamantului, care se afla în stare de stupor; respingerea, fără a efectua o cercetare, a plângerilor privind mustrarea reclamantului de către același procuror care instrumenta cauza penală împotriva reclamantului; violația art. 5 § 1 al Convenției - lipsirea de libertate a reclamantului, în perioada 23.07.2005 - 23.12.2005, fără un mandat legal după transmiterea dosarului penal în instanța de judecată spre examinare; violația art. 5 § 3 al Convenției - nemotivarea adecvată a deciziilor de eliberare și prelungire a mandatului de arest și a deciziilor de respingere a recursurilor apărării la aceste decizii; violația art. 5 § 3 al Convenției - datorită gravității învinuirilor, prevederile art. 191	75,000	Suferințele psihice de o intensitate deosebită; reclamantul a fost mustrat, s-a aflat în stare de stupor și fără asistență medicală; el a suferit de subnutriție, pierzând 35 kg în 99 de zile; neexaminarea plângerilor cu privire la mustrarea sa; lipsirea sa ilegală de libertate; împiedicarea de a examina cererea sa la Curte.	Prejudicii materiale 40,000 Prejudicii morale
				rezervate pentru o hotărâre separată	Numărul semnificativ și gravitatea extremă a violărilor suferite de reclamant; mustrarea și detenția sa ulterioară au fost agravate de neexaminarea plângerilor cu privire la mustrarea și de împiedicarea de a examina cererea sa la Curte; lipsirea sa ilegală de libertate după ce a fost deținut timp de 3 luni fără vreun motiv. Curtea a stabilit cuantumul prejudiciilor morale în mod echitabil.

		<p>al Codului de procedură penală obligau arestarea reclamantului; violarea art. 34 al Convenției - refuzul autorităților de a permite avocaților reclamantului la Curte de a avea acces la recla-mant și la fișa sa medicală, ceea ce i-a împiedicat să prezinte Curții, în numele reclamantului, preten-tiile sale cu privire la prejudiciile materiale.</p>				
<p>Holomiov c. Moldovei cererea nr. 30649/05</p>	<p>07.11.2006</p>	<p>Violaarea art. 3 al Convenției - neacordarea asistenței medicale strict necesare timp de peste 3 ani unei persoane aflată în detenție care suferă de boli renale; violarea art. 5 § 1 al Convenției - lipsirea de libertate a reclamantului, în perioada 23.05.2002 - 28.12.2005, fără un mandat legal după transmiterea dosarului penal în instanța de judecată spre examinare; violarea art. 6 § 1 al Convenției - examina-rea într-o singură instanță a unei învinuiri penale în privința unui inculpat bolnav timp de 4 ani 9 luni și 14 zile, cu intervale de 5 luni între ședințe, perioadă în care au avut loc 54 de ședințe (dintre care doar 15 au fost amâ-nate datorită reclamantului, iar multe amânări au avut loc din cauza lipsei procurorului sau a judecătorului).</p>	<p>1) USD 4,600 și MDL 1,200; 2) MDL 74,300; 3) 4,190</p>	<p>Prejudicii materiale</p> <p>0</p> <p>1) Onorariile avocatului pentru reprezentare în procedurile naționale; 2) Sumele cheltuite de familia sa pentru hrana adusă reclamantului pe durata detenției; 3) Sumele cheltuite de familia sa pentru medica-mentele aduse reclamantului pe durata detenției;</p> <p>Prejudicii morale</p> <p>25,000</p> <p>În hotărârea Curții nu este menționată nici o justificare care ar fi fost invocată de reclamant.</p>	<p>Reclamantul nu a prezentat probe convingătoare că sumele solicitate au fost cheltuite sau/și că între sumele cheltuite și violările constatate în această cauză există vreo legătură cauzală.</p> <p>Suferințele cauzate reclamantului prin detenția sa ilegală mai mult de 3 ani, neacordarea asistenței medicale adecvate și prin învinuirilor penale împotriva sa. Curtea a stabilit cuantumul prejudiciilor morale în mod echitabil.</p>	

CAPITOLUL

Acte normative
ale Republicii Moldova

Н О Т Ă Р Î R E
privind ratificarea Convenției pentru apărarea drepturilor
omului și a libertăților fundamentale, precum
și a unor protocoale adiționale la această Convenție

Nr. 1298-XIII din 24.07.97

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.54-55/502 din 21.08.1997

* * *

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art.1. - Se ratifică Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, amendată prin protocoalele nr. 3 din 6 mai 1963, nr. 5 din 20 ianuarie 1966 și nr. 8 din 19 martie 1985 și completată cu Protocolul nr. 2 atribuind Curții Europene a Drepturilor Omului competența de a da avize consultative din 6 mai 1963, care fac parte integrantă din aceasta, precum și primul Protocol adițional la Convenție, Paris, 20 martie 1952, Protocolul nr. 4 recunoscând anumite drepturi și libertăți, altele decât cele deja înscrise în Convenție și în primul Protocol adițional la Convenție, Strasbourg, 16 septembrie 1963, Protocolul nr. 6 privind abolirea pedepsei cu moartea, Strasbourg 28 aprilie 1983, Protocolul nr. 7, Strasbourg, 22 noiembrie 1984, și Protocolul nr. 11 privind restructurarea mecanismului de control stabilit de Convenție, Strasbourg, 11 mai 1994, cu următoarele declarații și rezerve:

1. Republica Moldova declară că nu va putea asigura respectarea dispozițiilor Convenției în ce privește omisiunile și actele comise de organele autoproclamatei republici nistrene pe teritoriul controlat efectiv de ele pînă la soluționarea definitivă a diferendului din această zonă.

2. În temeiul articolului 64 din Convenție, Republica Moldova formulează o rezervă la articolul 4, avînd drept efect păstrarea posibilității aplicării pedepsei penale în formă de muncă corecțională fără privațiune de libertate, așa cum este prevăzut de articolul 27 din Codul penal, și respectiv, a pedepsei administrative în formă de muncă corecțională, așa cum este prevăzut de articolul 30 din Codul cu privire la contravențiile administrative. Rezerva va produce efecte pe parcursul unui an de la data intrării în vigoare a Convenției pentru Republica Moldova.

3. În temeiul articolului 64 din Convenție, Republica Moldova formulează o rezervă la articolul 5, paragraful 3 avînd drept efect continuarea eliberării mandatului de arest de către procuror, așa cum este prevăzut de articolul 25 din Constituția Republicii Moldova, de articolul 78 din Codul de procedură penală și de articolul 25 din Legea nr.

902-XII din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură. Rezerva va produce efecte pe parcursul a 6 luni de la data intrării în vigoare a Convenției pentru Republica Moldova.

4. În temeiul articolului 64 din Convenție, Republica Moldova formulează o rezervă la articolul 5 avînd drept efect păstrarea posibilității aplicării de sancțiuni disciplinare militarilor sub formă de arest de către comandanții superiori, așa cum este prevăzut de articolele 46, 51-55, 57-61 și 63-66 din Regulamentul disciplinar al Forțelor Armate, aprobat prin Legea nr. 776-XIII din 13 martie 1996.

5. Republica Moldova interpretează dispozițiile celei de-a doua propoziții din articolul 2 al primului Protocol adițional la Convenție ca neimpunînd obligații financiare suplimentare statului referitoare la stabilimentele școlare de orientare filozofică sau religioasă, altele decît cele prevăzute de legislația internă.

Art.2. - În temeiul articolelor 25 și 46 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Republica Moldova recunoaște dreptul la recursul individual în fața Comisiei Europene a Drepturilor Omului și jurisdicția obligatorie a Curții Europene a Drepturilor Omului de plin drept și fără o convenție specială, cu condiția reciprocității părților, pentru toate cauzele referitoare la interpretarea și aplicarea Convenției, precum și a Protoalelor nr. 4 și nr. 7 pentru cauzele în care violarea drepturilor garantate de aceste instrumente este săvîrșită după intrarea lor în vigoare pentru Republica Moldova.

Art.3. - Ministerul Afacerilor Externe va remite Secretarului General al Consiliului Europei instrumentul de ratificare.

Art.4. - În vederea realizării Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 126 din 13 mai 1996 cu privire la reprezentarea Guvernului Republicii Moldova în Comisia Europeană a Drepturilor Omului și în Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Guvernul, în termen de 2 luni de la data adoptării prezentei hotărîri, va opera modificările de rigoare în Regulamentul Ministerului Justiției.

Art.5. - Guvernul va prezenta, în termen de 3 luni de la data adoptării prezentei hotărîri, un program de ajustare a legislației Republicii Moldova la prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, luînd drept bază rezultatele activității Grupului de lucru pentru exercițiul de compatibilitate a legislației Republicii Moldova cu prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instituit prin Hotărîrea Guvernului nr. 210 din 5 martie 1997.

Art.6. - Textul integral al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și cel al protoalelor sale adiționale vor fi publicate, în termen de 7 zile de la data intrării lor în vigoare pentru Republica Moldova, într-o ediție specială a Monitorului Oficial al Republicii Moldova.

Art.7. - Prezenta hotărîre intră în vigoare la data publicării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Dumitru MOȚPAN

Chișinău, 24 iulie 1997.

Nr. 1298-XIII.

PARLAMENTUL
REPUBLICII MOLDOVA

ПАРЛАМЕНТ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

CONSTITUȚIA¹ 29 iulie 1994

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.1 din 12.08.1994

* * *

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 135

Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității [...] tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; [...].

¹ Extrase cu privire la aplicarea tratatelor internaționale în sistemul de drept al Republicii Moldova

REPUBLICA MOLDOVA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
КОНСТИТУЦИОННЫЙ СУД

HOȚĂRÎRE
privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din
Constituția Republicii Moldova

Nr. 55 din 14.10.99

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 118-119/64 din 28.10.1999

* * *

În numele Republicii Moldova,

Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT - președinte

Nicolae CHISEEV - judecător-raportor

Mihai COTOROBAI - judecător

Constantin LOZOVANU - judecător

Ion VASILATI - judecător-raportor

cu participarea grefierului Aliona Balaban, deputatului în Parlament Victor Cecan, președintele Comisiei pentru control și petiții, autorul sesizării, reprezentantului Parlamentului Ion Creangă, șef al sectorului relații cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului Parlamentului, reprezentantului Președintelui Republicii Moldova Raisa Grecu, șef al Serviciului acte ale Președintelui Republicii Moldova, conducându-se după art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. b), art. 25 lit. g) și art. 31 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituție.

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului Victor Cecan, depusă în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Prin decizia Curții Constituționale din 14 aprilie 1999 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Externe.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația prezentată de judecătorul-raportor, argumentele autorului sesizării și opiniile reprezentanților Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

1. În sesizarea sa deputatul Victor Cecan solicită interpretarea prevederilor art. 4 din Constituție "Drepturile și libertățile omului" sub următoarele aspecte:

- Ce sens comportă noțiunile “pacte” și “celelalte tratate”? Care acte internaționale, din punct de vedere constituțional, se referă la pacte și care la tratate? Care este deosebirea dintre aceste acte?

- De cînd Republica Moldova este parte la pactele și tratatele internaționale: de la data semnării sau de la data ratificării lor?

- Care autoritate publică este abilitată de a aprecia dacă o lege sau alta a Republicii Moldova nu concordă cu prevederile pactelor și tratatelor internaționale?

În scopul stabilirii voinței autentice a legislatorului asupra dispozițiilor art. 4 din Constituție, Curtea reține următoarele.

Art. 4 alin. (1) din Legea Supremă prevede că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Această prevedere comportă consecințe juridice, presupunînd, mai întîi, că organele de drept, inclusiv Curtea Constituțională și instanțele judecătorești, în limitele competențelor ce le revin, sînt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional în cazurile stabilite de legislație.

Art. 4 alin. (2) din Constituție vizează corelația dintre normele dreptului internațional și dispozițiile constituționale privind drepturile fundamentate ale omului, acordînd, în caz de neconcordanță, prioritate prevederilor internaționale.

Respectarea angajamentelor internaționale de către Republica Moldova este prevăzută de art. 8 din Constituție, potrivit căruia Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Potrivit teoriei și practicii dreptului internațional, prin principii și norme unanim recunoscute ale dreptului internațional se înțeleg principiile și normele consacrate ale dreptului internațional care au caracter general și universal. Normele și principiile unanim recunoscute ale dreptului internațional sînt executorii pentru Republica Moldova în măsura în care ea și-a exprimat consimțămîntul de a fi legată prin actele internaționale respective.

Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului nu pot fi interpretate și aplicate fără recunoașterea acestor principii.

În afară de principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional parte componentă a cadrului legal al Republicii Moldova sînt și tratatele internaționale.

Prin sintagma “celelalte tratate la care Republica Moldova este parte” din art. 4 alin. (1) din Constituție, în virtutea dispozițiilor Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor internaționale, încheiată la 23 mai 1969 și ratificată de Parlamentul Republicii Moldova prin Hotărîrea nr. 1135-XII din 4 august 1992, se subînțeleg tratatele internaționale ratificate de către Republica Moldova, inclusiv tratatele internaționale la care Republica Moldova a aderat, care au devenit executorii pentru Republica Moldova.

Noțiunea de “pact”, utilizată în art. 4 din Constituție, denumeste un gen de tratat internațional. Noțiunea de “tratată” este generală și cuprinde toate genurile de acorduri internaționale - tratată, acord, pact, convenție, declarație, comunicat, protocol ș.a. Indiferent de denumirea lor, actele respective au aceeași putere juridică obligatorie.

În cazul în care între pactele și tratatele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului și legile interne ale țării există neconcordanțe, organele de drept aplică normele dreptului internațional. Dispoziția constituțională despre prioritatea reglementărilor internaționale privind drepturile omului are incidență asupra legilor și asupra altor acte normative interne. Această dispoziție vizează toate legile, indiferent de data adoptării lor. De altfel, tratatele internaționale au prioritate numai asupra legilor interne, dar nu și asupra normelor constituționale.

Referitor la problema care autoritate publică din Republica Moldova are dreptul de a stabili neconcordanța între o lege a Republicii Moldova și dispozițiile pactelor și tratatelor internaționale, Curtea ține să releve că autoritățile abilitate cu negocierea și încheierea tratatelor internaționale stabilesc la etapa preliminară dacă legile interne concordă cu prevederile tratatelor internaționale. Legiuitorul, la rîndul său, de asemenea are obligația de a verifica concordanța dispozițiilor proiectelor de legi cu normele tratatelor internaționale. În cazul în care se depistează o neconcordanță între legislația internă și normele internaționale, legislația internă urmează să fie supusă revizuirii.

Pentru considerentele expuse și conducîndu-se după art. 140 din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. b), art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 61 și 62 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Prin art. 4 din Constituție se garantează nu numai drepturile și libertățile fundamentale ale omului, consacrate de Constituție, dar și principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Prin principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional se înțeleg principiile și normele dreptului internațional cu caracter general și universal.

2. Prin sintagma “celelalte tratate la care Republica Moldova este parte”, cuprinsă în art. 4 alin. (1) din Constituție, se înțeleg tratatele internaționale ratificate de către Republica Moldova, inclusiv tratatele internaționale la care Republica Moldova a aderat, care sunt executorii pentru Republica Moldova.

3. Principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, tratatele internaționale ratificate și cele la care Republica Moldova a aderat sînt parte componentă a cadrului legal al Republicii Moldova și devin norme ale dreptului ei intern.

4. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului și legile interne ale Republicii Moldova, potrivit dispozițiilor art. 4 alin. (2) din Constituție, organele de drept sînt obligate să aplice reglementările internaționale.

5. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în “Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Pavel BARBALAT

Chișinău, 14 octombrie 1999.

Nr. 55.

REPUBLICA MOLDOVA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
КОНСТИТУЦИОННЫЙ СУД

DECIZIE

privind sistarea procesului pentru controlul constituționalității unor prevederi ale Tratatului între Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat și a Protocolului adițional la Tratat, semnate la Kiev la 18 august 1999

Nr. 5 din 24.09.2002

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 137-138/25 din 10.10.2002

* * *

Curtea Constituțională în componența:

Victor PUȘCAȘ	- președinte
Mihai COTOROBAI	- judecător
Mircea IUGA	- judecător-raportor
Constantin LOZOVANU	- judecător-raportor
Dumitru PULBERE	- judecător
Elena SAFALERU	- judecător

cu participarea Corinei Popa, grefier, deputaților în Parlament Iurie Roșca și Ștefan Secăreanu, autorii sesizării, Gheorghe Susarenco, Vitalie Nagacevschi și Bogdan Ciubotaru, reprezentanții autorilor sesizării, Iurie Stoicov și Ion Creangă, reprezentanții Parlamentului, Galina Chirinciuc, reprezentantul permanent al Guvernului la Curtea Constituțională, conducându-se după art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin.(1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit. a) și art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității Tratatului între Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat și a Protocolului adițional la Tratat, semnate la Kiev la 18 august 1999.

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputaților în Parlament Iurie Roșca și Ștefan Secăreanu, depusă la 28 martie 2002, în conformitate cu prevederile art. 24 și 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin Decizia Curții Constituționale din 20 mai 2002 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării sesizării au fost solicitate puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Externe, Departamentului Trupelor de Grăniceri, Academiei de Științe a Mol-

dovei, Catedrelor de Drept constituțional și Drept administrativ și de Drept internațional de la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova, Catedrei Discipline statale a Departamentului de Drept de la Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația prezentată de judecătorii-raportori, explicațiile participanților la proces,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

Prin Legea organică nr. 348-XV din 12 iulie 2001¹ Parlamentul a ratificat Tratatul între Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat, semnat la Kiev la 18 august 1999 (în continuare - Tratatul), intrat în vigoare la 18 noiembrie 2001 în urma schimbului instrumentelor de ratificare la 19 octombrie 2001.

Potrivit art. 10 din Tratat, Părțile Contractante vor semna un protocol adițional la prezentul Tratat, care este partea lui integrantă și care reglementează problemele transiterii în proprietate Ucrainei a sectorului de autostradă Odesa-Reni în regiunea localității Palanca a Republicii Moldova, precum și a sectorului de teren, prin care trece acesta, și regimul lor de exploatare.

Autorii sesizării solicită exercitarea controlului constituționalității art. 10 menționat, precum și a Protocolului adițional, potrivit căruia Republica Moldova transmite în proprietate (posesie, folosință și administrare) Ucrainei sectorul de autostradă Odesa-Reni în regiunea localității Palanca a Republicii Moldova cu lungimea de 7,77 km și a sectorului de teren, prin care trece acesta, cu suprafața de 18,0 ha.

În opinia semnatarilor sesizării, art. 10 din Tratat și Protocolul adițional contravin principiilor constituționale ale inalienabilității și indivizibilității teritoriale a statului, consfințite în art. 1 alin. (1) și, respectiv, în art. 3 alin. (1) din Constituție, care sînt incompatibile cu înstrăinarea teritoriului sub orice formă și cu divizarea teritorială, teritoriul reprezentînd unul din elementele principale ale statului, și aduc atingere art. 3 alin. (2) din Constituție, care stipulează unele condiții în ceea ce privește modificarea frontierelor.

În sesizare se menționează de asemenea că actele supuse controlului constituționalității au fost încheiate cu încălcarea art. 8 alin. (2) din Constituție, care prevede că intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținînd dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de revizuirea acesteia.

Raportînd actele supuse controlului constituționalității la prevederile Legii Supreme, altor legi ale Republicii Moldova și la normele internaționale în domeniu, Curtea reține următoarele.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Constituție, Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

¹ M.O., 2001, nr. 86-88, art. 650. Legea pentru ratificarea Tratatului dintre Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat.

Astfel, la încheierea tratatelor internaționale Republica Moldova urmează să se conformeze principiilor și normelor internaționale de drept, precum și dispozițiilor constituționale și legale naționale, care guvernează problemele tratatelor.

În contextul obiectului sesizării, Curtea opinează că atribuția sa, stipulată în art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, privind exercitarea controlului constituționalității asupra tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte urmează a fi examinată prin prisma altor dispoziții constituționale și în coroborare cu normele naționale și internaționale în domeniu, dat fiind că norma constituțională enunțată, avînd caracter general, nu specifică care tratate sînt supuse controlului constituționalității și la ce etapă: pînă sau după intrarea lor în vigoare.

Potrivit prevederilor Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23 mai 1969 (în continuare - Convenția), în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993¹, prin tratat se înțelege un acord internațional încheiat în scris între state și guvernat de dreptul internațional.

Art. 24 din Convenție, care reglementează modul de intrare în vigoare a tratatelor, stipulează că un tratat intră în vigoare la data și după modalitățile ce s-au fixat prin dispozițiile sale sau prin acord între statele care au participat la negocieri.

Prin consecvența principiilor dreptului internațional Tratatul din 18 august 1999 între Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat, în art. 12, stabilește că acesta se supune ratificării și intră în vigoare în a 30-a zi din data efectuării schimbului instrumentelor de ratificare. Odată intrat în vigoare, la 18 noiembrie 2001, Tratatul cade sub incidența principiului de drept internațional "pacta sunt servanda" (art. 26 din Convenție).

Potrivit art. 27 din Convenție, o parte nu poate invoca dispozițiile dreptului său intern pentru a justifica neexecutarea unui tratat.

O confirmare a acestui principiu găsim și în art. 62 pct. 2 lit. a) din Convenție, potrivit căruia, în cazul în care este vorba despre un tratat care stabilește o frontieră, nici o schimbare fundamentală a împrejurărilor în raport cu cele existente în momentul încheierii unui astfel de tratat nu poate pune la îndoială valabilitatea acestuia.

Or, prin art. 8 alin. (1) din Constituție Republica Moldova se obligă să respecte tratatele la care este parte. Mai mult ca atît, alin. (2) din același articol statuează că intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținînd dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

În cazul în care o asemenea revizuire nu a avut loc, tratatul internațional intrat în vigoare devine executoriu.

De observat, că stabilirea frontierei de stat între Republica Moldova și Ucraina, care face obiectul tratatului contestat, se află în proces de desfășurare, prin urmare nu se exclude operarea unor reglementări suplimentare.

Invocînd principiul dreptului internațional privind îndeplinirea de către stat a angajamentelor internaționale, Curtea relevă că exercitarea controlului constitu-

¹ Tratatate internaționale, vol. 4, pag. 53.

ționalității acestui tratat ar contrazice principiul internațional privind executarea tratatelor cu bună credință, ceea ce ar aduce prejudicii credibilității Republicii Moldova ca partener în raporturile instituite prin tratatele internaționale și ar întârzia sau chiar ar frâna dezvoltarea relațiilor interstatale și interguvernamentale ale țării.

Imposibilitatea exercitării controlului constituționalității actelor contestate rezultă și din prevederile art. 22 alin. (2) din Legea nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999 “Privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova”, care stipulează că tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, recunoscute de Curtea Constituțională ca incompatibile cu Constituția Republicii Moldova, nu sînt puse în vigoare și nu sînt aplicate¹. Or, această normă nu prevede efectele juridice ale unui tratat internațional intrat în vigoare declarat neconstituțional.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 140 din Constituție, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 60 lit. c), art. 61 și art. 64 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Dispune sistarea procesului privind controlul constituționalității unor prevederi ale Tratatului între Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat și a Protocolului adițional la Tratat, semnate la Kiev la 18 august 1999.

2. Prezenta Decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în “Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

**PRESEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Victor PUȘCAȘ

Chișinău, 24 septembrie 2002.

Nr. 5.

**OPINIE SEPARATĂ
expusă în temeiul art. 27 alin. (5)
din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 67
din Codul jurisdicției constituționale**

Prin sesizarea unui grup de deputați din Parlament s-a solicitat exercitarea controlului constituționalității art. 10 din Tratatul între Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat și a Protocolului adițional, ratificate de către Parlament prin Legea nr. 348-XV din 12 iulie 2001, în baza cărora în proprietatea Ucrainei s-a transmis din teritoriul Republicii Moldova un sector de autostradă cu teritoriul adiacent cu

¹ M.O., 2000, nr. 24-26, art. 137

suprafața totală de 18 ha. Ca rezultat, pe acest teritoriu s-a instituit jurisdicția Ucrainei, ceea ce, după opinia autorilor sesizării, contravine prevederilor cuprinse în art. 1 alin. (1), art. 3 alin. (1) și (2), art. 8 alin. (2) din Constituție.

Prin decizia Curții Constituționale din 24 septembrie 2002 procesul referitor la sesizarea menționată a fost sistat pe motiv că exercitarea controlului constituționalității Tratatului și a Protocolului adițional, contestate în sesizare, este imposibilă, întrucât actele în cauză au intrat în vigoare. În argumentarea acestei concluzii din Decizie se face trimitere la art. 24 și 27 din Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor, art. 8 alin. (1) și art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și art. 22 alin. (2) din Legea nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999 “Privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova”.

Consider că sistarea procesului în această cauză și argumentele invocate în susținerea sistării procesului sînt nefondate.

Art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale stipulează univoc că Curtea Constituțională, în exercitarea jurisdicției constituționale, efectuează, la sesizare, controlul constituționalității tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Atît Legea Supremă, cît și legile menționate nu prevăd condiții speciale, excepții sau interdicții pentru controlul constituționalității tratatelor internaționale la care statul nostru este parte. Astfel, procesul în cauza privind controlul constituționalității art. 10 din Tratatul și Protocolul adițional menționate mai sus a fost sistat absolut neîntemeiat.

În opinia mea, concluzia cuprinsă în Decizie, potrivit căreia atîta timp cît reglementările dreptului intern nu specifică ce fel de tratate internaționale la care statul nostru este parte sînt supuse controlului constituționalității clauzele Tratatului contestat nu pot fi supuse controlului constituționalității, este nefondată pentru următoarele considerente.

Din cuprinsul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale rezultă univoc și incontestabil că legile și hotărîrile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, hotărîrile și ordonanțele Guvernului, precum și tratatele internaționale la care statul nostru este parte pot fi supuse de Curtea Constituțională exclusiv controlului constituționalității a posteriori.

Faptul că legislatorul a avut în vedere controlul a posteriori este confirmat de întreaga activitate a Curții de la fondarea ei pînă în prezent - actele pasibile de controlul constituționalității au fost și sînt supuse controlului constituționalității imperativ numai după intrarea lor în vigoare. Actele contestate, dar care nu au intrat în vigoare, nu sînt acceptate spre examinare în fond de către Curte.

Din conținutul normelor de drept enunțate rezultă univoc că legislatorul constituant, prin sintagma “precum și”, cuprinsă în dispozițiile art. 135 alin. (1) lit. a) din

Constituție, a egalat legile și actele normative cu tratatele internaționale, stabilind pentru toate aceleași modalitate de controlul constituțional - a posteriori, prevăzând controlul a priori doar pentru proiectele de legi constituționale.

Nu poate fi acceptată ca motiv de sistare a procesului nici trimiterea la art. 8 alin. (1) și (2) din Constituție, art. 27 din Convenția de la Viena și art. 22 alin. (2) din Legea nr. 595-XIV, întrucât actele enumerate nu stabilesc explicit modul și procedura de examinare a sesizărilor ce au ca obiect controlul constituționalității tratatelor internaționale la care statul nostru este parte, fapt pentru care ele nu puteau servi drept temei pentru sistarea procesului.

Nu poate fi reținut nici argumentul din Decizie, potrivit căruia stabilirea frontierei de stat între Republica Moldova și Ucraina se află în proces de desfășurare și că, prin urmare, aceasta nu exclude instituirea unor reglementări suplimentare. În sesizare nu se contestă procesul de stabilire a frontierei de stat între cele două țări, ci neconstituționalitatea unor prevederi ale Tratatului, care contravin dispozițiilor Constituției Republicii Moldova, suprimând principiile constituționale privind unitatea teritoriului, suveranitatea și independența statului.

În viziunea mea, este eronată și concluzia din Decizie despre necesitatea supunerii controlului constituționalității a priori a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Afirmatia privind caracterul eronat al tezei despre necesitatea supunerii controlului a priori a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte este confirmată atât de argumentele invocate mai sus, cât și de conținutul art. 22 din Legea nr. 595-XIV, lege la care se face referință în Decizia Curții, în care se stipulează fără nici o excepție că Curtea Constituțională, sesizată în conformitate cu legislația în vigoare, exercită controlul constituționalității prevederilor tratatelor internaționale la care statul nostru este parte sau a unor dispoziții din ele. Dispozițiile art. 22 din Legea precitată nu menționează că instanța de jurisdicție constituțională supune tratatele internaționale controlului constituționalității a priori și nu a posteriori. Or, reglementările legale în vigoare vizează tratatele intrate în vigoare și nu proiectele acestora.

Sînt ferm convins că sesizarea trebuia să fie examinată în fond și să se pronunțe, conform Codului jurisdicției constituționale, o hotărîre, prin care norma contestată urma să fie recunoscută neconstituțională pentru considerentul că ea contravine în mod incontestabil prevederilor cuprinse în art. 1 alin. (1) și art. 3 alin. (1) din Constituție, care stabilesc că Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil, iar teritoriul acestui stat este inalienabil. Prin dispozițiile actelor contestate, 18 ha din teritoriul național al statului - teritoriu care nu coincide cu frontiera de stat, au fost transmise în proprietate exclusivă și în jurisdicția altui stat. Pe acest teritoriu, amplasat pe o distanță de 7,7 km pe teritoriul Republicii Moldova, a fost instituită jurisdicția altui stat, fapt prin care au fost suprimate principiile constituționale privind inalienabilitatea teritoriului statului, suveranitatea, unitaritatea, indivizibilitatea și independența acestuia, s-a adus o gravă atingere garanțiilor, drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor Republicii Moldova, care pe teritoriul țării

lor sunt supuși, de fapt, jurisdicției unui alt stat, fiind limitați în drepturi și în libertatea de a le exercita pe întreg teritoriul țării: atât pe fișia de pământ-șosea (ce aparține Republicii Moldova) transmisă în proprietate exclusivă și în jurisdicția altui stat, cât și după ea.

**JUDECĂTOR
AL CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Mircea IUGA

ADRESA CURȚII CONSTITUȚIONALE

La 24 septembrie 2002 Curtea Constituțională a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității unor prevederi ale Tratatului între Republica Moldova și Ucraina cu privire la frontiera de stat și a Protocolului adițional la Tratat, semnate la Kiev la 18 august 1999.

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputaților în Parlament Iurie Roșca și Ștefan Secăreanu, în viziunea cărora prevederile art. 10 din Tratat și Protocolul adițional contravin principiilor constituționale ale inalienabilității și indivizibilității teritoriale a statului proclamate în art. 1 alin. (1) și art. 3 din Constituție. Autorii susțin că la încheierea tratatului au fost ignorate de asemenea prevederile art. 8 alin. (2) din Constituție.

În urma examinării sesizării Curtea Constituțională s-a pronunțat pentru sistarea procesului în această problemă, fundamentându-și decizia prin reglementările internaționale și unele norme ale dreptului intern.

Totodată, în procesul examinării sesizării Curtea a constatat că reglementările naționale care guvernează problemele tratatelor internaționale conțin lacune și contradicții, pentru eliminarea cărora se impune operarea unor modificări. Astfel, art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție statuează că una din atribuțiile Curții Constituționale este exercitarea controlului constituționalității tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, fără a specifica care tratate pot fi supuse controlului constituționalității, la ce etapă și conform cărei proceduri Republica Moldova devine parte la ele.

Odată cu aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor (4 august 1992) statul și-a asumat angajamentul să respecte cu bună credință acest act internațional și să aducă legislația națională în conformitate cu reglementările internaționale în domeniu.

Prin referire la Convenția precitată, Curtea atenționează Parlamentul asupra art. 26, 27 și 62, potrivit cărora o parte nu poate invoca dispozițiile dreptului său intern sau alte motive pentru a justifica neexecutarea unui tratat.

În majoritatea țărilor exercitarea controlului constituționalității tratatelor internaționale se realizează la etapa ratificării sau pînă la intrarea lor în vigoare (Rusia, România, Bulgaria, Albania, Franța, Armenia, Azerbaidjan ș.a.).

Art. 8 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova stipulează că “intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia”.

Astfel, revizuirea Constituției precedă intrarea tratatului în vigoare. Recunoașterea unui tratat internațional intrat în vigoare drept neconstituțional nu conduce la revizuirea Constituției, prin urmare, tratatul internațional poate fi supus controlului constituționalității doar pînă la intrarea lui în vigoare.

Art. 22 alin. (2) din Legea nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999 “Privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova” stipulează că “tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, recunoscute de Curtea Constituțională ca incompatibile cu Constituția Republicii Moldova, nu sînt puse în vigoare și nu sînt aplicate”. Această normă constituie temei pentru a reflecta asupra abilitării Curții cu atribuția de exercitare a controlului constituționalității tratatelor internaționale pînă la intrarea lor în vigoare.

Considerăm oportun de a specifica în art. 135 din Constituție categoriile de tratate care pot fi supuse controlului constituționalității, precum și momentul din care Republica Moldova devine parte la ele (ratificare, semnare, acceptare, aderare, aprobare etc.).

Avînd în vedere cele expuse, în temeiul art. 79 alin. (1) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea propune organului legislativ să examineze oportunitatea necesității operării modificărilor în legislația națională în vederea aducerii acesteia în concordanță cu reglementările internaționale.

Potrivit art. 28/1 alin. (4) din Legea cu privire la Curtea Constituțională (în redacția Legii nr. 1137-XV din 14 iunie 2002) și art. 79 alin. (2) din Codul jurisdicției constituționale, prezenta Adresă urmează să fie examinată într-un termen de cel mult 3 luni, iar rezultatele examinării comunicate Curții Constituționale.

Copia prezentei Adrese va fi expediată Președintelui Republicii și Guvernului pentru informare.

Doamnei Eugenia OSTAPCIUC
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

Adresa poștală:

Str. A. Lăpușneanu, 28
MD 2004, Chișinău

Tel: 24.05.49
24.55.30

Fax: 24.52.23;

E.mail: curtea@constit.mldnet.com

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Victor PUȘCAȘ

PARLAMENTUL
REPUBLICII MOLDOVA

ПАРЛАМЕНТ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

C O D U L
de procedură civilă al Republicii Moldova⁵
Nr. 225-XV din 30.05.2003

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 111-115/451 din 12.06.2003

* * *

Articolul 12

Soluționarea pricinilor civile în temeiul legislației Republicii Moldova

(1) Instanța judecătorească soluționează pricinile civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al legilor constituționale, organice și ordinare, al hotărîrilor Parlamentului, al actelor normative ale Președintelui Republicii Moldova, al ordonanțelor și hotărîrilor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.

[...]

(4) Dacă în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte reglementări decît cele prevăzute de legislația internă, instanța, la judecarea pricinii, aplică reglementările tratatului internațional.

[Art. 12 în redacția Legii nr. 244-XVI din 21.07.2006, în vigoare 17.11.2006]

Articolul 12¹

Ridicarea excepției de neconstituționalitate

(1) Dacă, în procesul judecării pricinii, se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată este în drept să sesizeze, în conformitate cu prevederile Codului jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională pentru a verifica constituționalitatea actului respectiv.

(2) Sesizarea Curții Constituționale de către instanța de judecată este admisibilă numai în cazul în care actul normativ este aplicat sau urmează a fi aplicat conform opiniei instanței în pricina concretă pe care o examinează.

¹ Extrase cu privire la aplicarea tratatelor internaționale în cauzele civile

(3) Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă.

[Art. 121 introdus prin Legea nr. 244-XVI din 21.07.2006, în vigoare 17.11.2006]

Articolul 449 **Temeiurile declarării revizuirii**

Revizuirea se declară în cazul în care:

[...]

- g) Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de Agentul guvernamental sau Curtea Europeană a Drepturilor Omului a inițiat o procedură amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova, care consideră că prin hotărîrea instanței s-a încălcat grav un drept prevăzut de Constituția Republicii Moldova sau de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale;
- h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale, precum și faptul că persoana interesată poate obține, potrivit legii naționale, o despăgubire, cel puțin parțială, prin anularea hotărîrii pronunțate de o judecată din țară.

[Art. 449 modificat prin Legea nr. 244-XVI din 21.07.2006, în vigoare 17.11.2006]

[Art. 449 modificat prin Legea nr. 335-XVI din 16.12.05, în vigoare 06.01.06]

Articolul 450 **Termenele de depunere a cererii de revizuire. Calcularea lor**

Cererea de revizuire se depune:

[...]

- f) în interiorul termenului de derulare a procedurii amiabile la Curtea Europeană a Drepturilor Omului - în cazul prevăzut la art. 449 lit.g);
- g) în termen de 3 luni după emiterea hotărîrii Curții Europene a Drepturilor Omului - în cazul prevăzut la art. 449 lit.h).

[Art. 450 modificat prin Legea nr. 244-XVI din 21.07.2006, în vigoare 17.11.2006]

[Art. 450 modificat prin Legea nr. 335-XVI din 16.12.05, în vigoare 06.01.06]

REPUBLICA MOLDOVA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
КОНСТИТУЦИОННЫЙ СУД

DECIZIE

asupra sesizării Judecătoriei Fălești cu privire la excepția de neconstituționalitate a Legii nr.186-XVI din 29 iunie 2006

din 26.03.2007

Monitorul Oficial nr. 43-46/7 din 30.03.2007

* * *

Curtea Constituțională în componența:

Dumitru PULBERE - președinte
Alina IANUCENCO - judecător
Victor PUȘCAȘ - judecător-raportor
Elena SAFALERU - judecător
Valeria ȘTERBEȚ - judecător
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Galina Pancratov, examinînd în prealabil, în conformitate cu art. 44 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea Judecătoriei Fălești privind excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 186-XVI din 29 iunie 2006 “Pentru modificarea și completarea Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice”,

a c o n s t a t a t:

La 13 martie 2007 Curtea Constituțională a fost sesizată de Judecătoria Fălești asupra excepției de neconstituționalitate a Legii nr. 186-XVI din 29 iunie 2006 “Pentru modificarea și completarea Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice”¹ (în continuare - Legea nr.186-XVI).

După cum rezultă din sesizare, Judecătoria Fălești, la examinarea acțiunii civile a cetățenei T.M. către Primăria s. Pîrlița, raionul Fălești, Consiliul raional Fălești și Statul Republica Moldova privind repararea prejudiciilor materiale și morale cauzate prin represiunile politice în anii 1940-1949, a admis cererea reclamantei și a intervenientului M.C. de a declanșa procedura excepției de neconstituționalitate a Legii nr. 186-XVI și a sesizat Curtea Constituțională direct, în baza art. 12¹ din Codul de procedură civilă.

Raportînd sesizarea la dispozițiile art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 24 și art. 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, precum și art. 38 alin. (1) lit. g) și art. 39 din Codul jurisdicției constituționale, care stipulează competența în

¹ M.O., 2006, nr. 126-130, art. 601

materie a Curții Constituționale și subiecții cu drept de sesizare, Curtea Constituțională reține următoarele.

În fundamentarea dreptului său de sesizare directă a Curții Constituționale, Judecătoria Fălești invocă art. 12¹ din Codul de procedură civilă² în redacția Legii nr. 244-XVI din 21 iulie 2006 “Pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova”³, care conferă tuturor instanțelor judecătorești dreptul de sesizare directă a Curții Constituționale, dacă, în procesul judecării pricinii, se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată intră în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale.

Judecătoria Fălești se consideră îndreptățită să sesizeze direct Curtea Constituțională, deși legiuitorul nu a operat modificările necesare în Constituție, Legea cu privire la Curtea Constituțională și Codul jurisdicției constituționale pentru a le aduce în concordanță cu prevederea respectivă din Codul de procedură civilă, pentru următoarele considerente: 1) art. 12⁴ din Codul de procedură civilă a fost adoptat ulterior celorlalte norme pertinente; 2) interpretarea sintagmei “Curtea Supremă de Justiție” cuprinsă în art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție în sens de orice instanță de judecată și 3) dreptul persoanei la un recurs efectiv este prioritar față de coliziunile de drept.

Curtea Constituțională apreciază că art. 12⁴ din Codul de procedură civilă este o normă de lege organică ulterioară legilor pertinente - Legea cu privire la Curtea Constituțională și Codul jurisdicției constituționale, însă inferioară Constituției Republicii Moldova.

Conform art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate, sesizate de Curtea Supremă de Justiție. În Hotărîrea nr.15 din 6 mai 1997 “Cu privire la interpretarea art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova”⁴, în pct. 6, Curtea Constituțională a fost explicită în acest sens: “În cazul sesizării Curții Constituționale în baza art. 135 alin. (1) lit. a) subiecți cu drept de sesizare pot fi organele indicate în art. 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională (inclusiv Curtea Supremă de Justiție), iar în baza art. 135 alin. (1) lit. g) - *exclusiv Curtea Supremă de Justiție în baza propunerii judecătorei ordinare de a sesiza Curtea Constituțională*”.

Prin această hotărîre Curtea a interpretat că doar Curtea Supremă de Justiție poate ridica în fața Curții Constituționale excepția de neconstituționalitate a actului normativ: “Dispozițiile art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova relevă una din atribuțiile Curții Constituționale de a se pronunța asupra constituționalității legilor și altor acte normative cu caracter coercitiv, general și obligatoriu (adoptate sau emise de autoritățile publice centrale) ce au incidență asupra examinării unui litigiu

¹ M.O., 2006, nr. 126-130, art. 601

² M.O., 2006, nr. 111-115, art. 451

³ M.O., 2006, nr. 178-180, art. 814

⁴ M.O., 1997, nr. 33-34, art. 14

de către o judecătorie ordinară, procedura de control fiind inițiată pe cale de excepție de către această instanță *prin intermediul Curții Supreme de Justiție*”.

Potrivit art. 140 din Constituție și art. 28 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, toate hotărârile Curții Constituționale sînt definitive și obligatorii. În mod deosebit, hotărârile Curții Constituționale prin care sînt interpretate normele Constituției sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, inclusiv pentru Curtea Constituțională, deoarece exprimă sensul și voința legiuitorului constituant expusă în norma constituțională interpretată.

Curtea Constituțională remarcă că art. 135 alin. (1) lit. g) este unica normă constituțională, care reglementează expres subiectul cu drept de sesizare pentru exercitarea atribuțiilor Curții. Prin urmare, Curtea Constituțională nu poate admite spre examinare sesizarea judecătoriei asupra excepției de neconstituționalitate fără intermedierea Curții Supreme de Justiție sau fără modificarea Constituției. Or, fiind consfințită prin Constituție, competența Curții Constituționale nu poate fi revizuită printr-o lege organică.

Curtea Constituțională nu poate reține argumentul Judecătoriei Făleşti privind admisibilitatea sesizării directe, prin care se pune accentul pe necesitatea respectării dreptului persoanei la un recurs efectiv, reglementat de art. 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale¹. În Decizia din 4 decembrie 2006 “Asupra sesizării pentru interpretarea art. 135 din Constituția Republicii Moldova”², pronunțîndu-se asupra posibilității lărgirii cercului de subiecți cu drept de sesizare a Curții Constituționale și relevînd că “raționamentele prezumtive, ipotetice, oricît de logice ar părea, nu pot motiva interpretarea art.135 din Constituție”, Curtea Constituțională a subliniat că “abilitarea Curții cu atribuții în materia jurisdicției constituționale fără modificarea Constituției ar însemna de fapt revizuirea statutului constituțional al Curții, destinația și semnificația activității căreia este de a garanta supremația Constituției”. Această constatare a Curții, însă, nu lipsește instanța de judecată de dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate prin intermediul Curții Supreme de Justiție și nu o dispensează de obligația de a respecta dreptul justițiabilului la un recurs efectiv.

În Avizul nr. 1 din 16 decembrie 2004 “Asupra proiectului de lege pentru completarea art. 135 și modificarea art. 136 din Constituția Republicii Moldova”² Curtea Constituțională a menționat următoarele: “Procedura excepției de neconstituționalitate, prevăzută de jurisdicția constituțională, prin care cetățenii își pot exercita dreptul de sesizare a Curții Constituționale pentru apărarea drepturilor și libertăților încălcate, este condiționată de intermedierea Curții Supreme de Justiție, de remarcat în context că nu a tuturor instanțelor de judecată, care, dacă ar fi antrenate în această procedură, ar putea contribui la eficientizarea justiției”.

¹Tratate internaționale, 1998, vol. 1, p. 341

²M.O., 2006, nr. 189-192, art. 16

Proiectul de revizuire a Constituției nu a fost adoptat de Parlament, dar, în interpretarea expusă în avizul consultativ, invocat de autorul sesizării, Curtea Constituțională a admis posibilitatea sesizării Curții Constituționale de orice instanță judecătorească direct, fără intervenția Curții Supreme de Justiție, *însă numai după revizuirea Constituției*.

Având în vedere că în cadrul examinării prealabile a sesizării depuse de Judecătoria Fălești a fost constatată existența unor lacune în legislație, ce se datorează nerealizării unor prevederi ale Constituției, Curtea consideră necesar de a pronunța și o adresă.

Pentru considerentele expuse, conducându-se după prevederile art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 25, art. 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38, art. 61 alin. (3) și art. 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Nu se acceptă spre examinare în fond sesizarea Judecătoriei Fălești privind excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 186-XVI din 29 iunie 2006 “Pentru modificarea și completarea Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice”.

2. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării, este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în “*Monitorul Oficial al Republicii Moldova*”.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Dumitru PULBERE

Chișinău, 26 martie 2007.

ADRESĂ

La 13 martie 2007 Curtea Constituțională a fost sesizată de Judecătoria Fălești asupra excepției de neconstituționalitate a Legii nr. 186-XVI din 29 iunie 2006 “Pentru modificarea și completarea Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice”.

În cadrul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a constatat unele lacune în legislația în vigoare, care se datorează nerealizării unor prevederi ale Constituției Republicii Moldova.

Potrivit art. 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, Curtea Constituțională: “rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate, *sesizate de Curtea Supremă de Justiție*”.

În Hotărârea nr. 15 din 6 mai 1997 “Cu privire la interpretarea art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova”, în pct. 6, Curtea Constituțională a explicat: “În cazul sesizării Curții Constituționale în baza art. 135 alin. (1) lit.a) subiecți cu drept de sesizare pot fi organele indicate în art. 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională (inclusiv Curtea Supremă de Justiție), iar *în baza art. 135 alin. (1) lit. g) - exclusiv Curtea*

Supremă de Justiție în baza propunerii judecătorei ordinare de a sesiza Curtea Constituțională". În dispozitivul acestei hotărâri Curtea a decis: "Dispozițiile art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova relevă una din atribuțiile Curții Constituționale de a se pronunța asupra constituționalității legilor și altor acte normative cu caracter coercitiv, general și obligatoriu (adoptate sau emise de autoritățile publice centrale) ce au incidență asupra examinării unui litigiu de către o judecătoreie ordinară, procedura de control fiind inițiată pe cale de excepție de către această instanță *prin intermediul Curții Supreme de Justiție*".

Prin Legea nr. 244-XVI din 21 iulie 2006 "Pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova" Parlamentul a completat Codul de procedură civilă cu art. 12¹, alin. (1) al căruia are următorul cuprins: "Dacă, în procesul judecării pricinii, se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, *instanța de judecată este în drept să sesizeze, în conformitate cu prevederile Codului jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională pentru a verifica constituționalitatea actului respectiv*".

Spre deosebire de Codul de procedură civilă, art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală prevede: "Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se *informează Curtea Supremă de Justiție, care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională*".

Curtea Constituțională atrage atenția Parlamentului asupra inadvertenței privind procedura excepției de neconstituționalitate comise în Codul de procedură civilă, în raport cu Constituția, Codul de procedură penală și legislația în domeniu.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 28¹ alin. (4) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 79 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională solicită Parlamentului să examineze prezenta adresă și să aducă la cunoștința Curții Constituționale, în termenul prevăzut de lege, decizia adoptată.

**PARLAMENTUL
REPUBLICII MOLDOVA**

Adresa poștală:

Str. A. Lăpușneanu, 28
MD 2004, Chișinău

Tel: 25-37-08
25-37-20

Fax: 25-37-46;
E.mail: curtea@constcourt.md

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Dumitru PULBERE

Chișinău, 26 martie 2007.

PARLAMENTUL
REPUBLICII MOLDOVA

ПАРЛАМЕНТ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

C O D U L
de procedură penală al Republicii Moldova¹
Nr. 122-XV din 14.03.2003

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 104-110/447 din 07.06.2003

* * *

Articolul 2

Legea procesuală penală

(1) Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod.

(2) Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte constituie elemente integrante ale dreptului procesual penal și nemijlocit dau naștere drepturilor și libertăților omului în procesul penal.

[...]

(5) În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 7

Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juri-

¹ Extrase cu privire la aplicarea tratatelor internaționale în cauzele penale

dic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

(4) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor legale și este expusă într-un act juridic care nu poate fi supus controlului constituționalității, instanța va aplica în direct legea.

(5) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică națională ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, instanța va aplica reglementările internaționale în direct, motivînd hotărîrea sa și informînd despre aceasta autoritatea care a adoptat norma națională respectivă și Curtea Supremă de Justiție.

[...]

[Art. 7 modificat prin Legea nr. 264-XVI din 28.07.2006, în vigoare 03.11.2006]

Articolul 453

Temeiurile pentru recurs în anulare

(1) Hotărîrile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazurile în care:

1) recursul are efect cu privire la situația părților din proces:

[...]

d) cînd instanța de judecată internațională, prin hotărîrea sa, a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților omului, care poate fi reparată la o nouă judecare;

[Art. 453 modificat prin Legea nr. 264-XVI din 28.07.2006, în vigoare 03.11.2006]

Articolul 454

Termenul de declarare a recursului în anulare

[...]

(3) În cazul prevăzut în art. 453 alin. (1) pct. 1) lit. d), recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data comunicării către Guvern a hotărîrii adoptate de către instanța internațională.

[Art. 454 modificat prin Legea nr. 264-XVI din 28.07.2006, în vigoare 03.11.2006]

PARLAMENTUL
REPUBLICII MOLDOVA

ПАРЛАМЕНТ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

LEGE
cu privire la Agentul guvernamental
nr. 353-XV din 28.10.2004

Monitorul Oficial al R.Moldova nr. 208-211/932 din 19.11.2004

* * *

Avînd în vedere importanța deosebită a respectării principiilor fundamentale ale dreptului internațional în domeniul dreptului omului, precum și necesitatea reprezentării opiniei oficiale a Guvernului în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, în temeiul art. 72 alin. (3) lit. r) din Constituția Republicii Moldova, Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. - Prezenta lege stabilește statutul, atribuțiile și modul de funcționare a Agentului guvernamental, domeniul lui de activitate.

Art.2. - În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

Agent guvernamental - reprezentant al Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană a drepturilor Omului;

Curte - Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO);

Comitetul de Miniștri - Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei;

Convenție - Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și protocoalele adiționale la ea;

Regulamentul Curții - Regulamentul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Art.3. - (1) Agentul guvernamental reprezintă Guvernul în fața Curții în conformitate cu prevederile Convenției, cu Regulamentul Curții și cu prezenta lege.

(2) Agentul guvernamental funcționează în cadrul Ministerului Justiției.

Capitolul II
STATUTUL AGENTULUI GUVERNAMENTAL

Art.4. - (1) Agentul guvernamental este numit și eliberat din funcție de către Guvern, la propunerea ministrului justiției.

(2) Numirea și eliberarea din funcție a Agentului guvernamental se aduc la cunoștință Curții prin intermediul Reprezentanței Permanente a Republicii Moldova de pe lângă Consiliul Europei.

(3) Candidatul la funcția de Agent guvernamental trebuie să întrunească următoarele cerințe de calificare:

- a) să fie licențiat în drept;
- b) să posede cunoștințe generale și experiență în domeniul dreptului, inclusiv al dreptului administrativ;
- c) să aibă experiență în domeniul protecției drepturilor omului;
- d) să cunoască fluent cel puțin una din limbile de lucru ale Curții - engleza sau franceza.

(4) Agentul guvernamental, în perioada exercitării atribuțiilor de serviciu, este membru al serviciului diplomatic al Republicii Moldova.

Art.5. - Agentul guvernamental se subordonează Prim-ministrului și ministrului justiției.

Capitolul III

ATRIBUȚIILE ȘI MODUL DE FUNCȚIONARE A AGENTULUI GUVERNAMENTAL

Art.6. - Agentul guvernamental exercită următoarele atribuții:

- a) reprezintă Guvernul Republicii Moldova la Curte și îndeplinește orice altă atribuție prevăzută de Convenție sau de Regulamentul Curții;
- b) supraveghează corectitudinea măsurilor adoptate în vederea executării hotărârilor pronunțate de Curte și propune autorităților competente spre adoptare măsuri cu caracter general întru evitarea noilor încălcări ale prevederilor Convenției și protocoalelor adiționale;
- c) informează Prim-ministrul despre evoluția cauzelor la Curte;
- d) reprezintă Guvernul la întrunirile specializate ale Comitetului de Coordonare pentru Drepturile Omului (CDDH) și ale comitetului de Experti pentru Perfecționarea Procedurilor de Protecție a Drepturilor Omului (DH-PR), subordonat acestuia;
- e) asigură informarea judecătorilor, procurorilor și funcționarilor publici cu privire la jurisprudența Curții;
- f) informează periodic, inclusiv la cerere, Ministerul Afacerilor Externe despre măsurile care urmează să fie luate de autoritățile publice naționale în vederea executării hotărârilor Curții.

Art.7. - (1) Republica Moldova sesizează Curtea în cauze interstatale prin intermediul Agentului guvernamental, la decizia Guvernului.

(2) Dacă într-o cauză aflată pe rolul Curții reclamantul este un cetățean al Republicii Moldova, iar pîrîtul este un alt stat decît Republica Moldova, parte la Convenție, ca terț intervine Agentul guvernamental, cu aprobarea Guvernului.

Art.8. - În cauza în care în calitate de pîrît este Republica Moldova, iar de reclamant - o persoană particulară avînd cetățenia unui alt stat parte la Convenție, Agentul guvernamental notifică acel stat despre existența cauzei pentru ca acesta din urmă să poată exercita dreptul de intervenție. Notificarea se face prin intermediul reprezentanței diplo-

matice a Republicii Moldova în statul respectiv, iar în lipsa acesteia, prin intermediul reprezentanței diplomatice a aceluși stat de pe lângă Consiliul European.

Art.9. - Agentul guvernamental colaborează cu autoritățile publice și cu alte persoane juridice de drept public sau de drept privat.

Art.10. - (1) Autoritățile publice și alte persoane juridice de drept public sau de drept privat sînt obligate să trimită Agentului guvernamental, în termenul stabilit de acesta, actele, datele și informațiile solicitate.

(2) Agentul guvernamental este obligat să respecte caracterul confidențial al actelor, datelor și informațiilor, în condițiile legii.

(3) Nu pot fi comunicate Agentului guvernamental acte, date sau informații care aduc atingere dreptului la viață privată

Art.11. - În cazul în care acțiunile sau inacțiunile reprezentanților autorităților publice sau deciziile emise de ele încalcă vădit drepturile și libertățile omului, Agentul guvernamental este în drept să sesizeze din oficiu instituțiile competente despre necesitatea înlăturării încălcărilor, cerînd adoptarea de măsuri în vederea respectării uniforme și exacte a Convenției și aplicării conforme a jurisprudenței Curții.

Art.12. - (1) În cazul în care sînt necesare cunoștințe speciale, Agentul guvernamental poate solicita autorităților și instituțiilor efectuarea de expertize juridice.

(2) Expertizele efectuate de autorități și instituții publice sînt gratuite, cele efectuate de alte instituții se plătesc de la bugetul Ministerului Justiției.

Art.13. - (1) Soluționarea pe cale amiabilă a unei cauze împotriva Republicii Moldova, în temeiul unei cereri individuale, se face printr-un acord privind o astfel de soluționare.

(2) Acordul de soluționare amiabilă se încheie între Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de Agentul guvernamental, și reclamant sau reprezentantul acestuia.

(3) Acordul de soluționare amiabilă se încheie în scris, în exemplare suficiente pentru a fi remise cîte unul: Agentului guvernamental, fiecărui reclamant parte la acord și Curții.

(4) Pentru soluționarea pe cale amiabilă a unei cauze, Agentul guvernamental solicită avizul Ministerului Finanțelor, altor autorități publice sau organe de resort cărora li se atribuie ca învinuire pretinsa încălcare a drepturilor reclamantului. Avizele au caracter consultativ și trebuie prezentate Agentului guvernamental în termen de 10 zile lucrătoare de la solicitare, dacă în aceasta din urmă nu este prevăzut un alt termen.

Art.14. - Potrivit art. 43 din Convenție, Agentul guvernamental, cu aprobarea Guvernului, poate cere retrimiteră cauzei spre examinare în Marea Cameră.

Art.15. - (1) Sumele, stabilite de Curte, necesare reparării echitabile a prejudiciului și compensării celorlalte cheltuieli, precum și sumele stabilite prin acordul de soluționare pe cale amiabilă a cauzei se achită incontestabil de către Ministerul Finanțelor, indiferent de faptul dacă sînt sau nu sînt prevăzute mijloace pentru acest scop în legea bugetului de stat.

(1) Sumele, stabilite de Curte, necesare reparării echitabile a prejudiciului și compensării celorlalte cheltuieli, precum și sumele stabilite prin acordul de soluționare pe cale amiabilă, sînt prevăzute în legea bugetului de stat. În cazuri excepționale, aceste plăți se efectuează din fondul de rezervă al Guvernului.

(2) Hotărîrea Curții, cu referință la suma de reparare echitabilă a prejudiciului și de compensare a celorlalte cheltuieli, precum și acordul de soluționare pe cale amiabilă a cauzei, semnat de părți, constituie titlu executoriu.

(3) Plata se efectuează în termenul prevăzut de hotărîrea Curții sau de acordul de soluționare pe cale amiabilă a cauzei.

(4) Modalitățile de plată sînt prevăzute de lege.

[Art. 15 modificat prin Legea nr. 48-XVI din 09.03.06, în vigoare 14.04.06]

Art.16. - Deciziile și hotărîrile Curții pronunțate în cauzele în care Republica Moldova are calitatea de pîrît se publică gratuit în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Art.17. - (1) Statul are drept de regres împotriva persoanelor a căror activitate, cu intenție sau din culpă gravă, a constituit temei pentru adoptarea hotărîrii privind plata obligatorie a sumelor stabilite prin hotărîre a Curții sau prin acord de soluționare pe cale amiabilă a cauzei.

(2) Sumele stabilite prin hotărîre a Curții sau prin acord de soluționare pe cale amiabilă a cauzei se restituie integral, în baza unei hotărîri judecătorești, de către persoanele care, cu intenție sau din culpă gravă, au condiționat achitarea obligatorie a acestor sume de către Republica Moldova.

(3) Agentul guvernamental este obligat să informeze Procurorul General și Consiliul Superior al Magistraturii, după caz, despre toate cazurile cînd, prin hotărîre a Curții sau prin acord de soluționare amiabilă a cauzei, Republica Moldova este obligată să plătească unele sume bănești. Informația se prezintă în termen de 30 de zile de la data rămînerii definitive a hotărîrii Curții sau de la data semnării acordului de soluționare amiabilă a cauzei.

(4) Acțiunea în regres privind restituirea sumelor specificate la alin.(1) se depune, în condițiile legii, de către Procurorul General, în termen de 1 an de la data la care a expirat termenul de plată, stabilit de Curte sau prin acordul de soluționare pe cale amiabilă a cauzei.

(5) Guvernul este în drept să participe, în condițiile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, la toate procesele judiciare intentate potrivit dispozițiilor prezentului articol.

[Art. 17 în redacția Legii nr. 48-XVI din 09.03.06, în vigoare 14.04.06]

Art.18. - (1) Activitatea Agentului guvernamental este asigurată de Direcția principală Agent guvernamental, care funcționează în cadrul Ministerului Justiției.

(2) Organizarea și statele de personal ale Direcției principale Agent guvernamental, în limita statelor de personal aprobate Ministerului Justiției, precum și raporturile acesteia cu alte subdiviziuni ale Ministerului Justiției, se stabilesc prin ordin al ministrului justiției, la propunerea Agentului guvernamental.

(3) Agentul guvernamental și funcționarii Direcției principale Agent guvernamental, cu excepția personalului tehnic, se află sub incidența Legii serviciului public.

Art.19. - Ministrul justiției, la propunerea Agentului guvernamental, poate desemna șeful Direcției principale Agent guvernamental pentru procedurile verbale într-o anumită cauză din cadrul Curții.

Art.20. - Agentul guvernamental, cu acordul ministrului justiției, poate delega dreptul de semnătură șefului Direcției principale Agent guvernamental.

Art.21. - (1) Agentul guvernamental poate fi ajutat, în procedurile verbale din cadrul Curții, de unul sau mai mulți asistenți sau consultanți.

(2) Desemnarea în calitate de asistent sau de consultant se face de către Agentul guvernamental, cu acordul ministrului justiției.

(3) Pot fi desemnați în calitate de asistent colaboratorii de specialitate juridică din cadrul Direcției principale Agent guvernamental.

(4) Poate fi desemnată în calitate de consultant orice persoană care este specialist în domeniul ce formează obiectul cauzei sau este o personalitate recunoscută în materia respectivă.

(5) Agentul guvernamental, cu acordul ministrului justiției, poate angaja, după caz, traducători-interpreți în bază de contract.

Art.22. - (1) Asigurarea materială și orice alte cheltuieli ce țin de exercitarea atribuțiilor de serviciu și de participarea Agentului guvernamental și a persoanelor care îl însoțesc la procedurile din cadrul Curții și al Comitetului de Miniștri, precum și cheltuielile legate de aflarea în misiune a persoanei specificate la art. 19, se efectuează din contul mijloacelor alocate în acest scop Ministerului justiției.

(2) Guvernul, la propunerea ministrului justiției, alocă, după caz, mijloace financiare suplimentare din fondul de rezervă al Guvernului.

Art.23. - (1) Pe lângă Agentul guvernamental activează un consiliu consultativ, prezidat de acesta.

(2) La lucrările consiliului consultativ participă și șeful Direcției principale Agent guvernamental, alte persoane invitate.

Art.24. - Agentul guvernamental nu are dreptul, timp de 7 ani din momentul eliberării din funcție, să participe în calitate de reprezentant al reclamantului în cauza supusă examinării Curții, dacă a participat la examinarea ei anterioară.

Art.25. - Funcționarii Direcției principale Agent guvernamental, cu excepția personalului tehnic, au dreptul la pașaport de serviciu.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Art.26. - (1) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi: va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

(2) Ministerul finanțelor va prevedea, în proiectul legii bugetului de stat, mijloacele financiare necesare realizării prevederilor din prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Eugenia OSTAPCIUC

Chișinău, 28 octombrie 2004.

Nr. 353-XV.

CAPITOLUL

Practica judiciară
moldovenească cu privire
la aplicarea Convenției Europene
a Drepturilor Omului

HOTĂRÎREA PLENULUI
CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA
privind aplicarea în practica judiciară de către instanțele
judecătorești a unor prevederi ale Convenției pentru apărarea
drepturilor omului și a libertăților fundamentale

Nr. 17 din 19.06.2000

Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2003, nr. 1, pag. 8
“Culegere de hotărâri explicative” Chișinău, 2002, pag. 18
Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2000, nr. 9-10, pag. 6

* * *

La 13 iulie 1995 Republica Moldova a devenit membru cu drepturi depline al Consiliului Europei și prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 24 iulie 1997 au fost ratificate Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (în continuare C.E.D.O.), încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, și protocoalele adiționale nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 și 11 care au intrat în vigoare pentru Republica Moldova la 12 septembrie 1997 (cu excepția Protocolul nr. 6 care intră în vigoare din octombrie 1997, Protocolul nr. 7 - în vigoare din 1 decembrie 1997 și Protocolului nr. 11 - în vigoare din 1 noiembrie 1998).

În scopul asigurării drepturilor omului și a libertăților sale fundamentale de către instanțele judecătorești din R.M., avînd în vedere statutul pe care îl are C.E.D.O. în calitate de tratat internațional în ordinea juridică internă a Republicii Moldova, Plenul Curții Supreme de Justiție oferă următoarele explicații:

1. Aderînd la C.E.D.O., Republica Moldova și-a asumat obligația de a garanta protejarea drepturilor și a libertăților proclamate de C.E.D.O. ale tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția sa.

Din prevederile Constituției Republicii Moldova (art. 4 alin. 2) precum și din hotărîrea Curții Constituționale nr. 55 din 14 octombrie 1999 “Privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituția Republicii Moldova” rezultă că C.E.D.O. constituie o parte integrantă a sistemului legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a RM cu deosebirea că C.E.D.O. are prioritate față de restul legilor interne care îi contravin.

De menționat, că sarcina primordială cu privire la aplicarea Convenției revine instanțelor naționale și nu Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg. Astfel, în cazul judecării cazurilor instanțele de judecată urmează să verifice dacă legea sau actul, care urmează a fi aplicat și care reglementează drepturi și libertăți garantate de C.E.D.O., sînt compatibile cu prevederile acesteia, iar în caz de incompatibilitate instanța va aplica direct prevederile Convenției, menționînd acest fapt în hotărîrea sa.

Concomitent se va ține cont de faptul că prevederile Convenției și ale protocoalelor sale sînt obligatorii pentru Republica Moldova doar din momentul intrării lor în vigoare pentru R.M., adică de la 12 septembrie 1997. Astfel, normele Convenției se extind doar asupra încălcărilor (pretinselor încălcări) ulterioare acestei date și nu pot avea efect retroactiv. Aceasta nu se extinde însă asupra încălcărilor (pretinselor încălcări) care au un caracter continuu. Aceste din urmă încălcări sînt acele stări de fapt și de drept care au început înainte de 12 septembrie 1997 și au continuat și după această dată.

Se atenționează instanțele judecătorești asupra faptului că pentru aplicarea corectă a Convenției este necesară studierea prealabilă a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg, care unica este în drept prin intermediul deciziilor sale să dea interpelări oficiale aplicării C.E.D.O. și, deci, obligatorii. Instanțele judecătorești sînt obligate să se călăuzească de aceste interpretări.

2. Conform prevederilor art. 6 C.E.D.O. judecarea cauzelor privitoare la un drept civil sau o acuzație penală, așa cum aceste noțiuni au fost definite prin jurisprudența Curții Europene de la Strasbourg, urmează să fie efectuată în termen rezonabil.

Criteriile de apreciere a termenului rezonabil de judecare a cauzei sînt:

- a) complexitatea cazului;
- b) comportamentul părților la proces;
- c) comportamentul organelor extrajudiciare și al instanțelor de judecată, care urmau să participe la soluționarea cazului.

Respectarea termenului rezonabil la judecarea cauzei concrete se va verifica la solicitarea părților de către instanța ierarhic superioară în procesul examinării cazului respectiv pe căile ordinare sau extraordinare de atac și, în caz de constatare se va argumenta în hotărîrea respectivă.

Încălcarea termenului rezonabil de soluționare a cauzelor penale poate servi, conform prevederilor art. 37 Cod penal, ca circumstanță atenuantă pentru a micșora măsura de pedeapsă persoanelor, cărora prin această încălcare le-a fost lezat dreptul la un proces echitabil. Această circumstanță urmează a fi cercetată la solicitarea părții în proces și argumentată în hotărîrea judecătorească respectivă.

3. Articolul 13 al C.E.D.O. garantează dreptul la un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale al oricărei persoane care pretinde a fi victima unei încălcări a drepturilor și libertăților protejate de Convenție. Acest drept presupune ca persoana să poată ataca în fața instanțelor judecătorești orice pretinsă violare a drepturilor sale prevăzute de Convenție. Posibilitatea atacării pretinselor violări trebuie să aparțină nemijlocit pretinsei victime și să nu depindă de discreția anumitor funcționari sau a altcuiva (avocatului Parlamentar).

În cazul în care legea națională nu prevede dreptul la recurs efectiv în privința încălcării unui anumit drept prevăzut de Convenție, instanța de judecată urmează să primească plîngerea respectivă și să soluționeze cauza conform procedurii civile sau penale, aplicînd direct prevederile C.E.D.O.

Deciziile Curții Europene pentru Drepturile Omului, în baza art. 46 C.E.D.O., sînt obligatorii pentru statele membre și în acest sens Curtea Supremă consideră admisibilă redeschiderea dosarelor ca urmare a deciziei Curții de la Strasbourg atunci cînd executarea deciziei nu este posibilă pe altă cale.

4. Articolul 4 din Protocolul nr. 7 garantează persoanei dreptul de a nu fi judecată sau pedepsită de 2 ori pentru săvîrșirea unei infracțiuni, pentru care ea a fost deja achitată sau condamnată printr-o hotărîre definitivă.

La această regulă generală alineatul doi art.4 din Protocolul nr. 7 prevede excepții în trei cazuri de redeschidere a procesului în cazul în care a fost adoptată o hotărîre definitivă. Redeschiderea procesului poate avea loc, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental au afectat hotărîrea pronunțată în cadrul procedurii precedente.

Procedura redeschiderii în cazul în care a fost adoptată o hotărîre definitivă în urma descoperirii faptelor noi sau recent descoperite este reglementată de articolele 363-369 Cod de procedură penală - procedura revizuirii.

Ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărîrea pronunțată poate fi considerat încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de C.E.D.O. și reglementate de legislația națională prin lege procesuală sau prin lege materială.

Redeschiderea procesului în cazul în care a fost adoptată o hotărîre definitivă afectată printr-un viciu fundamental este reglementată de articolele 369/1 - 369/2 Cod de procedură penală - recursul în anulare.

Instanța de judecată, care decide redeschiderea procesului în condițiile alineatului precedent urmează să motiveze care sînt acele prevederi ale legii procesuale sau materiale pe care le consideră drept viciu fundamental și care în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea definitivă.

5. Se atenționează instanțele de judecată că asemenea semne calificative prevăzute de Codul penal în vigoare cum sînt: săvîrșirea infracțiunii de către o persoană condamnată anterior pentru aceeași infracțiune; săvîrșirea contravenției administrative de către un recidivist deosebit de periculos contravin prevederilor art. 4 din Protocolul nr. 7 la C.E.D.O. și aceste circumstanțe urmează a fi luate în considerație doar la individualizarea pedepsei și la stabilirea regimului coloniei de executare a pedepsei privative de libertate.

**PREȘEDINTELE
CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE**

Victor PUȘCAȘ

Chișinău, 19 iunie 2000.

Nr. 17.

dos. 2rh-99-06

ÎNCHEIERE

22 martie 2006

mun. Chișinău

Colegiul Civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență

Președintele ședinței, judecătorul Judecătorii	Mihai Poalelungi Dumitru Visternicean, Ala Cobăneanu Tamara Chișcă-Doneva și Eugenia Fistican
---	---

examinând în ședință publică cererea de revizuire depusă de către Vladimir Grosu, reprezentantul lui Dumitru Grosu, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Grosu în interesele lui Dumitru Grosu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la încasarea indemnizației unice, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 4 mai 2005, prin care a fost respins ca fiind nefondat recursul declarat de către Dumitru Grosu și menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 2 decembrie 2004

c o n s t a t ă

Vladimir Grosu în interesele lui Dumitru Grosu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la încasarea indemnizației unice.

În motivarea acțiunii reclamantul Vladimir Grosu a indicat că, tatăl lui Dumitru Grosu, în perioada anilor 1970-1999 a activat în funcția de judecător, dintre care în perioada anilor 1977-1999 la Curtea Supremă de Justiție. Prin hotărârea nr. 608-XIV din 30 septembrie 1999 a Parlamentului Republicii Moldova a fost acceptată demisia lui Dumitru Grosu. La 14 octombrie 1999, conform ordinului nr. 82 „c” al Președintelui Curții Supreme de Justiție, el, deoarece i-a fost stabilit gradul I de invaliditate, a fost concediat din funcția deținută.

Consideră reprezentantul lui Dumitru Grosu, Vladimir Grosu că, reieșind din prevederile art. 33 din Legea nr. 544-XII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, care dispune expres că viața și sănătatea judecătorului sunt supuse asigurării de stat în mărime egală cu suma mijloacelor de întreținere pe 15 ani la ultimul loc de muncă, lui Dumitru Grosu, trebuie să-i fie plătită indemnizație unică în mărime de 257 874 lei 15 bani (17 191 lei 61 bani salariu mediu anual x 15 ani), încasarea căreia a și cerut-o.

Prin hotărârea judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 27 februarie 2001 acțiunea a fost admisă integral cu încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Minis-

terului Finanțelor al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Grosu a sumei de 257 874 lei 15 bani.

Prin decizia Tribunalului Chișinău din 13 iunie 2001 apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 a fost respins recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și menținută decizia Tribunalului Chișinău din 13 iunie 2001.

La 8 septembrie 2002, Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești menționate, cerând casarea acestora și emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii lui Vladimir Grosu în interesele lui Dumitru Grosu cu privire la încasarea indemnizației unice.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 9 octombrie 2002 a fost admis recursul în anulare a Procurorului General al Republicii Moldova, casate hotărârea judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 27 februarie 2001, decizia Tribunalului Chișinău din 13 iunie 2001 și decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

La 6 mai 2004, Procurorul General al Republicii Moldova, având la bază demersul reprezentantului Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 9 octombrie 2002, cerând admiterea acesteia și casarea deciziei contestate cu cerere de revizuire.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 6 octombrie 2004 a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Procurorul General al Republicii Moldova, casate decizia Curții Supreme de Justiție din 9 octombrie 2002, decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 și decizia Tribunalului Chișinău din 13 iunie 2001 cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 2 decembrie 2004 a fost admis apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, casată integral hotărârea judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 27 februarie 2001 și cererea scoasă de pe rol.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 4 mai 2005 a fost respins ca fiind nefondat recursul declarat de către Dumitru Grosu și menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 2 decembrie 2004.

La 14 martie 2006 Vladimir Grosu, în interesele lui Dumitru Grosu, cu referire la art. 449 lit. j) CPC, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, cerând admiterea cererii, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 4 mai 2005 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, repararea prejudiciului material în mărime de 168 477 lei 76 bani, a prejudiciului moral în mărime de 9 500 euro și costuri și cheltuieli, inclusiv și pentru reprezentarea în fața Curții Europene a Drepturilor Omului în mărime de 1 000 euro.

Reprezentantul revizuentului Dumitru Grosu, Vladimir Grosu în motivarea cererii de revizuire a indicat că la examinarea pricinii au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Reprezentantul revizuentului Dumitru Grosu, Vladimir Grosu în ședința instanței de judecată, cererea a susținut și a cerut, prin prisma art. 41 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, și în legătură cu faptul că, Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 9 octombrie 2002, contrar art. 6 al. (1) al Convenției a admis recursul în anulare declarat de către Procurorul General, încălcând prin aceasta principiul de stabilitate a raporturilor juridice constatate prin hotărâre judecătorească, a încasa de la bugetul de stat în beneficiul lui Dumitru Grosu a prejudiciului material în sumă de 168 477 lei 76 bani, a prejudiciului moral în sumă de 9 500 euro și costuri și cheltuieli, inclusiv și pentru reprezentarea în fața Curții Europene a Drepturilor Omului în mărime de 1 000 euro.

Reprezentantul intimatului Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în ședința instanței de recurs nu s-a prezentat, despre locul data și ora ședinței de judecată a fost înștiințat în mod legal.

Audiind reprezentantul revizuentului, studiind materialele dosarului, Colegiul Civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea de revizuire cu casarea integrală a hotărârilor judecătorești adoptate după 11 aprilie 2002 și clasarea procedurii în recurs în anulare din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 449 lit. j CPC, revizuirea se declară în cazul în care Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de Agentul Guvernamental, sau Curtea Europeană a Drepturilor Omului a inițiat o procedură amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova, care consideră că prin hotărârea instanței s-a încălcat grav un drept prevăzut de Constituția Republicii Moldova sau de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 453 al. (1) lit. b CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii.

În ședința de judecată s-a constatat că, la 20 decembrie 2000, Vladimir Grosu în interesele tatălui său Dumitru Grosu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și prin care a cerut încasarea, conform art. 33 din Legea nr. 544-XII din 20 iulie 1995 „Cu privire la statutul judecătorului”, a unei sume de 257 874 lei 15 bani în calitate de indemnizație unică la concediere, deoarece ultimului, la concediere, i-a fost stabilit gradul I de invaliditate.

Prin hotărârea judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 27 februarie 2001, acțiunea a fost admisă integral cu încasarea de la bugetul de stat, gestionat de Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Grosu a sumei de 257 874 lei 15 bani.

Prin decizia Tribunalului Chișinău din 13 iunie 2001 apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 a fost respins recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și menținută decizia Tribunalului Chișinău din 13 iunie 2002.

La 8 septembrie 2002, Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești menționate, cerând casarea acestora și emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii lui Vladimir Grosu în interesele lui Dumitru Grosu cu privire la încasarea indemnizației unice.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 9 octombrie 2002 a fost admis recursul în anulare a Procurorului General al Republicii Moldova, casate hotărârea judecătorească Râșcani mun. Chișinău din 27 februarie 2001, decizia Tribunalului Chișinău din 13 iunie 2001 și decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

La 6 mai 2004, Procurorul General al Republicii Moldova, având la bază demersul reprezentantului Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 9 octombrie 2002, cerând admiterea acesteia și casarea deciziei contestate cu cerere de revizuire.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 6 octombrie 2004 a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Procurorul General al Republicii Moldova, casate decizia Curții Supreme de Justiție din 9 octombrie 2002, decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 și decizia Tribunalului Chișinău din 13 iunie 2001 cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 2 decembrie 2004 a fost admis apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, casată integral hotărârea judecătorească Râșcani mun. Chișinău din 27 februarie 2001 și cererea scoasă de pe rol

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 4 mai 2005 a fost respins ca fiind nefondat recursul declarat de către Dumitru Grosu și menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 2 decembrie 2004.

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, V. Grosu, reprezentantul lui D. Grosu, prin prisma art. 6 al. (1) al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 20 al Constituției Republicii Moldova, art. 5 al. (1) și al. (2), art. 447 lit. j CPC dispune de dreptul de a depune cererea de revizuire în cauză și care urmează a fi admisă cu casarea integrală a hotărârilor judecătorești adoptate după 11 aprilie 2002 și clasarea procedurii în recurs în anulare.

În motivarea opiniei enunțate, instanța de judecată invocă următoarele.

Conform art. 4 al Constituției Republicii Moldova dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și celelalte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanță între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale Omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

În acest sens Colegiul menționează că prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 24 iulie 1997 a fost ratificată Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care este un tratat internațional obligatoriu pentru Republica Moldova, dispozițiile căreia au devenit parte componentă a legislației Republicii Moldova, fiind aplicabilă din 12 septembrie 1997.

Este necesar de menționat și hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 55 din 14 octombrie 1999, privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 a Constituției Republicii Moldova, conform căreia Convenția constituie o parte integrantă a sistemului legal intern, și respectiv urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a Republicii Moldova cu deosebirea că, Convenția prin prisma prevederilor art. 4 al. (2) din Constituția Republicii Moldova, are prioritate față de restul legilor interne care îi contravin, în același sens, aderând la Convenție, Republica Moldova și-a asumat obligația de a garanta respectarea drepturilor și libertăților proclamate de Convenție pentru toate persoanele aflate sub jurisdicția sa.

Conform art. 6 al. (1) al Convenției, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege.

Urmare a celor menționate, Colegiul constată că prin reexaminarea pricinii în cauză la 9 octombrie 2002 de către Curtea Supremă de Justiție, în baza recursului în anulare a Procurorului General din 8 septembrie 2002, înaintat în conformitate cu art. art. 332-333 CPC în redacția Legii din 24 martie 1961, a fost încălcat principiul securității raporturilor juridice. Or, scopul utilizării de către Procurorul General, care nu a fost parte la proces, a recursului în anulare ca cale extraordinară de atac, nu a fost corectarea omisiunilor justiției, dar anularea unei hotărâri irevocabile, în situația în care acesta nu a fost de acord cu soluția dată de instanță și rămasă irevocabilă.

Colegiul menționează că, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, jurisprudență obligatorie pentru instanțele naționale, dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 al. (1) al Convenției, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive.

În acest sens, Colegiul invocă hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul Roșca împotriva Republicii Moldova, în care Curtea menționează că existența a două păreri nu poate servi drept temei pentru reexaminare, iar prin admiterea recursului în anulare declarat de către Procurorul General a fost redus la zero întregul proces judiciar.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul constată că în cazul Vladimir Grosu în interesele lui Dumitru Grosu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii

Moldova cu privire la încasarea indemnizației unice, prin admiterea la 9 octombrie 2002 de către Curtea Supremă de Justiție a recursului în anulare declarat de către Procurorul General, casarea hotărârii judecătorești Râșcani mun. Chișinău din 27 februarie 2001, a deciziei Tribunalului Chișinău din 13 iunie 2001 și a deciziei Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii, a fost violat art. 6 al. (1) și art. 1 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Este necesar de menționat și faptul că instanțele de apel și recurs, rejudicând pricina la 2 decembrie 2004 și 4 mai 2005, după admiterea cererii de revizuire a Procurorului General de către Curtea Supremă de Justiție la 6 octombrie 2004, incorect și contrar aceluiași prevederi ale art. 6 al. (1) a Convenției și art. 1 al Protocolului Adițional la Convenție, au ajuns la concluzia cu privire la scoaterea cererii de chemare în judecată în cauză de pe rol. Or, instanțele de judecată, prin hotărârile cu puterea lucrului judecat din 27 februarie 2001, 13 iunie 2001 și 11 aprilie 2002, au recunoscut dreptul lui Vladimir Grosu de a înainta cererea de chemare în judecată în cauză în interesele lui Dumitru Grosu.

În concluzia celor enunțate, prin prisma art. 6 al. (1) a Convenției, art. 449 lit. j CPC, Colegiul consideră necesar de a admite cererea de revizuire depusă de către Vladimir Grosu, de a casa decizia Curții Supreme de Justiție din 4 mai 2005, decizia Curții de Apel Chișinău din 2 decembrie 2004, încheierea Curții Supreme de Justiție din 6 octombrie 2004, de a admite cererea de revizuire depusă de către Procurorul General la 6 mai 2004, de a casa decizia Curții Supreme de Justiție din 9 octombrie 2002 și în conformitate cu art. 3 al. (5) al Legii cu privire la punerea în aplicare a Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 227- XV din 5 iunie 2003 de a clasa procedura de recurs în anulare.

Urmare a celor menționate, Colegiul consideră necesar de a aplica direct art. 41 al Convenției, care prevede că la constatarea încălcării dispozițiilor Convenției și a protocolurilor sale, poate fi acordată o satisfacție echitabilă, indicând următoarele.

Colegiul consideră că lui Dumitru Grosu, urmare a admiterii la 9 octombrie 2002 a recursului în anulare cu casarea hotărârilor judecătorești irevocabile, prin care i-a fost încasată suma de 257 874 lei 15 bani și pe care nu a fost în posibilitatea de ai primi și utiliza, i-a fost cauzat un prejudiciu material care, având în vedere rata de refinanțare stabilită de Banca Națională a Moldovei și prin aplicarea art. art. 619 și 585 Cod civil, se estimează la suma de 168 477 lei 76 bani.

Colegiul consideră că lui Dumitru Grosu, urmare a admiterii la 9 octombrie 2002 a recursului în anulare și încălcării stabilității raporturilor juridice i-a fost cauzat și un anumit stres și o stare de frustrare, care nu pot fi compensate doar prin simpla constatare a acestora și pe care Colegiul le estimează la suma de 9 500 euro.

Colegiul consideră că lui Dumitru Grosu urmează a-i fi reparate și costurile și cheltuielile în legătură cu examinarea pricinii în cauză, inclusiv și pentru reprezentarea lui în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, pe care Colegiul le consideră reale, necesare și rezonabile și pe care le estimează la suma de 1 000 euro.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 al. (1) lit. b CPC, art. 3 al. (5) al Legii cu privire la punerea în aplicare a Codului de procedură civilă nr. 227-XV din 5 iunie 2003, Colegiul Civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE

Se admite cererea de revizuire depusă de către Vladimir Grosu, reprezentantul lui Dumitru Grosu.

Se casează decizia Curții Supreme de Justiție din 4 mai 2005, decizia Curții de Apel Chișinău din 2 decembrie 2004, încheierea Curții Supreme de Justiție din 6 octombrie 2004.

Se admite cererea de revizuire depusă de către Procurorul General al Republicii Moldova la 6 mai 2004.

Se casează decizia Curții Supreme de Justiție din 9 octombrie 2002 cu clasarea procedurii în recurs în anulare, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Grosu în interesele lui Dumitru Grosu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la încasarea indemnizației unice.

Se încasează de la bugetul de stat, din sumele alocate pentru executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, în beneficiul lui Dumitru Grosu în calitate de prejudiciu material suma de 168 477 (o sută șaiszeci și opt mii patru sute șaptezeci și șapte) lei 76 bani, în calitate de prejudiciu moral suma de 9 500 (nouă mii cinci sute) euro, în calitate de costuri și cheltuieli, inclusiv și pentru reprezentarea în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, suma de 1 000 (o mie) euro, echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii**

**Mihai Poalelungi
Dumitru Visternicean
Ala Cobăneanu
Tamara Chișcă-Doneva
Eugenia Fistican**

prima instanță: M. Dolghieri
instanța de apel: G. Cobliuc, S. Rotari, V. Tripaduș

dos. 2ra-302-06

DECIZIE

15 martie 2006

mun.Chișinău

Colegiul Civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Mihai Poalelungi
Svetlana Novac
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu
Iulia Sârcu

examinând în ședință publică recursurile declarate de către reprezentantul lui Eduard Enachi, Mihai Belous și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Eduard Enachi împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2005, prin care a fost admis apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, modificată hotărârea judecătorească Briceni din 1 noiembrie 2001 cu micșorarea sumei pentru repararea prejudiciului moral de la 350 000 lei până la 125 000 lei

c o n s t a t ă

Eduard Enachi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul Eduard Enachi a indicat că, la 5 decembrie 1998 ilegal a fost reținut de către colaboratorii Comisariatului de poliție din raionul Briceni. La 7 decembrie 1998, în baza mandatului eliberat de judecătoria Briceni, învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 75 al. (2), 123¹ Cod penal (în redacția Legii din 24 martie 1961) a fost arestat și ținut sub arest până la 9 iunie 2000, când prin sentința Colegiului penal al Curții de Apel a Republicii Moldova a fost achitat.

Consideră reclamantul ilegale acțiunile organelor de cercetare penală și anchetă preliminară, ale Procuraturii raionului Briceni, deoarece timp de 18 luni a fost privat ilegal de libertate prin ce i s-au cauzat mari suferințe fizice și psihice.

Cere reclamantul repararea prejudiciului moral în mărime de 500 000 lei.

Prin hotărârea judecătorească Briceni din 1 noiembrie 2001 acțiunea a fost admisă parțial cu încasarea din contul statului, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, în beneficiul lui Eduard Enachi a sumei de 350 000 lei.

Prin decizia Tribunalului Bălți din 22 ianuarie 2002 apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 a fost admis recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, modificată decizia Tribunalului Bălți din 22 ianuarie 2002 și hotărârea judecătoreiei Briceni din 1 noiembrie 2001 cu micșorarea sumei pagubei morale de la 350 000 lei până la 20 000 lei.

La 18 iunie 2002, Procuratura Generală a Republicii Moldova, în baza cererii Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova din 18 aprilie 2002, a declarat recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești menționate, cerând casarea acestora și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii lui Eduard Enache în limita prevăzută de legislația civilă sau micșorarea cuantumului sumei încasate.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2002 a fost admis parțial recursul în anulare al Procurorului General al Republicii Moldova și modificată decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 prin micșorarea sumei încasate în calitate de prejudiciu moral până la 5 000 lei.

La 29 octombrie 2004, Procurorul General al Republicii Moldova, având la bază demersul reprezentantului Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2002, cerând admiterea acesteia și casarea deciziei contestate cu cerere de revizuire.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 1 decembrie 2004 a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Procurorul General al Republicii Moldova, casate decizia Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2002, decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 și decizia Tribunalului Bălți din 2 ianuarie 2002 cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2005 a fost admis apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, modificată hotărârea Judecătoreiei Briceni din 1 noiembrie 2001 cu micșorarea mărimii prejudiciului moral încasat de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Eduard Enache de la 350 000 lei până la 125 000 lei.

Reprezentantul recurentului Eduard Enachi, Mihai Belous, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, invocând că la pronunțarea deciziei, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că în rezultatul privării lui E. Enache de libertate, acestuia i-au fost cauzate mari suferințe psihice.

Reprezentantul recurentului, Eduard Enachi, Mihai Belous, în ședința instanței de recurs, recursul a susținut.

Suplimentar M. Belous, în ședința instanței de recurs a indicat că, în opinia sa și a recurentului E. Enache, în situația în care instanța de recurs va considera suma de 125 000 lei ca o sumă suficientă pentru repararea prejudiciului moral al lui E. Enache, prin prisma art. 41 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, și în

legătură cu faptul că, Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 11 septembrie 2002, contrar art. 6 al. (1) al Convenției a admis recursul în anulare declarat de către Procurorul General, încălcând prin aceasta principiul de stabilitate a raporturilor juridice constatate prin hotărâre judecătorească, a încasa de la bugetul de stat în beneficiul recurentului prejudiciul material în sumă de 27 000 lei, prejudiciul moral în sumă de 40 000 lei și costuri și cheltuieli, inclusiv și pentru reprezentarea în fața Curții Europene a Drepturilor Omului în sumă de 5 000 lei.

Ministerul Finanțelor a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri prin care prejudiciului moral să fie încadrat în limite rezonabile.

Reprezentantul recurentului Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în, ședința instanței de recurs nu s-a prezentat, despre locul data și ora ședinței de judecată a fost înștiințat în mod legal.

Reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, S. Dorneanu, în ședința instanței de recurs a cerut respingerea recursului declarat de către reprezentantul lui E. Enache, M. Belous și admiterea recursului declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Audiind reprezentantul recurentului, Eduard Enachi, Mihai Belous și reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne, studiind materialele dosarului, Colegiul Civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursurile declarate și de a menține decizia Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2005 din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul ca fiind nefondat și să mențină decizia instanței de apel.

În ședința de judecată s-a constatat că, prin sentința Curții de Apel a Republicii Moldova din 9 iunie 2000 Eduard Enache a fost achitat în înavușirea înaintată în baza art. art. 75 al. (2) și 123¹ Cod Penal a Republicii Moldova în redacția Legii din 24 martie 1961.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 ianuarie 2001 recursurile declarate de către procurorul secției Procuraturii pentru contribuirea la exercitarea justiției în Curtea de Apel și a părții vătămate Oleg Bețianu au fost respinse ca fiind nefondate și menținută sentința Curții de Apel a Republicii Moldova în privința inculpaților Eduard Enache și Anatolie Marco.

La 6 august 2001, Eduard Enache a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și prin care a cerut, în legătură cu condamnarea ilegală, încasarea prejudiciului moral în mărime de 500 000 lei.

Prin hotărârea judecătorească Briceni din 1 noiembrie 2001 acțiunea a fost admisă parțial cu încasarea din contul statului, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, în beneficiul lui Eduard Enachi a sumei de 350 000 lei.

Prin decizia Tribunalului Bălți din 22 ianuarie 2002 apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 a fost admis recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, modificată decizia Tribunalului Bălți din 22 ianuarie 2002 și hotărârea judecătoreiei Briceni din 1 noiembrie 2001 cu micșorarea sumei pagubei morale de la 350 000 lei până la 20 000 lei.

La 18 iunie 2002, Procuratura Generală a Republicii Moldova, în baza cererii Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova din 18 aprilie 2002, a declarat recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești menționate, cerând casarea acestora și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii lui Eduard Enache în limita prevăzută de legislația civilă sau micșorarea cuantumului sumei încasate.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2002 a fost admis parțial recursul în anulare a Procurorului General al Republicii Moldova și modificată decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 prin micșorarea sumei încasate în calitate de prejudiciu moral până la 5 000 lei.

La 29 octombrie 2004, Procurorul General al Republicii Moldova, având la bază demersul reprezentantului Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2002, cerând admiterea acesteia și casarea deciziei contestate cu cerere de revizuire.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 1 decembrie 2004 a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Procurorul General al Republicii Moldova, casate decizia Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2002, decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 11 aprilie 2002 și decizia Tribunalului Bălți din 2 ianuarie 2002 cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2005 a fost admis apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, modificată hotărârea Judecătoreiei Briceni din 1 noiembrie 2001 cu micșorarea mărimii prejudiciului moral încasat de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Eduard Enache de la 350 000 lei până la 125 000 lei.

Examinând în ședința instanței de recurs, recursurile declarate de către reprezentantul recurentului E. Enache, M. Belous și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție le consideră neînte-meiate și care urmează a fi respinse cu menținerea deciziei instanței de apel.

Instanța de recurs consideră că suma de 125 000 lei încasată de la bugetul de stat gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, în vederea reparării prejudiciului moral cauzat lui Eduard Enache, este în corespundere cu suferințele morale suportate de acesta în legătură cu atragerea ilicită a lui la răspundere penală, menținerea lui Eduard Enache în stare de arest, din care considerente nu pot fi reținute în acest sens motivele invocate de către recurenți.

În același timp, consideră instanța de recurs, este necesar a aplica art. 41 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a încasa de la bugetul de stat, din sumele alocate pentru executarea hotărârilor judecătorești în beneficiul lui Eduard Enache prejudiciul material, moral și costuri și cheltuieli, inclusiv legate de reprezen-

tarea lui Eduard Enache în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, în legătură cu admiterea de către Curtea Supremă de Justiție la 11 septembrie 2002 a recursului în anulare declarat de către Procurorul General.

În motivarea opiniei enunțate, instanța de recurs invocă următoarele. Conform art. 4 al Constituției Republicii Moldova dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și celelalte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanță între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

În acest sens Colegiul menționează că prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 24 iulie 1997 a fost ratificată Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, care este un tratat internațional obligatoriu pentru Republica Moldova, dispozițiile căreia au devenit parte componentă a legislației Republicii Moldova, fiind aplicabilă din 12 septembrie 1997.

Conform art. 6 al. (1) al Convenției, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege.

Urmare a celor menționate, Colegiul constată că prin reexaminarea pricinii în cauză la 11 septembrie 2002 de către Curtea Supremă de Justiție, în baza recursului în anulare a Procurorului General înaintat în conformitate cu art. art. 332-333 CPC în redacția Legii din 24 martie 1961, a fost încălcat principiul securității raporturilor juridice. Or, scopul utilizării de către Procurorul General, care nu a fost parte la proces, a recursului în anulare ca cale extraordinară de atac, nu a fost corectarea omisiunilor justiției, dar anularea unei hotărâri irevocabile, în situația în care acesta nu a fost de acord cu soluția dată de instanță și rămasă irevocabilă.

Colegiul menționează că, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, jurisprudență obligatorie pentru instanțele naționale, dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 al. (1) al Convenției, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive.

În acest sens, Colegiul invocă hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul Roșca împotriva Republicii Moldova, în care Curtea menționează că existența a două păreri nu poate servi drept temei pentru reexaminare, iar prin admiterea recursului în anulare declarat de către Procurorul General a fost redus la zero întregul proces judiciar.

Astfel, din considerentele menționate Colegiul constată că în cazul E. Enache împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudi-

ciului moral, prin admiterea la 14 septembrie 2002 de către Curtea Supremă de Justiție a recursului în anulare declarat de către Procurorul General și modificarea hotărârilor instanțelor judecătorești inferioare prin micșorarea sumei încasate, a fost violat art. 6 al.(1) și art. 1 al Protocolului adițional la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Urmare a celor menționate, Colegiul consideră necesar a aplica direct art. 41 al Convenției, care prevede că la constatarea încălcării dispozițiilor Convenției și a Protocoloalelor sale, poate fi acordată o satisfacție echitabilă, și a-i acorda lui Eduard Enache în legătură cu aceasta următoarele.

Colegiul consideră necesar, conform art. art. 619 și 585 Cod civil, din considerențele că E. Enache a fost lipsit de posibilitatea de a se folosi și beneficia de suma de bani încasată în calitate de prejudiciu moral prin hotărâre irevocabilă, a încasa în beneficiul acestuia în calitate de prejudiciu material suma de 27 000 lei.

Colegiul consideră că lui E. Enache, urmare a admiterii la 11 septembrie 2002 a recursului în anulare și încălcării stabilității raporturilor juridice i-a fost cauzat un anumit stres și o stare de frustrare, care nu pot fi compensate doar prin simpla constatare a acestora și pe care Colegiul le estimează la suma de 40 000 lei.

Colegiul consideră că lui E. Enache urmează a-i fi reparate și costurile și cheltuielile în legătură cu examinarea pricinii în cauză, inclusiv și pentru reprezentarea în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, pe care Colegiul le consideră reale, necesare și rezonabile și care urmează a fi compensate acestuia în sumă de 5 000 lei.

În conformitate cu art. art. 419, 445 al. (1) lit. a CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE

Se resping recursurile declarate de către reprezentantul lui Eduard Enache, Mihai Belous și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova ca fiind nefondate.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2005 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Eduard Enache împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral.

Se încasează de la bugetul de stat, din sumele alocate pentru executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului în beneficiul lui Eduard Enache în calitate de prejudiciu material suma de 27 000 (douăzeci și șapte mii) lei, în calitate de prejudiciu moral suma de 40 000 (patruzeci mii) lei, în calitate de costuri și cheltuieli suma de 5 000 (cinci mii) lei, iar în total suma de 72 000 (șaptezeci și două) mii lei.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

**Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii**

**Mihai Poalelungi
Svetlana Novac
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu
Iulia Sârcu**

Imprimat la Tipografia „BALACRON“
Chişinău, str. Calea Ieşilor nr. 10
Com. nr.